

T.C.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri

Genel Müdürlüğü

DİYİH

2014 Yılı Raporu

YURT DIŞINDAKİ VATANDAŞLARIMIZA
İLİŞKİN GELİŞMELER VE SAYISAL BİLGİLER

Bu kitabın yayın hakkı

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne aittir.

Kitaptan yapılacak alıntılar kaynak göstermek suretiyle yapılabilir.

ISBN : 978-975-455-130-3

ISSN : 1301-1367

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

“Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.”

(Madde 62)

Süleyman SOYLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

ÖNSÖZ

Türkiye’den yabancı ülkelere yönelik 60’lı yıllardan itibaren başlayan çalışma amaçlı düzenli göç hareketi neticesinde bugün yurtdışında büyük çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere yaklaşık üç milyon Türk vatandaşımız yaşamaktadır. Bu rakam diğer ülke vatandaşlığına geçmiş olanlarla birlikte altı milyonu aşmaktadır. Yurt dışında bir süre çalıştıktan sonra Türkiye’ye kesin dönüş yapmış, ancak geçmiş çalışmalarından dolayı bu ülkeler ile hem hukuki hem ailevi bağlantıları süren iki milyondan fazla vatandaşımız da halen Türkiye’de yaşamaktadır.

Yurt dışına, özellikle Batı Avrupa ülkelerine çalışma amacıyla giden vatandaşlarımız, buldukları ülkelerle sosyal, kültürel ve ekonomik bağlarını sürekli olarak geliştirmişler ve içinde yaşadıkları toplumların ayrılmaz parçaları haline gelmişlerdir. Bazıları küçük orta veya büyük ölçekli işletmeler kurarak işveren olmuşlardır. Sosyal ve siyasi yaşama katılımları her geçen gün artan vatandaşlarımızın bazıları ise eyalet ve federal parlamentolara seçilmeyi başararak siyasi yaşamda etkili olmaya başlamışlardır.

Bakanlığımız, yurt dışında çalışan veya yurt dışı ile bağlantıları devam eden vatandaşlarımızın ve aile fertlerinin, çalışma ve sosyal güvenlik haklarına ilişkin yaşadıkları ülke mevzuatı, işgücü ve

sosyal güvenlik anlaşmaları, diğer ikili anlaşmalar ile uluslararası sözleşmeler ve Avrupa Birliği hukukundan doğan hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi konusunda azami gayret göstermekte, sözkonusu haklar konusunda vatandaşlarımızı bilgilendirmekte, gerektiğinde idari ve yargı yolu dahil onların haklarının takibi konusunda meşru ve hukuki her imkanı seferber etmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız, vatandaşlarımızın içinde yaşadıkları toplumların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi ortamlarına uyum sağlamalarına ve mesleki eğitim imkanlarından daha fazla yararlanmalarına yardımcı olmakta, aynı zamanda onların ülkemizle olan bağlarını canlı tutmaları ve kendi milli ve manevi değerlerini korumaları konusunda uzun yıllardan beri hizmet vermektedir.

Vatandaşlarımızın haklarının korunması ve kendilerine yeni hak ve imkanlar sağlanması konusunda gerek Hükümet gerek Bakanlık olarak çalışmalarımız yoğun olarak sürdürülmektedir. Bugüne kadar elde ettikleri bilgi birikimi ile yurt dışında yaşayan ve çalışan vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesinde çok önemli katkısı olan Yurtdışı İşçi Hizmetleri Uzmanlarının görev yaptıkları Bakanlığımız yurt dışı teşkilatınca sunulan hizmetlerin günün gereklerine uygun olarak geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi, etkinleştirilmesi ve böylece en üst seviyeye çıkarılması Bakanlığımız ana hizmet birimlerinden Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün en önemli hedefidir.

Yurt dışındaki vatandaşlarımıza yönelik hizmetler, yabancı işçi ve işveren kuruluşları ile uluslararası kuruluşlar arasındaki ilişkilerimiz Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonunda, 29 ülkede 30'u Müşavirlik, 27'si Ataşelik olmak üzere toplam 57 birimde görevli personelimiz aracılığıyla yürütülmektedir.

Bakanlığımızın yurt dışı birimleri her yıl görev bölgelerindeki gelişmeleri ve sayısal verileri derleyerek Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüze iletmekte ve burada titizlikle yapılan çalışma ile periyodik olarak bir rapor halinde hazırlanıp, üniversiteler, araştırmacılar, kamu kurum ve kuruluşları ile basın-yayın organlarının kullanımına sunulmaktadır. Yayınlanmasına başlandığı 1981 yılında bu yana alanında tek kaynak olma özelliğini sürdüren bu geleneksel Raporun, tüm kullanıcılara faydalı olmasını diler, hazırlanmasında emeği geçen yurt dışı teşkilatımız ile Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz personeline teşekkür ederim.

İçindekiler Tablosu

ÖNSÖZ	I
1. GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ VE YURTDIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER	2
1.1. TARİHÇE	2
1.2. TEŞKİLAT ŞEMASI	3
1.3. YURTDIŞI TEŞKİLATI	4
2. YURTDIŞINDAKİ TÜRK NÜFUSU	6
2.1. GENEL DURUM	6
2.2. SAYISAL VERİLER	7
3. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANLARINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER	10
3.1. FEDERAL ALMANYA	10
3.1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	10
3.1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	12
3.1.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	20
3.1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	32
3.1.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	34
3.1.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	40
3.2. HOLLANDA	47
3.2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	47
3.2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	49
3.2.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	53
3.2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	62
3.2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	63
3.3. BELÇİKA	70
3.3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	70
3.3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	71
3.3.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	76
3.3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	84
3.3.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	85
3.3.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER	85
3.3.7. EKONOMİK VE SİYASİ GELİŞMELER	86
3.4. FRANSA	88
3.4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	88
3.4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	91
3.4.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	111
3.4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	124
3.4.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	126
3.4.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	131

3.5. DANİMARKA	134
3.5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	134
3.5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	136
3.5.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	144
3.5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	147
3.5.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	149
3.5.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	159
3.6. AVUSTURYA	160
3.6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	160
3.6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	162
3.6.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	170
3.6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	178
3.6.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	183
3.6.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	188
3.6.7. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER	189
3.7. İSVİÇRE	191
3.7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	191
3.7.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	193
3.7.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	197
3.7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	203
3.7.5. GÖÇ VE UYUM	205
3.7.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	205
3.7.7. LİECHTENSTEİN PRENSLİĞİ	207
3.8. İSVEÇ	208
3.8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	208
3.8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	211
3.8.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	214
3.8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	222
3.8.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	225
3.8.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER	228
3.9. İNGİLTERE	229
3.9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	229
3.9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	232
3.9.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	240
3.9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	257
3.9.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	258
3.9.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	262
3.10. AVUSTRALYA	264
3.10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	264
3.10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	265
3.10.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	272
3.10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	281
3.10.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	283
3.10.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER	285
3.11. SUUDİ ARABİSTAN	286
3.11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	286

3.11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	288
3.11.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	295
3.11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	306
3.11.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	307
3.11.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	307
3.12. KUVEYT	308
3.12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	308
3.12.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	310
3.12.3. SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLERİ	313
3.12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	316
3.12.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	317
3.12.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	317
3.13. LİBYA	318
3.13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	318
3.13.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	319
3.13.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	322
3.13.4. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	323
3.13.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	324
3.14. KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	326
3.14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	326
3.14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	326
3.14.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	330
3.14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	335
3.14.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	336
3.14.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	338
3.15. AZERBAYCAN	339
3.15. 1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	339
3.15.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	339
3.15.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	342
3.15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	345
3.15.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	347
3.15.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	349
3.16. TÜRKMENİSTAN	352
3.16.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	352
3.16.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	353
3.16.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	357
3.16.4. GENEL EĞİTİM	359
3.16.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	360
3.17. KAZAKİSTAN	361
3.17.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	361
3.17.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	361
3.17.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	364
3.17.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	366
3.17.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	367
3.17.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	367

4. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER VE ULUSLARARASI YARGI KARARLARI 370

4.1. ULUSLARARASI İLİŞKİLER -----	370
4.1.1. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO) -----	370
4.1.2. AVRUPA KONSEYİ (AK) -----	378
4.1.3. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE GELİŞME TEŞKİLATI (OECD) -----	385
4.1.4. G20 PLATFORMU -----	390

4.2. AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANİ KARARLARI -----	392
--	------------

MERKEZ VE YURTDIŞI BİRİMLERİ ADRES REHBERİ----- **398**

GENEL MÜDÜRLÜK -----	398
-----------------------------	------------

YURTDIŞI BİRİMLERİ----- **398**

1. F. ALMANYA-----	398
2. HOLLANDA-----	401
3. FRANSA-----	401
4. AVUSTURYA-----	402
5. BELÇİKA-----	403
6. İSVİÇRE-----	403
7. AVUSTRALYA-----	404
8. İSVEÇ-----	404
9. İNGİLTERE-----	404
10. DANİMARKA-----	404
11. RUSYA FEDERASYONU-----	405
12. S.ARABİSTAN-----	405
13. LİBYA-----	405
14. KUVEYT-----	406
15. KATAR-----	406
16. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ-----	406
17. AZERBAYCAN-----	406
18. TÜRKMENİSTAN-----	407
19. KAZAKİSTAN-----	407
20. CEZAYİR-----	407
21. ABD-----	407
22. NORVEÇ-----	407

I. BÖLÜM

GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ VE YURTDIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

---

1. GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ VE YURTDIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

1.1. TARİHÇE

Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı ilk defa, 4841 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş Kanununun 6'ncı maddesine, 08.05.1967 tarih ve 864 sayılı kanunla eklenen bir maddeyle kurulmuştur. Daha sonra yine aynı Kanuna, 06.04.1972 tarih ve 1579 sayılı kanunla eklenen maddelerle, "Yurt Dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü" Bakanlık Merkez birimleri içinde yer almıştır. Bu kanunlara dayanılarak hazırlanan yurt dışı yönetmeliği, 11.06.1973 tarih ve 14561 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konmuştur. Bu yönetmelik, 06.05.1988 tarihine kadar muhtelif değişiklikler yapılarak uygulanmıştır.

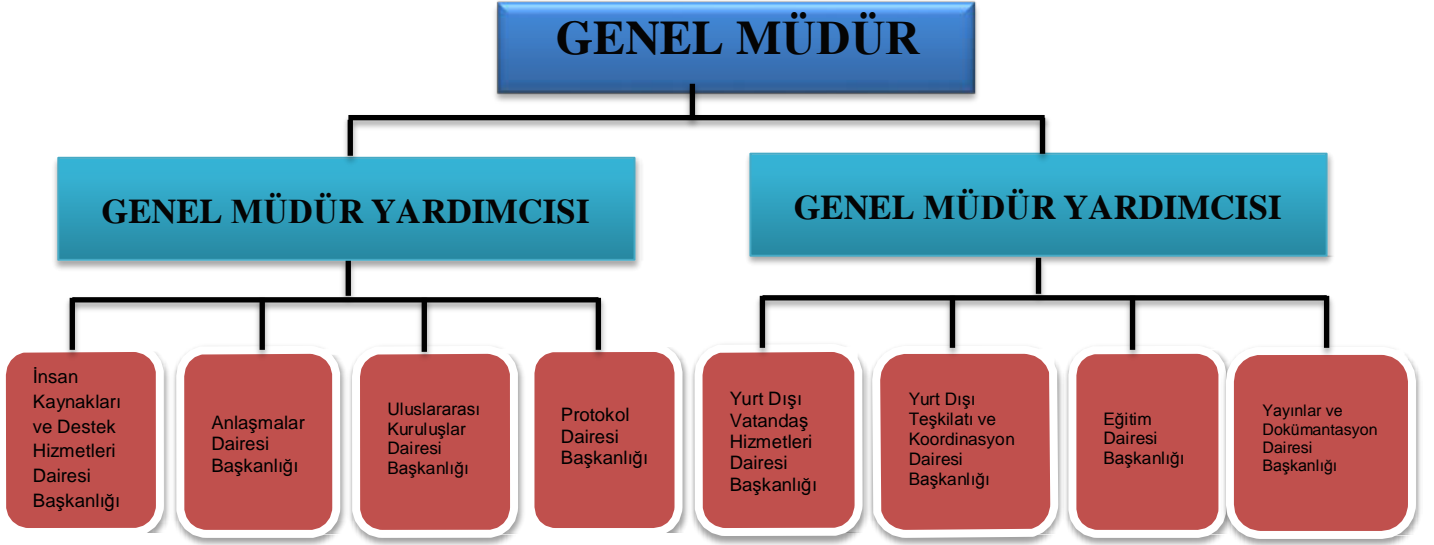
Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birleştirilmesiyle 13.12.1983 tarih ve 184 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Kurulan "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı"nın ana hizmet birimleri içinde Genel Müdürlüğümüz, "Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" adı altında yer almıştır. Daha sonra 09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Bakanlığımız Teşkilat Kanununda, Genel Müdürlüğümüzün görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmiştir. Söz konusu Kanun 18 Ocak 1985 tarih ve 18639 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt dışı Teşkilatı Hakkında 189 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen yurt dışında görevlendirilecek memurların seçimi, atanmaları ve yurt dışı kadro sayıları, Başbakanlık ve Bakanlığımızca çıkarılan çeşitli yönetmeliklerle yeniden belirlenmiştir.

16.07.2003 tarihinde TBMM'de kabul edilen ve 24.7.2003 tarih ve 25178 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4947 sayılı Kanunla 3146 sayılı Bakanlığımız Teşkilat Kanununda yapılan değişiklik sonucunda Genel Müdürlüğümüzün adı "Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olarak belirlenmiş ve görevleri yeniden tanımlanmıştır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımıza Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonunda, 29 ülkede 30'u Müşavirlik, 27'si Ataşelik olmak üzere toplam 57 birim ile hizmet verilmektedir.

1. 2. TEŞKİLAT ŞEMASI

1.3. YURTDIŞI TEŞKİLATI

ALMANYA	AZERBAYCAN	IRAK	LİBYA
Berlin Műşavirliđi	Bakű Műşavirliđi	Bađdat Műşavirliđi	Trablus Műşavirliđi
Berlin Ataşeliği	BELÇİKA	İSVEÇ	Bingazi Ataşeliği
Dűsseldorf Ataőeliđi	Brűksel Műşavirliđi	Stokholm Műşavirliđi	NORVEÇ
Essen Ataşeliği	BİRLEŞİK ARAP EMİR.	İSVİÇRE	Oslo Műşavirliđi
Frankfurt Ataşeliği	Abu Dabi Műşavirliđi	Bern Műşavirliđi	ROMANYA
Hamburg Ataşeliği	BULGARİSTAN	Zűrih Ataőeliđi	Bűkreő Műşavirliđi
Hannover Ataşeliği	Sofya Műşavirliđi	İNGİLTERE	RUSYAFED.
Karlsruhe Ataşeliği	CEZAYİR	Londra Műşavirliđi	Moskova Műşavirliđi
Mainz Ataşeliği	Cezayir Műşavirliđi	İTALYA	S.ARABİSTAN
Műnih Ataőeliđi	DANİMARKA	Milano Ataşeliği	Riyad Műşavirliđi
Műnster Ataőeliđi	Kopenhag Műşavirliđi	KANADA	Cidde Ataşeliği
Nűrnberg Ataőeliđi	FRANSA	Ottova Műşavirliđi	TűRKMENİSTAN
Kűln Ataőeliđi	Paris Műşavirliđi	KATAR	Aőkatat Műşavirliđi
Stuttgart Ataşeliği	Bordeaux Ataşeliği	Doha Műşavirliđi	UKRAYNA
AMERİKA	Lyon Ataşeliği	KAZAKİSTAN	Kiev Műşavirliđi
Vaőington Műşavirliđi	Marsilya Ataşeliği	Astana Műşavirliđi	TEMSİLCİLİKLER
AVUSTRALYA	Nantes Ataşeliği	KKTC	AB Nezdinde (Belçika)
Melburn Ataşeliği	Strazburg Ataşeliği	Lefkoőa Műşavirliđi	BM Nezdinde (İsviçre)
AVUSTURYA	HOLLANDA	KUVEYT	OECD Nezdinde (Fransa)
Viyana Műşavirliđi	Lahey Műşavirliđi	Kuveyt Műşavirliđi	
Bregenz Ataşeliği	Deventer Ataşeliği		
Salzburg Ataşeliği	Rotterdam Ataşeliği		

II. BÖLÜM

YURTDIŞINDAKİ TÜRK İŞGÜCÜ

---

2. YURTDIŞINDAKİ TÜRİK NÜFUSU

2.1. GENEL DURUM

Ülke dışındaki Türklerin sayısı 2014 verilerine göre 6.122.047'dir. Söz konusu kişilerin 3.328.497'si halen Türk vatandaşı iken, 2.793.550'si ise yaşadıkları ülkelerin vatandaşlığını almış ya da çifte vatandaş statüsüne sahip olmuş kişilerdir. Sadece Türk vatandaşı olanlar arasında çalışanların sayısı 2014 yılında 1.530.000'dir.

2.2. SAYISAL VERİLER

31.12.2014 tarihi itibarıyla

ÜLKELER	Toplam Türk Sayısı	Sadece Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı Olanlar	Çifte Vatandaş ve Yaşanılan Ülke Vatandaşı Olanlar	Çalışan Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Sayısı
F. Almanya	3.076.440	1.527.118	1.549.322	502.795
Fransa	611.515	221.243	390.272	168.828
Hollanda	396.555	79.595	317.360	153.000
Avusturya	277.229	114.740	162.489	54.634
Belçika	213.143	39.551	173.592	87.500
A.B.D.	175.000	175.000		
İngiltere	250.000	250.000		
Suudi Arabistan	130.000	130.000		110.000
İsviçre	122.228	71.269	50.959	34.200
Avustralya	119.411	79.965	39.446	40.142
İsveç	89.320	12.398	76.922	18.500
Bulgaristan	67.064	67.064		1.100
Danimarka	61.634	29.876	31.758	14.857
Norveç	16.000	16.000		
KKTC	46.330	46.330		27.726
Rusya Federasyonu	40.000	40.000		22.808
Kanada	38.002	38.002		29.000
İtalya	36.115	36.115		6.414
Romanya	29.857	29.657		3.200
Yunanistan	22.540	22.340		3.563
Azerbaycan	15.187	15.187		6.023
Ukrayna	14.912	14.912		1.900
Kazakistan	14.621	14.621		10.000
Türkmenistan	12.925	12.925		10.985
Gürcistan	8.000	8.000		3.000
İspanya	7.500	7.500		1.097
Polonya	6.623	6.623		1.586
Toplam	5.898.151	3.106.031	2.792.120	1.312.858
Diğer Ülkeler	223.896	222.466	1.430	216.255
GENEL TOPLAM	6.122.047	3.328.497	2.793.550	1.529.113

Kaynak: ÇSGB - DİYİH Genel Müdürlüğü

**Türk Vatandaşlığından İzinle Yabancı Ülke Uyruguna Geçen Türklerin
Bazı Ülkelere Göre Sayıları**

Ülkeler	Tarih	Sayı
F. Almanya	1972 - 2014	914.209
Hollanda	1946 - 2014	380.529
Belçika	1985 -2013	173.562
Avusturya	1999 - 2014	162.489
Fransa	1991 - 2013	390.272
İsveç	1990 - 2013	43.238
Danimarka	1980 - 2014	38.050
İngiltere	1989 - 2014	77.979
İsviçre	1990 - 2012	50.959
Avustralya	1996 - 2006	39.446
		2.270.733
Yaşanılan ülke vatandaşı olmuş Türk anne babadan doğanlar		522.817
Toplam		2.793.550

Kaynak: Dışişleri Bakanlığı ve ilgili ülkelerin istatistik kurumları

2014 Yılında Yurt Dışına Gönderilen İşçilerin Ülkeler İtibarıyla Dağılımı

Ülkeler	2014 Yılı
Rusya	9.148
İsrail	872
S.Arabistan	3.777
Türkmenistan	3.629
Kazakistan	1.928
Katar	1.001
Azerbaycan	2.477
Irak	7.536
Libya	1.116
Cezayir	2.051
Diğer Ülkeler	6.109
Toplam	39.644

Kaynak: Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

III. BÖLÜM

ÜLKELER İTİBARIYLA BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANLARINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

---

3. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANLARINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

3.1. FEDERAL ALMANYA

3.1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.1.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk vatandaşı
Erkek	39.600.900	4.264.511	788.895
Kadın	41.221.300	3.888.457	738.223
Toplam	80.822.200	8.152.968	1.527.118

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

3.1.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	0-15	16-35	36-65	65 ve yukarı
Erkek	38.726	274.676	371.846	117.415
Kadın	36.782	253.996	356.315	100.052
Toplam	75.508	528.672	728.161	217.467

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

3.1.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Toplam
Baden-Württemberg	269.471
Bavyera	203.784
Berlin-Brandenburg	114.029
Bremen	25.471
Hamburg	49.433
Hessen	162.116
Mecklemburg Vorpommern	1.277
Aşağı Saksonya	93.726
Kuzey Ren Vestfalya	520.573
Palatina	61.239
Saarland	11.162
Saksonya	3.950
Saksonya Anhalt	2.217
Schleswig Holstein	29.312
Thüringen	2.048
Toplam	1.549.808

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

3.1.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Avrupa	3.338.180	3.056.734	6.394.914
AB 28 Grubundan	1.992.997	1.679.397	3.672.394
Polonya	360.348	313.804	674.152
İtalya	338.202	236.328	574.530
Romanya	198.637	156.706	355.343
Yunanistan	179.104	149.460	328.564
Hırvatistan	134.339	129.008	263.347
Bulgaristan	100.320	82.943	183.263
AB'ye Aday Ülkelerden	1.000.639	940.244	1.940.883
Türkiye	788.895	738.223	1.527.118
AEA Ülkelerinden/İsviçre	20.383	25.648	46.031
Diğer Avrupa Ülkelerinden	324.161	411.445	735.606
Rusya Federasyonu	82.950	138.463	221.413
Kosovo	96.081	88.581	184.662
Bosna Hersek	85.067	78.452	163.519
Afrika	216.855	146.890	363.745
Amerika	115.706	129.968	245.674
Asya	550.220	524.768	1.074.988
Avusturalya ve Okyanus Ülk.	8.090	6.677	14.767
Ülkesiz	35.439	23.394	58.833
Toplam	4.264.511	3.888.457	8.152.968

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

3.1.1.5. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2014 yılı itibarıyla

Başkonsolosluk Görev bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen	
			Türk-Türk	Türk-Yabancı
Berlin	1.752	438	200	757
Düsseldorf	1.675	610	132	912
Essen	1.786	470	102	780
Frankfurt	2.050	540	252	1.055
Hamburg	898	366	310	613
Hannover	2.073	533	93	772
Karlsruhe	1.501	301	386	477
Köln	2.305	586	398	620
Mainz	1.048	160	150	355
Münih	1.929	401	436	516
Münster	1.460	205	140	632
Nürnberg	917	241	152	359
Stuttgart	2.640	572	516	750
Toplam	22.034	5.423	3.267	7.966

Kaynak: Almanya'daki Başkonsolosluklarımız

3.1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.1.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Federal Almanya'da Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre bağımsız çalışanların sayısı 2014 yılında bir yıl öncesine göre ortalama 52.000 (% 1,2) azalarak 4,41 milyona düşmüştür ve tüm çalışanların % 10,3'ünü oluşturmuştur. 2014 yılında tüm çalışanların sayısı ise ortalama 371.000 (% 0,9) artarak 42,65 milyona yükselmiştir. Böylece tüm çalışanların sayısı iki Almanya'nın birleşmesinden sonra en yüksek düzeye ulaşmıştır.

2014 yılında sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı çok daha hızlı bir şekilde artmıştır. Sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı, 559.000 (% 1,9) artarak, 30,17 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Böylece, sigortaya tabi olarak çalışanlar tüm çalışanların % 70,7'sini oluşturmuştur.

Düşük ücretli işlerde çalışanların sayıları artmıştır. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı, 2014 yılında 20.000 (% 0,4) artarak 5,09 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Bunların tüm çalışanlar arasındaki oranı ise % 11,9'dur. Sigortaya tabi çalışırken ayrıca ek bir işte çalışanların sayısı da bir yıl öncesine göre 91.000 (% 3,9) artarak 2,42 milyona çıkmıştır.

2014 yılında kısa süreli çalışanların sayısı azalmıştır. Bunların sayısı, 2014 yılında ortalama 124.000'den 92.000'e inmiştir.

Bölgesel olarak ele alındığında sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı, Haziran 2014 itibarıyla bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 1,9 artarak 24,49 milyona, Doğu Almanya'da ise % 1,7 artarak 5,68 milyona çıkmıştır.

İş piyasasının durumu eyaletlere göre değerlendirildiğinde, 2014 yılında en büyük artış, 1 yıl öncesinde olduğu gibi % 3,3 oranıyla Berlin'de ve sırasıyla Bavyera % 2,3 ve en düşük artış Saarland'da % 0,8 oranlarıyla gerçekleşmiştir. Doğu eyaletlerinden Saksonya'da % 0,8 oranında artış gerçekleşirken, en küçük artış Saksonya Anhalt'da % 0,6 oranıyla kaydedilmiştir.

Sektörlere göre sigortaya tabi çalışanların sayısı neredeyse tüm işkollarında artış göstermiştir. Emlak sektöründe, bilim, teknik ve hizmet sektörlerinde 87.000 (%3,2), sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 63.000 (% 3,2), metal ve elektro sektöründe 58.000 (% 1,4) artış kaydedilmiştir. Sadece finans ve sigortacılık sektöründe -8.000 (% 0,8), madencilik, enerji ve su işleri sektöründe 5.000 (% 0,9) azalma kaydedilmiştir.

2014 yılında sigortaya tabi çalışanların % 69,8'i hizmet sektöründe istihdam edilmiştir (2013 yılında 69,2, 2012 yılında % 69, 2011 yılında % 69, 2010 yılında % 68,8, 2009 % 68,2, 2008 % 67,7). İmalat sektöründe ise sigortaya tabi çalışanların % 29,3'ü (2013 yılında 29,9, 2012 yılında % 30,2'si, 2011 yılında % 30,2, 2010 yılında % 30,4'ü, 2009 % 31,0, 2008 % 31,5) istihdam edilmiştir. Tarımda çalışanların oranı %0,9'dur.

2014 yılında ortalama 2.646.000 işsiz kayıtlara geçmiştir. (2013 yılında 2.950.000, 2012 yılında 2.897.000, 2011 yılında 2.976.000, 2010 yılında 3.239.000). İşsizlerin sayısı bir yıl öncesine göre, 69.000 (% 3) daha azdır.

2014 yılında yabancı çalışanlarda işsizlerin sayısı ortalama % 5 artarak 530.000'e yükselirken, Alman vatandaşı işsizlerin sayısı %3 azalarak 2.116.000 olarak kayıtlara geçmiştir.

İşsiz kalınan süre olarak 2014 yılında bir yıl öncesine göre artış kaydedilmiştir. Bu yılda işsizler ortalama 267 gün sonra yeni bir iş bulabilmişlerdir. Uzun süreli işsizlerin (12 aydan fazla işsiz kalanlar) sayısında da artış görülmüştür. 2014 yılında ortalama 1.077.000 kişi uzun süreli işsiz

olarak kayıtlarda yer almışlardır. Bu sayı bir yıl öncesine göre, 7.000 (% 1) daha fazladır. Uzun süreli işsizlerin tüm işsizler içindeki oranı % 36,3'den % 37,2'ye yükselmiştir.

2014 yılı işsizlik oranı ortalama % 6,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,2 daha azdır.

3.1.2.2. Mevzuat Değişiklikleri

A. Kısa Süreli İşsizlik Ödeneği

Kısa Süreli İşsizlik Ödeneği Tüzüğünde yapılan değişiklikle kısa süreli işsizlik ödeneği süresi, 31.12.2014 tarihine kadar doğacak talep hakları için 12 aya kadar uzatılmıştır.

B. Elektronik Beyan

İşverenler 01.01.2014 tarihinden itibaren birinci basamak işsizlik parası uygulamasında çalışanların ücret bordrolarını elektronik ortamda İş Ajanslarına bildirebileceklerdir. Yeni düzenleme elektronik beyanı zorunlu kılmamakta, işverenin kendi isteğine bırakmaktadır.

C. Serbest Dolaşım

Bulgaristan ve Romanya vatandaşlarının Avrupa Birliği ülkelerinde serbest dolaşımına ilişkin geçici kısıtlamalar 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu tarihten itibaren anılan ülke vatandaşları AB ülkeleri içinde tam serbest dolaşım hakkına kavuşmuşlardır.

Diğer taraftan inşaat, temizlik ve iç mimarlık alanlarında ödünç işçi verilmesine ilişkin bu ülke vatandaşlarına getirilen kısıtlamalar kaldırılmış ve bu alanlarda da serbest dolaşım hakkı tanınmıştır.

3.1.2.3. Sayısal Veriler

A. Sigortaya tabi bağımlı çalışanlar

30.06.2014 tarihi itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	13.933.684	16.240.821	30.174.505
Yabancı	978.286	1.585.000	2.563.286
Türk	156.203	346.526	502.729

Kaynak: Federal İş Ajansı

B. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

30.06.2014 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-20	8.823	7.430	16.253
20-25	32.718	24.311	57.029
25-30	37.225	19.078	56.303
30-35	45.356	17.060	62.416
35-40	55.989	21.096	77.085
40-45	58.498	26.997	85.495
45-50	52.065	19.686	71.751
50-55	34.276	11.985	46.261
55-60	16.151	5.790	21.941
60-65	4.760	3.435	8.195
Toplam	345.861	156.868	502.729

Kaynak: Federal İş Ajansı

C. Çalışan Vatandaşlarımızın Bölge İş Ajanslarına/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

30.06.2014 tarihi itibarıyla

Kuzey (Schleswig-Holstein-Hamburg ve Mecklenburg-Vorpommern)	23.693
Aşağı Saksonya-Bremen	33.029
Kuzey Ren-Vestfalya	151.395
Hessen	57.139
Rheinland Pfalz-Saarland	22.877
Baden-Württemberg	104.647
Bavyera	82.488
Berlin-Brandenburg	24.705
Saksonya-Anhalt/Thüringen	1.562
Saksonya	1.194
Toplam	502.729

Kaynak: Federal İş Ajansı

Ç. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30.06.2014 tarihi itibarıyla

Tarım,Orman,Balıkçılık	950
Maden ve Taş Toprak	2.258
İmalat Sanayi	159.368
Enerji	865
Su işleri, kanalizasyon, çöp sektörü	3.615
İnşaat sektörü	27.857
Ticaret,Otomobil ve Motorlu Araçlar Tamirciliği	70.416
Ulaştırma ve Depolama	42.928
Otelcilik, Lokantacılık	26.567
Bilişim ve İletişim	4.338
Kredi ve Sigortacılık	3.899
Emlak ve konut sektörü	1.415
Serbest ve bilimsel hizmetler Sektörü	12.008
Diğer İktisadi Hizmetler Sektörü	80.826
Kamu İdaresi , Sosyal Sigortalar	7.772
Eğitim ve Öğretim	7.460
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	34.890
Sanat, eğlence, Dinlence	2.559
Diğer Hizmet Sektörleri	12.056
Özel Ev Hizmetleri	251
Extrateritorial Organizasyonlar	181
Başka İş koluna Girmeyen Hizmetler	250
Toplam	502.729

Kaynak: Federal İş Ajansı

D. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Araştırma kurumlarınca 2013 yılı itibarıyla, Almanya’da 80.000 civarında Türk kökenli işverenin bulunduğu kaydedilmiştir.

Türk işletmelerinin faaliyet gösterdikleri alanlar sektörler itibarıyla tahmini olarak aşağıda belirtilmiştir.

Sektörler	Sayı	(%)
İmalat	1.820	2,28
İnşaat	1.120	1,40
Zanaat	6.370	7,96
Toptan ticaret	3.220	4,03
Parakende ticaret	23.170	28,96
Gastronomi	16.450	20,56
Hizmet	17.850	28,31
Diğer	10.000	12,50
Toplam	80.000	100,00

Türk işletmelerinde yaklaşık 400.000’e yakın kişi istihdam edilmektedir. Toplam yatırımın 8 milyar Avro, yıllık cironun ise 40 milyar Avro olduğu hesaplanmaktadır. Söz konusu işletmelerin büyük bölümünü küçük aile işletmeleri teşkil etmektedir.

Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi

E. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2014 yılı itibarıyla

İşkolları	Ortalama Brüt Aylık Ücretler
Kömür madencilik	3.563
Gıda sektörü	2.282
Tekstil	2.451
Ağaç işleri, hasır sektörü	2.614
Kağıt/karton sektörü	3.039
Matbaa, fotokopi	2.697
Kimya sanayii	3.290
İlaç sanayii	3.341
Kauçuk, lastik sektörü	2.844
Metal sektörü	3.433
Elektronik sanayii	3.228
Makine sektörü	3.529
Otomobil yedek parça sektörü	3.855
Mobilya sektörü	2.703
İnşaat	2.602
Ticaret	2.350
Toptan ticaret	2.401
Ulaştırma depolama	2.379
Posta, paket sektörü	2.299
Otel	1.745
Lokantacılık, ağırlama	1.431
Finansman sektörü	3.521
Hukuk, mali müşavirlik hizmetleri	2.131
Bahçıvanlık	1.878
Eğitim, öğretim	2.700
Sağlık sektörü	2.255

Kaynak: Kaynak Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

Not: Almanya'da asgari ücret uygulaması inşaat sektörü dışında genel anlamda henüz bulunmamaktadır. Ancak, Federal Hükümet'in aldığı karar gereğince 2015 yılından itibaren istisnaları olmakla birlikte Federal düzeyde tüm sektörler için geçerli asgari saat ücretinin 8,50 Avro olarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

F. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Almanya'da 2014 yılında yaklaşık 65.000 toplu sözleşme bağlanmıştır. Ayrıca, Almanya'da 2014 yılında 500 genel geçerli toplu sözleşme ilan edilmiştir. Bu sözleşmelerin 332'si 2013 yılından kalan sözleşmelerin devamı niteliğinde olup, 168 yeni genel geçerli toplu sözleşme yürürlüğe girmiştir. Tüm toplu sözleşmeler sendikacı çalışanların % 52'si ile doğrudan ilgilidir.

Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

G. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.310.090	6,4	1.522.690	6,8	2.832.780	6,5
Yabancı	245.135		261.310		506.445	14,2
Türk	64.504		79.101		143.556	20,9

Kaynak: Federal İş Ajansı

Ğ. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2014 yılı ortalaması

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-20	1.360	987	2.347
20-25	6.007	4.303	10.310
25-30	9.020	6.202	15.222
30-35	11.213	9.022	20.235
35-40	13.074	11.171	24.245
40-45	12.991	12.802	25.798
45-50	11.051	8.843	19.894
50-55	8.068	6.076	14.144
55-60	4.917	3.738	8.655
60-65	1.359	1.327	2.686
Toplam	79.101	64.504	143.536

Kaynak: Federal İş Ajansı

H. İşsiz Vatandaşlarımızın Bölge İş Ajanslarına/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Kuzey (Schleswig Holstein,Hamburg,Mecklenburg-Vorpommern)	7.968
Aşağı Saksonya/Bremen	13.308
Kuzey Ren-Verstfalya	57.076
Hessen	12.984
Rheinland-Pfalz/Saarland	5.733
Baden-Württemberg	15.547
Bavyera	10.286
Berlin/Brandenburg	14.273
Saksonya-Anhalt, Thüringen	504
Saksonya	526
Toplam	138.205

Kaynak: Federal İş Ajansı

3.1.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.1.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2014 yılında işsiz sayısı yıllık ortalama 2.646.000 olmuştur. Bunların 933.000'i (% 34) birinci basamak işsizlik parası; 1.713.000'i (% 66) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir yıl öncesine göre, birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 36.000 (% 4), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 16.000 (% 1) azalmıştır.

Diğer taraftan Aralık 2014'te 143.556 işsiz vatandaşımızın 24.733'ü birinci basamak işsizlik parası alırken, 118.823'ü ikinci basamak işsizlik parası almıştır.

3.1.3.2. Mevzuat Değişiklikleri

A. Emeklilik Paketi'nin yürürlüğe girmesi - Çocuk Yetiştirme Sürelerinde Değişiklik

Emeklilik Paketi olarak adlandırılan ve emeklilik sigortası mevzuatında bir dizi yenilik getiren Kanun 01.07.2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Emeklilik Paketiyle getirilen değişiklikler aşağıda belirtilmiştir:

B. 45 Yıllık Sigortalı Süreye Sahip Sigortalılar 63 Yaşında Kesintisiz Emekli Aylığı Alabilecekler

Yeni düzenleme ile 45 yıllık sigortalılık süresi şartını yerine getiren sigortalılar 63 yaşında emekli olduklarında bunlara kesintisiz tam emekli aylığı bağlanacaktır. Eski düzenlemeye göre sigortalılardan 65 ve üzeri yaşta emekli olunması yerine, 63 yaşında emekli olunmak istenmesi halinde tam emeklilik yaşına kadar her ay emekli aylıklarında kesinti yapılmaktaydı.

45 yıllık sigortalılık süresinin hesaplanmasında zorunlu sigortalı olarak çalışarak geçirilen sigortalılık sürelerinin yanında işsizlikte geçen süreler, bakım sigortası hizmetlerinden yararlanan süreler, çocuk yetiştirilmesinde çocuğun 10 yaşını doldurmasına kadar geçen süreler hesaba katılmaktadır. Buna karşılık ikinci basamak işsizlik parası alınan süreler ile sosyal yardım alınan süreler hesap dışında tutulmuştur. Böylelikle 63 yaşında kesintisiz tam emeklilik aylığı düzenlemesi ile genç yaşta çalışma hayatına atılan ve emeklilik sigortasına uzun yıllardan beri sigortalılıklarıyla katkı sağlayan sigortalıların ödüllendirilmesi hedeflenmiştir.

C. Malulen Emeklilik

Yeni düzenlemede 01.07.2014 tarihinden sonra emekli olacak işgöremez durumda olan sigortalılara bağlanacak aylıkta iyileştirme yapılmaktadır. Değiştirilen düzenlemeye göre işgöremez olduğundan dolayı artık çalışamayacak durumda olup emekli olan sigortalıların emekli aylıklarının hesaplanmasında, işgöremez durumdaki sigortalıların bugüne kadar aldıkları ücretin ortalaması sanki 60 yaşına kadar aynen alınıyormuş gibi hesaplanmaktaydı. Yeni düzenleme ile bu süre 62 yaşına yükseltilmiştir.

Buradaki bir diğer yenilik, maluliyet aylığının belirlenmesinde sigortalının ortalama aylığının hesaplanmasında değişikliğe gidilmesidir. Değişen düzenlemede ortalama aylık, işgöremezlik tarihine kadar alınan aylıkların ortalamasına göre belirlenmektedir. Yeni düzenlemede ise, işgöremezlik tarihinden önceki son dört yılın ortalama aylığının miktarının emeklilik aylığını olumsuz etkileyip etkilemediğine bakılacaktır. Zira, bu dönemde işgöremezlikten dolayı sigortalıların gelirlerinde düşüşler olmaktadır. Eğer son dört yılda alınan aylıkların sigortalının bugüne kadar olan aylık ortalamasını düşürmesi halinde, bu son dört yıl hesap dışında bırakılacaktır.

Ç. Rehabilitasyon Yardımları İçin Daha Fazla Ödenek

Emeklilik Sigortası rehabilitasyon bütçesi artırılabilecektir. Tıbbi ve mesleki rehabilitasyon önlemlerinden çalışma hayatları boyunca faydalanan sigortalılar için reha-bütçesi 2014 yılından itibaren yılda 100 milyon Avro artırılabilecektir. 2017 yılında artış 233 milyon Avro'ya kadar çıkabilecektir.

D. Çocuk Yetiştirme Sürelerinde Değişiklik

1992'den önce doğan çocuklar için annelere çocuk yetiştirmeden dolayı 1 yıllık ek sigortalılık süresi hakkı tanınmıştır. Bu değişiklik Almanya'daki ve Türkiye'ye kesin dönüş yapmış vatandaşlarımızı da yakından ilgilendirmektedir.

Bilindiği üzere, annelere Almanya'da 1992'den önce doğan her çocuk için çocuk yetiştirmeden dolayı devlet tarafından emeklilik sigortasına bir yıllık prim ödenmekte idi. Bu süre nüfus artışını teşvik amacıyla 1992'den sonra doğan her çocuk için 3 yıla çıkarılmıştı.

01.07.2014 tarihi itibarıyla Kanunda yapılan değişiklikle 1992'den önce doğum yapan annelerin durumuna düzeltme getirilmiş ve her bir çocuk için 3 yıl olmasa da ilave bir yıl daha sigortalılık süresi tanınmıştır. Böylelikle anneler 1992'den önce doğan her bir çocuk için 2 yıl sigortalı sayılmışlardır.

Almanya'da en az bir çocuk yetiştirmiş olan öz anne-babalar, evlatlık alan anne-babalar, üvey anne-babalar veya çocuğun bakımını üstlenenler (büyükanne-büyükbaba veya akrabalar) çocuk yetiştirme sürelerinden faydalanabilmektedir.

Çocuk yetiştirme sürelerinden çocuğun bakımı ile ağırlıklı olarak ilgilenen ebeveyn faydalanabilmektedir. Çocuğun bakımının hem anne hem de baba tarafından eşit şekilde üstlenilmesi halinde kural olarak anneye bu hak tanınmaktadır. Çocuk yetiştirme süresinden babanın faydalanmak istemesi halinde, hem annenin hem de babanın bu konuda mutabık olduklarını beyan etmeleri gerekmektedir. Ancak bu beyan geriye dönük olarak en fazla 2 ay öncesi için geçerli olmaktadır.

01.01.1992 tarihinden önce doğmuş olan çocuklar için çocuk yetiştirme süresi doğumdan sonraki aydan başlamak üzere 24 ay, bu tarihten sonra doğan çocuklar için ise 36 aydır.

Çocuk yetiştirme süreleri için aranan şartların ilk 24 ya da 36 ay içerisinde ortadan kalkması halinde (çocuğun ölümü vb.) çocuk yetiştirme süresi olayın gerçekleştiği tarihte kesilir. Ebeveynlerden birinin ölümünde ise geri kalan süre diğer ebeveyne aktarılır.

Çocuk yetiştirme süreleri ile sadece yaşlılık aylığı değil, aynı zamanda maluliyet aylığı ve geride kalanlara bağlanan dul ve yetim aylığı da değişmektedir.

Alman sosyal güvenlik mevzuatına göre, emekli aylığına hak kazanılması için 65 yaşının doldurulması (1947 doğumlulardan itibaren kademeli olarak 67 yaşa yükseltilmektedir) ve asgari 60 aylık (5 yıl) sigortalılık süresinin bulunması gerekmektedir.

Mevcut düzenlemeye göre, annelerin/babaların aylıklarında bir yıllık çocuk yetiştirme süresine karşılık olarak 1 Temmuz 2014'den itibaren ödenecek aylıklar eski eyaletlerde brüt 28,61 €, yeni eyaletlerde ise brüt 26,39 € fark etmektedir.

Almanya’da 1992’den önce bir, 1992’den sonra da bir çocuk dünyaya getiren hiç çalışmamış bir anneyi örnek alacak olursak; bu anneye 5 yıllık sigorta karşılığında 65 yaşını doldurduğunda brüt 143,05 (5 x 28,61) € aylık bağlanacaktır.

Çocuk yetiştirme sürelerinin asgari sigortalılık süresi için yeterli olmaması durumunda, hak sahipleri şayet halen Almanya’da ikamet ediyorsa eksik kalan süreleri isteğe bağlı prim ödemek suretiyle 60 aya tamamlayabilirler.

Almanya’daki çocuk yetiştirme süreleri üzerinden emekli olabilmek için gerekli olan 60 aylık asgari sigortalılık süresi tamamlanmıyor ise, isteğe bağlı borçlanmadan ayrı olarak Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’ne göre Türkiye’deki hizmet sürelerinin birleştirilmesiyle eksik kalan süreler tamamlanabilmekte ve Almanya’daki sigortalılık süresi karşılığında kısmi aylık da bağlanabilmektedir.

Ayrıca, çocuk yetiştirme süresinden faydalanarak emekli aylığına hak kazanan kişinin ölümü halinde geride kalan hak sahiplerine de dul/yetim aylığı bağlanabilmektedir.

E. Kesin Dönüş Yapmış ve İşçi Payı Sigorta Primlerini Almayan Annelerin Durumu

Kesin dönüş yaptıktan sonra işçi payı sigorta primlerini almayan anneler, 1992’den önce doğan ve Almanya’da 2 yaşına kadar yetiştirdikleri çocukları için 01.07.2014 tarihinde yürürlüğe giren Kanundan önce 1, Kanunla birlikte ilave 1 yıl sigortalı sayıldıklarından toplam 2 yıl sigortalı sayılırlar.

Bu minvalde çocuk yetiştirmeden dolayı ilave 1 yıllık sigortalılık süresiyle emekli olmak için 5 yıllık sigortalılık süresini ve 65 yaşını dolduruyorlarsa, emekli aylığı bağlanması için buldukları ildeki SGK İl/Merkez Müdürlükleri yurtdışı servisine müracaatta bulunabilirler.

5 yıllık sigortalılık süresini doldurmuyorlarsa, eksik kalan süreyi Türkiye’deki çalışılan sigortalı süreyle veya Türkiye’de isteğe bağlı prim ödemek suretiyle tamamlayabilir ve akabinde buldukları ildeki SGK İl/Merkez Müdürlükleri yurtdışı servisine emekli aylığı bağlanması için müracaatta bulunabilirler.

F. Kesin Dönüş Yapmış ve İşçi Payı Sigorta Primlerini Alan Annelerin Durumu

Alman Emeklilik Sigorta Kurumu, Türkiye'ye kesin dönüş yaptıktan sonra Alman emeklilik sigortasına yatırdıkları işçi payı sigorta primlerini alanların tüm sosyal güvenlik haklarının tasfiye edildiğinden hareket etmekte ve prim iadesinden önceki 1 veya 3 yıllık çocuk yetiştirme sürelerini de iptal etmektedir. Ancak, 01.07.2014'te yürürlüğe giren Kanun ile 1992'den önce doğan çocuklar için ilave 1 yıl sigortalılık süresini sonradan verilmiş bir hak olarak gördüğünden her bir çocuk için sadece bu 1 yıllık ilave süreyi geçerli kabul etmektedir.

Diğer taraftan, bir annenin Almanya'daki çocuk yetiştirme süresinden doğan ve prim iadesi ile iptal edilmiş sigortalılık sürelerinin isteğe bağlı prim ödemek suretiyle ihya edilmesi ise sigortalının Türkiye'de ikamet etmesinden dolayı kabul edilmemektedir.

G. Birinci Basamak İşsizlik Parası ve İkinci Basamak İşsizlik Parası

Alman mevzuatına göre, işsiz kalanlara, son 52 hafta içindeki ortalama haftalık net kazancın, en az bir çocuk sahibi işsizler için % 67'si, diğerleri için % 60 tutarında "birinci basamak işsizlik parası" ödenmektedir.

01.01.2014 tarihi itibarıyla ikinci basamak işsizlik parası uygulaması çerçevesinde hak sahipleri için yardım miktarları artırılmıştır. Yalnız yaşayanlar için mutlak yardım miktarı aylık 382 Avrodan 391 Avro'ya çıkarılmıştır. Aşağıda yardım basamaklarına göre mutlak yardım miktarları belirtilmiştir. Sosyal Kanun'un 12'nci Kitabına göre istihdam piyasası dışında kalan ve yardıma muhtaç kişiler için ödenen sosyal yardım ödenekleri de yardım miktarlarıyla aynıdır:

Yardım türleri	Yardım miktarı (€)
1'inci yardım miktarı (Yalnız yaşayan ve yalnız çocuk yetiştiren hak sahipleri için)	391
2'nci yardım miktarı (Aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için)	353
3'üncü yardım miktarı (Ailesi yanında yaşayan yetişkin hak sahipleri için)	313
4'üncü yardım miktarı (14-18 yaşındaki çocuklar için)	296
5'inci yardım miktarı (6-14 yaşındaki çocuklar için)	261
6'ncı yardım miktarı (0-6 yaşındaki çocuklar için)	229

Diğer taraftan iâşe ve ibate yardım miktarları tüketici fiyat endeksine göre her yıl için yeniden belirlenmekte olup, 2014 yılında iâşe yardımı 224 Avro'dan 249 Avro'ya, ibate yardımı da 216 Avro'dan 221 Avro'ya yükseltilmiştir.

Ğ. Çocuk Bakım Parası Uygulaması

Federal Çocuk Bakım Parası Kanunu, 01.08.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anılan Kanun uyarınca çocuklarını kreşe göndermek yerine evde bakmayı tercih eden ebeveynler için bir ödenek öngörülmüştür ve bu ödenek 2 ve 3 yaşlarındaki çocuklarına evde bakan ailelere ödenecektir. 2013 yılında 100 Avro olarak belirlenen ödenek, 2014 yılında 150 Avro'ya yükseltilmiştir.

H. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

2014 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı (%)	İşveren Payı (%)	Devlet Katkısı (%)	Toplam (%)
Yaşlılık-malullük-ölüm	9,45	9,45	-	18,90
Madenciler Yaşlılık Sigortası	9,45	15,65	-	25,10
İşsizlik Sigortası	1,50	1,50	-	3,00
Hastalık	8,20	7,30	-	15,50
Bakım Sigortası				
- Çocuklu Sigortalılar	1,025	1,025	-	2,05
-Çocuksuz Sigortalılar	1,275	1,025		2,30

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

I. İsteğe Bağlı Asgari Sigorta Prim Miktarı

Yaşlılık sigortası isteğe bağlı aylık asgari prim miktarı, 2014 yılında da 85,05 Avro olarak bir yıl öncesine göre aynı kalmıştır.

İ. Emeklilik Yaşı

Kademeli olarak 67'ye yükseltilecek emeklilik yaşı, 2014 yılında bir ay artırılarak 1949 yılında doğan sigortalılar için 65 artı 3 aya yükselmiştir. 2029 yılından itibaren tüm sigortalılar için yaş haddi 67 olacaktır.

J. Sanatçıların Sosyal Güvenliği Prim Oranı

Sanatçıların sosyal sigorta prim oranı 2014 yılı için % 4,1'den % 5,2'ye yükseltilmiştir.

K. Yaşlılık Aylığı Alanlar İçin Ek Kazanç Sınırları

Cüzi süreli işlerde kazanç sınırının 450 Avroya çıkartılmasıyla yaşlılık aylığı alanlarda da kazanç sınırları yükseltilmiştir. Buna göre, 65 yaşını doldurmadan emekli olanlar ile işgöremezlik aylığı alan kişiler, emekli aylıklarında kesintiye gidilmeden 450 Avroya kadar kazanç elde edebileceklerdir.

L. Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları

Sigorta Kolu	Eski Eyaletler		Yeni Eyaletler	
	Aylık (€)	Yıllık (€)	Aylık (€)	Yıllık (€)
Yaşlılık sigortası	5.950	71.400	5.000	60.000
Madenciler yaşlılık sigortası	7.300	87.600	6.150	73.800
İşsizlik sigortası	5.950	71.400	5.000	60.000
Yasal hastalık sigortası	4.462,5	53.550	4.462,5	53.550
Bakım sigortası	4.050	48.600	4.050	48.600

M. Bakım Sigortası Ödemeleri

2014 yılı için bakım sigortası ödeneklerinde değişiklik yapılmamıştır. Bakım parası, bakım durumu basamaklarına göre aşağıda belirtilen miktarlar arasında ödenecektir.

Bakım basamakları	Yardım miktarı (€)
0 – 1. Basamak	120-225
1. Basamak	305-665
2. Basamak	525-1.250
3. Basamak	799-1.550
Özel mağduriyetler	1.918

N. Çocuk Muafiyet Miktarı

Gelir vergisinde dikkate alınan çocuk muafiyet miktarında bir değişiklik olmamış ve 2014 yılında her çocuk için 7.008 Avro olarak kalmıştır.

O. Çocuk Nafaka Miktarları

Eşlerinden ayrı çocuklarını yetiştiren ebeveynlerin çocukları için talep edecekleri nafaka miktarları:

Nafaka miktarı (€)	
6 yaşını doldurmamış çocuklar için	317
12 yaşını doldurmamış çocuklar için	364
18 yaşını doldurmamış çocuklar için	426
18 yaşını doldurmuş çocuklar için	588

Ö. Ebeveyn Parası

2014 yılı için ebeveyn parasında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Tek başına çocuk yetiştiren anne babalar yıllık gelirlerinin 250.000 Avrodan veya beraber çocuk yetiştiren ebeveynler yıllık gelirlerinin 500.000 Avrodan fazla olması halinde ebeveyn parası alamayacaklardır.

1.240,- Avrodan fazla geliri olan ebeveynler gelirlerinin % 65'i oranında, 1.220,- Avrodan fazla gelirlerde % 66'sı, 1.000 - 1.200,- Avro arası gelirlerde % 67'si oranında ebeveyn parası alabileceklerdir.

Ebeveyn parası, en az 300,- Avro ve en çok 1.800,- Avro olarak ödenmektedir. Geliri olmayan anne ve babalar için de en az 300,- Avro ebeveyn parası öngörülmüştür. İkinci basamak işsizlik parası alan ebeveynlerin ebeveyn parası ikinci basamak işsizlik parasının hesabında nazari dikkate alınacaktır.

3.1.3.3. Sayısal Veriler

A. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı	
	Genel	Türk*	Genel	Türk
1990	24.128.000	562.826	16.825.000	464.303
1992	30.270.000	685.577	17.612.000	479.731
1995	31.430.000	678.429	18.002.000	488.654
2000	33.830.000	786.050	17.277.000	501.298
2005	34.722.000	849.960	17.007.000	552.278
2011	35.546.000	909.390	16.877.000	596.447
2012	35.714.000	911.387	16.958.000	595.107

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

B. Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	
	Genel	Türk
Yaşlılık	15.931.572	214.272
Maluliyet	1.549.030	59.909
Ölüm (Dul, Yetim)	5.121.760	91.186
Toplam	22.602.362	365.367

Kaynak: Alman Malullük, Yaşlılık, Ölüm Sigortası

C. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık Alanların Sayısı
Maluliyet	9.127
Yaşlılık	65.694
Dul	20.645
Yetim	1.950
Toplam	97.416

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

Ç. Türkiye-Almanya Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Göre Hizmet Birleştirmesi Yapılarak

Bağlanan Aylıklar

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık Alanların Sayısı
Maluliyet	6.899
Yaşlılık	70.598
Dul	40.115
Yetim	2.614
Toplam	120.226

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

D. Almanya’da İkamet Eden Vatandaşlarımıza Türkiye-Almanya Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Göre Bağlanan Aylıklar

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık Alanların Sayısı
Maluliyet	5.939
Yaşlılık	46.123
Dul	15.226
Yetim	1.425
Toplam	68.713

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

E. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Türkiye-Almanya Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Göre Bağlanan Aylıklar

1.12.2013 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık Alanların Sayısı
Maluliyet	960
Yaşlılık	24.475
Dul	24.889
Yetim	1.189
Toplam	51.513

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

Almanya’da ikamet eden her hak sahibine ayda ortalama 687,39 Avro, Türkiye’de ikamet eden her hak sahibine ise ayda ortalama 590,26 Avro tutarında yaşlılık aylığı ödenmektedir.

F. İşsizlik Ödeneği

Sosyal Kanun’un 3’üncü Kitabının 137’nci maddesine göre işsiz olan ve gerekli staj süresini dolduran ve İş Ajansına işsizlik beyanında bulunanlara birinci basamak işsizlik parası ödenmektedir. Son 2 yılda 12 ay işsizlik sigortasına prim ödeyen sigortalılar birinci basamak işsizlik parasına hak kazanmaktadırlar. Evli ve en az 1 çocuklu sigortalılar ücretlerinin % 67’si, diğer sigortalılar % 60’ı oranında işsizlik parası almaktadırlar.

Aşağıda birinci basamak işsizlik parası alma süreleri belirtilmiştir:

Sigortalılık süresi	Sigortalının yaşı	İşsizlik parası alma süresi
12 ay	-	6 ay
16 ay	-	8 ay
20 ay	-	10 ay
24 ay	-	12 ay
30 ay	50	15 ay
36 ay	55	18 ay
48 ay	58	24 ay

G. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

2013 yılı itibarıyla

Uyruğu	İş Kazası	Yol Kazası	Meslek Hastalığı
Alman	587.856	78.440	12.947
Yabancı	37.833	3.661	709
Türk	7.911	774	242

Kaynak: Alman Kaza Sigortalıları Birliği

Ğ. Çocuk Parası Miktarları

2014 yılı itibarıyla

	Almanya'daki çocuklar için (€)	Türkiye'de kalan çocuklar için (€)
1. Çocuk için	184	5,11
2. Çocuk için	184	12,78
3. Çocuk için	190	30,68
4. Çocuk için	215	30,68
5. ve sonraki her çocuk için	215	35,79

Kaynak: Federal İş Ajansı

H. Türk Vatandaşları Arasında Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2014 yılı itibarıyla

	Almanya'daki çocuklar için	Türkiye'deki çocuklar için
Çocuk Parası Alan Çocuk Sayısı	651.937	1.195
Çocuk Parası Alan Aile Sayısı	321.616	19
Ödenen Toplam Çocuk Parası (€)	1.558.896.337,15	4.475,81

Kaynak: Federal İş Ajansı

3.1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.1.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Meslek Eğitimi

Ekim 2013'den Eylül 2014'e kadar 511.600 açık mesleki eğitim yeri kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 4.400 (% 1) daha fazladır. Anılan açık mesleki eğitim yerlerinden 481.100'ü işletme içi, [bir yıl öncesine göre 6.200 (% 1) daha fazla], 30.500'ü işletme dışı mesleki eğitim yeri (bir yıl öncesine göre 6.200 (% 16,1) daha az] tespit edilmiştir.

Bölgesel olarak Batı Almanya'da 404.700 [bir yıl öncesine göre 5.700 (% 1) daha fazla], Doğu Almanya'da ise 76.200 [bir yıl öncesine göre 400 (% 0,5) daha fazla] işletme içi mesleki eğitim yeri kaydedilmiştir. İşletmedışı mesleki eğitim yeri sayısında ise bir yıl öncesinde olduğu gibi düşüş devam etmiştir. Batı Almanya'da işletme dışı mesleki eğitim yapanların sayısı 1.300 azalarak 22.100'e, Doğu Almanya'da ise 600 azalarak 8.300'e inmiştir.

Eylül 2014 sonu itibarıyla 522.200 gençle mesleki eğitim sözleşmesi bağtlanmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 7.300 (% 1,4) daha azdır. Batı Almanya'da geçen yıla göre 6.400 (% 1,4) azalma ile 448.900 gençle mesleki eğitim sözleşmesi yapılmıştır. Doğu Almanya'da ise geçen yıla kıyasla 900 (% 1,2) azalma ile 73.300 mesleki eğitim sözleşmesi yapılmıştır.

2014 yılında 559.400 genç, bir mesleki eğitim yerine yerleştirilmek üzere başvuru yapmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 1.700 (% 0,3) daha azdır. Batı Almanya'da başvuru sahibi genç sayısı 2014 yılında yalnız 2.600 (% 0,5) azalarak 466.200 olarak kayıtlara geçerken, Doğu Almanya'da ise 900 (% 1) azalarak 90.200'e düşmüştür.

2014 yılı sonunda 20.900 genç henüz bir mesleki eğitim yerine yerleştirilememiştir. Bir yıl öncesine göre bu sayı 200 (% 1) daha azdır. Bununla Almanya genelinde başvuru sahibi gençlerin % 3,7'si henüz mesleki eğitim yeri bulamamışlardır. Bu oran Batı Almanya'da % 3,6, Doğu Almanya'da % 4,5'dir. Batı Almanya'da 16.600 (300 ya da % 1,7- daha fazla), Doğu Almanya'da ise 4.100 (400 ya da % 9,6- daha az) genç mesleki eğitim yerine yerleştirilememiştir.

2014 sonunda 37.100 [bir yıl öncesine göre 3.400 (% 10) daha fazla] meslek eğitim yerine yerleştirme yapılamamıştır. Batı Almanya’da 30.400, (2.900 ya da % 011 daha fazla), Doğu Almanya’da 6.700 (400 ya da % 7 daha fazla) açık mesleki eğitim yeri bulunmaktadır.

2014 yılında 559.400 gence karşılık 511.600 açık meslek eğitim yeri mevcuttur. Böylece Almanya genelinde meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı, açık meslek eğitim yeri sayısından 47.800 daha fazladır.(2013 : 53.900, 2012:44.700)

2014 yılında açık meslek eğitim yeri sayısı, meslek eğitim yeri bulamayan gençlerin sayısından 16.200 daha fazladır. (2013 yılında 12.700, 2012 yılında : 17.600).

2014 yılında bir meslek eğitim yerine 1,09 genç düşmektedir. 2013 yılında bu sayı 1,11’idi.

3.1.4.2. Sayısal Veriler

A. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

2013/2014 öğretim yılı itibarıyla

Okul Tipi Genel Eğitim veren okullar (Allgemeinbildende Schulen)	Çocuk Sayıları		Türk (Bir Önceki Öğretim Yılı)
	Yabancı	Türk	
Önsınıflar (Vorklassen)	993	76	107
İlkokulda ana sınıfı (Schulkindergarten)	2.432	548	577
İlkokul (Grundschule)	178.572	30.918	37.330
9 sınıflı Orta okul (Hauptschulen)	102.559	31.851	43.082
Farklı eğitim veren okullar (Schulen mit mehreren Bildungsgängen)	19.766	5.099	5.943
10 sınıflı Orta okul (Realschulen)	74.703	27.614	33.630
Kapsamlı orta okul (Gesamtschule)	78.389	26.932	30.139
Hür Waldorf özel okulları	1.485	125	125
Lise (Gymnasium)	95.308	22.754	26.094
Akşam okulları (Abendschulen)	4.826	1.784	3.511
Öğrenme engelli okulları (Förderschulen)	36.008	10.601	13.015
Akşam Liseleri (Abendgymnasien)	2.396	1.000	1.020
Kolejler (Kollegs)	2.396	398	402
Toplam	606.871	161.108	193.553

Kaynak: Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı

B. Meslek Okuluna Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

2013/2014 öğretim yılı itibarıyla

Okul türü	Çocuk Sayıları		Türk (Bir Önceki Öğretim Yılı)
	Yabancı	Türk	
Meslek okulları	172.983	81.145	83.528
Sağlık alanında okullar	7.989	2.119	2.024

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

C. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

2011/2012 öğretim yılı itibarıyla

Çocuk sayısı	115.000
--------------	---------

Kaynak: Almanya'daki Eğitim Ataşelikleri

Ç. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Ders Yılı	Yabancı Öğrenci	Türk
2013/2014	301.350	33.004

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

3.1.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.1.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

A. Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın 10.07.2014 tarih ve C-138/13 sayılı aile birleşimi çerçevesinde Almanya'ya gelecek eşlere dil testi uygulanamayacağına ilişkin kararı

Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD), 10.07.2014 tarihli ve C-138/13 sayılı kararıyla aile birleşimi çerçevesinde Almanya'ya gelecek Türk vatandaşı eşlere lisan testinin uygulanamayacağına karar vermiştir.

Naime Doğan adlı vatandaşımızın açtığı dava sonucunda ABAD, Kararını Türkiye-AB Arasında 23 Kasım 1970'de imzalanan ve 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren Katma Protokol'ün 41. maddesine dayandırmış ve lisan testi ile aile birleştirmesinin zorlaştırılmayacağına hükmetmiştir. Söz konusu Katma Protokol'ün 41. maddesinin birinci fıkrası Türk vatandaşlarının AB ülkelerindeki mevcut yerleşim haklarını korumakta ve bu hakların geriye doğru kısıtlanmasını yasaklamaktadır.

2007'den beri AB, ABD, İsviçre, Kanada gibi bazı ülkeler haricindeki diğer ülke vatandaşlarının Almanya'ya gelecek eşleri için şart koşulan A1 seviyesinde Almanca dil testi ile Almanya'ya göçün kontrolü amaçlanmıştı. Söz konusu uygulama vatandaşlarımızın mağduriyetlerine neden olmuş, buna karşı resmi kanallardan yapılan girişimlerden de bir sonuç alınamamıştı.

Karara tepki olarak Federal İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan ilk açıklamada, kararın inceleneceği belirtilerek, lisan testinin Almanya'daki yabancıların entegrasyonu açısından gerekli olduğu iddia edilmiştir.

B. Üçüncü Ülke Vatandaşı Yüksek Vasıflı Elemanların Almanya'ya Girişini ve İkametlerini Düzenleyen Kanun (Mavi Kart Uygulaması)

AB Yüksek Vasıflılar Direktifinin Uygulanması Hakkında Kanun (Gesetz zur Umsetzung der Hochqualifizierten-Richtlinie der Europäischen Union), 01.08.2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Böylelikle üçüncü ülkelerden gelecek yüksek vasıflı (üniversite veya yüksek okul mezunu) elemanların AB ülkelerinde istihdamını kolaylaştırmayı ve bununla vasıflı eleman açığını kapatmayı amaçlayan Avrupa Birliği Komisyonu'nun 25.05.2009 tarih ve 2009/50/EG sayılı Yüksek Vasıflı Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Ülkeye Giriş ve İkametlerini Düzenleyen Direktifi Alman mevzuatına uyarlanmıştır. Kanun ile birlikte özellikle İkamet Kanunu'nda olmak üzere diğer ilgili Kanunlarda da değişiklikler yapılmıştır.

Yeni uygulama ile birlikte diğer ülkelerden gelecek üniversite veya eşdeğer yüksek okul mezunlarına Almanya'da iş bulmaları halinde Alman vatandaşı ve AB üyesi ülke vatandaşlarının önceliği aranmadan ve ayrıca işverenlerin AB ülkelerinden uygun aday bulup bulamadıklarına bakılmaksızın çalışma imkanı tanınmaktadır. Çalışma için aşağıda belirtilen koşulların yerine

getirilmesi halinde Almanya'daki bir işveren ile iş akdinin imzalanmış olması yeterli görülmektedir. Burada bekleme süresi kalktığından işlemler kolaylaştırılmakta ve hızlandırılmaktadır.

“Mavi Kart” olarak da adlandırılan bu düzenleme ile temininde zorluklar yaşanan yüksek vasıflı elemanların iş piyasasına girişlerinde Almanya'daki bürokratik engellerin kaldırılması amaçlanmıştır. Bu meyanda genelde bir yabancının çalışmasında Federal İş Ajansı'nın onayı gerekir iken, temininde zorluklar yaşanan deklare edilmiş meslekler için bu onay gerekmemektedir. Burada asıl olan belirli somut bir işte çalışmak isteyen söz konusu şartları haiz elemanların Almanya'daki bir işveren tarafından işe kabul edilmesi, bir iş akdinin bağitlanmasıdır. Ayrıca, bu iş akdinin nerede ve nasıl biraraya gelinerek bağitlanacağı mevzuu Kanun koyucu açısından bir önem arz etmemektedir.

Mavi Kart uygulaması çerçevesinde temininde güçlük yaşanan branşlar veya sektörlerin Federal İş Ajansı'nca belirlenmesi öngörülmektedir. Hali hazırda doğa bilimleri başlığı altında adlandırılan astronomi, fizik, kimya, biyoloji, jeoloji ve çevre bilimleri bölümleri, matematik, mimarlık, şehir ve ulaşım planlamacılığı, tasarımcı, inşaat mühendisliği, makina mühendisliği, elektronik mühendisliği, doktor (diş doktoru hariç), informatik ve bilgisayar temininde güçlük yaşanan branşlar veya bölümler olarak tespit edilmiştir. Bu bölümlerin iş piyasasının gelişmesine bağlı olarak değişmesi öngörülmektedir.

Mavi Kart AB (Blaue Karte EU) olarak da adlandırılan yeni düzenlemede, eleman bulmada güçlük yaşanan mesleklerdeki uzmanlara şart koşulan alt gelir alt sınırı 34.944 Avro'dur.

Listede yer almayan meslek gruplarında çalışmak isteyenlerden ise yıllık asgari 44.800 Avro kazanma şartını yerine getirmeleri istenmektedir.

Mavi Kart şartlarını yerine getirenlere en fazla dört yıl süreyle oturma izni verilmesi öngörülmektedir. İş akdinin süresi 4 yıldan az olanlara ise, iş akdi süresine ilave olarak 3 ay daha geçerli oturma izni verilecektir. Oturma izninin ilk iki yılını takiben çalışmaya devam edilmesi ve Almanca bilinmesi halinde oturma izni süresize çevrilmekte, 3 yıllık çalışmadan sonra ise yerleşme izni alma hakkı verilmektedir. Diğer taraftan, ilk üç yıl içinde Hartz IV ya da benzeri türden sosyal yardım alanların oturma izni geçerliliğini kaybedecektir.

Yeni düzenlemede Mavi Kart sahiplerine AB ülkeleri içerisinde dolaşım imkanı getirilmekte, bunlara 18 ay Almanya'da çalıştıktan sonra başka bir AB ülkesine gitme izni tanınmaktadır. Bu

durumda başka bir AB ülkesine gidildiğinde Almanya'da geçen süreler de gidilen ülkede ikamet izni verilmesinde ayrıca dikkate alınmaktadır.

Mavi Kart sahiplerinin aile birleştirilmesinde herhangi bir kısıtlama söz konusu olmadığı gibi bunların çalışmalarında da bir kısıtlama öngörülmemektedir.

C. Alman üniversitelerinden mezun yabancılara tanınan iş arama süresi

Almanya'dan mezun olan yabancı uyruklu üniversite mezunlarının mezuniyetten sonra çalışmaları için öngörülen iş arama süresi 12 aydan 18 aya çıkarılmıştır.

Ç. Almanya'da öğrenim gören yabancı öğrencilerin çalışma hakları

Yine Almanya'da üniversitede öğrenim gören yabancı öğrencilerin yıllık çalışma saatlerinde de artırıma gidilerek, tam gün çalışmada 90 gün 120 güne, yarım gün çalışmada ise 180 gün 240 güne çıkarılmıştır.

D. Yurt dışında üniversite mezunu yabancıların Almanya'da iş arama hakları

Yurt dışında bir üniversiteden mezun yabancıların yanlarında geçimlerine yetecek kadar paraları olması halinde bunlar 6 ay süreyle Almanya'da iş aramak amacıyla kalabilecekler.

3.1.5.2. Sayısal Veriler

A. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	Sayı
1972-1979	2.219
1980-1989	10.361
1990	2.034
1991	3.529
1992	7.377
1993	12.915
1994	19.590
1995	31.578
1996	46.294
1997	42.240
1998	59.664
1999	103.900
2000	82.861
2001	76.861
2002	64.631
2003	56.244
2004	44.465
2005	32.661
2006	33.388
2007	28.861
2008	24.449
2009	24.647
2010	26.192
2011	28.103
2012	33.246
2013	27.970
Toplam	926.280

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

B. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

	2008	2009	2010	2011	2012
Türk	24.449	24.467	26.192	28.103	33.246
Bosna Hersek	1.878	1.733	1.945	1.703	1.864
Hırvat	1.032	542	689	665	544
Eski Yugoslav, Sırp, Monteneg.	6.343	4.187	3.298	2.881	2.611
Polonya	4.245	3.841	3.789	4.281	4.493
Romen	2.137	2.357	2.523	2.399	2.343
Rusya Federasyonu	2.439	2.477	2.753	2.965	3.165
Ukrayna	1.953	2.345	3.118	4.264	3.690
Fas	3.130	3.042	2.806	3.011	2.852
Tunus	734	832	792	816	867
Afganistan	2.512	3.549	3.520	2.711	2.716
Sri Lanka	1.492	1.407	1.207	1.032	864
Vietnam	1.048	1.513	1.738	2.428	3.299
Irak	4.229	5.136	5.228	4.790	3.510
İran	2.734	3.184	3.046	2.728	2.463
İsrail	1.971	1.681	1.649	1.971	101
Kazakistan	1.602	1.439	1.601	1.923	1.937
Lübnan	1.675	1.759	1.697	1.433	1.283
Pakistan	1.208	1.305	1.178	1.151	1.251
Çin	1.172	1.194	1.300	1.332	1.381
Diğerleri	-	-	-	-	-
Toplam	94.470	96.121	101.570	106.987	109.938

3.1.5.3. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

A. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB)	850
Dini Siyasi Sosyal Kültürel	2.650
Sportif	450
Diğer (İşveren, okul aile birlikleri vs.)	1.300
Toplam	5.250

B. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

Avrupa Parlamentosu	2
Federal Parlamento	11
Eyalet Parlamentoları	26
Yerel Yönetimler	85
Yabancılar Meclisleri	1.500
Toplam	1.624

3.1.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

3.1.6.1. Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması Uygulaması

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde, Almanya’da, 2014 Aralık ayında 66’sı inşaat sektöründe ve 167’si inşaat yan sanayiinde olmak üzere toplam 233 vatandaşımız istihdam edilmiştir.

İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde iş üstlenecek Türk firmalarına 01.10.2014 tarihinden sonraki 1 yıllık dönemde 6.170 kişilik kontenjan ayrılmıştır.

3.1.6.2. Önemli Yargı Kararları

A. Federal İş Mahkemesi’nin 23.01.2014 tarih ve 8AZR 118/13 sayılı ayrımcı muameleden dolayı işverenin tazminat yükümlülüğüne ilişkin Kararı

Genel Eşit Muamele Kanunu’nun 15’inci maddesinin 2’nci fıkrasına göre, bu Kanun’un ihlalden dolayı tazminat ancak işverenden talep edilebilir. Bir iş ilanının işbulan aracı firma tarafından verildiğinde, böyle bir aracı firma anılan Kanun’a göre ayrımcılığa ilişkin tazminat taleplerine karşı sorumlu değildir.

Davacı 2011 yılında internet vasıtasıyla aracı firma üzerinden bir işyerine başvurmuştur. Davacı başvurusunu ilanda belirtilen e-posta adresinden yapmıştır. Yine e-posta yoluyla kendisine red

cevabı gelmiştir. Bu cevap üzerine davacı hem aracı firmayı hem de işvereni işe yerleştirilmede ayrımcılığa uğradığı gerekçesiyle mahkemeye vermiştir.

Federal İş Mahkemesi, davacının aracı firmaya karşı talep hakkı bulunmadığına, Genel Eşit Muamele Kanunu'na göre bu Kanunun ihlaliyle ilgili tazminat taleplerinin yalnız işverene yönelik olabileceğine hükmetmiştir.

B. Federal İş Mahkemesi'nin iflas yönetim memuru (kayyum) tarafından çocuk yetiştirme süresi sırasında sözleşmenin feshine ilişkin 27.02.2014 tarih ve 6 AZR 301/12 sayılı Kararı

İşverenin konkordato ilanından sonra da iş ilişkisi devam eder. Ancak, iflas yönetim memuru (kayyum) iş ilişkisini sözleşmenin feshine ilişkin düzenlemelere uyarak feshedebilir. İflas Kanunu'nun 113'üncü maddesi uyarınca hizmet sözleşmesinde ve toplu sözleşmelerde öngörülen fesih sürelerine göre önceliği olan 3 aylık bir fesih süresi, iflas yönetimi sırasında hizmet sözleşmelerinin feshi için öngörülmüştür. Anılan madde iflasa bağlı olarak iş ilişkisinin feshinden dolayı çalışanlara bir tazminat hakkı öngörmekte, ancak iş ilişkisinin vaktinden önce sona ermesinden dolayı ortaya çıkan sigortalı çalışılmayan sürelerden dolayı ayrıca başka bir hak tanımamaktadır. Çalışanın bunun dışında başka bir hakkı bulunmamaktadır.

Davacının satıcı olarak çalıştığı firmada 1 Eylül 2009 tarihinde işveren konkordato ilan etmiştir. İflas memuru (kayyum) 113'üncü maddeye göre davacının hizmet sözleşmesini işletmenin kapatılmasından dolayı 31 Mayıs 2010 tarihi itibarıyla feshetmiştir. Sözleşmede öngörülen fesih süresine uyulmuş olması halinde, iş ilişkisi 30 Haziran 2010 tarihi itibarıyla sona erecekti. Davacı çalışan fesih tarihinde çocuk yetiştirme iznini kullandığından Sosyal Kanun'un V'inci Kitabınının 192'inci maddesine göre iş ilişkisinin sona ermesinden dolayı, yasal hastalık sigortasından ücretsiz yararlanma hakkını kaybetmiştir. Davacı kadın, bu durumun iflas memuru (kayyum) tarafından bilindiğini, iflas memurunun (kayyum) anılan madde çerçevesinde fesih süresini takdir hakkını hatalı olarak kullanarak vaktinden önce kestiğini iddia ederek, iş mahkemesinden iş ilişkisinin 30 Haziran 2010 tarihi itibarıyla sona erdiğinin tespitini talep etmiştir. İflas memurunun Anayasa'nın aileyi ve kadını koruyan 6'ncı maddesinde vücut bulan değer yargısına uyarak sözleşmede öngörülen fesih süresine uymasının gerektiğini ileri sürmüştür.

Ön yargı yollarında olduğu gibi Federal İş Mahkemesi de davacının başvurusunu reddetmiştir. Mahkeme, iflas memurunun iş ilişkisinin bitirilme tarihini sosyal güvenlik mevzuatına uydurma zorunluluğu bulunmadığına, İflas Kanunu'nun 113'üncü maddesi iş ilişkisinin vaktinden önce feshi

nedeniyle yalnız tazminat öngördüğünden, anılan maddenin Anayasanın 6'ncı maddesiyle uyum içinde olduğuna hükmetmiştir.

C. Federal İş Mahkemesi'nin 09.04.2014 tarih ve 10 AZR 637/13 sayılı işverenin vardiya dağılımı yaparken çalışanların sağlık durumlarını gözönüne almak zorunluluğuna ilişkin Kararı

Sağlık sorunlarından dolayı gece vardiyasında çalışamayacak bir durumda olan bir hemşire, bu durumdan dolayı işgöremez sayılmaz. Böyle bir hemşirenin işvereninden hastanede gece vardiyası dışında çalıştırılmasını talep hakkı vardır.

Davalı işveren bir hastane idaresidir. Davacı adigeçen hastanede vardiyalı hemşire olarak çalışmaktadır. İş sözleşmesine göre davacı çalışan işletmeden kaynaklanan geçerli nedenler çerçevesinde Pazar ve tatil günleri olmak üzere ayrıca gece ve vardiyalı olmak üzere hemşire olarak çalışmakla yükümlüdür. Davalı hastanede gece vardiyası 21.45'den 6.15'e kadar sürmektedir. Davacı hemşire ilaç tedavisi gördüğünden sağlık nedenlerinden dolayı gece vardiyasında çalışamayacak duruma düşmüştür.

İşletme hekiminin muayenesi sonucunda hastane idaresi davacı hemşireyi gece çalışmayacağından dolayı işgöremez olduğundan evine geri göndermiştir. Buna karşılık davacı hemşire, gece vardiyası hariç her işte çalışabileceğini beyan etmiştir. İş mahkemesinin kararına kadar davacı hemşire hastanede işgöremez olduğu gerekçesiyle çalıştırılmamıştır. Davacı hemşireye başlangıçta ücreti ödenmiş ve daha sonra işten çıkarılmıştır.

Federal İş Mahkemesi davacı hemşirenin işyerinde çalıştırılmasına ve ücretinin ödenmesine ilişkin talebini haklı bulmuştur. Buna göre, davacı hemşire ne işgöremez durumda sayılmaktadır ne de kendisinin hastanede çalışmasını engelleyen bir durum sözkonusudur. Davacı, hizmet sözleşmesinde öngörülen tüm yükümlülüklerini hemşire olarak yerine getirebilecek durumdadır. Davalı hastane idaresi, vardiya dağılımı yaparken çalışanın sağlık durumunu nazarı dikkate almak zorundadır.

Davacı hemşire hastaneye işten çıkarıldığında çalışabileceğini beyan ettiğinden ve hastanede hazır bulunduğundan, davacının çalıştırılmadığı sürelerin ücretini hastaneden talep hakkı da bulunmaktadır.

Ç. Federal İş Mahkemesi'nin 15.04.2014 tarih ve 3 AZR 51/12 sayılı işletme emekli aylıklarına zam yapılırken işverenin takdir hakkını kullanmasına ilişkin Kararı

Davacı uzun süre çalıştığı bankadan emekli olduktan sonra 1 Ocak 1998 tarihi itibarıyla işletme emekli aylığına hak kazanmıştır. İşletme emekli aylığı her 3 yılda bir olmak üzere enflasyon oranına göre son defa 2007 yılında artırılmıştır. Davalı banka 2010 yılında işletme emekli aylığına bankanın ekonomik durumunun kötü olduğu gerekçesiyle zam yapmayı reddetmiştir.

Zamlı işletme aylığı ödenmesi talebiyle açılan dava ilk hukuk mercilerinde reddedilmiştir. Aynı şekilde davacının Federal İş Mahkemesi'nde açtığı temyiz davası da reddedilmiştir. Mahkeme, davalı işverenin İşletme Emekli Aylığının İyileştirilmesine İlişkin Kanun'un 16'ncı maddesine göre takdir hakkını doğru olarak kullandığına hükmetmiştir. Anılan maddeye göre işveren her üç yılda bir olmak üzere hak sahibinin menfaatlerini ve işyerinin ekonomik durumunu gözeterek zam yapılıp yapılmayacağına karar vermektedir. Bu bağlamda işveren işyerinin ekonomik durumundaki bozulmadan dolayı zam miktarını karşılayamayacağını tespiti halinde, işletme emekli aylıklarına zam yapmakla yükümlü değildir. Davalı işveren 2010 yılında bu tespiti yapmıştır.

D. Federal İş Mahkemesi'nin 18 Eylül 2014 tarih ve 6 AZR 636/13 sayılı Kararı

Medeni Kanun'un 622'nci maddesinin 1'inci fıkrasında 4 hafta olarak öngörülen işveren tarafından uyulması gereken fesih süresi anılan maddenin 2'nci fıkrasına göre uzun süreden beri işletmede çalışanlar için kademeli olarak artırılmaktadır. Yaşın ilerlemesine göre fesih süresinin kademeli olarak uzatılması dolaylı ayrımcılık yasağının ihlali anlamına gelmemektedir.

1983 doğumlu davacı çalışan 2008 yılından beri bir golf tesisinde çalışmaktadır. Davalı işveren, bu çalışanın hizmet sözleşmesini 20 Aralık 2011 tarihinde 622'nci maddenin 2'nci fıkrasına göre 31 Ocak 2012 tarihi itibarıyla feshetmiştir. Davacı çalışan prensipte fesih işleminin geçerli olduğunu, ancak fesih sürelerinin kademeli olarak işletmede çalışma sürelerine göre uzatılması nedeniyle, bu çalışanların daha uzun süreden beri işletmede çalıştıklarından dolayı doğal olarak daha yaşlılardan oluştuklarını ve bunların bu nedenle daha iyi bir konumda olduklarını, bu nedenle kendisi gibi genç olanların yaştan dolayı işletmede dolaylı olarak ayrımcılığa uğradıklarını iddia etmiştir. Bu durum Avrupa Konseyi'nin 27 Kasım 2000 tarih ve 2000/78/EG sayılı Direktifinde öngörülen meslekte ve iş hayatında eşit muamele ilkesinin gerçekleştirilmesi çerçevesinde yasaklanan yaştan dolayı dolaylı olarak ayrımcılık yasağı ilkesine ters düşmektedir. Bu bağlamda

622'nci maddenin 2'nci fıkrasının 1'inci cümlesinin 7 no'lu hükmüne göre en uzun fesih süresi olan 7 aylık sürenin işletmede çalışma süresine bakılmaksızın tüm çalışanlar için geçerli olması gerekmektedir.

Federal İş Mahkemesi davacının talebini reddetmiştir. Federal İş Mahkemesi kararında fesih süresinin işletmede çalışma süresine göre belirlenmesinin, genç çalışanların yaştan dolayı ayrımcılığa uğramaları anlamına gelmediğine hükmetmiştir. Ancak burada amaç uzun süreden beri aynı işletmede çalışan ve bununla işletmeye sadakat göstererek emek vermiş daha yaşlı çalışanlara daha iyi bir iş güvencesi tanınması olduğundan, kademeli olarak uzatılan fesih sürelerinin uzatılma sebebi hukuken geçerli olan bu hedefe yöneliktir. Bu güvencenin bu tür çalışanlara sağlanabilmesi için, bu tür somut bir kademeli uzatma orantılı ve gereklidir. Böylece burada yaştan dolayı dolaylı ayrımcılık yapılmamaktadır.

E. Federal İş Mahkemesi'nin 18 Eylül 2014 tarih ve 8 AZR 759/13 vsayılı Kararı

Ağır engellilerin teşvik edildikleri ve korundukları bir iş başvurusunda, başvuru sahibi ağır engelli olduğunu ilke olarak beyan etmek zorundadır. Böyle bir beyanın bu işyerine yapılan tüm başvurularda yinelenmesi gereklidir. Daha önceki başvurulardaki beyanlar beyanın telafisi anlamına gelmez.

Davacı yüzde 50 oranında engelli bir kişidir. Kendisi tarafından 2010 Haziran tarihinde yapılan ve engelli sorumlusunun da bizzat bulunduğu başvuru başarısız kalmıştır.

2010 Temmuz ayında yine aynı kişi bu defa yine aynı işveren nezdinde yeni bir çalışma yeri için başvuruda bulunmuştur. Başvuru davalı işveren nezdindeki diğer personel dairesi tarafından incelenmiş ve başvuru sahibinin ilk iş başvurusu olarak algılanmıştır. Başvurusunda ve özgeçmişinde başvuru sahibi ağır engelli olduğunu beyan etmemiş, ancak başvurusunun ekinde ağır engellilik kimliğinin fotokopisini eklemiştir. Davacının bu başvurusu da bir kamu kurumu olan davalı işveren tarafından ön görüşmeye bile çağırılmadan reddedilmiştir. Davacı, engellilik durumundan dolayı ayrımcılığa uğradığı iddiasıyla tazminat talep ederek, bir kamu kurumu olan davalı işverenin her halukarda kendisini engelli başvuru sahibi olarak en azından ön görüşmeye davet etmesi gerektiğini iddia etmiştir.

Federal İş Mahkemesinde dava reddedilmiştir. Mahkeme kararında, başvuru sahibinin bu tür başvurularda ağır engelli olduğunu öz geçmişinde açık bir şekilde belirtmesinin gerekli olduğuna

hükmetmiştir. Ayrıca, aynı işveren nezdinde olsa bile bu beyanın yapılan her başvuruda yinelenmesi gereklidir. Önemli olan engellilik durumunun başvuru sırasında mevcut olmasıdır. Sonuç olarak, başvuru sahibinin engellilik beyanının nazari dikkate alınıp alınmayacağı ancak durumun beyan yoluyla açıkça ifade edilmiş olması halinde mümkündür.

F. Federal İş Mahkemesi'nin 30 Eylül 2014 tarih ve 1 AZR 1083/12 sayılı Kararı

İşveren ve işyerindeki işçi temsilcisi bir işletme akdi marifetiyle işyerinde yeknesak iş kıyafeti giyilmesi kuralını koyabilirler. Böyle bir iş giysisinin belli çalışanlar için ayrı bir kıyafet tarzı getirmesi durumu nedeniyle, böyle bir farklılığın ancak nesnel olarak geçerli koşullarının mevcut olması halinde işletmeye ilişkin eşitlik ilkesi ihlal edilmez.

Davacı çalışanın çalıştığı havayollarında geçerli olan toplu sözleşmede işletmede çalışanlar arasında eşitlik ilkesi güvence altına alınmıştır. Ayrıca işletme akdi ile pilot kabini personelinin görev sırasında üniforma giymeleri öngörülmüş, ayrıca erkek pilotların bir pilot kasketi takması zorunlu kılınmıştır. Kadın pilotlarda ise böyle bir kasket takma zorunluluğu bulunmamaktadır. Davacı böyle bir farklı uygulamanın geçersiz olduğunu iddia etmiştir. Davalı işveren ise klasik pilot mesleği anlamında erkek pilotların kasket taktığını ve kadınların farklı saç tarzlarından dolayı kasket takamayacaklarını savunmuştur.

Federal İş Mahkemesi durumun tespitine yönelik dava açan erkek pilotları haklı bularak, zorunlu iş giysisinin farklı olarak giyilmesinin işletme içi eşitlik ilkesini ihlal ettiğine hükmetmiştir. Bu nedenle erkek pilotların kasket takma zorunluluğu geçersizdir. Yeknesak görev giysisinin sebebi, pilotları hava alanında şirketin temsilcisi olarak belirgin olarak göstermektir. Bu amacın gerçekleştirilmesinde, farklı muameleyi haklı kılacak bir gerekçe bulunmamaktadır.

G. Federal İş Mahkemesi'nin 18.03.2014 tarih ve 3 AZR 69/12 sayılı Kararı

10 yıllık zorunlu çalışma süresi sonunda 55 yaşını doldurmuş çalışanların işletme emekli aylığı talep hakları bulunmadığına ilişkin İşletme Emeklilik Kasası Tüzüğünde öngörülen düzenlemeler hükümsüzdür. Böyle bir düzenleme ile yaştan dolayı ayrımcılık yapılamaz ilkesi ihlal edilmektedir.

1945 doğumlu davacı 1 Ocak 1999 tarihinden beri davalı işverenin işyerinde çalışmıştır. İşletme emeklilik kasası tüzüğüne göre işletme içi emeklilik hakkının kazanılması için çalışanların

işletmede 10 yıllık bir çalışma süresinin yanında, bu sürenin tamamlandığı tarihte 55 yaşını doldurmamış olmaları gereklidir.

Federal İş Mahkemesi, davalı işvereni davalı çalışana işletme emekli aylığı ödemeye mahkum etmiştir. Çalışanın sahip olduğu emekli aylığı talep hakkına, davacının staj süresinin doldurulduğu tarihte 55 yaşını doldurmuş olması hakele getirmemektedir. Böyle bir düzenleme Genel Eşit Muamele Kanunu'nun 7'nci maddesinin 2'nci fıkrasına göre geçerli değildir. Böyle bir düzenleme çalışanları doğrudan yaşlarından dolayı mağdur etmektedir. Bu durumda işe girdikleri tarihte 45 yaşını doldurmuş çalışanların işletme emekli aylığı uygulaması dışında tutulmuş olmaları, yaştan dolayı ayrımcılık anlamına gelmektedir. Yapılan ayrımcı muamelenin anılan Kanun'un 10'uncu maddesinin 1'inci cümlesi uyarınca başka bir gerekçesi bulunmamaktadır. Bu hükme göre işletme emekli aylığı uygulamasında yaş sınırları konulabilir. Ancak, somut yaş sınırının uygun ve orantılı olması gereklidir. Bahsi geçen düzenlemede işletmede en az 20 yıldan beri çalışanlar, işletme emekli aylığı uygulaması dışında tutulduklarından bu düzenleme bu yaştaki çalışanları mağdur ettiğinden geçersizdir.

3.2. HOLLANDA

3.2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.2.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2014 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk Kökenliler Toplam	T.C. Uyruklular
Erkek	8 334 385	1 799 328	204 364	40 376
Kadın	8 494 904	1 864 463	193 050	39 678
Toplam	16 829 289	3 663 791	397 414	80 054

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

T.C. Uyruklular	80 054
Çifte Vatandaşlar	317 360
Toplam Türkler	397 414

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

3.2.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2014 yılı itibarıyla

	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90- ve üzeri
Erkek	27.403	35.346	35.944	36.536	35.835	18.890	7.640	6.155	669	9
Kadın	26.199	33.086	33.940	35.411	33.547	15.833	9.266	4.753	898	54
Toplam	53.602	68.432	69.884	71.947	68.382	34.723	16.906	10.908	1.567	63

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

3.2.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

2014 yılı itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma	Erkek	Kadın	Toplam
Groningen	2.426	2.319	4.745
Friesland	1.900	831	1.731
Drenthe	988	818	1.806
Overijssel	17.904	17.076	34.980
Flevoland	3.251	3.034	6.285
Gelderland	20.470	19.237	39.707
Utrecht	13.954	13.252	27.206
Noord-Holland	41.896	39.063	80.959
Zuid-Holland	68.350	64.201	132.551
Zeeland	1.620	1.572	3.192
Noord Brabant	26.256	24.729	50.985
Limburg	6.412	5.855	12.267
Toplam	205.427	191.987	397.414

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

3.2.1.4. Vatandaşlarımızın Önemli Yerleşim Birimlerine Göre Dağılımı

2014 yılı itibarıyla

Yerleşim bölgesi	Erkek	Kadın	Toplam
Groningen	860	772	1.632
Leeuwarden	272	243	515
Zwolle	1.325	1.295	2.620
Enschede	7.927	7.620	15.547
Apeldoorn	2.809	2.578	5.387
Arnhem	5.392	5.178	10.570
Nijmegen	3.026	2.822	5.848
Amersfoort	4.655	4.502	9.157
Utrecht	8.227	7.764	15.991
Amsterdam	32.185	29.953	62.138
Haarlem	5.851	5.546	11.397
Leiden	1.936	1.779	3.715
S'-Gravenhage	23.324	21.213	44.537
Rotterdam	34.707	33.417	68.124
Dordrecht	5.134	4.699	9.833

Breda	2.789	2.732	5.521
Tilburg	4.795	4.413	9.208
S'Hertogenbosch	1.551	1.397	2.948
Eindhoven	6.011	5.664	11.675
Geleen/Sittard	335	288	623
Heerlen	618	500	1.118
Maastricht	879	833	1.712

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

3.2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.2.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Hollanda'nın ilk Türk işçisi Necati Genç vefat etmiştir

Hollanda kayıtlarına göre işçi göçü çerçevesinde bu ülkeye gelen ilk Türk Necati Genç 82 yaşında Hollanda'da hayatını kaybetmiştir. 13 Ekim 1923 Gümüşhane-Tortul doğumlu olan Genç, Rotterdam Belediyesine 1958 yılında kayıt yaptırmıştır. Yıllarca fabrikalarda tercümanlık yapmış ve çok sayıda Türk işçisinin Hollanda'ya getirilmesinde etkisi olmuştur. Hollanda'ya yerleştikten sonra sağlık kurumunda çalışmış akabinde Rotterdam Dijkzigt Hastanesinde cankurtaran görevlisi olarak işe başlamıştır. 1965 senesinde 1 yıl Lahey Büyükelçiliğinde memur olarak da çalışmıştır.

B. İşsizlikle mücadele

Hollanda İstatistik Bürosu (CBS) verilerine göre ülkede işsizlik oranında yükseliş olduğu görülmektedir. 20 Mart 2014 tarihli verilere göre Ocak ayındaki işsiz sayısına nazaran işsiz sayısında 13 bin, işsizlik aylığı alanların oranında da % 2 artış olmuştur. İşsiz sayısı 690 bin ve oran da işgücü içerisinde % 8,8'e ulaşmıştır.

2014 yılının ilk çeyreğinde ilave 174 bin kişiye bir sosyal güvenlik ödeneği bağlanmıştır. Bu sayı geçen senenin ilk çeyreğinden 5 bin kişi daha fazladır. 158 bin kişinin ise işsizlik ödeneği sona ermiş olup bu rakam 2013 yılın ilk çeyrek dönemindeki rakamdan 29 bin kişi fazladır. 75 bin kişi 2014 yılı ilk çeyreğinde iş bulduğu için işsizlik ödeneği kesilmiştir.

Hollanda İstatistik Bürosu (CBS) verilerine göre 2014 Nisan ayı içerisinde 700 işyeri ve kuruluş iflas etmiştir. 2013 yılında bu rakam 694 olarak tespit edilmiştir. İflas eden şirketler yoğun olarak ticaret ve inşaat sektörlerinde faaliyet göstermiştir.

C. Genç İşsizliğini Azaltmada Sigorta Primi İndirimi

01.07.2014 tarihinden itibaren ilgili sosyal güvenlik kurumlarından aylık veya ödenek alan kişileri (18-27 yaş arası) işe alan işverenler belirli şartlar altında işçi sigorta prim indiriminden faydalanabileceklerdir. Hükümet gençlerin işgücü piyasasında daha fazla sayıda istihdam edilmelerini istemekte ve bu bakımdan işverenlerin 18-27 yaş arası gençleri işe almalarını teşvik için 01.01.2016 tarihine kadar işverenlerin işçi sigorta prim indiriminden faydalanmalarına imkan tanımaktadır. İşverenler 2 yıl çalıştırdığı çalışanından yıllık 3500 avro tutarında işçi sigortaları prim indiriminden faydalanmaktadır. İşverenler Vergi Dairesi tarafından kontrol edileceklerdir. Bu teşvikin uygulamasında işverenlerin, işe aldıkları kişiler için Hollanda İşçi Sigortaları Kurumu (UWV) veya belediyeler tarafından bu kişilere verilen aylık veya ödenekleri belirtir beyanları saklamaları gerekmektedir. İşe alınan kişinin iş sözleşmesinin süresinin en az 6 ay olması ve sözkonusu kurumlardan aylık veya ödenek alan kişinin haftada 32 saat çalışması gerekmektedir. Genç işsizliğini azaltmaya yönelik bu uygulama için 2014 yılında yapılan bütçe anlaşmalarında 300 milyon avro ayrılmıştır. Bu uygulama 01.07.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak işverenlerin 18-27 yaş arası gençleri işe almak konusunda teşvik edilmesi yönünde 01.01.2014 tarihinden itibaren işe alınan gençler için de bu uygulamanın geçerli olması karara bağlanmıştır.

Ç. Asgari Ücret

Hollanda İstatistik Bürosunun (CBS) 2014 yılı Mayıs ayı verilerine göre; 2008-2012 yılları arasında özellikle 20-30 yaş arasındaki çalışanlar açısından asgari ücretli iş sayısı önemli ölçüde artış göstermiştir. 2008 yılında asgari ücret alanların tüm çalışanlar arasındaki oranı % 5,9 iken 2012 yılında % 6,2 olmuştur. 2012 yılında asgari ücretli iş sayısı 491 bin olarak tespit edilmiştir. Genç çalışanların işgücü piyasası içinde kısa süreli işlerde çalışmayı tercih etmesi ve iş deneyiminin görece az olması gibi sebeplerle asgari ücret alanlar arasında önemli bir yaş grubunu oluşturdukları ifade edilmektedir. Asgari ücret alanların sayısındaki bu artış, işgücü piyasasında gençler için istihdam imkanlarının kısıtlı olmasında kaynaklanmakta ve genç işsizliğin sayısının da artmasına yol açabilmektedir.

D. Haftalık çalışma saatlerinin az olduğu işler (Mini Jobs)

Hollanda'da 9 işçiden 1'i haftada 12 saatten az süreli çalışmaktadır. 2014 yılının ikinci yarısı itibarıyla yaklaşık 900 bin kişi haftada 12 saatten az süreli çalışmaktadır. Bu rakam Hollanda'da istihdam edilen tüm nüfusun % 11'ini oluşturmaktadır. Mini job olarak bilinen düşük maaşlı ve haftalık çalışma saatlerinin az olduğu işler özellikle 15-24 yaş arası gençlerin 2014 yılı ikinci yarısı itibarıyla % 62'sinin çalışmakta olduğu işlerdir. Bu oran 2004 yılında % 53 olarak kaydedilmiştir. 2014 yılının ikinci yarısı itibarıyla 7,2 milyon kişi haftada 12 saat ve/veya 12 saatten fazla süreli çalışma göstermektedir.

E. Çalışma ve İş Güvenliği Yasasında (Wet Werk Zekerheid) Değişiklik

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı tarafından Hollanda Senato'suna sunulan Çalışma ve İş Güvenliği Yasasında değişiklik yapılması hususundaki öneri kabul edilmiştir. 2015 yılı Ocak ayı tarihinden itibaren süreli iş sözleşmesi olan veya kadrolu işçilerin işten çıkarılması durumunda tazminat alacaklardır. İşverenler, yasa gereğince süreli iş sözleşmesi olan işçilere artık 3 yıl yerine 2 yıl çalıştıktan sonra kadrolu bir iş teklifi yapmak zorunda olacaklardır. İş sözleşmeleri bu değişiklikte artık 3 aylık yerine 6 aylık bir süre nispetinde uzatılabilecektir. 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren bir işçinin işten çıkarılması için 2 koşul olacaktır, ilki işverenin iflası gibi ekonomik nedenlerden dolayı, diğeri işçinin uzun süreli maluliyet durumudur. İşten çıkarma prosedürleri süreç olarak kısaltılacak ve daha az maliyet ile gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren bir işverende 2 yıl çalıştıktan sonra işçilere yaptığı iş gereğince ve/veya başka işlerde çalışması durumunda eğitim almaları için hizmetiçi eğitiminde kullanması adına geçiş yardım ödeneği hakkı tanınmıştır. KOBİ'lerin ekonomik durumlarının iyi olmadığını ispat etmesi ve buna karşı işten çıkarma yapması durumunda 2020 yılına kadar işçilere daha düşük bir tazminat ödeyebilmeleri imkanı tanınmıştır. Ödenmesi gereken tazminatın maksimum miktarı 75.000 avro'dur. Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığının işverenler ve sendikalar ile yapmış olduğu anlaşmalar üzere işçinin işten çıkarılması durumunda işveren ve sendikaların işsiz kalan işçiyi başka bir işe yönlendirmesi ve işgücü piyasasına katılmasına yardımcı olması yolunda karar alınmıştır. 6 aydan fazla işsizlik aylığı alan kişilerin kendilerine teklif edilen iş imkanlarını değerlendirmeleri ve işleri kabul etmeleri gerekmektedir.

3.2.2.2. Sayısal veriler

A. Aktif Nüfus/işgücü sayıları ve istihdam oranları

2014 yılı itibarıyla

(x1.000)	Erkek			Kadın			Toplam		
	Aktif Nüfus	İstihdam Edilenler	%	Aktif Nüfus	İstihdam Edilenler	%	Aktif Nüfus	İstihdam Edilenler	%
Ülke geneli	5.510	4.333	72,3	5.470	3.778	59,1	10.980	8.111	65,7
Yabancılar	1.206	883	62,5	1.264	728	49,1	2.470	1.561	55,7
Türkler	146	93	57,1	137	60	34,9	283	153	46,4

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

B. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2014 yılı itibarıyla

(x1.000)	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	317	8,9	343	8,2	660	8,9
Yabancı	97	14,7	106	14,4	203	14,5
Türk	11	17,7	13	16,3	24	16,9

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

C. Bağımsız Çalışan Türkler İlgili Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

Bağımsız Çalışan Türkler	Sayı
Kadın	3.000
Erkek	15.000

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

Ç. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

23 yaş ve altındakiler için geçerli brüt asgari ücretler aşağıdaki gibidir:

2014 yılının ilk altı ayı itibarıyla

Yaş	Aylık (€)	Haftalık (€)
23 ve üzeri	1.485,60	342,85
22	1.262,75	291,40
21	1.077,05	248,55
20	913,65	210,85
19	779,95	180,00
18	675,95	156,00
17	586,80	135,45
16	512,55	118,30
15	445,70	102,85

Yaş	Haftalık 36 Saat Çalışma (avro/saat)	Haftalık 38 Saat Çalışma (avro/saat)	Haftalık 40 Saat Çalışma (avro/saat)
23 yaş ve üstü	9,52	9,02	8,57
22 yaş	8,09	7,67	7,29
21 yaş	6,90	6,54	6,21
20 yaş	5,86	5,55	5,27
19 yaş	5,00	4,74	4,50
18 yaş	4,33	4,11	3,90
17 yaş	3,76	3,56	3,39
16 yaş	3,29	3,11	2,96
15 yaş	2,86	2,71	2,57

Kaynak: Hollanda Hükümet İnternet Portalı

3.2.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.2.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. İşletme Emekli Kurumları (Pensioenfond)

Hollanda Hükümeti, Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığının İşletme Emeklilik Kurumunun daha büyük bir yapılanma içinde birleştirilmesi önerisini kabul etmiştir. Buna göre farklı sektörlerde emekli aylığı veren emeklilik fonlarının birleştiği bir Genel Emeklilik Kurumu teşkil edilecektir. Genel Pansiyon Kurumu içinde çeşitli sektörlerdeki işletme emeklilik kurumları birleştirilmiştir. Böylece yönetim giderleri, yönetim maliyetleri ve uygulama maliyetlerinin de azalması beklenmektedir. Son 20 yıllık süre zarfında işletme emekli sandığı kurumlarının sayısı 1992’de 1122 iken 2013 yılı sonunda bu rakam 382 olmuştur. 2014 yılı içerisinde işletme emeklilik kurumlarının sayısının 300 ila 350 arasında bir rakama düşmesi beklenmektedir. Şu anda 60 işletme emekli kurumu birleşme yolunda çalışmalar yürütmektedir.

B. Nüfusun yaşlanması ve emeklilik yaşının yükseltilmesi

Hollanda’da 65 olan emeklilik yaşı kademeli olarak 67’ye yükselmiştir. 2014 yılı için 65+1 ay 2015 yılı için 65+2 ay ve 2016 yılı için 65+3 ay olmak üzere emeklilik yaşı kademeli olarak yükselecektir. 2021 yılında emeklilik yaşının 67 olması öngörülmektedir.

Hollanda İstatistik Bürosu’nun (CBS) 2014 Eylül ayı itibarıyla açıklamış olduğu verilere göre 2008 yılından bu yana emekli aylığı ödemeleri yaklaşık %25 artış göstermiştir. Bu artışta esasen yaşanan

nüfusun artışı ve bu kişilere bağlanan emekli aylığı ödemeleri temel sebep olmaktadır. İstatistiklere göre 2019 yılında Hollanda nüfusunun yarısının 50 yaşını geçmiş olacağı öngörülmektedir. Toplam nüfus içinde (16,8 milyon) 13,7 milyon yetişkinin 6,9 milyonunun 50 yaşını geçmiş olacağı belirtilmektedir. 2013 yılı içerisinde yaşlılık aylığı ödemeleri 32,7 milyar avroya ulaşmıştır. 2013 yılı sonu itibarıyla 3,2 milyon kişi yaşlılık aylığı almaktadır. Bu sayı içinde her 10 kişiden 1' i Hollanda dışında ikamet etmektedir. Yani 320 binin üzerinde yaşlılık aylığı alan kişi Hollanda dışında ikamet etmektedir. Bu sayının 2008 yılında 260 binin biraz üzerinde olduğu kaydedilmiştir. 2012 yılına nazaran 2013 yılında emekli aylığı ödemelerinde 1,3 milyar avro artış yaşanmıştır. 31,5 milyar avroluk yaşlılık aylığı ödemeleri Hollanda'da ikamet eden kişilere ödenirken, 1,2 milyar avro ise Hollanda dışında ikamet eden kişilere havale edilmektedir.

C. Sosyal Yardım Ödeneği Alan Sayısı

Hollanda İstatistik Kurumu'nun (CBS) 2014 yılı Kasım ayında yayınlanan verilerine göre Eylül ayı itibarıyla 430 bin kişi sosyal yardım ödeneği almaktadır. Yardım alanların yaklaşık yarısı en az üç yıldır sosyal yardım ödeneği almaktadır. 55 yaş üzerindeki her 10 kişiden 7'si bu durumda bulunmaktadır. Uzun süreli sosyal yardım ödeneği almamalarına rağmen 27 yaş altında sosyal yardım ödeneği alanların sayısı Haziran-Eylül ayları arasında 38 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Evvelce sosyal yardım ödeneği almış olanların $\frac{3}{4}$ 'ü 45 yaş altı grupta yer almaktadır. Dolayısıyla kişilerin yaşının artmasının sosyal yardım ödeneği alınmasına yol açacak şekilde işgücü piyasasında iş bulmalarını zorlaştırdığı anlaşılmaktadır.

3.2.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

A. Yaşlılık Aylığı (AOW) Düzenlemesi

1 Mayıs 2014 tarihinde yasada yapılan değişiklikler ile, beraber yaşayan emeklilere daha yüksek bir yaşlılık aylığı ödenmesi durumu ortaya çıkmaktadır. Ev sahibi veya kiracı olan ve beraber yaşayan emeklilere asgari ücretin %70'i tutarında yaşlılık aylığı ödenecektir. Yaklaşık 6000 hak sahibi bu düzenlemeden faydalanacaktır.

B. Çocuk Parası Hakkındaki Revizyon Yasası

17.06.2014 tarihinde Hollanda Senatosu tarafından çocuk parası hakkındaki Revizyon Yasası kabul edilmiştir. Çocuk parası hakkındaki Revizyon Yasası (Wet Herziening Exportbeperking Kinderbijslagen) diğer ülkelerde ikamet eden çocuklara çocuk parasının ödenmesini (ihracını) engellemektedir. Bu yasanın yürürlüğe girmesiyle 01.01.2015 tarihinden itibaren Türkiye, Arjantin, Belize, Mısır, Hong Kong, Ürdün, Makedonya, Panama, Paraguay, Tayland ve Uruguay'da yaşayan çocuklar için çocuk parası ödenmeyecektir. Düzenlemeden sonra da AB ülkelerinde, Avrupa Ekonomik Alanına dahil olan ülkelerde ve İsviçre'de ikamet eden çocuklar için çocuk parası ödenmeye devam edilecektir.

C. Geride kalanlar ödeneği (Anw) davası "İkamet edilen ülke prensibi"

21.03.2014 / 13-5274 ANW

Türkiye'ye transfer edilen geride kalanlar ödenekleri 1 Ocak 2013 tarihinde % 40 oranında azaltılmıştır. Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince hazırlanan itiraz dilekçesi ile kesinti kararlarına karşı ilk itirazlar yapılmıştır. İtiraz dilekçesi KOB yardımlarıyla ilgili kesintilere karşı kullanılan itiraz dilekçesinin aynısıdır. Azaltma kararının aykırı olduğu sözleşmeler ve bu sözleşmelerin maddeleri aynıdır. Bu yaklaşım basit ve pratik bir itiraz yöntemi sağlamaktadır. Gerekçesi ne olursa olsun, 3/80 sayılı OKK'nın 6 (1) maddesinde tanımlanan sigorta ödenekleri ve bu ödeneklere ilave olarak ödenmekte olan primsiz nitelikteki özel nakdi yardımlarda yapılacak kesintilerde bu itiraz dilekçesi kullanılabilir. Geride kalanlar ödeneği (Anw) kesintileri için yapılan itirazlar Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu (SVB) tarafından reddedilmiştir. Anw davaları, Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tarafından hazırlanan itiraz dilekçesinde belirtilen gerekçelere dayanılarak açılmıştır. Dava Amsterdam Bölge Mahkemesinde görülmüştür. Mahkeme kararı 22 Ağustos 2013 tarihinde açıklanmıştır. Mahkeme doğrudan Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın 26.05.2011 tarihli ve C-485/07 sayılı Akdaş Kararına atıf yaparak kesinti kararlarının 3/80 sayılı OKK'nın 6(1) maddesine aykırı olduğuna karar vermiştir. Kararın diğer önemli özelliği ise ikamet edilen ülke prensibinin 3/80 sayılı OKK'nın aynı maddesine aykırı olduğunu belirtmesidir. SVB temyize başvurmuştur. Temyiz duruşması 17 Ocak 2014 tarihinde Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesinde yapılmıştır. Temyiz Mahkemesi Amsterdam bölge Mahkemesinin kararını onamıştır. Davadan 625 geride kalan (dul) etkilenmiştir. Aylık kesinti tutarı her bir kişi için 550,43 avrodur.

Ç. Çocuk Parası Davası

Çocuk paraları (AKW) davası “ikamet edilen ülke prensibi”

Türkiye’ye transfer edilen çocuk paraları “ikamet edilen ülke prensibi” gerekçe gösterilerek 1 Ocak 2013 tarihinde % 40 oranında kesilmiştir.

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince hazırlanan itiraz dilekçesi ile kesinti kararlarına karşı ilk itirazlar yapılmıştır. Çocuk paraları kesintisinde durum primsiz nitelikteki özel nakdi yardımlar, geride kalanlar ödeneği ve maluliyet aylıklarındaki kesinti kararlarından farklılık göstermektedir.

Hollanda Türkler İçin Danışma Kurulu’nun (IOT) Avrupa Birliği Komisyonu nezdinde yaptığı girişimde, Komisyon çocuk paralarını geride kalanlar ödeneği ile maluliyet ödeneğinden ayırmıştır. Komisyon, IOT’ye yanıtında Ankara Anlaşmasına Ek Protokolün 39. maddesinin, aile yardımlarının Türk işçilerinin sadece AB içinde ikamet eden aile bireyelerine ödenmesi yükümlülüğü getirdiğini, AB mevzuatına göre AB ülkelerinde çalışan Türk işçilerinin AB dışında, örneğin Türkiye’de ikamet eden aile bireyelerine aile yardımlarını ihraç etme mecburiyeti getirmediğini, bu nedenle de aile yardımlarının Komisyonun Hollanda’ya karşı yürüteceği soruşturma kapsamına alınmadığı belirtmektedir.

Her iki ebeveynin de Türkiye’de ikamet ediyor olması halinde çocuk parasının ödenmesini gerekli kılan bir mevzuat bulunmamaktadır. Bununla birlikte her iki ebeveynin de Türkiye’de bulunduğu üç vatandaşımızın çocuk paralarının kesilmesi kararına karşı dava açılmıştır.

Amsterdam Bölge Mahkemesi 10 Ocak 2014 tarihinde açıkladığı kararında dava dilekçesinde sunulan hukuki dayanakların her iki ebeveynin de Türkiye’de bulunduğu bir durumu öngörmediği kararına varmıştır.

Amsterdam Mahkemesinin kararına karşı Utrecht Temyiz Mahkemesinde açılan dava 12.12.2014 tarihinde karara bağlanmıştır.

Utrecht Temyiz Mahkemesi, Amsterdam Bölge Mahkemesinin kararını onamıştır. Böylece her iki ebeveyni de Türkiye’de bulunan çocuklar için Hollanda’nın çocuk parası ödeme yükümlülüğü kalmamıştır.

D. Maluliyet ödeneği davası

05.08.2014 - AMS 13-6931 ve AMS 14-675

Hollanda İşçi Sigortaları Kurumu (UWV) 19.07.2013 tarihinde Türkiye’de ikamet eden davacıya Maluliyet Yasası çerçevesinde ödenen aylığının (Loongerelateerde Uitkering) 11.09.2013 tarihinden itibaren ödenmeyeceğine ve bunun yerine 11.09.2013 tarihinden itibaren bir başka maluliyet aylığının (vervolguitkering) devam edeceğine karar verildiğini bildirmiştir. Yeni ödenek tutarı 01.10.2013 tarihinden itibaren ikamet ettiği ülkenin asgari geçim seviyesi oranına uyarlanmıştır. Buna göre aylık tutarı önceki tutarın % 60’ı oranında tespit edilmiştir. Türkiye’de ikamet eden davacı karara karşı 23.10.2013 tarihinde itiraz etmiştir. UWV tarafından davacının itirazı reddedilmiştir.

Amsterdam Mahkemesinde açılan davada, Ortaklık Anlaşması’nın 9. maddesi, 3/80 sayılı OKK’nın 6. maddesi, Ek Protokolün 59. maddesi, C-0485/07 sayılı Akdaş kararı, Çalışma Kapasitesine Göre İş ve Gelir Yasasının (WIA/Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen) 62. maddesi ve EK Ödenekler Yasasının (TW/Toeslagenwet) 2. ve 8. maddeleri dayanak gösterilmiştir.

Mahkeme, UWV tarafından alınan kararların 3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararının 6 (1) maddesine aykırı olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, UWV tarafından alınan kararların iptaline ve aylıkların hiçbir şekilde bir kesintiye uğramadan veya azaltılmadan davacılara ödenmesine karar vermiştir.

3.2.3.3. Sayısal Veriler

A. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

2014 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık (AOW)	17,90	-	-	17,90
Maluliyet (WAO/WIA)	-	4,95	-	4,95
Geride kalanlar (ANW)	0,60	-	-	0,60
İstisnai Sağlık Giderleri(AWBZ)	12,65	-	-	12,65
Hastalık (ZVW)	-	7,50	-	7,50
İşsizlik	-	2,68	-	2,68
Analık	-	-	-	-
İş Kazası (WGA)	-	0,51	-	0,51
Çocuk Bakım Sigortası (KO)	-	0,50	-	0,50

Kaynak: SZW Hollanda Sosyal Güvenlik ve İstihdam Bakanlığı

B. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

Yıllar	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı		Aktif/Pasif Oranı**	
	Genel	Türk*	Genel	Türk*	Genel	Türk
2007	7.309.000	128.000	2.632.200	17.680	3,10	8,14
2008	7.501.000	142.000	2.695.600	18.570	3,10	8,34
2009	7.469.000	142.000	2.771.100	19.480	3,00	8,21
2010	7.391.000	136.000	2.850.500	20.580	2,88	7,28
2011	7.392.000	145.000	2.947.100	21.310	2,79	7,50
2012	7.387.000	143.000	3.076.200	21.940	2,68	7,29
2013	7.283.000	131.000	3.168.800	22.510	2,58	6,75
2014	8.111.000	153.000	3.255.600	25.250	24,9	6,70

Kaynak: (CBS)Hollanda İstatistik Kurumu

*Çifte vatandaşlar dahil.

** Aktif sigortalılar fiilen çalışanlar olarak gösterilmiştir. Pasif sigortalılar sadece yaşlılık aylığı (AOW) alanları kapsamaktadır. Maluliyet aylığı (WAO), iş göremezlik ödeneği (WGA/WIA) ve geride kalanlar ödeneği (Anw) alanlar pasif sigortalılara dahil edilmemiştir. WAO, WGA/WIA ve

Anw ödeneklerinden gelir vergisi ve yaşlılık sigortası (AOW) primleri kesilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde WAO, WGA/WIA ve Anw alanlar yaşlılık sigortası bakımından aktif sigortalı konumundadır. Diğer taraftan aktif olarak çalışmayan işsizlik sigortası veya sosyal yardım alanlar yine aktif sigortalılar arasında gösterilmemiştir. Gerek işsizlik ödeneğinden gerekse sosyal yardımlardan sigorta primleri kesilmektedir.

C. Çocuk Parası Miktarları (AKW)

2014 yılının ilk üç ayı itibarıyla

	Hollanda'da Bulunan Çocuklar İçin (€)			Türkiye'de Bulunan Çocuklar İçin (€)		
	0-5 yaş	6-11 yaş	12-17 yaş	0-5 yaş	6-11 yaş*	12-17 yaş*
1. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
2. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
3. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
4. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
5. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56

* Eğitim gören çocuklar için iki katı çocuk parası ödenmektedir.

Ç. Çocuk Yardımı (Bütçesi)

Hollanda'da çocuk parasının yanısıra çocuk bütçesi kapsamında ayrıca çocuklar için mali destek sağlanmaktadır. Bu mali destek ailenin gelir durumu ve mali varlıklarıyla bağlantılıdır. Ocak 2014 tarihi itibarıyla mali varlıkların ederi tek kişi olarak yaşayanlar için 102 499 avro, çiftler için 123 638 avro'yu geçmemelidir.

Yıllık geliri 26 265 avro'ya kadar olanlara en fazla çocuk yardımı parası ödenmektedir. Yıllık geliri 26 265 avro'dan fazla olanlara gelire göre çocuk yardımı parası ödenmektedir.

D. Çocuk Yardımı (WKB)

	2014 Yılı Toplam Yıllık En Fazla Ödeme (€)	
	Hollanda'da Bulunan Çocuklara	Türkiye'de Bulunan Çocuklara
1. çocuk	1 017	1 017
2. çocuk	1 553	1 553
3. çocuk	1 736	1 736
4. çocuk	1 842	1 842
5. çocuk	1 948	1 948
6. çocuk ve sonraki çocuklar	106	106

E. İşsizlik Ödeneği (WW)

1987 tarihli İşsizlik Yardımı Kanunu çerçevesinde, kendi isteği dışında işsiz kalmak ve iş bulamamak, 65 yaşını doldurmamış olmak, işsizlik sigortasına tabi olmak, haftalık olarak en az 5 iş saati veya haftada 10 saatten az çalışanlar için iş saatlerinin en az yarısında kayba uğramak, işsiz kalınan saatler için işverenden telafi edici bir ödeme almamak, çalışma istek ve yeteneğinde olmak, işsiz kalınan ilk günden önceki son 36 hafta içerisinde en az 26 hafta sigortalı olarak çalışmış olmak (hafta şartı), tam maluliyet veya sakatlık durumlarında hastalık veya iş göremezlik yardımı almıyor olmak, UWV İstihdam Bürosuna iş aradığını belirtecek şekilde zamanında kayıt yaptırmış olmak durumunda ödenekler, ilk iki ay için çalışanın son ücretinin %75'i tutarındadır. (1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla günlük olarak azami brüt 194,85 avro). Geri kalan sürede ise son ücretin %70'i düzeyinde ödeme yapılmaktadır. Bu ikinci ödeme, toplamda 38 ayı geçmemek üzere kişinin çalıştığı her yıl için 1 ay ilave edilerek ödenmektedir.

F. İşsizlik Aylığı Alanların Sayıları (Hollanda Genel)

2014 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-65	233 690	207 140	440 830

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

G. Senelik Ödenen İşsizlik Aylığı Miktarı

Yıl	Senelik Ödenen İşsizlik Aylığı Miktarı
2014	491,6 milyon Avro

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

H. Sosyal Yardım/Geçim Yardımı Miktarları (Wet Werk en Bijstands Uitkering/WWB Uitkering)

Sosyal yardım, kişinin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılaması için gereken asgari gelir düzeyidir. Gelir, en alt gelir düzeyinden düşükse, bu gelir sosyal yardım düzeyine yükseltilir. Sosyal yardıma hak kazanabilmek için sadece gelirin asgari gelir düzeyinden düşük olması yetmemekte aynı zamanda kişinin mal varlığının da belli bir düzeyin üzerinde olmaması gerekmektedir.

Geçim Yardımı (WWB Uitkering) hakkına sahip olmak için en üst gelir ya da tasarruf değeri sınırları:

01.01.2014	En Fazla Gelir/Mal Varlığı Sınırı (€)
Aile için	11.700,00
Yalnız yaşayan kişi için	5.850,00

Gelir ya da tasarruf; para, hisse senedi, otomobil veya karavan gibi değerleri de kapsamaktadır.

Ev sahibi olanlar için daha farklı bir değerlendirme yapılmaktadır. Evin ipotek borcunun evin değerinden düşüldükten sonraki kısmı 2014 yılı için en fazla 49.400,00 avro olmalıdır. Hesaplanan değer bu miktarın altında ise sosyal yardım hakkı vardır. Hesaplanan değer bu tutar üzerinde olması halinde de bazı istisnai durumlar için sosyal yardım hakkı olmaktadır. Bunun için belediyelerin sosyal yardım dairesi ile görüşülmelidir.

27-65 yaş arası olan kişilere 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren ödenen sosyal yardım ödeneğinin net miktarları (avro olarak), aile durumları itibarıyla sınıflanmış olarak aşağıda belirtilmiştir:

I. Evliler (her iki eşe toplam)

Aylık	1286,81
Aylık tatil parası	67,73
Toplam	1354,54

İ. Tek ebeveyn

Aylık	900,77
Aylık tatil parası	47,41
Toplam	948,18

J. Yalnız yaşayanlara

Aylık	643,41
Aylık tatil parası	33,86
Toplam	677,27

3.2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.2.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Avrupa Birliği Erasmus Programı

2014 yılından itibaren 7 yıl boyunca Hollandalı öğrenciler, öğretmenler ve eğitim kurumları Avrupa Birliği Erasmus Programı kapsamında yurt dışı eğitiminden faydalanabileceklerdir. Bu program kapsamında Hollanda için 500 milyon avro bütçe ayrılmıştır. Yurt dışında görebilecekleri değişim programları, dil kursları ve stajlar sayesinde ilk, orta ve yüksek öğretimdeki öğrenci ve öğretmenler bu programdan faydalanabileceklerdir. Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı işgücü piyasasının uluslararası tecrübe ve bilgi birikimine sahip öğrencilere ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

Avrupa Birliği Erasmus Programında ise 2014 yılından itibaren 7 yıl süre için eğitim, gençlik ve spor alanında 14,7 milyar avro bütçe ayrılmış olacaktır. Bir önceki Avrupa Programına göre bütçede % 40 oranında bir artış olmuştur.

3.2.4.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Devlet Eğitim Bursunun (Studiefinanciering) Kaldırılması

Hollanda'da öğrenci burslarını düzenleyen mevzuatta yapılan değişiklikler 1 Eylül 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre Eğitim Bursu (Studiefinanciering) yerine düşük faizle verilen eğitim bursu (leenstelsel) hayata geçirilecektir. Kaldırılan devlet bursu ile birlikte hazineye yıllık olarak 800 milyon avro kaynak sağlanması hedeflenmiştir. Yeni sisteme göre düşük faizli eğitim bursu alan öğrenciler asgari ücretten fazla maaş almaya başladıklarında, eğitim döneminde aldıkları bu borcu taksitlendirilmiş bir şekilde geri ödemeleri gerekmektedir.

3.2.4.3. Sayısal Veriler

A. Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılımı

İlkokullara devam eden öğrenciler için vatandaşlık esasında ayrıştırılmış istatistik yayınlanmamaktadır. Aşağıda ilkokula devam eden toplam öğrencilerin sayıları verilmiştir.

Verilen Eğitim	Eğitim Yılı	Sayı
İlköğretim	2010-2011	1.577.750
	2011-2012	1.559.268
	2012-2013	1.538.031

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

B. Orta ve yüksek öğretime devam eden Türk öğrencilerin sayıları

Verilen Eğitim	Eğitim Yılı	Sayı
Orta / Lise (VMBO/HAVO/VWO)	2013-2014	32.052
Meslek Lisesi (MBO)	2013-2014	21.662
Yüksek Meslek (HBO)	2013-2014	11.772
Üniversite (WO)	2013-2014	3.946
Toplam Türk Öğrenciler	2013-2014	69.432

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

C. Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

(Meslek lisesine devam edenler ile işletmelerde mesleki eğitim görenler)

Eğitim Yılı	Genel	Yabancı	Türk
2010-2011	528.009	138.565	23.792
2011-2012	523.327	136.303	23.247
2012-2013	512.819	134.066	22.270
2013-2014	499.843	131.920	21.662

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

3.2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.2.5.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Hollanda'ya Göç Sayısında Artış

Hollanda'ya göç 2014 yılının ilk yarısında 76 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Bu sayı 2013 yılına göre 8 600 kişi daha fazladır. Hollanda'dan göç 2014 yılında 64 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Bu

sayı 2013 yılında da aynıdır. Hollanda'ya en büyük göç Polonya'dan olmuştur. 2004 yılında AB üyesi olmasından bu yana Polonyalıların Hollanda'ya göçü her geçen yıl artarak devam etmektedir.

Hollanda'ya gelen Polonyalıların % 70'i çalışmak için gelmekte ve birçoğu geçici istihdam büroları aracılığıyla iş bulmaktadır. Yaklaşık % 20'lik bir bölümü ise evlilik-aile birleşimi yoluyla Hollanda'ya gelmektedir. 1 Temmuz 2014 yılı itibarıyla 100 binden fazla Polonyalı göçmen Hollanda'da yaşamaktadır.

Romenler ve Bulgarlar 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren, Hollanda'ya çalışma izni olmaksızın gelebilmektedir.

Çalışma ve aile birleşimi göçlerinin yanı sıra özellikle Suriye ve Eritre'den artan sayıda sığınmacı da Hollanda'ya gelmiştir. 2014 yılının ilk yarısında yaklaşık 3 000 Suriyeli sığınmacı Hollanda belediyelerine ikamet kaydı yaptırmıştır. 2013 yılında bu sayı 600 olmuştur.

B. 2014 Entegrasyon Raporu

2014 Entegrasyon Raporu'na göre Hollanda'daki Türk gençlerinin üçte biri işsizdir. Hollanda'lı gençlerin yıllık geliri ortalama 24 bin avro düzeyinde iken Türk gençlerin yıllık ortalama geliri 18 bin avro düzeyinde kalmıştır.

Türk gençler işgücü piyasasında daha zor iş bulmakta ve sosyal yardım ödeneği almak zorunda kalmaktadır. Hollandalı gençlere nazaran Türk gençlerinin eğitim alanındaki başarı ortalamasının düşüklüğü ile lise ve üniversite hazırlık (HAVO ve VWO) eğitimi alan Türk öğrencilerinin okulu bırakmalarının görece fazla olması dikkat çekmektedir. Rapora göre, Türkler arasındaki işsizlik oranı, eğitim seviyesi arttıkça düşük seviye eğitimlilere göre daha düşük bir düzeyde olmaktadır.

Raporda 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla Hollanda'da yaşayan her 9 kişiden 1'nin yabancı olduğu ve bunların yaklaşık yarısının Hollanda doğumlu olduğu belirtilmektedir. Türklerin nüfusu 397.000 olup, bu sayı Hollanda'da nüfusunun % 2,4'üne karşılık gelmektedir. Yabancı nüfus özellikle Hollanda'nın 4 büyük şehrinde yoğunlaşmaktadır. Amsterdam, Rotterdam ve Lahey şehirlerinde her 3 kişiden 1'i yabancı olup, Utrecht şehrinde her 5 kişiden 1'i yabancıdır.

Hollanda'dan Türkiye'ye 2013 yılında 4 500 kişi dönüş yapmıştır.

Hollanda yaşayan Türklerin ikamete dayalı sosyal yardım ödeneği alma oranı 2013 yılı Eylül ayı itibarıyla % 9,6 iken, Faslıların ikamete dayalı sosyal yardım ödeneği alma oranı % 6'dır. Türkler arasında birinci nesilde ikamete dayalı sosyal yardım ödeneği alma oranı % 13, ikinci nesilde ise %5 olarak belirtilmektedir. 2012 yılı itibarıyla Türklerin kişi başı yıllık ortalama geliri 18.000 avro iken, bu rakam Hollandalılarda 25 700 avro olmaktadır. Faslılarda ise bu rakam 17.400 avro olarak tespit edilmiştir. 2013 yılında Türklerin suçla karşılaşma oranı % 2,7 iken bu oran Faslılarda % 4,6; Hollandalılarda ise % 0,9 olarak belirtilmiştir.

3.2.5.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

A. Oturum ve Çalışma İzninin Birleştirilmesi Yasası

2014 yılında oturum ve çalışma izninin birleştirilmesi hakkındaki yasa yürürlüğe girmiştir. 01.04.2014 tarihinden itibaren Hollanda'da çalışmak isteyen yabancılar birleştirilmiş oturum ve çalışma iznine (GVVA/Gecombineerde Vergunning Verblijf en Arbeid) müracaat edeceklerdir. Daha evvel olduğu gibi oturum izni için Hollanda Adalet Bakanlığı Göçmen ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (IND) ve çalışma izni için İşçi Sigortaları Kurumuna (UWV) ayrı ayrı müracaat etmelerine gerek kalmamıştır. Birleştirilmiş oturum ve çalışma izni müracaatı için Göçmen ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesinde tek bir prosedür takip edilecektir.

B. Geri Dönüş Yasası

2000 tarihli Geri Dönüş Yasası'nda önemli değişiklikler yapan yasa tasarısı Parlamentoda görüşülerek kabul edilmiştir. 01.07.2014 tarihinde yürürlüğe girmiş değişikliklere göre, Geri Dönüş Yasası'ndan yararlanma yaşı 45'ten 55'e çıkarılmış, ikinci kuşak göçmenler kapsam dışında tutulmuş (Hollanda dışında doğmuş ve 18 yaşından sonra Hollanda'ya gelmiş olanlar birinci kuşak kabul edilmektedir), son üç yıl süresince yasal olarak ikamet etme şartı sekiz yıla çıkartılmış, sosyal yardım veya diğer (işsizlik, işgöremezlik gibi) ödeneklere bağlı olarak 6 ay yaşamış olma şartı 1 yıla çıkarılmış ve taşınma ve yol masrafları için yapılan ödemeler kaldırılmıştır. Türkiye'ye yapılan dönüşler de yasa kapsamında olup, anılan yasadan yararlanarak ülkemize kesin dönüş yapan vatandaşlarımız ömür boyu Hollanda'dan geri dönüş ödeneği alma hakkına sahip olmaktadır. Yapılan değişiklikler sonucunda Hollanda Göç Enstitüsü (NMI) verilerine göre yasadan yararlanabileceklerin sayısında (önceki düzenlemeye göre potansiyel olarak yaklaşık 1 milyon kişinin faydalanabileceği bu yasanın değişmesiyle rakamın 200 binlere düştüğü) önemli düşüş

görülebilmektedir. Söz konusu yasanın aşamalı olarak 2025 yılında yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

C. Kimlik Kontrollerinde Biyometrik Veri Kullanımı

Güvenlik ve Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan yasa tasarısı ile yabancıların oturma izni müracaatlarında alınan parmak izleri ve dijital vesikalık fotoğrafları sayesinde tabi tutulduğu kimlik kontrollerinin kolaylaştırılması öngörülmektedir. Kurumlar söz konusu biyometrik verileri aile birleşim işlemlerinde, oturma ve çalışma izni müracaatlarında kullanabileceklerdir. Biyometrik veriler sayesinde hırsızlık, belgede sahtecilik ve yolsuzluk gibi birtakım suçlar hızlı bir şekilde tespit edilebilecektir. Senato Bakanlıkça hazırlanan söz konusu yasa tasarısını kabul etmiştir.

Biyometrik verileri kimlik kontrollerinde Göçmen ve Vatandaşlık Servisi (IND/Immigratie- en Naturalisatie Dienst), Yabancılar Polisi (Vreemdelingen politie), Yurtdışı Diplomatik Misyonlar, Geri Dönüş Dairesi (Dienst Terugkeer en Vertrek), Adli Kurumlar, Deniz Limanları Koruma Polisi (Zeehaven politie) ve Mülteciler Merkezi (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers) kurumları kullanacaktır.

Oturum ve çalışma izni için müracaat edenlerle mülteciler parmak izlerini ve dijital vesikalık fotoğraflarını müracaat esnasında vermeleri gerekmektedir. Bu biyometrik veriler dijital ortamda bir genel dosyaya kaydedilmekte ve kişilerin oturma, çalışma izni kartlarının çipine yerleştirilmektedir. Aynı zamanda mültecilerin diğer Avrupa ülkelerinde veya Hollanda'da farklı bir isim altında iltica başvurusunda bulunup bulunmadıkları da tespit edilebilmektedir.

Aile Birleşimi için Hollanda'ya gelmek isteyen kişiler ve yurt dışında uyum sınavına tabi tutulan kişiler parmak izlerini ve dijital vesikalık fotoğraflarını verip kimlik kontrolüne tabi tutulmaktadır. İlerde bu biyometrik veriler dijital ortamda bir genel dosyaya kaydedilecektir. Böylece Hollanda'da nihai oturma izni verilmesi gerektiğinde yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önüne geçilmesi düşünülmektedir.

Ç. Hollanda Temel Uyum Sınavı'nda Yapılan Değişiklikler

Hollanda Temel Uyum Sınavı (Basisexamen): 15 Mart 2006 tarihinden itibaren uzun süre Hollanda'da yaşamak amacıyla Hollanda'ya gelmek isteyen ve geçici oturma belgesi almakla

yükümlü olan kişiler buldukları ülkelerde Hollanda temel uyum sınavına tabi tutulmaktadır. Bunlar Hollanda'da aile kurmak isteyen veya aile birleşimi dolayısıyla Hollanda'ya gelmek isteyen 18 ve 65 yaşları arasındaki kişilerdir. Yeni gelenlerin ekonomik, toplumsal, kültürel ve/veya siyasi yaşama katılmak için temel bir bilgiye sahip olabilmeleri beklenmektedir.

Temel uyum sınavı iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda Hollanda toplumu hakkındaki bilgiler sınanmaktadır. Telefon aracılığıyla sınava girenlere içinde resimler bulunan bir kitapçıya dayalı bir takım sorular sorulur. Temel uyum sınavı doğrudan bir bilgisayara bağlı olan bir telefon hattından yapılmaktadır. Sorular Hollanda coğrafyası, yaşamı ve ulaşım şekilleri, tarihi, hükümet şekli, demokrasisi ve yasaları, Hollandaca dili ve dilini öğrenmenin önemi, eğitim, sağlık bakımı, çalışma ve geçim hakkında olmaktadır. İkinci bölümde Hollandaca dili sınanmaktadır. Bir kısım cümleleri tekrarlamak, kısa sorulara cevap vermek, karşıt anlamlı kelimeleri söylemek ve öyküleri tekrar anlatmak olarak dört bölümden oluşmaktadır. Sınav toplamda yaklaşık 1 saat sürmektedir. Temel uyum sınavının bahsedilen iki bölümünden birinden zayıf not alınırsa bütün sınavı baştan tekrarlanmaktadır.

Sınav alıştırma-sınava hazırlanma paketi Hollanda hakkında bilgi veren bir DVD veya video kaseti, filmde geçen konular hakkında resimli bir kitapçık, sınavda sorulabilecek olan 100 sorunun bulunduğu bir cd ve 3 adet deneme amaçlı Hollandaca dil sınavını ihtiva etmektedir.

1 Kasım 2014 tarihinden itibaren temel uyum sınavı doğrudan bir bilgisayara bağlı olan bir telefon hattı yerine bilgisayar üzerinden gerçekleştirilecektir. Evvelce temel uyum sınavının bahsedilen iki bölümünden birinden zayıf not alınırsa bütün sınav baştan tekrarlanmakta iken artık sadece geçilemeyen kısımlar üzerinden sınava girilecektir. Soruların büyük kısmı şıklı sorulardan oluşacaktır. Kişiler bilgisayara sesli olarak cevap verecek ve verilen cevaplar değerlendirmeyi yapacak kişiler tarafından değerlendirilecektir. 1 Ekim 2014 tarihi itibarıyla adaylar yeni sistem sınava başvurabileceklerdir. Eski sınav sistemi 31 Ekim 2014 tarihine kadar uygulamada kalacaktır.

D. Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

Hollanda Uyuşuna Gecenler	2010 Yılı	2011 Yılı	2012 Yılı	2013 Yılı	2014 Yılı
Türk	284.788	293.557	301.764	307.933	312.080
Afrikalı	328.490	342.392	357.417	371.684	383.595
Amerikalı	71.022	73.269	75.599	77.895	79.526
Asyalı	96.809	99.422	102.803	106.673	111.748
Avrupalı	578.079	590.460	604.520	617.515	628.703
Okyanus kıtasından gelenler	7.057	7.106	7.178	7.242	7.300

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

3.2.5.3. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

A. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Hollanda'daki yabancılar örgütlenme özgürlüğüne sahip bulunmaktadırlar. Nitekim vatandaşlarımızın sosyal, kültürel, dini, ekonomik ve politik ihtiyaçları doğrultusunda, Hollanda mevzuatına uygun olarak kurdukları derneklerin sayısı her geçen yıl artmakta ve bu dernekler üst kuruluşlar halinde de organize olmaktadır. Halen büyük çoğunluğu dini ve kültürel amaçlı olmak üzere 200'ü aşkın dernek ile bunların oluşturduğu federasyonlar bulunmaktadır. Bu dernekler Konsolosluklarımıza tescil ettirilmediği için kesin sayıları bilinmemektedir.

Hollanda'da bulunan yabancılarla ilgili politikalar oluşturulurken bu grupların görüşlerinin sağlıklı olarak alınabilmesi için azınlık gruplarına ait "Danışma Kurulları" faaliyete geçirilmiştir. 1985 yılında kurulan ve Hollanda düzeyinde örgütlenmiş 10 Türk federasyonu adına hareket eden "Hollanda'da Türkler için Danışma Kurulu "nun (IOT) diğer azınlık Danışma Kurullarıyla dayanışma içerisinde Hollanda Hükümetine resen veya talep üzerine görüş bildirdiği ve yabancılara ilişkin politika ve kararları kısmen de olsa etkilediği gözlenmektedir. IOT'e üye 10 federasyon 200 civarında yerel derneği temsil etmektedir.

Bu kurula üye olan Federasyonlar aşağıda gösterilmiştir:

- ✓ Türk İslam Kültür Federasyonu –(TIKF)
- ✓ Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği-(HTİB)
- ✓ Hollanda Türkiye Kadınlar Birliği-(HTKB)
- ✓ Hollanda İslam Federasyonu-(NIF)

- ✓ Hollanda Türk-İslam Kuruluşları Birliği-(HTİKB)
- ✓ Demokratik Sosyal Dernekler Federasyonu-(DSDF)
- ✓ Hollanda İslam Merkezi Vakfı-(SICN)
- ✓ Hollanda Spor Kulüpleri Federasyonu-(HTSKF)
- ✓ Hollanda Alevi Birlikleri Federasyonu (HAK-DER)
- ✓ Hollanda Türk Yaşlılar Federasyonu (TOF)

Yukarıdaki çatı kuruluşların dışında Hollanda'daki Türk işadamlarının sosyal ve ekonomik güçlerini bir çatı altında birleştirerek güçlü bir birliktelik oluşturmayı hedefleyen Hollanda-Türk İşadamları Derneği (HOTIAD) ile Hollanda Genç İşadamları Federasyonu (HOGIAF) da faaliyet göstermektedir.

B. Vatandaşlarımızın Yönetime (Genel ve Yerel) Katılımı ile İlgili Bilgiler

Avrupa Parlamentosunda bulunan Türk kökenli temsilci

Emine Bozkurt

Pvda (İşçi Partisi)

Parlamento'daki Türk kökenli milletvekilleri:

Hollanda Temsilciler Meclisi'nde Türk kökenli 5 milletvekili görev yapmaktadır.

Saadet Karabulut	SP (Sosyalist Partisi)
Tunahan Kuzu	GRkö (Grup Kuzu/Öztürk)
Keklik Yücel	Pvda (İşçi Partisi)
Selçuk Öztürk	GRkö (Grup Kuzu/Öztürk)
Sultan Günal-Gezer	Pvda (İşçi Partisi)

Belediye Meclislerinde 144 Türk kökenli görev yapmaktadır.

3.3. BELÇİKA

3.3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.3.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk* (01.01.2010 tarihi itibarıyla)
Erkek	5.505.094	636.699	19.869
Kadın	5.703.950	618.587	19.682
Toplam	11.209.044	1.255.286	39.551

Kaynak: Belçika Federal Ekonomi Bakanlığı İstatistik Genel Müdürlüğü

* Vatandaşlarımızın cinsiyet gruplarına göre sayıları ile ilgili elde edilebilen en güncel veri 01.01.2010 tarihlidir.

3.3.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2010 tarihi itibarıyla

	0-14	15-24	25-54	55-64	65 ve üstü	Toplam
Erkek	2.452	2.361	12.124	1.254	1.678	19.869
Kadın	2.281	3.480	9.490	1.882	2.549	19.682
Toplam	4.733	5.841	21.614	3.136	4.227	39.551

Kaynak: Belçika Federal Ekonomi Bakanlığı İstatistik Genel Müdürlüğü

3.3.1.3. Vatandaşlarımızın İdari Bölgelere Göre Dağılımı

01.01.2008 tarihi itibarıyla

Bölge	Toplam
Brüksel Başkent Bölgesi	10.667
Flaman Bölgesi	19.299
Valon Bölgesi	9.988
Genel Toplam	39.954

Kaynak: Belçika Federal Ekonomi Bakanlığı İstatistik Genel Müdürlüğü

Belçika’da bulunan vatandaşlarımızın söz konusu ülkenin idari bölgelerine göre dağılımına ilişkin en güncel veriler 01.01.2008 tarihlidir.

3.3.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

01.01.2010 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Türk*	19.869	19.682	39.551
İtalyan	89.831	75.221	165.052
Fransız	67.456	72.771	140.227
Hollandalı	71.689	61.847	133.536
İspanyol	22.918	22.315	45.233
Alman	19.520	19.901	39.421
Genel Toplam			563.020

Kaynak: Belçika Federal Ekonomi Bakanlığı İstatistik Genel Müdürlüğü

3.3.1.5. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2014 yılı itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Brüksel Başkonsolosluğu	1.415	189	214
Anvers Başkonsolosluğu	2.116	191	261
Toplam	3.531	380	475

Kaynak: Brüksel Başkonsolosluğu, Anvers Başkonsolosluğu

* “Evlenen” sütununda yer alan rakamlar, vatandaşlarımızın kendi aralarında ve yabancılarla yapmış oldukları evlilik sayılarının toplamları olarak belirtilmiştir.

3.3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.3.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Serbest dolaşım izninin Romanya ve Bulgaristan vatandaşlarını da içerecek şekilde 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren genişletilmesi, siyasi alanda ve istihdam alanında bazı çekinceleri de beraberinde getirmiştir.

Uygulamadan önceki dönemde de Belçika merkezli bazı işletmelerin Bulgaristan ve Romanya’da temsilcilik açarak “Geçici Görevlendirme” çerçevesinde Belçika’ya düşük maliyetli işçi getirdikleri bilinmektedir. İşçi maliyetlerini bu yöntem sayesinde asgari düzeye indiren işletmelerin, Romanya ve Bulgaristan vatandaşlarına serbest dolaşım hakkının tanınmasının ardından söz konusu ülkelerden ucuz iş gücü teminini artırarak ülke istihdam piyasasına ve sosyal güvenlik sistemine ciddi zararlar verecekleri sosyal taraflarca gündeme getirilmektedir.

Yukarıda belirtilen suiistimallerin önüne geçilmesi amacıyla bazı tedbirlerin alınması öngörülmüştür. Yeni tedbirler aşağıdaki başlıklar altında sıralanmaktadır:

- Yeni oluşturulan denetim grupları (sosyal müfettişler) eliyle denetimin sıkılaştırılması ve birimler arasında işbirliğinin geliştirilmesi,
- Ağırlaştırılmış idari cezaların uygulamaya konulması,
- Belirli hedeflere yönelik denetim ve kontrol sisteminin uygulamaya konulması.

Sosyal İşler Bakanlığı ile Bağımsız Çalışanlar Devlet Bakanlığının denetim ve kontroller alanında Avrupa Birliği uhdesinde işbirliğinin geliştirilmesi amacı ile çalışmalara başlanması ise siyasi alanda uygulamaya konulacak tedbirler arasında yer almaktadır.

3.3.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

01.01.2014 tarihi itibarıyla uygulamaya konulan bazı yeni tedbirler aşağıda belirtilmektedir.

Bağımsız Çalışanların Emeklilik Aylığı İşlemlerinde Eşitsizliğin Sonlandırılması: 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren yeni uygulama uyarınca emeklilik yaşına ulaşmadan çalışma hayatından ayrılan bağımsız sigortalıların yaşlılık aylıklarının düşük çıkmasına yol açan uygulamalara son verilmiştir.

Uygulama ile hak kayıplarına son verilmiş ve yaşlılık aylıklarının hesaplanmasında aynı durumdaki ücretli bir kişi ile bağımsız çalışanın yaşlılık aylığı arasındaki fark sonlandırılmıştır.

İş Sözleşmesinin Feshi: İşçi (ouvrier) konumundaki ücretliler ile büro çalışanları (employé) arasındaki işe son verme sürecinde uygulama farklılığına 1 Ocak 2014 tarihinde itibaren geçerli olmak üzere son verilmiştir. Belçika’da her ikisi de ücretli çalışan grubunu oluşturmakla birlikte

büro çalışanları (employé) ile işçilerin (ouvrier) işe son verme alanında farklı mevzuat düzenlemesine tabi tutulması uzun yıllardır sosyal taraflarca tartışma konusu olmuştur.

Konu hakkında uzun süredir çalışma yürüten sosyal taraflar her iki grup çalışanın tek bir mevzuata tabi olmasına ilişkin çalışmalarını neticelendirilerek 8 Temmuz 2013 tarihi itibarıyla mutabakat sağlamışlardır. Uygulama, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Mevzuat farklılıklarını gidermeye yönelik olarak mutabakat sağlanan düzenlemenin en önemli maddeleri şu şekildedir:

- İşe son verme alanında büro çalışanları ile işçi sınıfı arasındaki mevzuat farklılığı sonlandırılmıştır.
- İşe son verme sürecinde ön bildirimde bulunma şartı korunmuştur. 2014 yılından itibaren işe son verme alanında yeni mevzuatta öngörülen ön bildirim süresi uygulanacaktır.
- Çalışan kişinin işe son verme süreci içinde yeni iş arama imkânları daha da genişletilmiştir. Uygulama işsiz kalan kişinin işten ayrıldıktan sonra işsiz kalma olasılığını azaltmaktadır.
- İşe son verme durumunda bunun gerekçesinin belirtilmesi zorunlu kılınmıştır.
- 14 günden az olan ve kısa süreli hastalık süresi olarak tanımlanan çalışılmayan sürenin ilk günü için işverenin ücret ödememe uygulamasına son verilmiştir. İşçiler de büro çalışanları gibi çalışmadıkları hastalık süresinin ilk günü için ücret hakkına kavuşmuştur. Uygulamada suiistimalleri azaltmak için denetimler de arttırılmıştır.
- İşe son vermede takip edilmesi gereken yeni öncelik (ön bildirim) sürecinin işverenlere ilave mali yük getirmemesi için gerekli bütçe aktarması yapılacaktır.

1 Ocak 2014 tarihinden itibaren malullerin kamu sektöründe işe alınma işlemlerinde aynı niteliğe sahip oldukları iş başvurularında diğer adaylara nazaran daha ayrıcalıklı olarak değerlendirilmesine başlanılmıştır. Söz konusu tedbir vasıtası ile kamu sektöründe çalışan malul sayısının arttırılması hedeflenmektedir.

Hâlihazırda kamu sektöründe %2 - %3 oranında malul istihdam edilmektedir.

Altıncısı gerçekleştirilen Federal Devlet Kurumlarının yeniden yapılandırılması çalışmaları çerçevesinde bazı alanlarda yetki ve sorumlulukların bölge idarelerine aktarılması kararlaştırılmıştır.

Mevcut durumda birçok alanda yetki ve sorumluluklar bölge idarelerine bırakılmış durumdadır. Yeni uygulama ise yetki ve sorumlulukların aktarılmasından çok bu işlemlerin nasıl yürütüleceği konularına yoğunlaşmaktadır.

1 Temmuz 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren uygulama ile üç alanda düzenleme yapılması öngörülmektedir:

- Aile yardımları,
- Sağlık (yaşlı kişilere yönelik sağlık ve bakım hizmetleri),
- İstihdam (İş bulmaya yardım hizmetleri, işsizlerin denetlenmesi).

Uygulama çerçevesinde 20 milyar Avro tutarında bir bütçenin bölge idarelerine bırakılması öngörülmektedir. Belirtilen bütçe ihtiyaçlar doğrultusunda ilgili alanlara bırakılacaktır. Bölge yönetimlerinin yetkilerinin arttırılmasıyla hizmet etkinliği ve kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Uygulamaya ilişkin en önemli çekince ise Federal Bütçeden yapılan yardımların azalması durumunda bölge yönetimlerinin bu alanlardaki harcamalarını karşılamada hangi kaynakları kullanabilecekleri hususu üzerinde yoğunlaşmaktadır. Özellikle, aile yardımlarının miktarında zamanla bir azalma gerçekleşeceği yönünde çekinceler bulunmaktadır.

Uygulamaya getirilen diğer bir çekince ise şahısların yer değiştirmesi durumunda işlemlerin karışık karışmayacağı veya hak ve ödenekler alanında farklı uygulamalara yol açıp açmayacağı konularında yoğunlaşmaktadır.

Yeni uygulama özellikle Fransızca konuşulan Başkent Brüksel Bölgesi ile Valon Bölge yönetimlerinin sosyal güvenlik alanında yetki ve sorumluluklarını arttırmaktadır. Her iki bölge yönetimi oluşabilecek aksaklıkların giderilmesi için aşağıda belirtilen alanlarda daha fazla ortak çalışma yapılmasını kararlaştırmışlardır:

1. Sağlık ve sosyal yardım alanlarında düzenleme: Başkent Brüksel Bölgesi ile Valon Bölge yönetimleri sağlık ve sosyal yardım alanlarında yapacakları her düzenlemede eşgüdüm halinde çalışacak ve kişilerin ikametini taşımasından kaynaklanabilecek hak kayıplarının oluşması önlenecektir.

2. Aile yardımları alanında farklı uygulamaların önüne geçilmesi: Aynı bölgede yaşayan Flaman aile ile Valon ailenin farklı oranda aile yardımı almaları ile ailelerin bölge değiştirmesine bağlı olarak farklı miktarda aile yardımı almaları ve farklı uygulamaya tabi tutulmaları önlenecektir.

3.3.2.3. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

19.03.2015 tarihi itibarıyla

	20-64 Yaş Arası Nüfus Grubu					
	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Belçikalı	2.889.985	50	2.889.916	50	5.779.901	100
Yabancı	417.080	48,8	437.947	51,2	855.027	100
Genel Toplam	3.307.065	49,8	3.327.863	50,2	6.634.928	100

Kaynak: Belçika Federal İstihdam, Çalışma ve Sosyal Diyalog Bakanlığı

B. İstihdam Oranları

2013 yılı itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	%	%	%	%	%	%
Belçikalı	63,9	73,6	68,7			
AB-28	57,9	68,9	63,6			
AB Dışı Göçmenler	29,5	50,1	39,9			
Ülke Geneli	47,8	62,4	55,3			

Kaynak: Belçika Federal İstihdam, Çalışma ve Sosyal Diyalog Bakanlığı

(İstihdam oranları yüzdelik oran olarak açıklanmış olup toplam sayı belirtilmemiştir.)

C. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Belçika'da asgari ücret birçok ülkedeki uygulamanın tersine kanunla değil, sosyal tarafların müzakereleri neticesinde toplu sözleşmelerle belirlenmektedir. Toplu sözleşmeler asgari ücreti tespit etmekte olup bunun yanında işletme toplu sözleşmesi veya iş sözleşmesi ile daha yüksek bir ücret öngörülebilmektedir.

13 Temmuz 1993 tarihinde yapılan ve üzerinde birçok değişiklik yapılan 43 sayılı Ulusal Çalışma Konseyi Sözleşmesi halen yürürlüktedir. Ülkedeki tüketici fiyatlarında gerçekleşen değişikliklere bağlı olarak asgari ücret miktarında düzenleme yapılmaktadır. Sözleşme uyarınca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olan brüt asgari ücret (tam gün çalışma halinde) aşağıdaki gibidir:

Asgari Ücret (Avro)	
21 yaş ve üstü olanlar (tam gün çalışma halinde)	1.501,82
21,5 yaşında ve en az 6 ay hizmeti olanlar	1.541,67
22 yaşında ve en az 12 ay hizmeti olanlar	1.559,38

Bu ücretler esas alınarak ayrıca sektörler düzeyinde asgari ücretler tespit edilmektedir. Diğer yandan, bu ücretlerden evli veya bekâr olunmasına göre %20 ila %40 arasında (sosyal sigorta ve vergi) kesintisi yapılarak net asgari ücretler hesaplanmaktadır. Net ücretlere ayrıca brüt ücretler içinde görülmeyen sosyal yardımlar/ödenekler eklenmektedir.

Ç. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2013 yılı itibarıyla

	Kadın %	Erkek %	Toplam %
Belçikalı	7,3	7,4	7,4
AB-28	12,0	12,4	12,2
AB Dışı	28,5	30,3	29,7

Kaynak: Belçika Federal İstihdam, Çalışma ve Sosyal Diyalog Bakanlığı (İstihdam oranları yüzdelik oran olarak açıklanmış olup toplam sayı belirtilmemiştir.)

3.3.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.3.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Katkı payı iadesi: Sigortalıların sağlık harcamalarına katkı payı olarak ödedikleri tutarın yüzde ellisini geri almalarına imkan sağlayan uygulamada basitleştirme yapılmıştır. Bu çerçevede sigortalılar, hastane ve muayene masraflarına katkı payı olarak ödedikleri tutarları “l'intervention majorée” uygulaması çerçevesinde daha kolay ve basit bir şekilde geri talep edebileceklerdir.

SIS Kartı uygulaması sonlandırılmıştır. 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren yeni SIS kartı verilmesi uygulamasına son verilmiştir Bunda böyle sigortalılar (malul olanlar) sağlık işlemlerini yeni elektronik kart ile gerçekleştireceklerdir. SIS kartı daha önceki uygulamada malullere verilmekteydi.

Daha geç dönemde emekli olunması durumunda yaşlılık aylıklarında artış yapılması “Bonus pension”: Erken emeklilik yaşına geldiğinde çalışmaya devam eden sigortalıya en az bir yıl çalışmasının ardından çalıştığı her gün için emeklilik aylığında artış sağlanması uygulaması bütün sigortalılar (memur, ücretli ve bağımsız) için uygulanmaya başlamıştır.

65 yaşından sonra çalışmaya devam eden sigortalıların yaşlılık aylıklarında artış yapılması uygulaması ise devam etmektedir.

Muadil ilaç (Genetik ilaç) fiyatlarında indirim: 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren muadil ilaç (Genetik ilaç) fiyatlarında %2,5 oranında indirim yapılmıştır.

Muadil ilaçlar, aynı özelliklere sahip orijinal ilaçlar ile aynı etkiye sahiptirler. Belçika’da muadil ilaçlar toplam ilaç sektörünün %15’ini oluşturmaktadır.

Dönemin Başbakan Yardımcısı ve Emeklilikten Sorumlu Devlet Bakanı Alexander De Croo ve Devlet Bakanı Sabine Laruelle tarafından yaklaşık bir yıl önce 12 emeklilik uzmanı görevlendirilerek bir komisyon oluşturulmuştur. Söz konusu komisyondan Belçika emeklilik sisteminin orta ve uzun vadede sosyal ve mali sürdürülebilirliğinin sağlanması konusunda ilave reformlar için çalışma yapması istenmiştir. Komisyon tarafından yapılan bir yıllık çalışmanın ardından 2020-2040 Emeklilik Sistemi Reformu konulu rapor hazırlanarak Haziran ayında iki bakana sunulmuştur.

Raporda emeklilik sisteminin genç-yaşlı veya çalışan-emekli şeklinde toplumun her kesimini ilgilendiren bir ortaklık anlaşması olduğu ifade edilmiştir. İlgili tüm paydaşların katılımını içeren bir sosyal tartışma olması sebebiyle konunun oldukça önem arz ettiği dile getirilerek bu sebeple toplumun tüm kesimleri tarafından kabul görmeyecek bir reformun asla başarılı olamayacağı belirtilmiştir.

Sosyal Uyum Federal Kamu İdaresi girişimiyle başlatılan “Önce Çocuklar” başlıklı proje kapsamında çocuk yoksulluğunun tespiti ve mücadelesi odaklı çalışmalar yapılmaktadır.

Bu proje kapsamında Sosyal Uyum ve Yoksullukla Mücadele Bakanlığı tarafından çocukların maruz kaldığı yoksulluğun önlenmesi ve refahlarına katkı sağlanmasında etkin çalışmaları için Sosyal Yardım Merkezleri (CPAS / OCMW) ve diğer kurumlar için 2 milyon AVRO tutarında bir bütçe ayrıldığı belirtilmektedir.

Söz konusu bütçeden faydalanan ilgili kurum ve kuruluşların yerel paydaşlarla diyalog için yerel danışma platformları oluşturarak farkındalık oluşturabilecekleri, sorunlu durumları tespit edebilecekleri ve yoksulluğa maruz kalmış çocuklar ve aileleri için etkin destek sağlayabilecekleri belirtilmiştir. Mali destek uygulaması pilot proje olarak başlatılmış olup, uygulama süresinin bir yıl olduğu belirtilmektedir.

Bu kapsamda toplam 57 proje teklifi değerlendirmeye alınmış ve toplamda 1.991.125 AVRO tutarında destek sağlanmıştır. Seçilen tüm pilot projeler 1 Mayıs 2014 tarihinde uygulamaya başlatılmıştır. Söz konusu 57 projenin 50 tanesi Sosyal Yardım Merkezleri (CPAS / OCMW), diğer 7 adedi ise kar amacı gütmeyen kurumlar tarafından yürütülmektedir.

3.3.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Ekonomik krizin etkisi ile yaşanan ekonomik sıkıntılar, mevcut uygulamalarda bütçe kısıtlamalarına gidilmesine yol açmıştır.

Yeni bütçe kaynakları yaratılması çalışmaları çerçevesinde 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren Yaşlılara Gelir Güvencesi GRAPA yardımında (Garantie de revenu aux personnes âgées - Inkomensgarantie voor ouderen) kısıtlayıcı yeni tedbirler yürürlüğe konulmuştur.

GRAPA yardımı Belçika sosyal güvenlik mevzuatı uyarınca tam oranlı yaşlılık aylığı almak için yeterince çalışması olmayan sigortalılara ödenen tamamlayıcı bir sosyal yardımdır. Ödeme ikamet esasına bağlıdır.

1 Ocak 2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere mevzuatta değişiklik yapılmış olup bundan böyle GRAPA yardımına hak kazanma koşulları daha da ağırlaştırılmıştır. Diğer taraftan, yeni uygulama çerçevesinde söz konusu yardımı alanların ülke dışında kalma sürelerini daha sıkı ve etkin bir şekilde takip etmek üzere işlemlere başlanılmıştır.

GRAPA uygulaması 2001 yılında uygulamaya konulmuş olup, günümüze kadar uygulamada çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

Geçiş dönemi ödeneği (Allocation de transition d'activation): Senatoda (Chambre) 20.03.2014 tarihinde kabul edilen yasa tasarısı ile dul aylığı olarak da bilinen (pension de veuve ou de veuf) aylık bundan böyle geçiş dönemi aylığı (une allocation de transition d'activation) olarak tanımlanacaktır.

Kanunun amacı emeklilik çağında bulunan ve halen çalışan kişilerin emeklilik aylığı hakkını koruyarak çalışmaya devam etmelerini sağlamaktır. Geçiş dönemi aylığı, dul aylığı alan bir kişinin çalışma faaliyetlerini azaltmasına veya işinden tamamen ayrılmasına yol açmayacak şekilde belirli bir dönem için ödenecektir.

45 ve daha ileri yaşta olanlar için bir değişiklik söz konusu değildir. Ancak, bu üst yaş sınırı aşamalı olarak arttırılarak 2025 yılında 55 yaşına çıkarılacaktır. Geçiş dönemi aylığı kişiye 12 ay için ödenecektir. Bu süre bakımında çocuk olması durumunda 24 aya çıkarılacaktır. Geçiş dönemi aylığı miktarı ile dul aylığı miktarı aynı oranda bağlanmaktadır. Bu süre zarfında kişinin çalışarak elde ettiği kazancı için herhangi bir üst sınır bulunmamaktadır.

Uygulamadan özellikle dul aylığı alan kadın sigortalılar faydalanacaktır. Uygulamada dul aylığı alan kadın sigortalılar ek bir gelire ancak işten ayrılmaları veya çok az çalışmaları durumunda hak kazanabilmektedir. Yeni uygulamada kadın sigortalılar, emeklilik aylığı veya başka bir geliri ancak dul aylıklarının miktarında enflasyona bağlı olarak azalma olması durumunda hak kazanabileceklerdir.

Başka bir ifade ile emekli veya dul aylığı alan bir sigortalı kazancının belirli bir oranı aşmaması koşulu ile çalışmaya devam etmekte ve aynı zamanda emekli / dul aylığını da almaya devam etmektedir. Emekli/dul bir kişinin aylık alırken çalışarak elde edebileceği üst gelir sınırı normal emeklilik çağında olması veya daha genç yaşta olması, bakımında çocuk olması veya yaptığı iş ve işin niteliğine bağlı olarak değişmektedir.

6 Mart 2014 tarihli Resmi Gazetede (Moniteur belge) yayımlanan verilere göre emekli/dul aylığı alan bir kişinin çalışmaya devam ederek elde edebileceği üst gelir sınırları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Normal Emeklilik Çağından (65 Yaş) Önce Elde Edilebilecek Kazançlar			
		Yapılan İşin Cinsine Göre Elde Edilebilecek Gelir	
Aranan Koşullar	Bakımında Çocuk Bulunması	Ücretli Çalışma, Memur Olarak Çalışma Veya Görevlendirme (Avro)	Bağımsız Veya Ücretli/Aynı Zamanda Bağımsız ve Ücretli Çalışma Durumu (Avro)
Normal emeklilik çağından önceki bir yaşta olanlar	Hayır	7.718,00	6.175,00
	Evet	11.577,00	9.262,00
65 yaşından önce sadece dul aylığı alınması durumu	Hayır	17.971,00	14.377,00
	Evet	22.464,00	17.971,00

Normal Emeklilik Çağından (65 Yaş) İtibaren Elde Edilebilecek Kazançlar			
		Yapılan İşin Cinsine Göre Elde Edilebilecek Gelir	
Aranan Koşullar	Bakımında Çocuk Bulunması	Ücretli Çalışma, Memur Olarak Çalışma Veya Görevlendirme (Avro)	Bağımsız Veya Ücretli/Aynı Zamanda Bağımsız ve Ücretli Çalışma Durumu (Avro)
Normal emeklilik çağında olanlar	Hayır	22.293,00	17.835,00
	Evet	27.117,00	21.694,00
65 yaşında olanlar ve 42 yıl veya daha fazla çalışma süresi bulunanlar	Evet veya Hayır	Herhangi bir üst sınır bulunmamaktadır	Herhangi bir üst sınır bulunmamaktadır

2014 yılında sosyal alanda kaçakların önlenmesine dair Eylem Planı: 28.03.2014 tarihinde Bakanlar Kurulunda kabul edilen yasa tasarısı doğrultusunda Bilgi ve Sosyal Araştırma Biriminin (SIRS) 2014 Eylem Planı kabul edilmiştir. Eylem Planı çerçevesinde Teftiş Kurulu (Services d'inspection) sosyal güvenlik primlerinin etkin toplanmasının sağlanması,, kaçak çalışma ve eksik bildirimler ile mücadeleyi yürütecektir.

Eylem Planı kaçak çalışma ile mücadelede takip edilecek iş ve eylemleri belirlemektedir. Eylem Planı aynı zamanda sosyal damping ile mücadeleye ilişkin olarak Kasım 2013'te kabul edilen tedbirleri de kapsamaktadır.

Teftiş birimi SIRS ile birlikte hareket etmektedir. Uygulamada değişik alanlarda denetim hizmeti veren birimlerin denetim alanında ortak hareket etmesi ve etkinliğin artırılması hedeflenmektedir.

SIRS Federal Çalışma Bakanlığı ile Adalet Bakanlığına bağlı olarak hizmet vermektedir. SIRS bir eşgüdüm birimi olarak da hizmet vermekte olup, kaçak çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki kaçakların önlenmesi çalışmalarında Teftiş Birimine yardımcı olmaktadır.

Aile yardım ödeneği: Aile yardım ödeneği (çocuk parası) uygulamasında 1 Temmuz 2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yapılan değişiklikle bundan böyle bağımsız çalışanlar ile ücretli çalışanlar ilk çocuk için aynı düzeyde yardım alacaklardır.

Bu tarihe kadar uygulanan sistemde bağımsız çalışanlar ilk çocuk için aylık 84,43 Euro yardım alırken ücretli çalışanlar ilk çocuk için aylık 90,28 Euro yardım almaktaydı.

İlgili Bakanlık tarafından yapılan açıklamada 2003 yılına kadar uygulanmakta olan sistemde bağımsız çalışanlara ödenen çocuk parası yardımının ücretli çalışanlara yapılan yardımın yarısı kadar olduğu ve 2003 yılından bu yana bağımsız çalışanlar için ödenen çocuk parasının 53 Euro artırıldığı ve oransal olarak bu artışın % 140 oranında olduğu belirtilmiştir.

İşsizlik Ödeneği: 28 Kasım 2011 tarihli Kraliyet Kararnamesi uyarınca, işsizlik ödeneği hakkı 3 sene ile sınırlandırılmış olup daha uzun süredir bu haktan faydalanmakta olanların ödenekleri 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla son bulmuştur.

Söz konusu durumda olanlar ilgili kurum tarafından haberdar edilmiş ve Ocak 2015 döneminde son kez ödenek alacakları bildirilmiştir.

İlgili kararname uyarınca istisnai durumda ödenek almaya devam edecek olanlar ise şu şekilde belirtilmiştir:

- Yakın bir tarihte çalışması olanlar,
- Eğitimi devam edenler,
- Maluliyet kararı olanlar.

3.3.3.3. Sayısal Veriler

A. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

01.07.2011 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı (Avro)	İşveren Payı (Avro)	Toplam (Avro)
Yaşlılık, ölüm	7,50	8,86	16,36
Sağlık Bakım	3,55	3,80	7,35
Sağlık Yardım	1,15	2,35	3,50
Meslek Hastalığı	0,00	1,00	1,00
İşsizlik	0,87	1,46	2,33
İş Kazası	0,00	0,30	0,30
Bakım Sigortası	0,00	7,00	7,00
Toplam	13,07	24,77	37,84

Kaynak: Belçika Federal Sosyal Güvenlik Bakanlığı

B. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneğinin miktarı ilke olarak ilgilinin işsiz kalmadan önceki dönemde aldığı ücret göz önünde bulundurularak hesaplanmaktadır. Bununla birlikte ilgili kişi işsiz kalmadan önceki dönemde çalışmamış ise asgari ücret göz önünde bulundurularak işsizlik ödeneği miktarı hesaplanmaktadır.

1. Belirli bir çalışma süresi sonunda işsiz kalanlara ödenen işsizlik ödeneği miktarı

01.09.2013 tarihi itibarıyla

	Günlük (Avro)		Aylık (Avro)	
	En az	En çok	En az	En çok
Bakımında kişi bulunan işsiz aile reisi	44,85	54,25	1166,10	1410,50
Tek başına yaşayanlar				
50 ile 54 yaşları arası	37,53	46,11	975,78	1198,86
55 ile 64 yaşları arası	41,23	49,58	1071,98	1289,08
Birlikte yaşayanlar				
50 ile 54 yaşları arası birlikte yaşayanlar	30,48	37,18	792,48	966,68
55 ile 57 yaşları arası birlikte yaşayanlar	33,96	41,31	882,96	1074,06
58 ile 64 yaşları arası birlikte yaşayanlar	37,33	45,44	970,58	1181,44

2. Çalışma süresi gözönünde bulundurulmadan ilgililere ödenen işsizlik ödeneği miktarı

01.09.2013 tarihini itibarıyla

	Günlük (Avro)		Aylık (Avro)	
	En az	En çok	En az	En çok
Bakımında kişi bulunan işsiz aile reisi				
İlk 6 ay	43,65	61,66	1134,90	1603,16
7 aydan 12 aya kadar	43,65	53,05	1134,90	1379,30
13 aydan itibaren	43,65	49,58	1134,90	1289,08
Tek başına yaşayanlar				
İlk 6 ay	36,66	61,66	953,16	1603,16
7 aydan 12 aya kadar	36,66	53,05	953,16	1379,30
13 aydan itibaren	36,66	44,46	953,16	1155,96
Birlikte yaşayanlar				
İlk 6 ay	27,49	61,66	714,74	1603,16
7 aydan 12 aya kadar	27,49	53,05	714,74	1379,30
13 aydan itibaren	27,49	33,05	714,74	859,30

C. Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

Çocuk Parası Miktarları

2014 yılı itibarıyla

	Belçika'daki çocuklar için (Avro)	Türkiye'de kalan çocuklar için (Avro)
1. Çocuk İçin	90,28	25,14
2. Çocuk İçin	167,05	26,71
3. Çocuk İçin	249,41	28,28
4. ve sonraki Her Çocuk İçin	249,41	29,85

Kaynak: Belçika Federal Aile Yardımları Ajansı

3.3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Belçika'da yerleşik Türk toplumu bünyesinde Brüksel Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği, 60 öğretmen ve 2 okutman ile birlikte 12 eğitim bölgesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. 5 binin üzerinde öğrenci Türkçe ve Türk Kültürü derslerine katılmaktadır. Bu bölgelere ilişkin öğrenci, öğretmen ve okul istatistikleri sahada görev yapan öğretmenlerimiz aracılığıyla toplanmakta ve değerlendirilmektedir. Aşağıdaki tabloda ilköğretim ve orta öğretime ilişkin istatistikler yer almaktadır.

Eğitim Bölgesi	Okutman Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayıları				TOPLAM
			140 Resmî Okul	108 Dernek	5 Üniversite - YTÖ / Akademik Türkçe	Yetişkinler İçin Okuma-Yazma	
Brüksel	1	8	273	403	30	61	767
Anvers	0	4	197	175	0	17	389
Charleroi	0	5	251	336	0	47	634
Genk	0	4	480	136	0	0	616
Gent	1	10	286	322	40	37	685
La Louviere	0	3	114	20	0	23	157
Liege	0	8	172	0	0	0	172
Limbourg	0	6	207	296	0	23	526
Mons SHAPE	0	3	141	50	0	0	191
MONS Ibn-i Sina İHL	0	4	130	0	0	0	130
Namur	0	3	386	60	0	36	482
Verviers	0	2	150	146	0	0	296
TOPLAM	2	60	2787	1944	70	244	5045

3.3.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

Belçika'ya Göçün 50. Yıldönümü: Vatandaşlarımızın Belçika'ya yönelik göç hareketinin 50. yıldönümü olan 2014 yılında çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. Etkinlikler Belçika'daki sivil toplum temsilcileri ve Büyükelçiliğimizin katılımı ve faaliyetlerin koordinasyonu ile gerçekleştirilmiştir.

50. Yıl vesilesiyle Belçika genelinde yaklaşık 65 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerin açılışı 21.01.2014 tarihinde dönemin Başbakanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başkanlığındaki Bakanlar ve Milletvekillerinden oluşan heyetin katılımıyla düzenlenen açılış konferansı ile yapılmıştır.

Diğer bir çalışma ise 15.02.2014 tarihinde Anvers şehrinde açılışı yapılan 'Göçün 50. Yılı Sergisi' başlığı altındaki resim ve fotoğraf sergisidir. 2014 yılı boyunca 50. Yıl vesilesiyle düzenlenen bazı öne çıkan etkinlikler şunlardır:

- Nisan ayında Rogier Meydanı'nda gerçekleştirilen dönemin Belçika Başbakanı Elio Di Rupo'nun da katılımıyla tertiplenen 50. Yıl Festivali,
- "Grand Place"ın zemininin 14-17 Ağustos 2014 tarihleri arasında çiçeklerden oluşan Türk halı motifleri ile süslenmesi,
- "Manneken Pis" adlı çocuk heykeline Türk işgücü göçünü sembolize eden kıyafet giydirilmesi,
- Galatarasay ve White Star takımları arasında bir dostluk maçı düzenlenmesi.

3.3.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

Belçika'da çalışan vatandaşlarımızın sosyal güvenlik haklarından ülke vatandaşları ile eşit koşullarda yararlanmalarını sağlamak ve geliştirmek ve aynı zamanda muamele eşitliğini sağlamak amacıyla Türkiye Belçika arasında Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesi 04.07.1969 tarihinde Brüksel'de imzalanmış olup, söz konusu Sözleşmenin yürürlük tarihi ise 01.05.1968'dir.

Anılan Sözleşme 1981 ve 1996 (yürürlüğe girişi 2002) yıllarında revize edilmiştir. Mevcut Sözleşmenin yerine geçmek üzere yeni ikili Sosyal Güvenlik Anlaşması çalışmaları tamamlanmış ve muhatap Bakanların katılımı ile söz konusu Anlaşma 11 Nisan 2014 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulamasına İlişkin İdari Anlaşma ile Anlaşmanın uygulanmasında kullanılacak formüllerler üzerinde müzakereler 2014 yılı içinde tamamlanmış ve İdari Anlaşma hazır hale getirilmiştir.

3.3.7. EKONOMİK VE SİYASİ GELİŞMELER

Belçika'da 25 Mayıs 2014 tarihinde yapılan AB Parlamentosu, Belçika Federal ve Bölge Parlamentosu seçim sonuçlarına göre Flaman N-VA (Nieuw-Vlaamse Alliantie) partisi %20,36 oy oranıyla Federal düzeyde birinci parti olmuş ve 150 sandalyeli Belçika Federal Parlamentosunda 33 sandalye kazanmıştır. N-VA her genel ve yerel seçimlerde oy oranını arttıran ve yabancı aleyhtarı söylem ve politikaları parti programında ön planda tutan bir parti olarak öne çıkmaktadır.

Türk kökenli Belçikalıların seçimlere geniş katılımı olmuştur. Alınan sonuçlara göre Federal Parlamentosunda 7, Brüksel Bölge Parlamentosunda 4, Flaman Parlamentosunda ise 1 Türk kökenli aday seçilmiştir.

Belçika Federal Parlamentosuna seçilen Türk kökenli adaylar şunlardır:

- Anvers Bölgesi: Flaman Yeşillerden (Groen) Meryem ALMACI, Yeni Flaman İttifakı'ndan (N-VA) Zuhale DEMİR,
- Brüksel Bölgesi: Valon Sosyalist Partisinden (PS) Emir KIR ile babası Faslı annesi de Türk olan Nawal Ben HAMOU,
- Doğu Flaman Bölgesi: Flaman Hıristiyan Demokratlardan (CD&V) Veli YÜKSEL, Flaman Sosyalist Partisinden (Sp.a) Fatma PEHLİVAN,
- Hainaut Bölgesi: Valon Sosyalist Partisinden (PS) Özlem ÖZEN.

Brüksel Bölge Parlamentosuna seçilen Türk kökenli adaylar şunlardır:

- Valon Sosyalist Partisinden (PS) Hasan KOYUNCU, Şevket TEMİZ, Emin ÖZKARA ve Merkez Hümanist Demokrat Partisinden (CdH) Mahinur ÖZDEMİR.

Flaman Bölge Parlamentosuna seçilen Türk kökenli aday ise:

- Anvers Bölgesi: Flaman Sosyalist Partisinden (Sp. a) Güler TURAN'dır.

Charles Michel başkanlığında 2014 yılının Ekim ayında kurulan hükümetin kemer sıkma politikaları ve emeklilik yaşlarını 2030'a kadar 67'ye yükseltme kararı, 9ahşanlar tarafından büyük tepkiyle karşılanmıştır.

3.4. FRANSA

3.4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.4.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Cinsiyet	Genel (1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla)	Yabancı (2010 yılı itibarıyla ¹ (Doğum yerine göre)	Türk (2010 yılı itibarıyla ²) (Milliyete göre)	(01.12.2013 tarihi itibarıyla) (çifte vatandaşlar da dâhil)
Erkek	31.888.651	1.891.396	117.001	323.390
Kadın	33.932.265	1.813.765	104.242	288.125
Toplam	65.820.916	3.705.161	221.243	611.515

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ve Başkonsolosluk kayıtları

3.4.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

INSEE verilerine göre 2010 tarihi itibarıyla

	0 - 17	18 -59	60 +	Toplam
Erkek	30.753	74.818	11.440	117.011
Kadın	28.482	66.867	8.896	104.245
Toplam	59.235	141.685	20.336	221.256

¹ INSEE, yabancılara ilişkin nüfus sayımı sonuçlarını doğum yeri ve milliyetlere göre ayrı ayrı açıklamaktadır. Buna göre, Fransa dışında doğan ve halen Fransa'da yaşayanların sayısı 5.514.000'dir. Bu istatistikte doğum yeri esas alındığından, Fransa dışında doğan Fransızlar ile sonradan Fransız vatandaşlığını alan yabancılar dikkate alınmamaktadır. Fransa'da yaşayan ancak başka bir ülkenin uyruğunu taşıyanların sayısı ise **3.817.562**'dir. Bu sayıya çifte vatandaşlar dâhil değildir.

² Milliyetler itibarıyla açıklanan sayılara çifte vatandaşlar dâhil değildir.

2010 tarihi itibarıyla

	0 - 17	18 - 59	60 +	Toplam
Erkek	84.999	206.769	31.622	323.390
Kadın	78.726	184.811	24.588	288.125
Toplam	163.725	391.580	56.210	611.515

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ve Başkonsolosluk kayıtları

3.4.1.3. Vatandaşlarımızın İdari ve Başkonsolosluk Görev Bölgelerine Göre Dağılımı

A. İdari Bölgelere Göre Dağılım

2010 tarihi itibarıyla

İdari Bölge Adı	%	Toplam Yabancı Sayısı	Toplam Vatandaş Sayısı
Alsace	19,3	140.648	27.145
Aquitaine	3,3	137.787	4.547
Auvergne	8,9	44.138	3.928
Bourgogne	8,4	64.882	5.450
Bretagne	9,0	64.170	5.775
Centre	10,2	105.795	10.791
Champagne-Ardenne	8,0	50.435	4.035
Corse	0,0	26.332	0
Franche-Comte	16,6	51.859	8.609
Ile-de-France	3,8	1.479.566	56.223
Languedoc-Roussillon	3,2	150.033	4.802
Limousin	9,5	32.532	3.090
Lorraine	11,2	120.955	13.547
Midi-Pyrenees	2,1	132.202	2.776
Nord-Pas-de-Calais	2,7	129.400	3.494
Basse-Normandie	10,3	28.936	2.980
Haute-Normandie	8,6	53.102	4.567
Pays de la Loire	7,1	73.781	5.238
Picardie	8,5	63.029	5.357
Poitour-Charentes	2,4	48.890	1.173
Pro.Alpes-Cote d'Azur	2,9	307.602	8.920
Rhone-Alpes	9,7	399.087	38.711
Denizaşırı Ülkeler		112.401	98
FRANSA Genel Milliyete göre (Denizaşırı topraklar da dâhil)	5,8	3.817.562	221.256

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE)

B. Başkonsolosluk Görev Bölgelerine Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Paris	235.617
Lyon	135.350
Strazburg	130.897
Marsilya	38.710
Nant	42.451
Bordo	28.490
Toplam	611.515

3.4.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

Anılan ülkede 1.943.983'ü erkek, 1.873.579'u kadın olmak üzere toplam 3.817.562 yabancı bulunmakta olup bunların 117.011'i erkek, 104.245'i kadın olmak üzere toplam 221.256'sı vatandaşlarımızdan oluşmaktadır.

2010 yılı itibarıyla

Ülke	Erkek	Kadın	Toplam
Avrupa ülke vatandaşları	758.700	747.484	1.506.184
27 Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşı	682.100	657.184	1.339.284
İspanya	61.692	66.022	127.714
İtalya	95.990	76.480	172.470
Portekiz	265.061	230.393	495.454
İngiltere	79.665	77.362	157.027
Diğer AB üyesi ülkeler	-	-	386.619
Diğer Avrupa ülkeleri	-	-	166.900
Afrika ülke vatandaşı	819.161	724.995	1.544.156
Cezayir	251.857	213.691	465.548
Fas	227.153	207.805	434.958
Tunus	88.004	58.700	146.704
Diğer Afrika ülkeleri	-	-	496.946
Asya ülke vatandaşı	259.327	272.377	531.704
Türkiye	117.011	104.245	221.256

Kamboçya, Laos ve Vietnam	-	-	40.343
Diğer ülkeler	-	-	235.518
Genel Toplam	1.943.983	1.873.579	3.817.562

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE)

3.4.1.5. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Başkonsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen		
			Türk-Türk*	Türk-Yabancı*	Toplam
Paris	3.649	282	-	246	1.145
Strazburg	1.536	209	200	34	234
Lyon	1.790	140	20	325	345
Marsilya	871	51	105	35	140
Toplam	7.846	682	325	640	1.864

2012 yılı itibarıyla

Başkonsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen		
			Türk-Türk*	Türk-Yabancı*	Toplam
Paris	3.969	262	-	-	1.239
Strazburg	1.661	144	174	38	212
Lyon	1.966	166	21	304	325
Marsilya	1.063	66	86	8	94
Toplam	8.659	638	281	350	1.870

Kaynak: T.C. Başkonsoloslukları

3.4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.4.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. İşgücü ve istihdam

2013 yılı 3. çeyreğinde, kamu ve tarım sektörü hariç, 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde aylık ücretler bir önceki 3 aylık döneme göre % 0,2; bir önceki yıla göre 1,6 oranında artmıştır. Enflasyon ise son 3 aylık dönemde % 0,1 azalmış, son bir yılda % 0,7 oranında artmıştır. Enflasyon dikkate alındığında reel ücret artışı son bir yılda % 0,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Aynı dönem itibarıyla ortalama haftalık çalışma süresi 35,6 saat olarak gerçekleşmiştir.

Söz konusu işletmelerde istihdam edilenlerin sayısı son 3 aylık dönemde % 0,1 (-17.800 kişi); son bir yıllık dönemde % 0,7 (-107.700 kişi) düşmüştür.

A.1 Sayısal Veriler

A 1.1 Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2012 yılı itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	13.639.000	51,8	14.927.000	61,9	28.566.000	56,7
Yabancı	729.000	45,7	1.031.000	65,1	1.760.000	55,4
Türk*	55.875	32,0	159.345	81,3	215.220	57,8

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ile İçişleri, Denizaşırı Vilayetler, Yerel Yönetimler ve Göç Bakanlığı.

A 1.2 Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	16.000
Tarım	1.600
Sanayi	16.000
Ticaret	19.200
Taşımacılık	8.000
Otel ve lokantacılık	16.000
Destek Hizmetleri	20.800

Eğitim	8.000
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	17.600
Diğer Hizmetler	36.800
Toplam	160.000

Kaynak: Vatandaşlarımızın sayısı, INSEE tarafından AEA harici tülkelere mensup göçmenler için açıklanan oranlar doğrultusunda hesaplanmıştır.

A 1.3 İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Aralık 2013 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.568.800	-	1.734.000	-	3.303.200	10,5
Tüm Göçmenler	-	17,2	-	15,3	-	16,1
Türk	-	37,7	-	20,8	-	25,8

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE),

B. Çalışma süreleri

2013 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla, kamu ve tarım sektörü dışında faaliyet gösteren ve 10 kişiden fazla işçi çalıştıran işletmelerde çalışanların % 84,0'ü tam gün çalışmaktadır. Tam gün çalışanlar arasında esnek süreli çalışanların oranı % 12,8'dir. Söz konusu işletmelerde kısmi çalışanların oranı % 16,0'dır.

2013 yılı 2. çeyreğinde işletmelerin büyüklüğüne göre haftalık çalışma süreleri:

İşletmedeki çalışan sayısı	Tam gün çalışanlar (%)				Ortalama çalışma süresi (saat)	Serbest süreli çalışanlar ³ (%)	Kısmi çalışanların oranı (%)
	32-35 saat	35-36 saat	36-39 saat	39 ve + saat			
Genel	3,5	79,6	7,7	9,2	35,6	12,8	16,0
10-19	0,2	65,4	5,3	29,1	36,5	3,5	17,7
20-49	0,6	71,8	9,3	18,3	36,1	6,8	16,9
50-99	1,0	77,9	10,4	10,6	35,8	10,4	18,7
100-249	2,5	80,6	10,1	6,7	35,6	13,1	14,5
250-499	4,7	82,7	8,8	3,9	35,4	16,1	13,0

³ İş yasasının L212-15-3 maddesi kapsamında, haftalık yasal çalışma süresi ile bağımlı olmaksızın çalışan üst düzey görevliler veya çalışma zamanın esnek kullanımına müsait işlerde çalışanlar.

500+	6,1	85,9	6,2	1,8	35,1	17,4	15,6
------	-----	------	-----	-----	------	------	------

C. Geçici çalışma

Geçici işlerde çalışanların sayısı 2013 yılı 3. çeyrekte bir önceki döneme göre % 1,0 artarak (5.000 kişi) 523.100 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bir önceki döneme göre geçici işlerde çalışanların sayısı sanayi sektöründe % 0,9 (+2.000 kişi), hizmet sektöründe % 1,1 (+1.900 kişi), inşaat sektöründe % 1,0 (1.200 kişi) artmıştır.

Bu dönem itibarıyla geçici çalışanlar içerisinde tam gün çalışanların sayısı % 2,2; sözleşme sayısı % 2,7 oranında artmıştır. Ortalama çalışma süresi 1,6 hafta düzeyinde gerçekleşmiştir.

2013 yılı 3. Çeyreği İtibariyle Geçici İşlerde Çalışanlar							
	Dönemsel değişim (%)					Sayı	Yıllık değişim (%) 2013 3. çeyrek/ 2012 3. çeyrek
	2012		2013			2013	
	3. çeyrek	4. çeyrek	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	3. çeyrek	
Geçici çalışanlar	-4,7	-1,7	1,9	-0,6	1,0	523,1	0,6
Sözleşme sayısı	-2,8	-0,1	0,0	1,2	5,6	4.168,9	6,7
Tam gün çalışanlar	-4,7	-1,5	1,1	0,9	2,2	510,0	0,6

Ç. Yeni işyerleri

Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından yapılan açıklamalara göre, 2013 yılı Ocak ayında yeni açılan iş yerlerinin sayısı, aile işletmeleri hariç, bir önceki aya göre % 4,9 artmıştır. Aile işletmeleri dahil edildiğinde artış oranı % 25,6'ya ulaşmaktadır. Bununla birlikte, son 3 ayda açılan işyerlerinin sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre % 8,4 gerilemiştir. Son 12 aylık dönem ele alındığında ise, açılan işyeri sayısının bir önceki yıla göre % 1,1 azaldığı dikkat çekmektedir.

Son 4 ayda açılan işyeri sayıları ve aylık değişimler:

	2012			2013
	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak
Aile işletmeleri hariç	20.080	19.986	20.412	21.415
Aylık değişim (%)	1,4	-0,5	2,1	4,9
Aile işletmeleri dahil	50.918	44.739	37.993	47.708
Aylık değişim (%)	10,5	-12,1	-15,1	25,6

Sektörler itibarıyla son 3 ayda kurulan şirket sayıları;

	Kasım 2012	Aralık 2012	Ocak 2013
Sanayi	2.317	1.794	2.299
- İmalat sanayi	1.965	1.610	2.022
İnşaat	6.687	5.432	7.112
Ticaret, taşımacılık, otel ve lokanta işletmeciliği	12.121	10.834	12.448
- Ticaret	9.128	7.846	9.430
- Taşımacılık ve depolama	874	770	855
- Otel ve lokanta işletmeciliği	2.100	2.044	2.159
Bilgi ve iletişim	2.196	1.897	2.526
Bankacılık ve sigortacılık	1.127	1.063	974
Emlak	1.313	1.203	1.172
İşletme destek hizmetleri	9.307	7.873	10.422
Eğitim, sağlık ve sosyal faaliyetler	4.786	3.970	5.486
Ev hizmetleri	4.885	3.927	5.269
Toplam	58.806	50.263	62.174

D. İstihdam harcamaları

Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı tarafından 2013 Ocak ayında yapılan açıklamaya göre, 2010 yılında istihdamı geliştirmeye yönelik harcamaların toplamı 90,8 milyar avro'ya yükselmiştir. İstihdama yönelik harcamalar GSYİH'nin % 4,7'sini oluşturmaktadır.

İstihdamı teşvik harcamalarının 50,1 milyar avroluk kısmını (GSYİH'nin % 2,6'sı) özel teşvik programlarının finansmanı oluşturmaktadır. Bu çerçevede yapılan harcamalar bir önceki yıla göre 2009 yılında % 17, 2010 yılında % 8 oranında artmıştır. Harcamaların % 56'sını işsizlik sigortası tazminatları, % 18'ini destekli istihdam sözleşmesi yardımları, % 15'ini işsizlere yönelik mesleki eğitim harcamaları, % 12'sini kamu istihdam araçlarına ayrılan paylar oluşturmaktadır.

İstihdam piyasasına yönelik harcamalarının 40,7 milyar avroluk kısmını ise (GSYİH'nin % 2,1'i) genel harcamalar oluşturmaktadır. Genel harcamaların 22 milyar avroluk kısmı prim

muafiyetlerinden, 4,6 milyar avroluk kısmı fazla mesaiyi teşvik tedbirlerinden, kalan kısmı ise Aktif Dayanışma Yardımı'nın (RSA) finansmanı ve hassas bölgeler için öngörülen tedbirlerin finansmanından kaynaklanmaktadır. İstihdamın teşvikine yönelik genel harcamalar, özel harcamaların aksine 2010 yılında 2009 yılına göre % 3,4 azalmıştır.

E. Asgari ücret alanlar

01.01.2013 tarihi itibarıyla çıraklık ve mesleki eğitim görenler hariç olmak üzere, imalat sektöründe çalışan asgari ücretlilerin sayısı (yaklaşık 1 milyon 900 bin kişi) bu sektörde tüm çalışanların %12,3'ini oluşturmaktadır. Bu oran 01.01.2011 tarihi itibarıyla %10,6; 01.12.2011 tarihi itibarıyla %11,1 olarak hesaplanmıştır.

2011 Aralık ayı rakamları ile 2013 yılı Ocak ayı rakamları karşılaştırıldığında ekonomik faaliyet alanlarının birçoğunda asgari ücret alanların sayısında artış kaydedilmiştir. Asgari ücretlilerin sayısı 1-9 arası işçi istihdam eden işletmelerde daha fazla artarken (%4,0), 10 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmelerde sınırlı bir artış (%0,6) olmuştur.

Asgari ücretle çalışanların oranı tam gün çalışanlar arasında %8,5 iken, kısmi çalışanlar arasında %28,6'ya ulaşmaktadır. Asgari ücretle çalışanların oranı işletmelerin büyüklüğüne göre de farklılık göstermektedir. 1-9 işçi çalıştıran işletmelerde bu oran %27,6, 500 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde %5,5 olarak hesaplanmıştır.

İşletmelerin büyüklüğüne göre asgari ücretle çalışanların sayısı ve tüm çalışanlara oranı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

İşletmede Çalışan İşçi Sayısı	01.12.2011 tarihi itibarıyla				01.12.2013 tarihi itibarıyla			
	Sayı (x1000)	Tüm çalışanlara oranı	Tam gün çalışanlara oranı	Kısmi çalışanlara oranı	Sayı (x1000)	Tüm çalışanlara oranı	Tam gün çalışanlara oranı	Kısmi çalışanlara oranı
1-9 işçi	690	23,6	18,8	36,1	810	27,6	21,9	40,9
10-19	170	11,8	9,5	21,9	170	12,1	9,6	23,4
20-49	230	11,6	7,9	28,8	250	12,7	8,7	31,6
50-99	160	12,9	8,1	34,7	160	12,6	7,9	32,8
100-249	130	8,4	6,2	20,8	140	9,1	6,8	21,7
250-499	80	6,9	5,2	19,2	80	7,3	5,5	19,7
500 ve daha fazla	240	4,8	2,9	15,0	280	5,5	3,1	17,9
Toplam	1.700	11,1	7,8	25,8	1.890	12,3	8,5	28,6

G. İstihdam Piyasasına İlişkin Gelişmeler

2012 yılı ikinci çeyrekteki 16.000 istihdam kaybının ardından istihdamdaki daralma üçüncü çeyrekte daha da hızlanmış ve 41.700 kayıpla önemli ölçülere varmıştır. İstihdamda en fazla daralma hizmet sektöründe (-33.500) meydana gelmiştir. Üçüncü çeyrekte istihdam kaybı sanayi sektöründe -5.500, inşaat sektöründe -2.700 olarak kaydedilmiştir. Bir önceki çeyrekte 6.000 artış kaydedilen devlet destekli hizmet sözleşmelerinin sayısı bu çeyrekte -29.000 azalmıştır.

Fransız Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından yapılan açıklamalara göre 2011 yılı 4. çeyreğinde açılan işyeri sayısı 2010 yılı aynı dönemine göre %7,8 oranında azalmıştır. Son 1 yılda açılan işyeri sayısında ise önceki yıla göre %11,0 azalma kaydedilmiştir. 2011 yılında toplam 549.805 işyeri açılmıştır. Bu işyerlerinin yarısından fazlasının evvelce aile işyeri işletmiş olan gerçek kişiler tarafından açılan yeni işyerlerinin olduğu belirtilmektedir. Yeni açılan işyerlerinin daha ziyade inşaat, ticaret, ulaşım ve lokantacılık alanlarında olduğu dikkat çekmektedir.

1. Sosyal Hayata Kazandırma Sözleşmeleri (CIVIS)

17-25 yaş arası işsizlerin mesleki açıdan yönlendirilmeleri ve istihdam piyasasına kazandırılmaları amacıyla ilk defa 2005 yılında uygulamaya konulan Sosyal Hayata Kazandırma Sözleşmelerine, 2010 yılında bir önceki yıla göre %13 artışla 213.000 yeni katılım olmuştur. Önceki yıllarda bu sayı 170 ile 190.000 arasında değişmektedir. Bu uygulamadan bugüne kadar 800.000 kişi yararlanmıştır.

1 yıl süreli olan ve süre sonunda uzatılabilen söz konusu sözleşme çerçevesinde ilgililer, mesleki eğitim ve yönlendirme kurumlarının danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden yararlanmaktadır. Bu uygulamaya katılanlarda % 48'i süresi 6 aydan fazla olmak üzere, süresi belirli veya belirsiz hizmet akitleri ile iş imkânına kavuşmuştur.

2. “İstihdamı Teşvik Primi” Uygulaması

2008 yılında yaşanan ekonomik krizin istihdam piyasası üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla, 15 Haziran 2009 tarih ve 2009-692 sayılı Kararname ile uygulamaya konulan “İstihdamı Teşvik Primi” uygulamasından 7.245 stajyer yararlanmıştır. Uygulama kapsamında bünyesinde 26 yaşından küçük stajyer çalıştıran işletmeler, bu stajyerleri sürekli iş akitleri çerçevesinde istihdam etmeleri halinde 3.000 Avro tutarındaki primden yararlanmışlardır. Bu çerçevede işverenlere ödenen teşvik primlerinin toplam tutarının 20 milyon Avro olduğu bildirilmektedir.

3. Geçici Çalışma

2011 yılı 3. ve 4. çeyreklerinde gerileyen ve 2012 yılının ilk 3 aylık döneminde durağan seyreden geçici işlerde çalışanların sayısı 2012 yılı 2. çeyreğinde %3,3 oranında azalarak (-18.900 kişi) 548.800 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bir önceki döneme göre geçici işlerde çalışanların sayısı; sanayi sektöründe %5,4 (-13.600 kişi), inşaat sektöründe %2,3 (-2.900 kişi), hizmet sektöründe %1,3 (-2.400 kişi) oranında azalmıştır.

4. Hafta Sonu Çalışma

2011 yılı itibarıyla ücretlilerin %29'u (6,5 milyon kişi) sürekli veya istisnai olarak pazar günü mesai yapmıştır. Şahıs ve mal/mülk koruması, sosyal hayatın devamlılığı ve sağlık hizmetlerinde istihdam edilenlerin sayısı toplam istihdamın 1/4'ünü oluştururken bu üç alanda pazar günü çalışanlar, tüm sektörlerde pazar günü çalışanların 2/3'ünü oluşturmaktadır.

Pazar günü çalışanların oranı 1990 yılında %20 iken, sürekli artışla 2011 yılında %29'a yükselmiştir. 2011 yılı itibarıyla kendi nam ve hesabına çalışanların %54'ünün (1,6 milyon) Cumartesi veya Pazar olmak üzere hafta sonu faaliyetlerini sürdürdükleri belirtilmektedir.

5. Kadın/Erkek Ücretleri Arasındaki Eşitsizlik

2009 yılında işletmelerin ilgili kamu kurumlarına vermiş oldukları bildirimlerden hareketle hazırlanan kadın/erkek ücret farklılıklarına ilişkin veriler Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı'na bağlı Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nce 2012 Mart ayında açıklanmıştır. Yapılan açıklamaya göre; 2009 yılında üretim sektöründe faaliyet

gösteren ve 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde 4,7 milyonu (%41) kadın olmak üzere toplam 12,6 milyon işçi çalışmaktadır.

Kadın çalışanların yıllık ortalama ücretleri erkek çalışanlara göre % 24 daha düşüktür. Ücretler saat bazında ele alındığında bu fark % 14 olarak hesap edilmektedir. Cinsiyetler arası ücret farklılığı 2002 yılından bu yana yaklaşık olarak aynı düzeyde seyretmektedir.

Cinsiyetler arası ücret farklılıklarında kısmi zamanlı çalışma önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Zira kadın çalışanlar arasında kısmi çalışanların oranı (%31) erkeklere göre (%7) daha fazladır. Kadın / erkek ücret farklılıkları işgal edilen kadrolar ve sektörler göre farklılık göstermektedir. Üst düzey yöneticiler arasında saatlik ücret farkı %21'e yükselirken kadın istihdamının az olduğu, ancak kadınların daha ziyade kalifiye kadrolarda istihdam edildiği inşaat ve nakliye sektörlerinde kadın çalışanların ücretleri erkeklerle aynı düzeyde seyretmektedir.

2009 yılında ortalama ücretler ve kadın/erkek ücret farkı:

	Çalışan sayısı (milyon)	Ortalama ücret (Avro)		Fark (%)
		Erkek	Kadın	
Ücreti saat esasına göre hesaplananlar	11,4	29.466	22.426	24
Ücreti saat esasına göre hesaplanmayanlar	1,2	65.138	52.569	19
Genel	12,6	33.251	24.359	27
- Tam gün çalışanlar	10,5	34.418	28.429	17

Kadın/Erkek eşitliği

Çalışma Hayatında Kadın/Erkek Eşitliği Yüksek Kurulu hakkında 30 Nisan 2013 tarihli ve 2013-371 sayılı Karar 3 Mayıs 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Karar Çalışma Hayatında Kadın/Erkek Eşitliği Yüksek Kurulu'nun görev ve işleyişine ilişkin aşağıdaki değişiklikleri öngörmektedir:

- Kısıtlayıcı niteliği olmamakla birlikte Yüksek Kurul'un çalışma alanları, zamanın kullanımı, koruma şekilleri, aile izinleri, işletmede temsil sistemleri, cinsel ve psikolojik taciz, temel ve sürekli eğitim, kız ve erkek çocuklarının meslek seçiminde çeşitliliğin artırılması, kadınların işyeri açmalarının kolaylaştırılması şeklinde belirlenmektedir.

- Mevzuatta aksine bir hüküm yoksa, görevin yürütülmesi için gerekli görülen bilgi ve belgelerin kamu kurumlarınca Yüksek Kurula iletilmesi zorunluluğu getirilmektedir. Bu çerçevede, plan ve bütçe programlarına almaları açısından Yüksek Kurul ihtiyaç duyduğu araştırma konularını ilgili kamu kurumlarının dikkatine sunabilecektir.
- Kadın haklarından sorumlu bakanlıkça her iki yılda bir Yüksek Kurula gönderilmesi zorunlu olan raporun muhtevası yeniden belirlenmiştir. Söz konusu raporda zamanın kullanımı, koruma şekilleri ve orta ve yüksek öğrenimde yönlendirme ve mesleki çeşitlilik yönetimi konusunda yapılan eylemlerin bilançosuna yer verilecektir.
- Yüksek Kurul bünyesinde genel sekreterlik kadrosu oluşturulmuştur. Kurul genel sekreteri kadın haklarından sorumlu Bakanlık tarafından çıkarılacak kararname ile 3 yıl süreyle atanacaktır. Genel Sekreterin temel görevi Yüksek Kurul bünyesinde oluşturulan çalışma grupları ve komitelerin çalışmalarını organize etmektir. Sekreter hiyerarşik açıdan doğrudan Kurul Başkanına tabi olacaktır.

6. 2012 Aralık Ayı İtibariyle İşsizlik Verileri

Fransız Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından yapılan açıklamalara göre, 2012 yılı 3. çeyreği itibarıyla Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kıstaslarına göre denizaşırı vilayetler hariç Fransa'da işsizlik oranı %9,9'dur. Denizaşırı vilayetler de dâhil edildiğinde genel işsizlik oranı %10,3'dür.

2012 Aralık ayı sonu itibarıyla İstihdam Kurumu'na kayıtlı bulunan A4 grubundaki işsizlerin sayısı 3.132.900 olarak kaydedilmiştir. Son bir yıl ele alındığında bu gruptaki işsizlerin sayısı % 10,0 oranında artmıştır.

B5 ve C6 grubundaki işsizlerin sayısı 1.494.700 olarak gerçekleşmiştir. Son 1 yılda B grubundaki işsizlerin sayısı % 8,9; C grubundaki işsizlerin sayısı ise % 4,7 oranında artmıştır.

A, B ve C gurubundaki toplam işsizlerin sayısı kıta Fransa'sında 4.627.600 olarak gerçekleşmiştir. Bu gruptaki işsizlerin sayısı son 1 yılda % 8,8 artmıştır.

İşverenlerce, İstihdam Kurumuna yapılan iş arzları bir önceki aya göre % 7,8 oranında artarken bir önceki yıla göre % 11,8 oranında azalmıştır.

⁴İşsiz olup, aktif olarak iş aramak zorunda olanlar.

⁵İşsiz olup, aktif olarak iş aramak zorunda olan ve son bir ay içerisinde 78 saatten az kısmi çalışanlar.

⁶İşsiz olup, aktif olarak iş aramak zorunda olmayan ve son bir ay içerisinde 78 saatten fazla kısmi çalışanlar.

7. Yasadışı Çalışma ile Mücadele

Yasadışı Çalışma ile Mücadele Ulusal Komisyonu 27 Kasım 2012 tarihinde Başbakan Jean-Marc AYRAULT başkanlığında toplanmıştır. Çalışanların temel sosyal hakları açısından olumsuz sonuçları olan ve önemli ölçüde vergi ve prim kaybına neden olan yasadışı çalışma ve kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin zorunluluğunun vurgulandığı toplantıda, önümüzdeki 3 yıl boyunca uygulamaya konulacak eylem planı benimsemiştir.

3.4.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

A. 2014 Yılı Bütçe Kanunu

29 Aralık 2013 tarih ve 2013-1278 sayılı Bütçe Kanunu ile İş Kanunu'nun uygulama alanını oluşturan bazı konularda değişiklik yapılmıştır. Buna göre;

- Çıracılık sözleşmesi çerçevesinde işçi istihdam eden bütün işverenler için öngörülen 1000 avro tutarındaki devlet yardımı, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren "çıracılık primi" adı altında sadece 11 ve daha az işçi çalıştıran işletmelere verilecektir.
- Evvelce bir çıracılık sözleşmesi çerçevesinde istihdam edilen her bir işçi başına tanınan 1600 avro tutarındaki kurumlar vergisi muafiyetinden, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren sadece lisans diploması olanları istihdam eden işletmeler yararlanabilecektir.
- İş Mahkemelerinde açılan davalar dolayısıyla davacıdan alınan 35 avro tutarındaki adli destek katkı payı, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.
- Araştırma/geliştirme faaliyetlerine ağırlık veren yeni işletmeler için öngörülen işveren payı sigorta prim muafiyeti uygulaması 31 Aralık 2016 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu uygulamadan ancak 31 Aralık 2013 tarihinden önce kurulmuş olan işletmeler yararlanabilecektir.
- Öncelikli kalkınma bölgelerindeki işletmeler için öngörülen işveren payı sigorta prim muafiyetine sınırlama getirilmiştir. Buna göre, asgari ücretin 1,5 katı ücretler için işveren prim muafiyeti tam olarak, asgari ücretin 1,5'i ile 2,4'ü arasındaki ücretler için aşamalı olarak uygulanacak ve daha yüksek ücret dilimi için prim muafiyeti söz konusu olmayacaktır.

B. Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri Hakkında Kanun

Cumhurbaşkanı François Holland'ın seçim kampanyaları sırasındaki işsizliğin azaltılmasına ilişkin vaatlerinden biri olan "Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri"nin ihdasını öngören 1 Mart 2013 tarih ve 2013-185 sayılı Kanun 3 Mart 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun amacının;

1. Gençlerin sürekli iş sözleşmesine geçişlerini kolaylaştırmak suretiyle istihdam piyasasında kalıcı olmalarının yolunu açmak,
2. Yaşlı çalışanların işe alınmalarını ve istihdam piyasasında kalmalarını teşvik etmek,
3. Bilgi ve deneyimlerin gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak

olduğu bildirilmektedir.

Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri özel hukuka tabi işverenleri ve 300 ve daha fazla işçi istihdam eden sanayi ve ticari nitelikli kamu kurumlarını kapsamaktadır. Kanun işletmelerin büyüklüklerine göre farklı hükümler öngörmektedir.

50 ve daha az işçi çalıştıran işletmeler:

50'den daha az işçi çalıştıran işyerleri istihdam ettikleri genç ve yaşlı işçiler için devlet yardımından faydalanacaklardır. Devlet yardımından yararlanabilmek için aşağıdaki şartların yerine getirilmesi gerekmektedir:

- 26 yaşından veya malullük söz konusu ise 30 yaşından küçük bir genci sürekli iş sözleşmesi çerçevesinde tam zamanlı veya gencin rızası dahilinde en az 4/5 kısmi zamanlı bir işe almak,
- 57 yaşından büyük işçiler ile 55 yaşından büyük olan malul işçileri ya da işe alındığı tarihte 55 yaşından büyük işçileri yardım süresince veya işçi emekli oluncaya kadar sürekli iş sözleşmesi çerçevesinde istihdam etmek,

Kanun kapsamındaki işletmelerin devlet yardımından yararlanabilmesi için yukarıda belirtilen iki temel şartın yanı sıra, gecikmiş sosyal sigorta prim borçlarının bulunmaması ve işçinin işe alındığı tarihten geriye doğru 6 aylık süre zarfında işçi alınması öngörülen kadrolarda ekonomik nedenli

işten çıkarma programı uygulanmamış olması veya işçinin ağır kusuru hariç diğer nedenlerle işten çıkarma işleminin yapılmaması gerekmektedir.

Bu tür işyerlerinde devlet yardımı uygulaması, 1 Ocak 2013 tarihinden sonra işe alınanlar için 1 Mart 2013 tarihinden itibaren uygulanmaya konulmuştur.

50-300 arası işçi çalıştıran işletmeler:

Bünyesinde 50 ile 300 arası işçi çalıştıran işletmelerin devlet yardımından yararlanabilmeleri için, 50'den az işçi çalıştıran işletmeler için belirlenen yukarıdaki şartlar yanında, işletme veya grup toplu sözleşmesi imzalamış olmaları veya bu tür bir sözleşme imzalanmamış ise bir eylem planı hazırlamaları; toplu sözleşme veya eylem planından herhangi biri yoksa Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmelerini içeren ve işkolu bazında imzalanmış bir toplu sözleşme kapsamında olmaları gerekmektedir. İşletme veya grup toplu sözleşmelerinin ya da eylem planlarının, özellikle gençlerin sürekli eğitim ve istihdamı, yaşlıların istihdamda kalmaları ve bilgi ve tecrübelerin gelecek nesillere aktarılmasını teşvik edici önlemleri içermesi gerekmektedir.

300 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmeler:

300 ve daha fazla işçi çalıştıran özel hukuka tabi işletmeler ile 300 ve daha fazla işçi istihdam eden sanayi ve ticari nitelikli kamu kurumları, bir taraftan gençlerin işe alınmaları ve uyumlarını, diğer taraftan yaşlı işçilerin istihdamda kalmalarını ve böylece bilgi ve deneyimlerini aktarmalarını sağlayacak işletme veya grup toplu sözleşmesi ya da eylem planı hazırlamak durumundadırlar. Toplu sözleşme metinlerini veya eylem planlarını 30 Eylül 2013 tarihine kadar yetkili idari makamlara bildirmeyen özel hukuka tabi işyerleri ve sanayi ve ticari nitelikli kamu işletmeleri hakkında cezai müeyyide uygulanması öngörülmektedir. Cezanın aylık miktarı o işyerinde işçilere ödenen ücretin % 1'i olarak belirlenmiştir.

Kanun, Devlet yardımının Ulusal İstihdam Kurumu (Pôle emploi) aracılığı ile sağlanmasını öngörmektedir. Yardımın miktarı, süresi ve işçinin işten ayrılmasının yardım verilmesine engel teşkil etmeyeceği özel durumlar çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

13 Eylül 2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 11 Eylül 2013 tarihli ve 2013-815 sayılı Kararname ile Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri ile ilgili yukarıda belirtilen uygulamada değişiklik yapılmıştır. Buna göre, 14 Eylül 2013 tarihinden itibaren verilen yardım

ancak işverenin işçiyi işe aldığı tarihten sonraki 6 ay içerisinde işi bırakması durumunda kesilebilecektir.

C. İstihdam Güvencesi Kanunu

14 Haziran 2013 tarih ve 2013-504 sayılı İstihdam Güvencesi Kanunu 16 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 4 ana bölümden oluşan Kanunun temel amacı istihdamın korunmasıdır.

Kanunun I. bölümü aşağıda belirtilen birtakım bireysel ve toplu yeni haklar getirmektedir.

- Tamamlayıcı sağlık sigortası zorunluluğunun en geç 1 Ocak 2016 tarihine kadar bütün işletmelere yaygınlaştırılması,
- Çalışanların mesleki eğitimlerine ilişkin bireysel veritabanı oluşturulması,
- Fransa genelinde 5000'den ve dünya genelinde 10000'den fazla çalışanı bulunan işletmelerin Fransa'da yapacakları icra komitesi toplantılarına işyeri işçi temsilcilerinin zorunlu katılımı.

Kanunun II. bölümünde istihdama girişi kolaylaştırıcı ve istikrarsızlıkla mücadeleye ilişkin aşağıdaki düzenlemelere yer verilmektedir:

- İşsizlik yardımlarının miktar ve süresinin hesaplanmasında önceden kullanılmayan hakların dikkate alınması prensibi,
- 3 aydan daha az süreli iş sözleşmelerinde işveren tarafından ödenen sosyal güvenlik primleri payının artırılması,
- Bazı istisnalar dışında özellikle haftada en az 24 saat çalışma prensibi kabul edilerek kısmi çalışma esaslarının ve fazla mesai sürelerini ücretlendirme kurallarının yeniden belirlenmesi.

Kanunun III. bölümünde istihdam, tecrübe ve yeteneklerin korunması amacıyla, ekonomik değişikliklere ayak uydurma sürecinde alınacak önlemlere yer verilmektedir:

- İşletme içi görev değişikliklerinde görüşme usul ve esaslarının belirlenmesi,
- Kısmi işsizlik rejiminin yeniden gözden geçirilmesi,

- Asgari ücretin 1,2 katından daha az ücretle çalışanların maaşlarında indirimle gidilmesinin yasaklanması gibi bir çok güvence sağlayarak istihdamın korunmasına ilişkin anlaşmaların muhtevasının belirlenmesi,
- İstihdamı Koruma Planları (PSE) ve sosyal planlarla ilgili kuralların yeniden gözden geçirilmesi,
- 1000 ve daha fazla işçi çalıştıran ve işçileri toplu olarak işten çıkarmayı planlayan işverenlerin işyerini devralacak yeni bir müteşebbis bulmaya zorlanması.

Kanunun IV. bölümünde, iş mahkemelerinde uzlaşma yolu aranmasının teşviki, 50 ve daha az işçi çalıştıran işyerlerinde, önceden toplu sözleşmeye gerek olmaksızın 31 Aralık 2014 tarihine kadar deneme mahiyetinde geçici işçi çalıştırma imkanı, kanun hükümlerinin denizaşırı vilayetlerde uygulanması konusunda çıkarılacak düzenlemelerde Hükümete yetki verilmesi gibi farklı konular düzenlenmektedir.

Ç. 18 yaşından küçük çırakların çalıştırılması

Meslek ve çıraklık eğitimi gören 18 yaşından küçüklerin, yasaklanmış işlerde çalışma şartlarını yeniden düzenleyen 11 Ekim 2013 tarihli Karar 13 Ekim 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mevcut uygulamaya göre mesleki eğitim gören 18 yaşından küçük gençler, iş müfettişlerinin raporları doğrultusunda yasaklanmış işlerde istisnai olarak 1 yıl süre ile çalıştırılabilirken, yeni uygulama ile, bu süre risk değerlendirme raporu hazırlanması ve bu rapor doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması ve süreç boyunca genç işçiye yetişkin bir işçinin refakat etmesi kaydıyla 3 yıla çıkarılmıştır.

D. Denetim raporlarına uymama ve gizli çalışmanın müeyyidesi

1 Ocak 2014 tarihinden itibaren uygulamaya giren 3 Aralık 2013 tarihli ve 2013-1107 sayılı Karar ile gizli çalışma ve denetim sonuçlarına uymama durumunda sosyal sigorta primlerinde artış öngörülmektedir. Karar uyarınca, işyerinde evvelce yapılan denetimler sonucu hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli tedbirleri almayan işverenler için sosyal sigorta primlerinin % 10 oranında artırılması öngörülmektedir. Sosyal sigorta primlerindeki artış gizli çalışmanın tespit edildiği durumlarda % 25'e yükselmektedir.

E. Gençlerin istihdamı

Zor durumda bulunan gençleri istihdam piyasasına kazandırmak veya istihdamda tutmak amacıyla sosyal ve mesleki açıdan yakın destek hizmetleri sunulmasını öngören 1 Ekim 2013 tarihli Karar 2 Ekim 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

François Hollande'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra işbaşına gelen yeni Hükümet'in, gençlere önümüzdeki yıllarda 2012 yılındakinden daha iyi yaşam koşulları sağlamak yönündeki vaatleri çerçevesinde ihdas edilen uygulama ile 1 Ekim 2013 - 1 Ekim 2014 tarihleri arasında 10 bin gence istihdam sağlanması amaçlanmaktadır.

Uygulamanın ilk aşamada pilot bölge olarak seçilen "Marsilya, la Réunion, Est, le Vaucluse, le Lot-et-Garonne, l'Allier, Puy-de-Dôme, le Finistère, l'Eure, l'Aude, les Vosges bölgelerinde başlatılacağı ve 2016 yılından itibaren ülke geneline yaygınlaştırılacağı bildirilmektedir.

Uygulama için 2014 bütçesinde 30 milyon avro ödenek öngörülmektedir.

F. İstihdamı teşvik uygulaması

François Holland'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra istihdamın teşvik edilmesi amacıyla Gençlerin İstihdamı/Geleceğin Meslekleri Hakkında Kanun ve Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri Hakkında Kanun ile iki temel uygulama yürürlüğe konulmuştur.

Bu iki düzenlemeyi tamamlayıcı nitelikte yeni bir uygulama 28.06.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 26 Haziran 2013 tarihli ve 2013-549 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuştur. Kararnamede, kapsamda bulunan gençleri sürekli iş sözleşmesi ile tam gün istihdam edecek işverenlere, istihdam edilecek her bir kişi için iki taksit halinde ödenecek 5000 avro devlet yardımı öngörülmektedir. Deneme mahiyetinde olan söz konusu düzenleme ile hassas bölgelerdeki gençlerin istihdama dönüşü ve bu süreçte karşılaştıkları ayrımcı muamelelerin önlenmesi hedeflenmektedir. Bu düzenleme yönetmelikle belirlenen hassas bölgelerde 6 aydan beri ikamet eden ve son 1 yıldan beri işsizlik sigortasında kaydı bulunan 30 yaşından küçük gençleri kapsamaktadır. Kararname ile uygulama kapsamında bulunan iller "Amiens, Clichy-sous-

Bois/Montfermeil, Fort-de-France, Grenoble, Lille/Roubaix, Marsilya, Perpignan, Saint-Quentin, Sarcelles et Toulouse" şeklinde belirlenmiştir.

G. Ekonomik nedenle işten çıkarma

14 Haziran 2013 tarih ve 2013-504 sayılı İstihdam Güvencesi Kanunu 16 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun istihdamın korunması kapsamında, 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde 30 gün içinde 10'dan fazla işçinin ekonomik nedenle toplu olarak işten çıkarılması yöntemleri ile ilgili önemli değişiklikler öngörmektedir. Kanun hükümleri uyarınca toplu işten çıkarmalar ancak istihdamı koruma planlarının içeriğine ilişkin bir toplu sözleşme imzalanması veya işten çıkarma planının içeriğine ilişkin olarak İş Yasasının L.1233-24-2 hükümleri çerçevesinde⁷ işveren tarafından detaylı bir rapor hazırlanması durumunda mümkün olabilecektir. Bu amaçla imzalanan toplu sözleşme veya işveren tarafından hazırlanan raporun yetkili idari makam tarafından onaylanması zorunludur.

Söz konusu kanununun bu yöndeki hükümlerinin uygulanmasına ilişkin 27 Haziran 2013 tarihli ve 2013-354 sayılı Kararname 28 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kararnamede yetkili idari makam olarak İşletmeler, Rekabet, Tüketim, Çalışma ve İstihdam Bölge Müdürlükleri (DRECCTE) belirlenmektedir.

Toplu işten çıkarmalarla ilgili hükümler 1 Temmuz 2013 tarihinden sonra meydana gelen iş sözleşmesi fesihleri için uygulanacaktır.

Ğ. Uzun süreli kısmi çalışma

Sosyal Güvenlik Yasasının D. 5122-43 maddesi uyarınca, en az 3 ay süreli ve süre sonunda yenilenebilen uzun süreli kısmi çalışma sözleşmeleri akdedilebilmektedir. Bu tür sözleşmeler süre sonunda yenilenebilmekle birlikte toplam süre 1 yıl ile sınırlıdır.

---

⁷ İşyeri işçi temsilcilerinin bilgilendirilmesi, görüşlerinin alınması, işten çıkarma tarihlerinin belirtilmesi, kaldırılan kadroların niteliği ve öngörülen mesleki eğitim faaliyetlerin belirtilmesi gibi.

24 Aralık 2012 tarihli ve 2012-1446 sayılı Kararname, 3 aylık asgari süre sınırına istisna getirerek, 31 Mart 2013 tarihine kadar imzalanacak sözleşmelerde 2 ay süreli sözleşme imzalanmasına imkan tanımıştır.

Bu defa, 12 Nisan 2012 tarihli ve 2013-309 sayılı Kararname ile 2 ay süreli sözleşme imzalanma tarihi 31 Temmuz 2013 tarihine kadar uzatılmıştır.

H. Ücretlerin haczi

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere ücretlere uygulanacak haciz miktarları 14 Ocak 2013 tarihli ve 2013-44 sayılı Kararname ile yeniden belirlenmiştir. Hacedilebilecek miktarlar ücret düzeylerine göre değişmekte olup, aşağıda belirtilmiştir:

- Ücretin 3.670 € avrodan aşağı dilimi için 1/20'si,
- 3.670 € - 7.180 arası dilim için 1/10'u,
- 7.180 € - 10.720 arası dilim için 1/5'i,
- 10.720 € - 14.230 arası dilim için 1/4'ü,
- 14.230 € - 17.760 arası dilim için 1/3'ü,
- 17.760 € - 21.330 arası dilim için 1/2'si,
- 21.330 avrodan yukarı dilimi için tamamı.

I. Geçici görevliler

Hassas bölgelerde hizmet veren dernekler, yerel yönetimler, kamu hizmeti veren özel hukuk tüzel kişileri, kamu kurumları, kamu eğitim ve öğretim kurumları ve toplu konut idareleri İş Yasası'nın L.5134-100. maddesi kapsamında, devlet halk ilişkilerinin güçlendirilmesi amacıyla bu bölgelerde ikamet eden 30 yaşından büyük ve halihazırda işsiz durumda bulunanları en fazla 3 yıl süreli ve bir defa yenilenebilir iş sözleşmeleri çerçevesinde geçici görevli statüsünde çalıştırabilmekte ve bu tür istihdamdan dolayı devlet yardımından yararlanabilmektedirler.

15 Ocak 2013 tarihli ve 2013-54 sayılı Kararname ile İş Yasası'nın L.5134-100. maddesi kapsamında işçi çalıştıran işverenlere yapılan devlet yardımının yıllık miktarı 17.538,40 avro olarak belirlenmiştir.

J. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2011 yılı itibarıyla vatandaşlarımızın %17'si bağımsız işlerde, %4'ü kamu sektöründe çalışmaktadır. Vatandaşlarımızın %21'i geçici iş sözleşmesiyle çalışmaktadır. Geçici iş sözleşmesi statüsünde çalışma oranının en yüksek olduğu göçmenler Türklerdir.

Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü'nün (INSEE) verilerine göre, 2011 yılı itibarıyla göçmenler arasında bağımsız çalışanların oranı Fransızlarla aynı düzeydedir. Bu oran 2011 yılı itibarıyla erkeklerde %15,8, kadınlarda %7 olmak üzere ortalama %11,8 düzeyindedir.

Vatandaşlarımız arasında bağımsız çalışanların oranının ise yine INSEE verilerine göre Fransızlardan ve yabancıların ortalamasından daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir (Erkeklerde %19, Kadınlarda %11, genel %17). Bu oranlardan hareketle Fransa'da serbest çalışan vatandaşlarımızın sayısının 36.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Vatandaşlarımızın kendi iş yerini kurma konusundaki girişimci yapısının kolaylıkla fark edildiği değişik kesimlerce ifade edilmektedir. Paris ve çevresinde (Ile de France) hızlı yemek türü olarak isimlendirilen işletmelerin (dönercilik), inşaat sektörünün ve terzi tamirat atölyelerinin önemli bir kısmının vatandaşlarımız tarafından işletildiği bilinmektedir. Bu tespit, Fransa geneli için de oran farklılıklarıyla birlikte, benzerlik arz etmektedir. Bununla birlikte, eğitimlerinin tamamını veya önemli bir kısmını Fransa'da tamamlayan gençlerimiz arasında meslek yelpazesinin giderek çeşitlendiği görülmektedir.

Yabancıların serbest mesleklere yönelme ve kendi işlerini kurma yönündeki temayülleri uluslararası kuruluşlarca yapılan araştırmalarla da ortaya konulmaktadır. Zira, 9-10 Haziran 2010 tarihlerinde OECD tarafından düzenlenen "Göçmen Girişimciliği ve Göçmenlerin İstihdama Katkıları" konulu Konferans'ta; son 10 yılda OECD ülkelerinde göçmen girişimciliği ve göçmenlerin istihdama katkılarının gerek nitelik gerek sayısal olarak arttığı, OECD ülkeleri genelinde göçmenler arasında kendi işini kuranların oranının (% 12,7), yerli nüfusa (% 12,0) göre küçük bir farkla da olsa daha yüksek olduğu, göçmenler tarafından kurulan işletmelerin artık sadece kendi mensubu oldukları ülke vatandaşlarına değil toplumun tüm kesimlerine hitap etmekte olduğu ve hemen hemen her alanda faaliyette buldukları vurgulanmıştır.

Ç. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

1. Asgari Ücret

Fransa’da asgari ücret 1 Ocak tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yılda bir kez belirlenmektedir. Haftalık 35 saat çalışma karşılığında 2012 yılı için tespit edilen asgari ücret aşağıda belirtilmiştir:

Saatlik (€)		Aylık (€)	
Brüt	Net	Brüt	Net
9,22	7,23	1.398,37	1.096,94

Kaynak: Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı

2. Ortalama Aylık İşçi Ücretleri

2009 ve 2010 yıllarında işletmelerin ilgili kamu kurumlarına vermiş oldukları bildirimlerden hareketle hazırlanan ortalama ücretlere ilişkin veriler Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü’nce 2012 Ekim ayında açıklanmıştır. Yapılan açıklamaya göre; 2010 yılında özel sektörde ve yarı kamu sektöründe tam gün çalışan bir işçinin brüt aylık ücreti 2764 Avro’ya (2009 yılına göre %2,1 artış), net ücreti ise 2082 Avro’ya (2009 yılına göre %2,0 artış) yükselmiştir. Net ortalama ücretlerdeki artış, idari hizmetler, destek hizmetleri, kok kömürü üretimi ve eczacılık dışında bütün sektörlerde bir önceki yılda kaydedilen artıştan daha fazla olmuştur. 2008 ve 2009 yıllarında yaşanan ekonomik kriz nedeniyle ortalama ücretlerde düşüş kaydedilen sigortacılık ve bankacılık sektöründe 2010 yılında % 3,4 oranında artış kaydedilmiştir.

2010 yılında ortalama net ücretlerdeki artış 20 ve daha az işçi çalıştıran işyerlerinde daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Ücret artış oranı 10 ve daha az işçi çalıştıran işletmelerde %1,8; 10-19 arası işçi çalıştıran işletmelerde %1,6 düzeyinde kalmıştır.

Son yıllarda ücret artış oranında bir yavaşlama gözlemlense de banka, mali kuruluşlar ve sigorta şirketleri çalışanlarının ücretleri en üst seviyede seyretmektedir.

İşkolları	Ortalama Brüt Aylık Ücretler (Avro)
İnşaat	2.730
Tarım, Orman, Balıkçılık	2.437
Maden	2.836
İmalat Sanayi	3.000
Enerji, Su	3.317
Ticaret, Oto Tamirciliği	2.514
Gastronomi	2.002
Bilişim, İletişim	3.977
Taşımacılık ve depolama	2.645
Emlak	2.858
Eğitim, Öğretim	2.547
Ev Hizmetleri	1.942
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	2.290
Bankacılık ve sigortacılık	4.239
Diğer	2.413
Tüm Faaliyet Alanları Ortalaması	2.783

Kaynak: Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı

3.4.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.4.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Sosyal güvenlik harcamaları

Sosyal İşler ve Sağlık Bakanı Marisol Touraine ve Bütçeden Sorumlu Bakan Bernard Cazeneuve tarafından, Bütçe Hesap Komisyonunun raporuna dayanılarak 6 Haziran 2013 tarihinde yapılan ortak basın açıklamasında, 2012 yılı sosyal güvenlik bütçe açığının 2011 yılına göre 3,4 milyar azaldığı ve 2013 yılı açığının 2012 ile aynı düzeyde kalacağı tahmin edildiği bildirilmiştir. Basın açıklamasında değinilen konular özetle aşağıda belirtilmiştir:

2012 yılında Sosyal Güvenlik Genel Rejimi ve Yaşlılık Dayanışma Fonları (FSV) 17,5 milyar avro açık vermiştir. Bütçe açığı Sosyal Güvenlik Bütçe Kanununda öngörülen seviyeye (17,4 milyar avro) çok yakın düzeyde gerçekleşmiştir. Bu durum 20,9 milyar açık verilen 2011 yılına göre 3,4

milyar avro iyileşme anlamına gelmektedir ve 2012 yılı yaz aylarından bu yana Hükümet tarafından alınan önlemlerin bir sonucudur.

2013 yılında Sosyal Güvenlik Genel Rejimi ve Yaşlılık Dayanışma Fonlarının açığının olumsuz ekonomik konjoktüre rağmen 17,3 milyar avro düzeyinde kalacağı öngörülmektedir. Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla Hükümet bütçe dengeleri açısından adil önlemler almaya bundan sonraki yıllarda da devam edecektir.

Branşlar ve yıllar itibarıyla Sosyal Güvenlik Genel Rejimi ve Yaşlılık Sigortası Fonları (FSV) bütçe dengeleri (Milyar avro)

	Genel Rejim					FSV	Genel Rejim + FSV
	Sağlık	İş kazası- Meslek Has.	Yaşlılık	Aile Yard.	Toplam		
2011	-8,6	-0,2	-6,0	-2,6	-17,4	-3,4	-20,9
2012	-5,9	-0,2	-4,8	-2,5	-13,3	-4,1	-17,5
2013	-7,9	+0,3	-3,5	-3,2	-14,3	-3,0	-17,3

B. Emekli aylıkları

Yaşlılık Sigortası Kurumlarınca bağlanan emekli ve dul aylıklarının miktarı 1 Nisan 2013 tarihinden geçerli olmak üzere % 1,3 oranında artırılmıştır. Bu artış doğrultusunda, yaşlılık ve dul aylıklarının asgari miktarları da yükseltilmiştir. Yaşlılık ve dul aylıklarının asgari miktarları ile yaşlılık sigortası kurumlarınca verilen ek yardımların tutarları aşağıda belirtilmiştir:

- *Asgari emekli aylığı:* 628,99 avro ay (Ödenen miktar sigortalılık süresiyle orantılıdır)
- *Asgari dul aylığı:* 283,58 avro/ay (Asgari dul aylığı 15 yıldan fazla sigortalı çalışması olanlar için söz konusudur)
- *Dul yardımı:* 602,12 avro/ay.
- *Toptan ödeme sınırı:* 13,9 avro/ay (Hesaplanan aylığın tutarı bu miktarın altında kalıyorsa 15 yıl karşılığı aylıklar toptan ödenebilmektedir.)
- *Ek yardım (ASPA):* tek yaşayanlar için 787,26 avro/ay, çiftler için 1222,27 avro/ay (Yaşlılık ve dul aylıklarını tamamlayıcı nitelikte olup, Fransa'da düzenli ikamet şartına bağlıdır)

- Eş yardımı: 50,81 avro/ay.

3.4.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Emeklilik reformu

Sosyal güvenlik harcamalarındaki açıkların azaltılması amacıyla emeklilik sisteminde değişiklikler öngören yasa teklifi 18/09/2013 tarihinde Sosyal İşler ve Sağlık Bakanı Marisol Touraine tarafından Bakanlar Kuruluna sunulmuştur.

Konu ile ilgili olarak anılan Bakanlık tarafından kamuoyuna yapılan açıklamada aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

A. Sistemin sürekliliğinin sağlanmasına yönelik önlemler

Bugün itibarıyla emeklilik sistemi, emekliye ayrılanların sayısında önemli derecede artış ve ortalama yaşam süresinin uzaması nedeniyle mali dengeler açısından zor durumda bulunmaktadır. Zira, emekliye ayrılanların sayısı yılda ortalama 600 bin civarında seyrederken, 2. Dünya Savaşı sonrası kuşakların emekliye ayrılma yaşına gelmesi nedeniyle yılda 800 bin seviyesine yükselmiştir. Keza, 60 yaşından sonra hayatta kalma süresi erkeklerde 22,2 yıla, kadınlarda 27 yıla yükselmiştir.

Emeklilik sisteminin açıkları geçtiğimiz yıllarda yapılan reformlara rağmen artmaya devam etmiştir. Mevcut sistemin devamı durumunda kamu, özel ve ek emeklilik sistemlerinin toplam açıkları 2020 yılında 20,7 milyar avro, 2040 yılında 27 milyar avro olarak hesaplanmaktadır. Sunulan reform teklifi ile temel emeklilik sistemlerindeki mali dengelerin 2020 yılında sağlanması ve bu dengenin 2040 yılına kadar muhafaza edilmesi öngörülmektedir.

Mali dengenin sağlanması açısından 2014 yılından itibaren bütün rejimler için işçi ve işverenlerden kesilen yaşlılık sigortası primlerinin aynı oranda artırılması öngörülmektedir. Artış 2014 yılında 0,15, sonraki 3 yıl için 0,05 ve 2017 için 0,3 puan olarak hesaplanmıştır. 2014 yılında yapılacak artışın asgari ücretliye aylık maliyeti 2,15 avro civarındadır.

3 ve daha fazla çocuk yetiştiren emeklilere verilen % 10 oranındaki aylık zammı üzerindeki gelir vergisi muafiyeti kaldırılacaktır.

Enflasyon oranı dikkate alınarak her yıl 1 Nisan tarihinde yapılan emekli aylıklarındaki zamlar bundan böyle 1 Ekim tarihinden itibaren yapılacaktır.

2020 yılından itibaren tam oran üzerinden emekli aylığı hak edebilmek için gerekli sigortalılık süresi her 3 yılda bir 3 ay artırmak suretiyle 2035 yılına kadar 43 yıla çıkarılacaktır. Sigortalık süresindeki geçiş süreci aşağıda belirtilmiştir:

Doğum tarihi	62 yaşın tamamlandığı yıl	Tam orandan emekli aylığına hak kazanmak için gerekli sigortalılık süresi
1958	2020	41 yıl 3 ay
1961	2023	42 yıl
1964	2026	42 yıl 1 ay
1967	2029	42 yıl 6 ay
1970	2032	42 yıl 9 ay
1973	2035	43 yıl

Yasa teklifinde ayrıca mevcut verilere göre emeklilik sistemi hakkında rapor hazırlamak ve gerektiğinde Hükümete sunmak üzere Yönlendirme ve Denetleme Kurulları oluşturulması öngörülmektedir.

B. Zor işlerde çalışanların korunmasına yönelik önlemler

Sosyal taraflarca ağır yük kaldırma, doğal duruşu zorlayan çalışma şekilleri, titreşim, kimyasal madde, gürültü, basınç ve aşırı ısıya maruz kalma, gece çalışması, tekrarlanan hareketlerle yapılan işler olarak tanımlanan zor işlerde çalışan sigortalılar için 2015 yılından itibaren bireysel hesap oluşturulması öngörülmektedir.

Yaşam süresini kısaltabilecek zor işlerde çalışanlara, maruz kaldıkları risklerin derecesine ve süresine göre puan verilecektir. Sigortalıya mesleki kariyeri boyunca toplam 100 puan verilebilecektir. Bu puanlar sigortalının güç olmayan işlere yönlendirilmeleri amacıyla mesleki eğitim faaliyetlerinde, kısmi zamanlı çalışmak zorunda kalanlar için mevcut ücretin korunmasında ve emeklilik için sigortalılık dönemi olarak değerlendirilebilecektir. İlk 20 puanın mesleki eğitim

faaliyetlerinde kullanılma zorunluluğu vardır. Puanların emekli aylığının hesaplanmasında dikkate alınan sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesinde 10 puan için 3 ay sigortalılık süresi verilmesi öngörülmektedir.

Kişisel hesap sisteminin finansmanı bütün işyerlerinden asgari düzeyde alınacak primler ve zor işlerin söz konusu olduğu işyerlerinden, işin zorluk derecesine göre alınacak primlerle sağlanacaktır.

C. Emeklilik sisteminin adil hale getirilmesine yönelik önlemler

Mevcut mevzuata göre analık izni kullanılan süreler için ilgililere en fazla 2 dönem (6 ay) sigortalılık süresi verilmektedir. Yeni düzenleme ile, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren analık izni sürelerinin tamamı 90 günlük dilimler halinde, yaşlılık aylığının hesaplanmasında dikkate alınan sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

Mevcut mevzuata göre yaşlılık sigortası açısından 1 dönem sigortalılık süresinin geçerli sayılabilmesi için, sigortalının takvim yılı içerisinde aldığı ücret toplamının asgari saatlik ücretin 200 katı olması gerekmektedir. Bu durum, bir yandan kısmi zamanlı çalışanların 1 yılda 4 dönem sigortalılık süresi hakkı kazanamama riskini ortaya çıkarırken, diğer taraftan yüksek ücretle çalışanların 2,5 ayda 4 dönem sigortalılık süresi kazanması anlamına gelmektedir.

1 Ocak 2014 tarihinden itibaren sigortalık dönemlerinin tescilinin aşağıdaki esaslara göre yapılması öngörülmektedir:

- 1 dönem sigortalılık süresinin tescili için asgari saatlik ücretin 200 katı yerine 150 katının yeterli sayılması,
- Sigortalılık süresinin tescilinde haksız kazanımların önlenmesi açısından en fazla aylık asgari ücretin 1,5 katının esas alınması,
- Yıl içerisinde sigortalılık süresinin tescilinde kullanılmasına gerek kalmayan primlerin bir sonraki yıla devredilmek suretiyle değerlendirilmesi.

Mevcut sisteme göre 3 ve daha fazla çocuk yetiştiren emeklilerin aylıklarında %10 artış öngörülmektedir. 2020 yılından itibaren aylıkların her bir çocuk başına artırılması ve bu artıştan öncelikle bayan sigortalıların yararlanması öngörülmektedir.

Çıraklık ve meslek eğitimi görenlerin ücret düzeyleri ne olursa olsun, çıraklık ve meslek eğitiminde geçen bütün süreleri yaşlılık aylığının hesaplanmasında esas alınan sigortalılık dönemi olarak tescil edilecektir. Tescil için ücret düzeyi yeterli olmayanların primleri ulusal dayanışma fonlarından karşılanacaktır.

Yüksek öğrenim gören gençlerin aktif hayata geçtikten sonra, yüksek öğrenimde geçen sürelerini sosyal güvenlikleri açısından borçlanma şartları hafifletilecektir.

1 Ocak 2015 tarihinden itibaren, tüm mesleki eğitim süreleri, tazmin edilen işsizlik süreleriyle aynı şartlarda (1 dönemin tescili için 50 günlük staj süresi) sigortalılık süresinden sayılacaktır.

Mevcut mevzuat uyarınca emekli aylığının miktarı düşük olan 65/67 yaş üstü emeklilerin aylıkları sosyal yardımlarla 1028 avroya tamamlanmaktadır. 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren 1028 olan üst sınır 1120 avroya yükseltilecektir.

Ç. Emeklilik işlemlerinin basitleştirilmesine yönelik önlemler

Emeklilik işlemlerinin kolaylaştırılması amacıyla her vatandaş için bir emeklilik hesabı oluşturulacaktır. Emeklilik hesabında her vatandaşın çeşitli rejimlere tabi olarak geçen hizmetleri kayıt altına alınacaktır. Emeklilik talepleri elektronik ortamda ve tek bir form ile yapılabilecektir. Rejimler arası ortak kabul noktaları oluşturulması teşvik edilecektir.

3.4.3.3. Sayısal Veriler

A. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

2012 yılı itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı	Pasif Sigortalı	Aktif/Pasif Oranı
	Genel	Genel	Genel
2007	17,1	11,5	1,49
2008	17,9	11,9	1,50
2009	17,6	12,2	1,44
2010	17,8	12,6	1,42

2011	18,0	12,9	1,40
2012	17,7	13,0	1,36

Kaynak: CNAVTS-Ulusal Yaşlılık Sigortası Kurumu, INSEE

B. Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

2012 yılı itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	Toplam ödenek(Milyar Avro)
	Genel	Genel
Bağımlı Çalışan		
Yaşlılık	13.200.000	98,1
İşsizlik	-	-
Hastalık-Analık Sigortası	58.800.000	150,0
Aile yardımı (aile sayısı)	12.000.000	40,3
Bağımsız Çalışan/ Serbest Meslek Sahibi		
- Yaşlılık	2.000.000	8,6
- Maluliyet ve Ölüm	26.000	0,245
- İşsizlik	-	-
- Hastalık-Analık Sigortası	4.100.000	7,4

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF), Sosyal Güvenlik Genel Müdürlüğü, RSI.

C. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları / Mesleki riskler	İşçi payı		İşveren payı	
	Prime esas aylık ücret tavanı (€)	%	Prime esas aylık ücret tavanı (€)	%
Genel Rejim				
Hastalık sigortası	Ücretin tamamı	%0,75	Ücretin tamamı	12,8
Dayanışma	-	-	Ücretin tamamı	0,3
Yaşlılık sigortası	3.086	6,75	3.086	8,4
Yaşlılık sigortası	Ücretin tamamı	0,1	Ücretin tamamı	1,6
İş kazası	-	-	Ücretin tamamı	Risklere göre değişmektedir
Aile yardımları	-	-	Ücretin tamamı	5,4
Genel Sosyal Katılım (CSG)	Ücretin tamamı -%1,75	7,5		
Sosyal Güvenlik Açıklarının Kapatılması (CRDS)	Ücretin tamamı -%1,75	0,5		
İşsizlik sigortası	12.124	2,4	12.124	4
Ek Emeklilik Rejimi				
Ücretliler				
Dilim A	3.086	3	3.086	4,5
Dilim B	3.086-9.258 arası	8	3.086-9.258 arası	12
Üst düzey yöneticiler				
Dilim A (ARRCO)	3.086	3	3.086	4,5
Dilim B - C (AGIRC)	3.086-24.688 arası	7,7	3.086-24.688 arası	12,6

İş kazası ve meslek hastalığı primi işkollarına göre değişmektedir. 2009 yılında bu sigorta kolu için ücretlilerden tahsil edilen prim ortalaması %2,28 olarak açıklanmıştır.

Ç. İşsizlik Ödeneği

1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren uygulanan yardım miktarları, asgari sigortalılık süresi ve azami yararlanma süreleri aşağıda belirtilmiştir:

Asgari sigortalılık süresi		Yardımanın miktarı	Yardımanın süresi	
50 yaşından küçük	50 yaşından büyük	Günlük miktar 28,38 Avro veya ortalama günlük ücretin %75'ini geçmemek üzere, ortalama brüt ücretin %40,4 + 11,64 Avro veya ortalama brüt ücretin % 57,4'ü (Avantajlı olan ödenmektedir).	50 yaşından küçük	50 yaşından büyük
Son 28 ay içerisinde 122 gün veya 610 saat(4 ay)	Son 36 ay içerisinde 122 gün veya 610 saat (4 ay)		730 günü (24 ay) geçmemek üzere sigortalılık süresi kadar	1095 günü (36 ay) geçmemek üzere sigortalılık süresi kadar

İstihdama dönüş yardımından yararlanabilmek için, asgari bir çalışma süresi yanında aşağıdaki şartları da haiz olmak gerekmektedir:

- İşsiz olarak İstihdam Kurumuna kayıtlı bulunmak,
- Fiziki durumu çalışmaya elverişli olmak,
- Etkin bir şekilde iş arıyor olmak (59 yaşından büyükler için bu şart aranmamaktadır),
- Son çalıştığı işyerinden işveren tarafından çıkarılmış olmak veya iş akdi süresi sona ermiş olmak.

D. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

2011 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam (vaka sayısı)
Ülke Geneli	-	-	735.000

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF), Sosyal Güvenlik Genel Müdürlüğü, MSA, RSI.

E. Çocuk Parası Miktarları

1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla

Çocuk Parası Miktarları	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için (Aylık-Avro)	Türkiye’de kalan çocuklar için (Aylık-Avro)
1. Çocuk İçin	Ödenmemektedir	14,05
2. Çocuk İçin	128,57	46,21
3. Çocuk İçin	293,30	72,90
4. Çocuk İçin	458,02	78,05
5 ve sonraki Her Çocuk İçin	164,73	Ödenmemektedir

Kaynak: Aile Yardımları Sandığı (C.A.F.)

Çocuk paraları, ailelerin gelir durumu veya mesleki bir faaliyet icra edilip edilmediğine bakılmaksızın en az 2 çocuklu (denizaşırı topraklarda 1. çocuktan itibaren) ailelere verilmektedir.

Ayrıca, Fransa’da ikamet eden 3 ve daha fazla çocuklu ailelerin 30 Nisan 1997 öncesi doğumlu çocukları için çocuk parasına 14 yaşından itibaren 63,53 Avro; 1 Mayıs 1997 sonrası doğumlu çocukları için 11-15 yaşlar arasında 35,74 Avro, 16 yaşından itibaren 63,53 Avro ilave çocuk parası ödenmektedir.

F. Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2012yılı itibarıyla

	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için	Türkiye’de kalan çocuklar için
Çocuk Parası Alan Çocuk Sayısı	-	-
Çocuk Parası Alan Aile Sayısı	-	320
Ödenen Toplam Çocuk Parası (€)	-	133.631

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

G. Diğer Aile Yardımları

Fransa’da çocuğun ve ailenin korunması, barınma şartlarının iyileştirilmesi ve dayanışma amacına yönelik olarak yapılan yardımlar aile yardımları sigortası kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bazı

istisnalar dışında yardımlar gelir şartına bağlı olarak ödenmektedir. Yardımlardan yararlanmak için gereken temel şart ise Fransa'da düzenli ikamet ediyor olmaktır. 01.01.2013 tarihinden itibaren uygulanmakta olan bazı aile yardımları ve miktarları aşağıdaki belirtilmiştir:

1. Küçük Çocuk Bakım Yardımı (PAJE)

Bu yardım, 1 Ocak 2004 tarihinde ihdas edilmiştir. Çocuğun doğumuyla birlikte verilen yardımdır. Yardım aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

a. Doğum veya Evlat Edinme Primi

Doğum veya evlat edinme primi, gelir koşuluyla doğacak her çocuk için hamileliğin 7. ayı sırasında veya 20 yaşından küçük bir çocuğun evlat edinilmesi nedeniyle verilir. Doğum priminin miktarı 923,08 Avro, evlat edinme priminin miktarı 1.846,15 Avro olup, doğum veya evlat edinmeden kaynaklanan masrafların karşılanması amacıyla yöneliktir.

Yardımanın verilebilmesi için annenin hamileliğin ilk on dört haftası sırasında ilk tıbbi muayeneden geçtiğini ispatlaması gerekmektedir. Gelir tavanı doğmuş veya doğacak çocuk sayısına göre değişmekte olup, 1 Ocak 2012 tarihinden beri uygulanan gelir tavanları aşağıda belirtilmiştir:

Yarımdan yararlanabilmek için gerekli yıllık gelir tavanı (€)		
Çocuk sayısı	Tek gelirli aile	Tek ebeveynli veya çift gelirli aile
1	35.480	46.888
2	42.576	53.984
3	51.091	62.499
+ her bir çocuk için	8.515	8.515

b. Temel Yardım

Temel yardım çocuğun doğumundan itibaren üç yaşına kadar olan süre için verilir. Yardımın miktarı aylık 184,62 Avro'dur.

c. İstihdam Destek Yardımı

Söz konusu yardım çocuğuyla ilgilenmek amacıyla mesleki faaliyetine ara vermek veya kısmi zamanlı çalışmak zorunda kalan ebeveynlere verilmektedir. Yardımın miktarı aylık 144,77 Avro ile 572,81 Avro arasında değişmektedir.

Yardım tek çocuklu ailelere azami 6 ay süreyle, 2 ve daha fazla çocuklu ailelere azami 3 yıl süreyle verilmektedir.

ç. Bakıcı İstihdam Yardımı

Söz konusu yardım, 6 yaşından küçük çocuğun bakımı için doğrudan evde bakıcı istihdam eden kişiye verilmektedir. Yardımın miktarı ailenin gelir düzeyi ve çocuğun yaşına bağlı olarak aylık 86,67 Avro ile 458,18 Avro arasında değişmektedir.

2. Özürlü veya Hasta Çocuk Bakım Yardımı (AJPP)

Söz konusu yardım, hasta, ciddi bir şekilde özürlü veya ciddi bir kaza geçirmiş 20 yaşından küçük çocuklarıyla ilgilenmek için mesleki faaliyetlerine ara veren veya kısmi zamanlı çalışan ebeveynlere verilmektedir. Günlük yardımın miktarı, tek ebeveynli aileler için 50,14 Avro, çift ebeveynli aileler için 42,20 Avro'dur.

3. Konut Yardımı

Konut yardımı, kirada oturan ya da ev sahibi olmakla birlikte, oturmakta olduğu evin borçlarını ödeyen kimselere verilmektedir. Gelir düzeyinin düşüklüğü ve çocuk sayısının fazlalığı yardım miktarını artıran en temel faktörlerdir.

4. Engelli Çocuk Eğitim Yardımı (AEEH)

Bu yardım, gelir koşulu aranmaksızın, 20 yaşından küçük, iş göremezlik oranı en az % 50 olan her çocuk için, çocuğun bir özel eğitim kurumunda bakılması veya evde bakım hizmeti alınması durumunda verilmektedir. Yardımın aylık temel miktarı 129,21 Avro'dur.

5. Yetişkin Özürlü Yardımı (AAH)

AAH en az % 80 oranında özürlü olanlara, Özel Eğitim Yardımı hakkının sona ermesinden itibaren verilmektedir. Yardım verilmesi ailenin gelir düzeyine bağlıdır. Yardımın azami aylık miktarı 790,18 Avro'dur.

6. Aktif Dayanışma Yardımı (RSA)

Fransa'da düzenli ikamet edenlere asgari bir gelir garanti etmek amacıyla ihdas edilen bu yardımdan yararlanabilmek için 25 yaşından büyük olmak gerekmektedir. Yardım ailenin diğer gelirlerini tamamlayıcı niteliktedir. Yardım aylık miktarı aşağıda belirtilmiştir:

Çocuk sayısı	Yalnız yaşayanlar için (Avro)	Çiftler için (Avro)
0	499,31	748,97
1	748,97	898,76
2	898,76	1 048,55
+ her bir çocuk için	199,72	199,72

Ğ. Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2011 yılında Fransa'nın ülke dışına transfer ettiği sosyal sigorta ödeneklerinin toplamı 6 milyar 597 milyon Avro'dur. Aynı yıl itibarıyla Türkiye'ye transfer edilen ödenek miktarı ise 57 milyon 992 bin Avro'dur.

H. Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Sigorta Ödeneği Alanların Sayısı

2011 yılı itibarıyla

Ödenek türü	Yararlanan kişi sayısı		Ödemelerin toplam tutarı (€)	
	2011	2012	2011	2012
Sağlık harcamaları	22.342	25.900	7.714.326	5.064.888
Hastalık-analık sigortası nakdi yardımları	262	284	281.744	270.155
İş kazası ve meslek hastalıkları nakdi yardımları	256	184	281.744	252.495
İş kazası ve meslek hastalığı aylığı	591	560	2.173.363	2.186.373
Maluliyet aylığı	35	33	201.658	212.333
Yaşlılık aylığı	12.800	13.397	26.435.337	27.614.999
Dul aylığı	4.869	5.307	10.146.195	10.836.881
Ek emekli aylığı	8.733	8.838	8.547.320	8.845.860
Ek dul aylığı	2.759	2.936	1.959.965	2.178.701
Dulluk yardımı	8	11	116.218	106.648
Ölüm yardımı	1	0	6.046	0
Çocuk paraları	277	320	128.779	133.621
Toplam	52.933	57.770	57.992.695	57.702.954

3.4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.4.4.1. Okula Devam Eden Çocukların Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Okul türü / Yıllar (x1.000)	Eğitim yılı		
	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Okul öncesi	2.532,8	2.539,1	2.561,8
İlkokul	4.070,5	4.080,8	4.102,1
Özürlü sınıfları	43,8	44,3	46,8
İlköğrenim toplam	6. 647,1	6.664,3	6.710,7

Ortaokul	3.107,2	3.126,4	3.185,2
Meslek liseleri	694,3	705,5	694,7
Genel ve teknoloji liseleri	1.431,3	1.425,7	1.440,0
Özel eğitim destekli sınıflar	98,9	95,6	95,8
Ortaöğrenim toplam (Tarım liseleri hariç)	5.331,7	5.353,2	5.415,6
Tarım liseleri	151,9	149,7	153,6
Çıraklık eğitim merkezleri	432,1	433,5	443,1
Sağlık liseleri	74,8	78,1	79,8
Yüksek öğrenim	2.314,0	2.319,6	2.347,8
Toplam	14.951,7	14.998,7	15.150,6

Kaynak: INSEE

3.4.4.2. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

2012-2013 Öğretim yılı itibarıyla

Başkonsolosluk bölgesi	Okul düzeyi		
	İlkokul	Ortaokul	Lise
Paris	5.194	1.441	70
Lyon	5.539	1.265	11
Strazburg	6.206	1.030	90
Marsilya	6.371	1.512	11
Toplam	23.310	5.248	182

Kaynak: T.C. Paris Eğitim Müşavirliği

3.4.4.3. Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Meslek Lisesine devam edenler ile İşletmelerde Mesleki Eğitim görenler (Ülke Geneli)

Eğitim Yılı	Genel
2010	706.000
2011	695.000
2012	657.500

Kaynak: INSEE, Fransız Milli Eğitim Bakanlığı.

3.4.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.4.5.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Aile Birleştirmesi

Yabancıların Fransa'ya girişi, ikametleri ve sığınma hakkına ilişkin mevzuat, aile birleştirmesi kapsamında Fransa'ya getirilecek 65 yaşından küçük eş ile 16 yaşından büyük çocukların Fransızca dil bilgisi ve Cumhuriyet değerlerine bağlılıklarının ölçülmesi amacıyla sınavdan geçmelerini öngörmektedir.

2011 yılında Fransa'ya çalışmak amacıyla 36.919, aile birleştirmesi kapsamında 14.139 olmak üzere toplam 51.058 yabancı kabul edilmiştir. 2011 yılında çalışmak amacıyla 543 ve aile birleştirmesi kapsamında 1020 olmak üzere Fransa'ya gelen vatandaşlarımızın sayısı 1563'tür.

B. Uyum Sözleşmeleri

Uyum sözleşmeleri Fransa'ya sürekli yerleşmek amacıyla gelen göçmenler ve mülteciler ile devlet arasında imzalanmaktadır. 2011 yılında 102.254 uyum sözleşmesi imzalanmıştır. Uyum sözleşmesi imzalayan yabancılar arasında ilk sıraları Cezayirli (% 16,6), Faslılar (% 13,3), Tunuslular (% 7,4) ve Türkler (% 4,6) almaktadır. Uyum sözleşmesi imzalayan yabancılar mevzuat gereğince 1 günlük yurttaşlık eğitimine ve Fransa'daki yaşam şekli ve şartları konusunda en fazla 6 saatlik pratik eğitim sürecine tabi tutulmaktadır.

C. Sığınma Talepleri

2011 yılında Fransa'dan sığınma talebinde bulunanların sayısı aile fertleriyle birlikte 48.576'dır. 2011 yılında Fransa'dan sığınma talebinde bulunanlar geldikleri ülkelere göre sıralandığında ilk on sırayı Rusya (% 7,8), Ermenistan (% 7,4), Bangladeş (% 7,2), Kongo Demokratik Cumhuriyeti (% 7,1), Sri Lanka (% 6,7), Kosova (% 5,7), Çin (% 4,0), Haiti (% 3,9), Türkiye (% 3,9) ve Gine (% 3,8) almaktadır.

Ç. Geri Dönüşü Teşvik Yardımları

Geri dönüşü teşvik yardımları kapsamında, gönüllü geri dönüş yardımı, insani yardım, mali destek içermeyen yardımlar ve proje yardımları verilmektedir. 2011 yılında geri dönüşü teşvik yardımları kapsamında ülkelere dönen göçmenlerin sayısı 15.840 düzeyinde gerçekleşmiştir. Ülkelerine geri

dönelere verilen insani yardımdan en fazla yararlananların başında Rumenler (7.284) ve Bulgarlar (1.429) gelmektedir.

D. Ayrımcılık

Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Yüksek Kurulu (HALDE) tarafından yayınlanan 2010 yılı raporunda, ayrımcılıkla ilgili olarak 2010 yılında 12.467 müracaat alındığı, 6 yıllık müracaat sayısının 40 bine ulaştığı belirtilmektedir. Müracaatların % 49,7'sini istihdam alanında yapılan ayrımcılık oluşturmaktadır. Bu müracaatların % 40,7'si işte ilerleme, % 9'u ise işe alma ile ilgilidir. İstihdamda ayrımcılık vakalarının 2/3'ü özel sektörde meydana gelmiştir. İstihdamdan sonra ayrımcılık yapıldığına ilişkin şikâyetler sırasıyla kamu hizmetleri (% 11,5), özel sektör hizmetleri (% 10,6), konut (% 5), eğitim (% 4,7), mevzuat (% 4,2) ve diğer konulardan (% 14,3) oluşmaktadır.

Kurumun oluşturulduğu 2005 yılından bu yana müracaatların % 27'si etnik köken, % 19'u sağlık durumu ve özürlülük ile ilgili ayrımcılık vakalarına dayanmaktadır. Kadınlardan gelen şikâyetlerin oranı 2008 yılında % 42 iken bu oran 2010 yılında % 48'e yükselmiştir. 2010 yılında gebeliğe bağlı ayrımcılık vakası sayısı 615'dir.

E. Yabancılara Uygulanan İdari Gözaltı Süresi

Yabancıların Fransa'ya girişi, ikamet ve sığınma hakkını düzenleyen mevzuatta değişiklik yapan 25 Ocak 2012 tarih ve 2012-90 sayılı Kararname 27 Ocak 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kararname uyarınca, kamu güvenliğini tehlikeye düşürücü terörist eylemlere karıştıkları gerekçesiyle, haklarında sınır dışı edilme kararı verilme ihtimali yüksek olan ve ev hapsi ile kontrol edilmeleri riskli bulunan yabancılar hakkında 6 aya kadar idari gözaltı cezası verilebilecektir. Kararname ayrıca, idari gözaltı süresi boyunca bu kişilerin diğer mahkûmlardan ayrı yerlerde tutulmalarını öngörmektedir.

3.4.5.2. Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Göreve gelen Fransız Hükümetlerinin uyguladığı göç ve uyum politikalarına bağlı olarak değişmekle birlikte, her yıl yaklaşık 130 bin yabancı Fransız vatandaşlığına geçmektedir. Fransız makamlarınca yayımlanan istatistiklere göre, Fransız vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı 2012 yılı sonu itibarıyla toplam 167.798'dir. 2002 yılından itibaren her yıl ortalama 10 bin vatandaşımız Fransız vatandaşlığına geçmekte iken son 3 yıldan beri Fransa uyuşuna geçen vatandaşlarımızın

sayısının sürekli azaldığı gözlenmektedir. Fransız uyuğuna kabul edilen vatandaşlarımızın Türk vatandaşlığından çıkma zorunluluğı bulunmamaktadır.

Fransız vatandaşlığı hakkı;

- Yasal düzenlemeler çerçevesinde idari makamların takdiri ile,
- Evlilik yoluyla ve
- 11-18 yaşları arasında toplam 5 yıllık düzenli ikamet sonrası beyana bağılı olarak

olmak üzere üç şekilde kazanılabilmektedir. Ebeveynlerden birisi Fransız olan çocuklar doğumla birlikte Fransız vatandaşı olmakta ve Fransız vatandaşlığı hakkı kazananlara ilişkin olarak yayınlanan istatistiklere yansımamaktadırlar. Bu itibarla, 2011 yılı sonu itibarıyla, Fransız makamlarınca Fransız vatandaşlığına geçtiğı bildirilen toplam 167.798 vatandaşımız arasında, Fransız vatandaşlığını doğumla birlikte alan çocuklar yer almamaktadır. Fransa'daki Başkonsolosluklarımıza 2013 yılında bildirilen doğum sayısı 8.659'dur. Son on yıl dikkate alındığında her yıl ortalama 7000 çocuk doğumu bildirilmektedir. Bu çocuklardan en az 3/4'ünün ebeveynlerinden birinin Fransız vatandaşı olduğu varsayıldığında Fransa'da halen bulunan ve aynı zamanda Fransa vatandaşı olan Türklerin sayısının 200.000'in üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Yıllar itibarıyla Fransız vatandaşlığına geçen vatandaşlarımızın sayısı aşağıda belirtilmiştir:

Yıllar	Fransız vatandaşlığını kazanma şekli				Toplam
	Yasal düzenleme/ İdari karar	Evlilik	Beyan	Diğer/tasnis dışı	
2002	5.603	546	4.297	22	10.468
2003	5.858	653	3.969	13	10.493
2004	8.700	755	4.202	-	13.657
2005	8.357	493	4.750	7	13.607
2006	6.274	588	4.202	-	11.064
2007	4.275	648	4.202	-	9.125
2008	5.660	450	4.087	5	10.202
2009	4.826	432	3.908	5	9.171
2010	4.981	581	2.884	2	8.448
2011	3.458	578	2.295	2	6.333
2012	1.965	535	2.302	2	4.804
Toplam	59.957	6.259	41.098	58	107.372

Kaynak: İçişleri, Deniz aşırı Vilayetler, Yerel Yönetimler ve Göç Bakanlığı.

3.4.5.3. Bulunulan Ülke Uyuğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

Ülkeler	2008	2009	2010	2011	2012
İspanya	592	442	429	402	396
İtalya	777	620	569	589	639
Portekiz	7.778	6.415	4.903	3.805	3.257
Polonya	593	586	689	580	632
Romanya	787	822	996	1.195	1.226
Sırbistan ve Karadağ	3.375	3.219	3.192	2.048	1.118
İsviçre	381	319	275	291	226
Rusya Federasyonu.	3.530	4.157	4.503	3.382	2.194
Çin	1.122	1.407	1.220	1.198	1.178

Türkiye	10.202	9.171	8.448	6.333	4.804
Cezayir	20.256	20.659	20.941	15.039	12.436
Fas	28.699	26.097	27.637	20.965	16.720
Tunus	9.471	9.268	8.520	6.288	4.978
Kamerun	2.014	2.411	2.824	2.356	1.841
Komor Adaları	1.049	1.334	1.403	1.280	1.170
Kongo	2.933	3.269	3.327	1.908	1.153
Fildişi Sahilleri	2.197	2.565	3.003	2.161	1.663
Madagaskar	1.360	1.498	1.691	1.570	1.635
Mali	2.237	2.704	2.698	2.054	1.626
Moritanya	686	838	864	607	427
Senegal	3.038	3.364	3.508	2.825	2.437
Kongo D.C.	2.402	2.294	2.293	1.698	1.258
ABD	499	466	517	478	528
Brezilya	605	585	580	640	680
Haiti	2.922	2.981	2.771	1.627	1.301
Diğer	25.550	26.003	33.020	31.385	-
Toplam	137.452	135.842	143.275	114.584	65.523

3.4.5.4. Sayısal Veriler

A. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Fransa'da vatandaşlarımız tarafından kurulan ve Başkonsolosluklarımıza bildirimde bulunan derneklerin sayıları, Başkonsolosluk görev bölgeleri itibarıyla aşağıda verilmektedir:

Görev bölgesi	İl sayısı	Dernek sayısı
Paris	39	177 + 4 Üst kurul
Lyon	16	160
Marsilya	30	51 + - Üst kurul
Strazburg	10	179 +12 Üst kurul

Kaynak: T.C. Başkonsoloslukları

B. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

Fransa'da AB üyesi ülke vatandaşları dışındaki yabancıların yerel ve genel seçimlere katılma hakkı bulunmamaktadır. Fransız vatandaşı olan Türkler aynı konumdaki diğer yabancılar gibi bu hakkı kullanmaktadırlar. Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşları ise ikamet ettikleri mahaldeki yerel seçimlere ve Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılabilmektedir.

Türk kökenli parlamenter bulunmamaktadır. Buna karşılık, Fransa'da 9-16 Mart 2008 tarihlerinde düzenlenen yerel seçimlerde Paris görev bölgesinde, 4 vatandaşımız belediye başkan yardımcılığı ve 34 vatandaşımız ise belediye meclis üyeliğine seçilmiştir.

3.4.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

3.4.6.1. İşgücü anlaşması ve sosyal güvenlik sözleşmesi

Ülkemiz ile Fransa arasında çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki ikili ilişkilerin temelini 8 Nisan 1965 tarihinde imzalanan İşgücü anlaşması ve 20 Ocak 1972 tarihinde imzalanarak 1 Ağustos 1973 tarihinde yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Sözleşmesi oluşturmaktadır.

1973 yılında yaşanan kriz sonrasında, Avrupa Ülkeleri ile birlikte Fransa'nın da yabancı işgücü alımını durdurması nedeniyle, yürürlükten kaldırılmamakla birlikte işgücü anlaşmasının uygulama alanı kalmamıştır.

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi gereğince, sözleşme ve idari anlaşmaların aksayan yönlerini tespit etmek ve çözüm bulmak amacıyla oluşturulan Sosyal Güvenlik Karma Komisyonu toplantıları her iki ülkede dönüşümlü olarak gerçekleştirilmektedir.

Karma Komisyonu'nun son toplantısı 24-26 Mayıs 2011 tarihlerinde Paris'te yapılmıştır. Ağırlıklı olarak sağlık giderlerine ilişkin hesapların gündeme geldiği Karma Komisyon toplantısında, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana sosyal güvenlik mevzuatında ve kurumsal düzeyde önemli reformların yapıldığını vurgulayan Türk Tarafı Sözleşmenin yenilenmesi gerekliliğini gündeme getirmiştir. Benzer tespitlerde bulunan Fransız tarafı bu öneriye olumlu yaklaşmış ve yeniden düzenlenecek sözleşmede sahtecilik ve kötüye kullanmaları önlemek amacıyla gerekli düzenlemelere ağırlık verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Halen yürürlükte olan sözleşmeye göre Fransa'dan aylık alanlar ile işsizler ve bağımsız çalışan vatandaşlarımız Türkiye'ye geçici olarak gittiklerinde aldıkları sağlık hizmetlerinin bedelinin karşılanması konusunda sorunla karşılaşmaktadırlar. Bu itibarla sözleşmenin revizyonu çalışmalarına ivedilik kazandırılması mevcut durumdan kaynaklanan sorunların giderilmesi açısından önem arz etmektedir.

3.4.6.2. AB mevzuatının uygulanması

Fransa'daki çocukları için çocuk parası talebinde bulunan ve bu talebin Gard Aile Yardımları Kasası tarafından reddedilmesi üzerine yargı yoluna giden Tekin X... adlı vatandaşımızın davası ile ilgili olarak Fransa Yüksek Mahkemesi (Yargıtay) tarafından verilen 5 Nisan 2013 tarihli kararda, aile yardımlarının verilmesini yardımdan yararlanacak çocukların aile birleştirmesi kapsamında Fransa'ya girmiş olması ve gerekli sağlık raporunun alınması şartına bağlayan ulusal mevzuat hükümleri 3/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararına aykırı bulunmuş ve Aile Yardımları Kasası ilgili tarafından talep edilen 2500 avro tazminatı ödemeye mahkum edilmiştir.

3.4.6.3. Fransa'nın taraf olduğu uluslararası sözleşmeler

A. Uluslararası Çalışma Örgütü

Temel sözleşmelerle birlikte bugüne kadar 124 sözleşme Fransa tarafından onaylanmıştır. Bunlardan 42'si feshedilmiş, 84'ü halen yürürlükte bulunmaktadır.

2006 tarihli Deniz İş Sözleşmesi Fransa tarafından 28 Şubat 2013 tarihinde onaylanmış ve Fransa açısından 28 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle birlikte bundan önce denizcilik alanında Fransa tarafından onaylanan 24 sözleşme feshedilmiş olacaktır.

B. Avrupa Konseyi Sözleşmeleri

Fransa bugüne kadar 170 Avrupa Konseyi sözleşmesini imzalamıştır. İmzalan sözleşmelerden 132'si onaylanmıştır. Onaylanan sözleşmelerden 5 tanesi muhtelif tarihlerde feshedilmiştir.

Fransa, Bakanlığımızın görev alanına giren aşağıdaki sözleşmelere taraftır:

- Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi (005) ve ek protokoller
- Yaşlılık, Maluliyet ve Ölüm Sigortalarına İlişkin Ara Anlaşma (012)
- Yaşlılık, Maluliyet ve Ölüm Sigortaları Dışında Kalan Sigorta Kollarına İlişkin Ara Anlaşma (013)
- Avrupa Sosyal Ve Tıbbi Yardım Sözleşmesi (014)
- Avrupa Sosyal Şartı (035)
- Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu (048)
- Göçmen İşçilerin Hukuki Statüsü Sözleşmesi (093)
- Revize Avrupa Sosyal Şartı (163)

3.5. DANİMARKA

3.5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.5.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus (Danimarka uyruğuna geçenler dahil)

2014 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	2.811.014	210.954	31.758
Kadın	2.848.701	211.605	29.876
Toplam	5.659.715	422.559	61.634

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

3.5.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2014 yılı itibarıyla

	<u>0-4</u>	<u>5-9</u>	<u>10-14</u>	<u>15-19</u>	<u>20-24</u>	<u>25-29</u>	<u>30-34</u>	<u>35-39</u>	<u>40-49</u>	<u>50-59</u>	<u>60+</u>	<u>Top.</u>
Erkek	535	622	843	1.107	1.324	1.277	1.405	1.634	3.017	1.758	891	14.413
Kadın	557	636	729	1.011	1.237	1.221	1.185	1.413	2.859	1.796	1.109	13.753
Toplam	1.092	1.258	1.572	2.118	2.561	2.422	2.590	3.047	5.876	3.554	2.000	28.166

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

3.5.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı (Danimarka uyruğuna geçenler dahil)

2014 yılı itibarıyla

İdari Bölge	Toplam
Başkent Bölgesi (Region Hovedstaden)	36.507
Sjælland Bölgesi (Region Sjælland)	9.431
Güney Danimarka Bölgesi (Region Syddanmark)	6.201
Orta Jylland Bölgesi (Region Midtjylland)	12.741
Kuzey Jylland Bölgesi (Region Nordjylland)	1.046
Genel Toplam	65.926

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

3.5.1.4. Danimarka'da Yabancı Nüfusun Kökenlere Göre Dağılımı

2014 yılı itibarıyla

Ülkeler	Toplam
Türkiye	60.031
Almanya	31.962
Polonyalı	39.465
Bosna- Hersek	22.697
Norveç	16.632
İsveç	15.446
İngiltere	13.827
Romanya	20.226
İzlanda	8.335
Hollanda	7.063
Rusya Federasyonu	6.640
Bosna Hersek	22.697
Makedonya	4.707
Avrupa Ülkeleri Toplamı	269.728
Irak	30.994
Lübnan	25.572
Pakistan	23.770
İran	18.572
Vietnam	14.873
Afganistan	16.787
Tayland	11.406
Filipin	11.321
Çin	11.786
Asya Ülkeleri Toplamı	165.081
Somali	19.707
Fas	10.699
Mısır	2.328
Afrika Ülkeleri Toplamı	32.734
ABD	8.335
Kanada	2.418
Kuzey Amerika Ülkeleri Toplamı	10.753
Brezilya	3.060
Şili	1.550
Arjantin	1.267
Orta/Güney Amerika Ülkeleri Toplamı	5.877
Avustralya	2.041
Yeni Zelanda	611
Okyanusya Ülkeleri Toplamı	2.652
Vatansızlar/ Bilinmeyenler	1.301
Genel Toplam	488.126

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

3.5.1.5. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen (Türk-Türk*Türk*-Yabancı)
1077	112	216

Kaynak: T.C Kopenhag Büyükelçiliği

3.5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.5.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Rapor dönemi içerisinde küresel nitelikte yaşanan ekonomik kriz Danimarka'da da etkisini işgücü piyasası üzerinde göstermiş, 2010 yılında başlayan bu kriz 2013 yılının ilk çeyreğine kadar da devam etmiştir. 2013 yılının son 6 ayı içerisinde 25.000 yeni iş imkanı yaratılmış olmasına rağmen kriz öncesi dönem ile karşılaştırıldığında istihdam düzeyi düşük seyrini sürdürmüş, istihdam edilenlerin sayısında 170.000 azalma gerçekleşmiştir.

2013 yılında istihdamda kaydedilen gelişme daha çok kamu sektöründe yaratılan imkanlardan kaynaklanmış, burada 10.000 kişilik istihdam artışı gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda özel sektördeki istihdamda da gelişme kaydedilmiştir. Daha çok esnek iş yaratılması suretiyle işgücü piyasasının iyileştirilmesi sağlanmıştır.

2010 yılından beri süregelen küresel krizin etkileri 2014 yılında da Danimarka İşgücü piyasasını olumsuz yönde etkilemeye devam etmiştir. Danimarka Hükümeti tarafından öngörülen acil istihdam paketi çerçevesinde birçok fon eğitim ve işsizlik ödeneği alma süresini dolduracak olanlara tahsis edilmiştir. Aynı zamanda kıdemli çalışanlara yönelik istihdam rejiminin genişletilmesi sağlanmış bu kimselere yönelik daha çok esnek iş yaratılarak işgücü piyasasının iyileştirilmesi gerçekleştirilmiştir.

A. Sendikalı Üye Sayısında Azalma

Danimarka'da en fazla üyeye sahip 2 sendikanın üye sayısı ile ilgili rapor döneminde istatistik yayımlanmıştır. Söz konusu istatistikte Danimarka Çalışanları Genel Sendikası (Fagligt Fælles Forbund - 3F) ile Danimarka Ticaret ve Büro Çalışanları Sendikası'nın (HK) 2012 yılında üye sayısında düşüş kaydedilmiş, 3F Federasyonu'nun 20.000 üye kaybederek sayısının 323.082'e HK

Sendikasının ise 10.000 üye kaybederek 300.000'e gerilediği belirtilmiştir. Özellikle HK için üye sayısında kaydedilen bu düşüşün sendika için 20 milyon DKK'luk bir kayba neden olacağı ifade edilmiştir.

B. İstihdamı Artırmaya Yönelik Önlemler

Danimarka Hükümeti tarafından açıklanan "Büyüme Planı" ile yeni istihdam alanları yaratılması amaçlanmış bu çerçevede ekonomik dengeleri korumak ve yeni iş alanları yaratarak Danimarkalı şirketlerin rekabet gücünü artırmak üzere kurumlar vergisinin % 25'den % 22'ye düşürülmesi; atık su, ambalaj, yenilebilir enerji konularında vergi teşvikleri sağlanması; otel ve restoran hizmetleri konusunda vergiden muaf masraf oranının % 50'den % 75'e çıkarılması; kamu harcamalarında kesintiye gidilmesi gibi bir dizi önlemler sıralanmıştır.

C. İşsizlik Ödeneği Alma ve Yeniden İşe Başlama

Danimarka İşgücü Piyasası Kurulu tarafından yayınlanan raporda işsizlik ödeneği alma süresi sona eren kimselerden iş bulabilenlerin oranının neredeyse onda bir'den daha az olduğu kaydedilmiştir. Raporda Ocak-Mayıs 2013 tarihleri arasında işsizlik ödeneği alma hakkını kaybeden 18.000 kişiden sadece % 8,9'unun yeni iş bulabildiği belirtilmiştir. Bu durumun Ocak 2013 öncesi daha kötü olduğu o dönemde işsizlik ödeneği alma süresi sona eren 5.072 kişiden sadece % 5,9'unun yeni iş bulabildiği kaydedilmiştir.

3.5.2.2. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/işgücü sayıları

2014 yılı itibarıyla

	Toplam Sayı
Ülke Geneli	2.776.527
Yabancı (Türk vat. dahil)	208.596
Türk	14.837

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

B. İstihdam Oranları

2014 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.298.050	72.5	1.297.959	69.0	2.516.009	70.7
Yabancı	49.885	63.3	42.280	55.4	92.165	59.4
Göçmenler (Batı Ülkeleri)	106.890	51.9	52.847	43.0	159.737	47.3
Göçmenler (Diğer Ülkeler)	2.921	62.7	2.799	65.0	5.720	63.8
Gelen Kuşaklar (Batı Ülkeleri)	12.303	51.2	11.655	51.2	23.958	51.2
Gelen Kuşaklar (Diğer Ülkeler)						
Irak	4.166	39.7	2.321	27.4	6.487	34.2
Bosna Hersek	3.922	50.0	3.642	47.4	7.564	48.7
İran	3.429	48.2	2.259	45.9	5.688	47.3
Lübnan	2.483	40.4	1.122	22.0	3.605	32.1
Pakistan	3.514	63.5	1.620	32.8	5.134	49.0
Afganistan	2.566	45.8	1.399	32.1	3.965	39.8
Somali	1.390	28.1	1.070	25.1	2.460	26.7
Tayland	593	53.3	5.000	63.9	5.593	62.5
Filipinler	613	59.2	3.025	38.7	3.638	41.1
Yugoslavya	2.294	52.2	1.880	42.8	4.174	47.5
Çin	2.003	63.7	2.606	53.4	4.609	56.0
Vietnam	2.394	63.7	2.523	57.8	4.917	60.6
Türk	9.167	60.9	5.670	40.5	14.837	51.1

C. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2013 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	1.484	995	2.479
25-55	7.338	4.574	11.912
56-65	345	101	446
Toplam	9.167	5.670	14.837

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Ç. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2014 yılı itibarıyla

İşkolları	Toplam
İnşaat	151
Tarım, Orman, Balıkçılık	153
İmalat Sanayi	2.805
Ticaret ve Gastronomi	4.583
Ulaştırma ve İletişim	1.063
Finans ve Sigorta	2.837
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	2.763
Diğer	482
Toplam	14.837

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

D. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Danimarka'da batı ülkeleri dışından gelen yabancılar içerisinde yer alan vatandaşlarımızın % 15'i serbest çalışmakta olup sayısal olarak 1.704 kişiye tekabül etmektedir. Serbest çalışan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu pizza, gril şeklindeki lokantacılık sektöründe çalışmakta, kalanlar ise daha çok temizlik, serbest ticaret, seyahat acenteliği ve ulaştırma (taksicilik) sektöründe faaliyet göstermektedirler.

E. 16 – 64 Yaş Arası Serbest Çalışanların Sayısı ve Oranları

2012 yılı itibarıyla

	Serbest Çalışanların Sayısı	Ücretli Bir İşte Çalışanların Sayısı	Toplam Çalışanların Sayısı	Serbest Çalışanların Oranı
Batı Ülkelerinden Gelen Yabancılar	6.152	81.254	87.406	7.0
Erkek	3.676	43.189	46.865	7.8
Kadın	2.476	38.065	40.541	6.1
Diğer Ülkelerden Gelen Yabancılar	10.974	100.756	111.730	9.8
Erkek	7.800	51.379	59.179	13.2
Kadın	3.174	49.377	52.551	6.0
Danimarkalılar	147.124	2.160.579	2.307.703	6.4
Erkek	100.272	1.086.793	1.187.065	8.4
Kadın	46.852	1.073.786	1.120.638	4.2

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

F. 16 - 64 Yaş Arası Serbest Çalışan Vatandaşlarımız ve Diğer Bazı Yabancıların Oranı

2012 yılı itibarıyla

	Serbest Çalışanların Oranı %
Ukraynalılar	2
Filipinliler	2
Romanyalılar	2
Bosnalılar	3
Litvanyalılar	4
Somalililer	3
İranlılar	14
Türkler	15
İrakililer	17
Pakistanlılar	17
Lübnanlılar	19
Hollandalılar	25

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Batı ülkelerinden gelen yabancılar içerisinde en yüksek serbest çalışan oranını %25 ile çoğunluğunu çiftçilerin oluşturduğu Hollanda'dan gelenler, en düşük oranını ise %2 ile Ukrayna, Filipinler, Bosna-Hersek ve Romanya'dan gelenler teşkil etmektedir. Batı ülkeleri dışından gelen yabancılar içerisinde yer alan Lübnanlılar arasında serbest çalışanların oranı ise % 19, Pakistanlılar arasında ise % 17'dir. Bu grup içerisinde yer alan Türklerin % 15'i serbest çalışmaktadır.

Danimarka'da serbest çalışan yabancılardan Batı ülkelerinden gelenlerin %14,2'si sosyal kurumlarda % 12,8'i seyahat acenteleri, temizlik işleri vb. işlerde, % 10,7'si eğitim sektöründe, % 10,2'si ticari işlerde çalışırken diğer ülkelerden gelenlerin % 24,5'i sosyal kurumlarda % 15,4'ü seyahat acenteleri, temizlik işleri vb. işlerde, % 7,6'sı eğitim sektöründe, % 9,9'u ise ticari işlerde faaliyet göstermektedirler. Öte yandan Danimarka'da serbest çalışan yabancıların gelirleri hem Danimarkalı serbest çalışanlarınkinden hem de ücretli bir işte çalışan yabancıların gelirinden daha düşüktür. Oysa bu durum Danimarkalılar arasında tam tersi olup Danimarkalı serbest çalışanların geliri ücretli bir işte çalışan Danimarkalının gelirinden yüksektir.

G. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Danimarka'da devlet tarafından bir asgari ücret tespiti yapılmamakta ve asgari ücretin sosyal taraflar arasında belirlenmesinde esas alınması gereken yasal normlar bulunmamaktadır. Danimarka işgücü piyasasında örgütlenme oranı çok yüksektir. İşçilerin %80'inden, işverenlerin ise %50'sinden fazlası örgütlenmişlerdir. Ülkedeki en büyük işçi örgütü olan Danimarka İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO) ile Danimarka İşverenler Konfederasyonu (DA) arasında iki-üç yılda bir yapılan toplu pazarlık görüşmelerinde, yapılacak anlaşmanın kapsamı ve süresi, ücret koşulları ve ücretlerin anlaşmanın geçerli olduğu süre zarfında işyerlerinde hangi esaslar çerçevesinde pazarlık konusu edileceği, çalışma günleri ve çalışma saatleri, tatil günleri ve tatil ödemeleri, işyeri temsilcilerinin seçimi, işyerlerindeki çalışma koşulları ile ilgili esaslar vb. konular ele alınmakta ve üzerinde uzlaşılan hususları içeren bir çerçeve anlaşma imzalanmaktadır.

İşçi sendikaları ve işverenler bu çerçeve sözleşmenin belirlediği esaslara göre toplu pazarlık görüşmelerini yapmakta ve işkolları veya işyerleri itibarıyla anlaşmalar imzalamaktadırlar. Bu anlaşmalarda ücretin unsurları belirlenmekte ve bazı anlaşmalarda o işyeri veya işkolunda çalışan işçiler için asgari ücret belirlenebilmektedir. Ancak son yıllarda birçok anlaşmadan asgari ücret kavramı çıkartılmaya başlanmış, yerine işçilere işlerinde gösterdikleri başarıya, kabiliyetlerine, eğitim durumlarına göre ücret ödenmesini öngören, verimliliği arttırıcı mahiyette ücret tanımlamaları içeren anlaşmalar ortaya konmuştur.

Danimarka’da sosyal taraflar arasında yapılan toplu pazarlık görüşmelerinde, ücret artış taleplerinin değerlendirilmesinde ve karşılıklı mutabakat sağlanmasında; fiyat hareketleri, refahta meydana gelen artışlardan işçi kesiminin alması gereken payın saptanması, işçilerin verimliliğinde meydana gelen artışlar, işçilerin çalışma ve izin süreleri veya sosyal haklarla ilgili talepleri vb. konjonktürel olaylar önemli rol oynamaktadır.

Danimarka’da sendikalı olmayan işçilerin ücretleri ise işçi ve işverenlerin karşılıklı anlaşmaları suretiyle belirlenmektedir. Ancak, aynı işkolunda veya işyerinde çalışan sendikalı işçilere ödenen ücretler, genellikle sendikasız işçiler için de uygulanmaktadır. Yine işverenler konfederasyonuna üye olmayan işyerlerinde çalışan işçilerin ücretlerinin belirlenmesinde, esas itibarıyla aynı işkolunda veya işyerinde faaliyette bulunan işçi sendikaları ile işverenler konfederasyonu üyesi işyerleri arasında yapılan sözleşmeler esas alınmaktadır.

Danimarka’da 2013 yılı itibarıyla, aylık ücret esasına göre çalışan ve yönetim kademesinde bulunmayanlar için uygulanan özel ve kamu sektöründeki ortalama brüt ücretler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Ğ. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2014 yılı itibarıyla

Kamu Sektöründe Yönetim Kademesinde Olmayan Ücretliler İçin Ortalama Aylık Ücretleri	
Sektörler	Kamu Sektörü Ortalama Aylık Ücret (Brüt/DKK)
Sanayi	47.249
Ulaştırma/Taşımacılık Hizmetleri	51.578
Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri (Bilgi İletişim vb)	48.655
Eğitim Hizmetleri	47.249
Sanat, Eğlence ve Dinlenme Hizmetleri	47.323
Kamu Yönetimi, Savunma ve Zorunlu Güvenlik Hizmetleri	46.102
Özel Sektörde Yönetim Kademesinde Olmayan Ücretliler İçin Ortalama Aylık Ücretleri	
Sektörler	Özel Sektör Ortalama Aylık Ücret (Brüt/DKK)

Sanayi Genel	46.102
Madencilik ve Taş İşlemeciliği	46.842
İnşaat Sanayi	45.177
Ticaret ve Taşımacılık Hizmetleri	45.584
Bilgi İletişim Hizmetleri	46.879
Finans ve Sigorta Hizmetleri	48.877
Diğer Ticari Hizmetler	45,769
Gayri Menkul İşleri	44.807
Eğitim ve Sağlık Hizmetleri	45,140
Sanat, Eğlence ve Dinlenme Hizmetleri	44.622

Kaynak: Danmarks Statistik, Statbank.dk/DB07, ILON2 ve ILON4)

Not: Danimarka’da brüt gelirden % 8 oranında iş piyasası katkısı, % 1 yaşlılık aylığı tasarruf primi ve ortalama % 35-38 arasında değişen gelir vergisi (düşük gelir gruplarından) kesilmektedir.

H. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Vatandaşlarımız, Danimarkalılar ve Diğer Yabancılar Arasındaki İşsizlik Durumu ve İşsizlik Oranları

2014 yılı itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	63.971	6.1	58.935	6.1	122.907	6.1
Yabancı	13.361	12.3	12.529	10.4	25.890	11.4
Türk*	1.885	16.4	1.895	16.3	3.780	16.7

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

3.5.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.5.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Danimarka genelindeki 12 işbulma merkezi (job center) tarafından yapılan araştırmaya göre Çalışma Bakanlığı tarafından 2013 yılından beri uygulanan işsizlik ödeneği alma süresini 2 yıla düşüren yönetmelikten dolayı 2014 yılında sosyal yardım alanların sayısı artmıştır. Konu ile ilgili Ekonomi Bakanı tarafından yapılan basın toplantısında 2016 yılında yürürlüğe konacak şekilde işsizlik ödeneği yerine, uzun dönemli işsiz kimselerden ailesinin geçimini sağlayanlar için işsizlik ödeneğinin % 80'ini, tek başına yaşayanlar için ise işsizlik ödeneğinin % 60'ını almalarını sağlayacak özel bir ödenek rejiminin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu oranlarda alınacak yeni ödeneğin finansmanı amacıyla 2014 ve 2015 yıllarında işsizlik kasalarına ödenen primlerin artırılması öngörülmüştür.

Rapor dönemi içerisinde Danimarka İşçi Sendikaları tarafından yayınlanan raporda işsizlik ödeneği ile ilgili yürürlüğe konan yeni düzenlemeden özellikle Batı ülkeleri dışından gelen göçmenlerin üç kat daha fazla etkilendiği belirtilmiştir. Raporda sadece bu yılın ilk iki ayında işsizlik ödeneği alma hakkını kaybeden işsiz sayısının 9 bin 300 kişi olduğu ve bunun 2 binini göçmenlerin oluşturduğu belirtilmiştir. Raporda işsizlik ödeneği alma hakkını kaybeden işsiz sayısının giderek artmasının ve özellikle de göçmenler arasında işsizliğin yükselmesinin sendikaları endişelendirici bir boyuta ulaştığı kaydedilmiştir. Söz konusu düzenleme dolayısıyla işsizlik ödeneği alma hakkını kaybedeceklerin başında vasıfsız göçmen işçilerin gelmesi, bu düzenlemeden en fazla bu kesimlerin etkileneceğini ortaya koymaktadır. Araştırmacılar tarafından söz konusu işsizlik ödeneği alma süresine getirilen kısıtlamanın uyum politikalarını olumsuz etkileyeceği, insanları kaçak çalışmaya zorlayacağı öne sürülmüştür.

A. İşsizler Tekrar Mesleki Eğitime Yönelmekte

Rapor dönemi içerisinde Danimarka genelindeki 12 işbulma merkezinde (jobcentre) yapılan araştırma sonrası işsizlik ödeneğinin 2 yıl ile sınırlandırılmasını öngören ve 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren uygulama sonrası sözkonusu ödeneği alma süresinin sonuna yaklaşan işsizlerin % 80'inin aktivasyon programları çerçevesinde iş arama faaliyetlerine yönelmek yerine okula dönerek eğitim ve mesleki eğitime başlamayı istedikleri belirlenmiştir. Kalan % 20'lik kesimin büyük çoğunluğunu 48-59 yaş arası vasıfsız işçiler oluşturmaktadır.

B. Maluliyet/Erken Emekli Aylığı Alanlara Çalışma İmkânı

Başlatılan yeni uygulama ile daha önce kendilerine maluliyet/erken emekli aylığı (førtidspension) bağlanmış olanlardan çalışmak isteyen ve sağlık durumu müsait olanlara haftada en az 2 saate kadar esnek işlerde (Fleksjob) çalışabilmelerine imkan tanınmıştır.

C. Genç İşsizlerin İşe Entegrasyonu

Genç işsizlerin eğitim/mesleki eğitime geçişlerini sağlayacak “köprü programlara” katılımlarını öngören yeni düzenleme yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Sözkonusu düzenleme ile işgücü piyasasında uygulanan aktifleştirme programları çerçevesinde iş arayan ya da işe uygun durumda bulunan genç işsizlerin eğitime ya da mesleki eğitime katılmalarını sağlamak suretiyle işgücü piyasasının rahatlatılması öngörülmüştür.

Ç. İşsizlik Yardımı Alanlara Performans Uygulaması

Danimarka Parlamentosu’na sunulan yasa tasarısı ile işsizlik ödeneği, sosyal yardım ya da eğitim yardımı alma süresini bitirmiş olan işsiz kimselere yönelik yeni işgücü piyasası performans uygulaması getirilmektedir. Buna göre yukarıda belirtilen ödenek ve yardım alma hakkını kullanıp bitirmiş kimselere geçici işgücü piyasası performans programlarına veya aktifleştirme programlarına katılma karşılığı sosyal yardım desteğinin sürdürülmesi öngörülmüştür.

3.5.3.2. Sayısal Veriler

A. Belli Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Güvenlik Ödeneği Alan Genel, Türk Nüfusun Sayıları

2014 yılı itibarıyla

2012	Malullük/Erken Emeklilik Aylığı	İsteğe Bağlı Erken Emeklilik Ödeneği	Analık Yardımları	Sosyal Yardım	Hastalık Yardımı
Danimarkalılar	229.110	101.978	53.710	107.633	67.975
Türkler	4.062	282	925	3.034	1.371

1. İşsizlik sigortası

İşsizlik sigortası, isteğe bağlı bir sigorta olup, her iş kolunda işçiler ve/veya bağımsız çalışanlar tarafından kurulan ve İstihdam Bakanlığınca tanınan işsizlik kasaları tarafından yürütülmektedir. İşsizlik kasaları, sendikaların bünyesinde faaliyette bulunmaktadır. İşsizlik sigortasının finansmanı ilgili kimselerin çalıştıkları sırada çalışma sürelerine bağlı olarak tam gün veya yarım gün ya da en az 18 aylık yüksek tahsili veya mesleki eğitimi tamamlayanlar, herhangi bir çalışmaları olmasa bile meslekleriyle ilgili sendikalara ve bu sendikaların işsizlik kasalarına üye olarak ödedikleri işsizlik sigortası aylık primleriyle sağlanmaktadır.

2. İşsizlik Ödeneği

Bir işsizlik kasasına en az bir yıl süreyle tam gün üye olup, son 3 yıl içinde asgari 52 hafta ve en az 1924 saat çalışmış olanlar, işsiz kaldıklarında işsizlik kasasından işsizlik ödeneği almaya hak kazanmaktadırlar. Bir işsizlik kasasına yarım gün üye olanların işsizlik ödeneğinden yararlanabilmeleri için ise, en az bir yıl süreyle üyeliklerinin bulunması, son 3 yıl içinde asgari 34 hafta ve en az 1.258 saat çalışmış olmaları gerekmektedir. İşsizlik ödeneğinden azami yararlanma süresi ise 2 yıldır.

B. Aile Yardımları (Çocuk Paraları) Alanlarla İlgili Sayısal Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için (DKK)	Türkiye’de kalan çocuklar için*
0-2 yaş arası çocuklar için (3 ayda bir)	4.443	--
3-6 yaş arası çocuklar için (3 ayda bir)	3.519	--
7-14 yaş arası çocuklar için (3 ayda bir)	2.769	--
15-17 yaş arası çocuklar için (Aylık)	923	--

Kaynak: Beskaeftigelses Ministeriet (İstihdam Bakanlığı)

* Danimarka çocuk parası ikamete dayalı olarak yapılmakta olup Türkiye’de bulunan çocuklara çocuk parası ödemesi söz konusu değildir.

2013 yılı itibarıyla geçerli olan net aile yardımı tutarları şöyledir:

Yaş Grupları	Üç Aylık (DKK)	Yıllık (DKK)
0-2 yaş grubunda olan çocuklar için	4.299	17.196
3-6 yaş grubunda olan çocuklar için	3.402	13.608
7-14 yaş grubunda olan çocuklar için	2.679	10.716
15-17 yaş arası çocuklar için (Aylık)	893	-

Kaynak: Beskaeftigelseministeriet-Vejledning om satser mv.2013

2012 yılı itibarıyla geçerli olan çocuk yardımı (parası) tutarları şöyledir:

Çocuk yardımları	Üç Aylık DKK)	Yıllık (DKK)
Normal Çocuk Yardımı (Çocuk başına)	1.276	5.104
İlave Çocuk Yardımı	1.300	5.200
Özel Çocuk Yardımı (Temel miktar-grundbeløb)	3.261	13.044
Özel Çocuk Yardımı Alanlara İlave Yardım	423	1.692
Özel Çocuk Yardımı (Anne ve babanın her ikisi de ölmüş)	6.522	26.088
İlave Çocuk Yardımı (Anne ve babanın her ikisi de ölmüş)	846	3.384
Bir Batında Birden Fazla Doğum Yardımı	2.103	8.412
Özel Çocuk Yardımı (Eğitim gören anne ve babalar için)	1.674	6.696
Evlat Edinme Yardımı (Bir defaya mahsus)	48.458	

Kaynak: Pensionsstyrelsen De Aktuelle Satser- Vejledning om regulering pr. 1. januar 2012 af satser efter lov om social pension m.v.

3.5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.5.4.1. Sayısal Veriler

2013 yılı itibarıyla

Okul Tipi	Genel	Danimarkalılar	Yabancılar	*Türk Asıllılar
Temel Eğitim	708.437	634.887	73.550	10.530
Lise Öncesi Hazırlık Eğitimi	5.421	4.975	446	112
Lise (Gymnasium & HF)	104.936	94.768	10.168	2.115
Meslek Yüksek Eğitimi	39.582	35.873	3.709	-
Mesleki Temel Eğitim	45.928	39.883	6.045	-
Meslek Liseleri	86.538	77.987	8.551	1.833

Kısa Süreli Yükseköğretim	23.738	18.357	5.381	401
Orta Süreli Yüksek Öğretim	83.331	71.615	11.716	2.016
Üniversite-Lisans	76.785	67.825	8.960	1.974
Uzun Süreli Yüksek Öğretim	63.406	52.456	10.950	426
Genel Toplam	1.238.102	1.098.626	139.476	19.407

Kaynak: Danimarka Eğitim Bakanlığı

Danimarka tarafından 2002 yılında yapılan bir yasa değişikliği ile belediyelerce ana dili eğitimi derslerinin sunulması zorunluluk olmaktan çıkarılmış, bu amaçla belediyelere yapılan kaynak transferi durdurulmuştur. Dolayısıyla bugün belediyelerin % 75’inde Türkçe ana dili eğitimi kaldırılmış durumdadır. İsterlerse bazı belediyelerin (vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı Ishøj Belediyesi gibi) bu hizmetleri sunmalarına da imkan tanınmıştır. Öte yandan vatandaşlarımız tarafından Danimarka’da kurulan özel okullarda ve derneklere Türkçe ana dili dersleri ücretli olarak verilmektedir. Daha önceki yıllarda temel eğitim gören Türk çocuklarının yaklaşık yarısı ana dili derslerine katılmakta iken bugün bu sayının çok düşük olduğu görülmektedir.

Danimarka’da 2014-2015 öğretim yılı içerisinde T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği verilerine göre Türkçe ana dili derslerine devam eden öğrenci sayısı 900 kişidir. Ayrıca, Danimarka Hükümeti Danimarka’da yaşayan yabancı asıllıların ısrarıyla anadilde eğitim için pilot okullar seçerek 2014-2015 eğitim öğretim yılında eğitime başlamıştır. Ne yazık ki, öğrencilerin anadil seviyelerinin düşük olması, kullanılan materyellerin yetersizliği ve öğretmenlerin branş derslerini çocukların anadilinde öğretmedeki eksikliği bu uygulamanın ileriki aşamada istenilen sonucu vermeyeceğini göstermektedir.

A. Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Danimarka’da meslek liseleri ve meslek yüksek eğitimine devam eden Türk kökenli öğrenci sayısı 2012 yılı itibarıyla 1.833 kişidir.

Eğitim Yılı	Genel	Yabancı	Türk*
2010	134.282	14.880	2.131
2011	136.821	15.413	2.234
2012	135.759	15.199	1.833
2013	130.462	14.886	-

Kaynak: Danmark Statistiks-U14 ve T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği 2013

B. Meslek Lisesine Devam Edenler İle İşletmelerde Mesleki Eğitim Görenler

Eğitim Yılı	Genel (Danimarka)	Yabancı	Türk*
2014	88.960	5.577	569

Kaynak: Danmark Statistiks-U14 ve T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği 2014

C. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

	Erkek	Kadın	Toplam
Önlisans	211	177	388
Lisans	860	1.399	2.259
Lisans Üstü	224	326	550
Genel Toplam	1.295	1.902	3.197

Kaynak: T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği -2014

3.5.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.5.5.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Danimarka İstihdam Bakanlığı'nca göçmenlerin hiçbir şey yapmadan evlerinde oturmalarına artık izin verilmeyeceği, başta göçmen kadınlar olmak üzere 30 yaşın altındaki kimselerin eğitime yönlendirileceği belirtilmiş, 30 yaşın üstündekiler için ise Danca derslere devam etmeleri istenmiştir. Hazırlanacak yeni entegrasyon planlaması çerçevesinde göçmenlere yönelik politikaların değiştirilerek “onlar ve biz” yaklaşımından uzaklaşılacağı kaydedilmiştir. Göçmenler arasında 30 yaşın üstündekilerin %37'sinin sosyal yardım kapsamında olması ve Batı ülkeleri dışındaki ülkelerden geliyor bulunması şeklinde yapılan gruplandırmalardan kaçınılması gerektiğine dikkat çekilen basın açıklamasında bu durumda olan kimselerin vasıf geliştirme programlarına yönlendirilmelerinin önemine vurgu yapılmıştır.

Danimarka'da oturma ve çalışma izni başvurusunda bulunan yüksek vasıflı yabancı işgücüne verilen Yeşil Kart (Green Card) uygulamasının pratikte ortaya çıkardığı sorunlar dolayısıyla

Danimarka Çalışanlar Genel Sendikası (3F) tarafından rapor dönemi içerisinde uygulamada bazı değişiklikler yapılması önerisinde bulunulmuştur. Anılan sendika tarafından yüksek vasıflı yabancıların kendi uzmanlık alanlarında iş bulamamaları ya da o alanda iş buluncaya kadar vasıfsız işlerde çalışmaya başlamaları nedeniyle vasıfsız işçilerden oluşan kendi sendika üyelerinin işlerini elinden aldıkları kaydedilerek bu konudaki düzenlemelerin değiştirilerek yeşil kart sahibi kimselerin sadece vasıflı işlerde çalışmasının sağlanması istenmiştir. Ancak bu talep Danimarka İşveren Sendikaları Konfederasyonu (DI) tarafından olumlu karşılanmamıştır.

Yapılan araştırmaya göre Türkiye'den gelen vatandaşlarımızın Danimarka'ya uyum konusunda sorun yaşadıkları, özellikle 1. ve 2. neslin Danimarka'ya adapte olamadığı, 3. neslin ise iki kültür arasında bocalama evresi geçirdiği veya tamamen Danimarka kültürünü benimsedikleri ortaya çıkmıştır.

Danimarka'ya en iyi uyum sağlayan göçmen grupları olarak Pakistanlılar ve eski Yugoslavya'dan gelen göçmenler ön sıralarda yer alırken vatandaşlarımızın ise orta sıralarda yer aldığı kaydedilmiştir.

A. Danimarka Yabancılar Dairesi

Danimarka'da oturma ve çalışma izinleri ile aile birleşimine ilişkin başvuruların yapıldığı Danimarka Yabancılar Dairesi'nin (Danmarks Udlændingetjeneste) görev alanları 2012 yılında farklı Bakanlıklar arasında paylaştırılmış olup, isminin de değiştirilmesi öngörülmüştür. Buna göre aile birleşimi ile ilgili başvuruların yine aynı adı taşıyan ve 20 yıl aradan sonra tekrar Adalet Bakanlığı'na bağlanan Yabancılar Müdürlüğüne yapılması, buna karşılık çalışma izinlerinin ise Çalışma Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak yeni bir müdürlüğe devredilmesi kararlaştırılmıştır.

B. Göçmen Müzesi

Danimarka'daki ilk ve tek Göçmen Müzesi (Immigrant Museet) rapor dönemi içerisinde Farum kentinde açılmış olup, müzede 16. yüzyıl başlarından günümüze kadar Danimarka'nın göç tarihine ışık tutulmakta, müzede göçe ve göçmenlere ait değerli eşyalardan, fotoğraflara, göçmenlerin sosyal

yaşamlarına, Danimarka'nın göçe ve göçmenlere yaklaşımına ve göçmenlerin Danimarka'nın inşasına ve gelişmesine katkılarına kadar birçok konuda bilgi, belge, eşya vb. şeyler sergilenmektedir. Müzede ayrıca 1971 yılında Almanya'dan kitleler halinde Danimarka'ya gelen vatandaşlarımızın da göç tarihine ilişkin bilgi, belge ve eşyaları yer almakta, 1970'li yıllarda Danimarka'daki toplam 13.000 misafir işçinin 6.000'ini Türkiye'den gelen misafir işçilerin oluşturduğuna ilişkin anekdotlar bulunmaktadır.

C. Yabancıların Ülkelerine Dönüşlerinin Teşvik Edilmesi

Danimarka Hükümeti tarafından yabancıların kendi ülkelerine dönüşünü teşvik etmek üzere 2000 yılından bu yana uygulanan “Vatana Geri Dönüşü Teşvik Yasası” ile ilgili düzenlemeler sürdürülmekle beraber Hükümet yeni yasal düzenleme ile bu uygulamanın kamuoyuna duyurulması konusunda belediyelere (kommuner) sağladığı yardımın durdurulmasını kararlaştırmıştır. Buna göre daha önce bu yasadaki yararlanan her yabancı ve mülteci için kişi başına belediyelere verilen 25.000 DKK'luk yardım uygulamasına son verilmiş, sözkonusu uygulamanın kamuoyuna duyurulması işleminin Danimarka Mülteci Konseyi'nce (Dansk Flygtninge Hjælp) yapılması öngörülmüştür.

Ç. Ayrımcılık

Danimarka İnsan Hakları Enstitüsü (Institut for Menneskerettigheder-IMR) tarafından Danimarka'da etnik kimliği, yaşı, cinsiyeti, inancı, özürli olması vb. nedenlerle her türlü ayrımcılığa maruz kalan kimselerin uğradıkları ayrımcılığı açıkça bildirebilecekleri “sigfranu.dk” adıyla bir internet portalı hizmete sunulmuştur. Daha önce Kopenhag Belediyesi tarafından hizmete sunulan ve şu anda Danimarka İnsan Hakları Enstitüsü'ne (IMR) devredilen internet portalına yapılan şikayetler sonrasında Danimarka'daki ayrımcılığın boyutu ve maruz kalan kimselerin sayısının tespiti bakımından yararlı olacağı düşünülmekte, ayrıca ayrımcılıkla mücadele için erişim imkanları artırılmış bulunmaktadır. Bu kapsamda Danimarka Uyum Bakanlığı tarafından yayınlanan bir araştırmada AB üyesi ülkelerde halkın %16'sının, Danimarka'da ise halkın %14'ünün ayrımcılıkla karşılaştığı, Danimarka'daki göçmenlerin ise % 46'sının ayrımcılığa maruz kaldığı ancak % 14'ünün şikayette bulunduğu kaydedilmiştir.

3.5.5.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

A. Aile Birleşimi

Danimarka Hükümeti tarafından rapor dönemi içerisinde Yabancılar Yasası'nın aile birleşimine ilişkin kurallarını yumuşatan yeni düzenlemeler içeren yasa tasarısı yasalaşarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre;

- Yürürlükteki Yabancılar Yasası'nda öngörülen aile birleşimi çerçevesinde oturma izni alınabilmesi için aile birleşimi yapacak eşlerin her ikisinin de 24 yaşını doldurmuş olması koşulu devam ettirilmiş, ancak Danimarka'da ikamet eden eşten istenen diğer bazı koşullarda yumuşatıcı düzenlemeler yapılmıştır.

- Aile birleşiminde Danimarka'daki eş ile Danimarka dışından gelecek olan eşin 24 yaşın altında olmaları ya da her ikisinin 24 yaşında veya daha fazla olması, yasal, meşru ve tam zamanlı bir işte çalışmak suretiyle edindiği iş tecrübesi, Danimarkaca dil yeterliliği veya aynı düzeyde İngilizce, Almanca, Fransızca ya da İspanyolca dillerinden birinde veya birkaçında dil yeterliliğine sahip olması, Danimarka içinde veya dışında tamamladığı eğitim durumuna, ayrıca Danimarka'da getto olarak belirlenen bölgelerin dışında yaşamış olması, beşeri işlerde çalışmış olması, kendi ülkesinde belli bir süre kendi kendine yeter durumda bulunması gibi ek kriterlere bağlı olarak verilen puan sistemi kaldırılmıştır.

- Avustralya, Kanada, İsrail, Japonya, Yeni Zelanda, İsviçre, Güney Kore ve ABD vatandaşlarının dışındaki ülkelere yönelik uygulanan Danimarkaca dil yeterliliği ile Danimarka ve Danimarka toplumu hakkında bilgi sahibi olmayı öngören göçmenlik/uyum sınavı kaldırılmış, bu sınavın yerine aile birleşimi yapan yabancılara üç aşamalı ve 9 aylık süre sonunda yapılacak dil sınavı getirilmiştir.

- Aile birleşimi başvurularında istenen başvuru ücretleri kaldırılmıştır.

- Danimarka'ya gelen eşe Entegrasyon Yasası veya Aktif Sosyal Politika Yasası çerçevesinde doğacak masraflarını karşılamak üzere 100.000 DKK (Bu miktar her yıl yeniden belirlenmektedir) tutarında yardım yapılması öngörülen mali teminat 50.000 DKK'na düşürülmüştür ve bu miktarın

da üç aşamalı dil sınavındaki başarıya göre 10.000 DKK'lık kısmının geri ödenmesi imkanı getirilmiştir.

- Aile birleşimine izin verilebilmesi için eşlerin Danimarka'yla ortak bağlarının başka bir ülkeyle olan ortak bağlarından daha güçlü olmasını öngören ve eşlerin Danimarka'ya bağlılığında esas alınan 28 yıllık Danimarka'da ikamet etme süresi 26 yıla düşürülmüştür.

B. Sürekli Oturma İzni

Danimarka Hükümeti tarafından Yabancılar Yasası'nın 11. maddesinde yer alan kuralları yumuşatmak amacıyla hazırlanan yasa tasarısı yürürlüğe girmiştir. Buna göre;

- Yürürlükteki Yabancılar Yasası'nda aile birleşiminde olduğu gibi sürekli oturma izni için de öngörülen meşru ve tam zamanlı bir işte çalışmak suretiyle edindiği iş tecrübesi, Danimarkaca dil yeterliliği veya aynı düzeyde İngilizce, Almanca, Fransızca ya da İspanyolca dillerinden birinde veya birkaçında dil yeterliliğine sahip olması, son 2,5 yıl içerisinde çalışmış ve herhangi bir suç işlememiş olması, Danimarka içinde veya dışında tamamladığı eğitim durumuna, ayrıca Danimarka'da getto olarak belirlenen bölgelerin dışında yaşamış olması, beşeri işlerde çalışmış olması, kendi ülkesinde belli bir süre kendi kendine yeter durumda bulunması gibi ek kriterlere bağlı olarak verilen puan sisteminin kaldırılmasını,

- Yürürlükteki Yabancılar Yasası'nda sürekli oturma için öngörülen Danimarka'da yasal olarak ikamet etmiş olma şartının 4 seneden 5 seneye çıkarılmasını,

- Sürekli oturma izni almak için son 3 sene içerisinde herhangi bir sosyal yardım almamış olma şartının da hafifletilmesini,

- Sürekli oturma izni başvurusunda bulunan kimselerden daha önce istenen Danimarkaca dil yeterlilik düzeyinin orta düzeyden (2. derece) temel seviyeye (1. derece) indirilmesini,

- Daha önce sürekli oturma izni başvurusunda bulunan kimselerden istenen son 3 yıl içerisinde 2,5 yıl düzenli ve tam zamanlı bir işte (haftada 36 saat) çalışmış olma ya da son 4 yıl içerisinde düzenli ve tam zamanlı bir işte çalışmış olma ve bu süre içerisinde 6 ay süre ile mesleki eğitime devam etme ya da en üst düzeyde Danimarkaca dil yeterlilik seviyesini (3. derece) tamamlamış olma şartının son 5 yıl içerisinde 3 yıl çalışmış olmak şekline dönüştürülmesi suretiyle çalışma şartının

esnekleştirilmesi, serbest çalışanlardan aynı şartın istenmesi, 3 yıllık çalışma süresi içerisinde haftada en az 30 saatlik çalışmanın kabul edilmesi, bu çalışmalarda sosyal hizmet ve bakım hizmeti niteliği taşıyan çalışmalara özel önem verilmesi, kısmi zamanlı çalışmalarda ise haftada 15 ila 30 saat arası çalışmanın toplanarak istenen tam zamanlı çalışma süresine tamamlanması, Danimarka dışına gönderilen işçilerden ise 2 yıllık tam zamanlı çalışma süresi istenmesini,

- Bir önceki Yabancılar Yasası'nda sürekli oturma izni başvurusunda eğitime devam etme koşulu zorunlu bir koşul olmayıp uyum testlerinde aranan kriterler arasında yer almakta ve sürekli oturma izni başvurusunda bulunan ve bir yüksek öğretim programını tamamlayan kimselere 15 puan kazandırmakta iken yeni düzenleme ile lise eğitimiyle veya mesleki eğitimle birlikte yüksek öğretimin bir bütün olarak çalışmaya eşdeğer tutulması, Danimarka'da lisans eğitimi bitiren bir kimseye doğrudan sürekli oturma izni verilmesini öngörmektedir.

C. Ana Dili Eğitiminin Yeniden Başlatılması

Rapor dönemi içerisinde Danimarka Hükümeti tarafından yürürlüğe konulmak üzere ana dili eğitiminin yeniden başlatılmasını öngören bir plan kamuoyuna açıklanmıştır. Söz konusu Planda ilköğretim okullarında belli derslerde ana dili eğitimi başlatma kararı vererek önümüzdeki 2 yıl içerisinde 210'dan fazla okulda ana dili eğitiminin verilmesini öngörmüştür.

Ç. Yabancılar Düşük Ücretli İşlerde Çalışmaya Daha İstekli

Danimarka İstatistik Kurumu (Statistiks Danmark) tarafından yayımlanan bir çalışmada ülkedeki yabancıların Danimarkalılara göre düşük ücretli işlerde çalışmaya daha çok istekli olduklarının belirlendiği, buna göre Danimarka'da çalışan yabancıların % 27'sinin saat ücreti 130 DKK'nun altında olan işlerde çalıştıkları, buna karşılık Danimarkalılar arasında bu oranın % 10'da kaldığı tespit edilmiştir.

D. Yeni Kuşak Göçmenlerin Seçimlere Katılımı Daha Düşük

Danimarka'da yaklaşan yerel seçimler göz önüne alınarak yapılan bir araştırmada Batı Avrupa dışındaki ülkelerden gelen göçmenlerin sonradan gelen kuşaklarının seçimlere ve demokratik süreçlere ebeveynlerinden daha az katılım gösterdiklerinin belirlendiği açıklanmıştır. Söz konusu

araştırmada son seçimlerde sandıklara giden Batı Avrupa dışından gelen birinci kuşak göçmenlerin oranı % 36,9 iken bu oranın sonradan gelen kuşaklar arasında %31,7'ye düştüğü tespit edilmiştir.

E. Doğu Avrupa'dan Gelen İşçi Sayısı Artmakta

Danimarka işgücü piyasasına katılan Doğu Avrupa ülkelerinden gelen işçilerle ilgili yapılan bir çalışmada sayının 51.000'i aştığı belirtilerek bu rakamın düşmesinin söz konusu olmayacağı gibi giderek artacağı kaydedilmiştir. Özellikle Danimarka iş dünyası tarafından bu ülkelerden gelen işçilerin işbirliğine daha açık olmaları ve daha az ücretle çalışmayı kabul etmeleri gerekçe gösterilerek daha çok tercih edildikleri, dolayısıyla Danimarkalı işçiler ile Danimarka'da sürekli oturma ve çalışma izni olan göçmen işçileri zor günlerin beklediği ifade edilmiştir.

F. Mesleki Eğitim Kurumlarına Talep Azalmakta

Danimarka'da gençlerin son yıllarda mesleki eğitim veren okullara gitmek yerine çoğunun normal liseleri tercih etmesinden kaynaklanan durumun daha ileriki yıllarda ciddi sorunlara sebep olacağı, ara eleman bulma sorununun giderek arttığı kaydedilerek bu alanda ciddi reforma gereksinim duyulduğu ifade edilmiştir. Ayrıca mesleki eğitime devam edenlerinin çoğunun da eğitim süresi içerisinde mesleki eğitimden ayrıldıkları göz önüne alındığında başta mesleki eğitime giriş koşullarının yoğunlaştırılmasının yanı sıra mesleki eğitime devamı teşvik edici düzenlemelerin yapılması gerektiği dile getirilmiştir.

G. Müslüman ve Hristiyan Göçmen Nüfusun Sayıları Değişiyor

Danimarka Kopenhag Üniversitesi Sosyoloji Bölümü tarafından geçen 10 yıl içerisinde göçmenlerle ilgili kaydedilen gelişmeler konusunda yapılan çalışmada, 10 yıl öncesinde Müslüman göçmenlerin sayısının Hristiyan göçmenlere göre % 30 daha fazla olmasına karşın bugün aradaki farkın % 7'ye kadar düştüğü kaydedilmiştir. Çalışmada Danimarka'da şu anda 244.000 Müslüman göçmen, 227.000 ise Hristiyan göçmen ve onların geriden gelen kuşaklarının bulunduğu belirtilmekte, AB üyesi ülkeler arasında uygulanan serbest dolaşım dolayısıyla Danimarka'daki Müslüman ve Hristiyan göçmenler arasındaki farkın giderek azalacağı, önümüzdeki 5 yıl içerisinde Hristiyan göçmenlerin sayısının Müslüman göçmenlerin sayısını geçeceği kaydedilmiştir.

Ğ. Ülkesine Döner Türk Göçmen Gençlerin Sayısı Artmakta

Danimarka İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan Türk kökenli Danimarkalılarla ilgili istatistikî verilerde 2012 yılında Türkiye'ye kesin dönüş yapan Türk kökenli Danimarkalıların sayısı 506'ya ulaşmıştır. Bu eğilimin 2010 yılında 325 kişi ile başladığı, 2011 yılında 495'e yükseldiği kaydedilmiştir. Söz konusu geri dönüşün Türk ekonomisinde kaydedilen gelişmelerden kaynaklandığı belirtilerek özellikle 20-24 yaş arası gençlerin Türkiye'de şanslarını denemek istedikleri ifade edilmiştir.

H. Göç ve Uyum Araştırmasında İlginç Sonuçlar

Danimarka'da göçmenler ve uyum alanında en çok ciddiye alınan ve kapsamlı araştırmalardan olan Rockwool Fonu'nun göç ve uyum araştırmasında çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Rockwool Fonu Araştırma Birimi tarafından gerçekleştirilen araştırmada göçmenler arasındaki boşanma oranının Danimarkalıları geçtiği belirtilmekte, özellikle ikinci ve üçüncü kuşak göçmenlerin Danimarka yaşam tarzını benimsedikleri kaydedilmektedir. Söz konusu araştırmada göçmen grupları arasında eğitim, iş piyasası sosyalleşme gibi konularda istatistikî bilgiler verilmekte, göçmenlerin eş seçiminde büyük oranda kendi milletinden ve kültüründen biriyle evlenmeyi tercih ettikleri belirtilmektedir. Araştırmada ayrıca Danimarkalılarla evlenen Türk, Pakistanlı ve eski Yugoslavya'dan gelen göçmen oranının oldukça düşük olduğu kaydedilmekte, genç göçmenlerin artık kendi ülkelerinden biriyle evlenmek yerine Danimarka'da yaşayan kendi milletinden ve kültüründen birini eş olarak tercih ettikleri ifade edilmektedir.

Öte yandan Türkiye, Pakistan, Irak ve eski Yugoslavya'dan gelen göçmenler arasında yapılan araştırmaya göre 25-54 yaş arasındaki göçmenler arasındaki boşanma oranının % 34'e ulaşmış bulunduğu dikkat çekilen araştırmada uzmanlar her ne kadar bu durumun tuhaf görünse de boşanma oranındaki artışın göçmenlerin Danimarka'ya uyumunu ve Danimarkalılarla neredeyse aynı oranı yakalamış olmasının Danimarka yaşam tarzını benimsediklerini göstermeleri açısından olumlu değerlendirilmesi gerektiğini de dile getirmektedirler. Araştırmanın en çarpıcı sonuçlarından biri ise yaşam tarzı tercihinde birinci kuşak göçmenler ile ikinci ve üçüncü kuşak göçmenler arasında oluşan uçurumun ortaya çıkmasıdır. Genç göçmen grupların Danimarkalı komşularının yaşam tarzını tercih ettikleri, çalışma, eğitim, boş zamanları değerlendirme gibi konularda göçmenler ile Danimarkalıların tercihleri arasında bir fark görülmediği belirtilmektedir.

Araştırmada Danimarka'da yaşayan geç gemenlerin aile kurma ocuk sahibi olma gibi konularda Danimarkalılara benzedikleri, belli bir ekonomik altyapıyı oluşturduktan sonra evlenme ve ocuk sahibi olmayı dūřundukleri, dolayısıyla geç evlendikleri ancak erken boşandıkları gibi bir durumun ortaya çıktığı dile getirilmektedir. Yine Araştırmaya gere Danimarka'ya en iyi uyum sağlayan gemen grupları olarak Pakistanlılar ve eski Yugoslavya'dan gelen gemenler n sıralarda yer alırken vatandaşlarımız ise orta sıralarda gelmektedir.

3.5.5.3. Sayısal Veriler

A. Danimarka Uyruguna Geçen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıllar	Sayı
1979-1999	11.170
2000	3.096
2001	3.270
2002	1.948
2003	2.158
2004	732
2005	878
2006	1.125
2007	527
2008	581
2009	511
2010	239
2011	227
2012	278
2013	164
2014	148
Toplam	27.052

Kaynak: Danimarka İstatistik Būrosu

B. Danimarka'ya Gelen ve Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2010	832	431
2011	662	604
2012	667	675

2013	833	578
2014	1.008	585

Kaynak: Danmarks Statistiks –VANIAAR - UDVAN

C. Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Türk	527	581	511	239	227	278	164	148
Irak	515	1.166	1.201	368	1.065	775	340	1.561
Bosna Hersek	224	270	265	131	217	169	35	55
Somali	317	527	264	142	345	387	57	390

Kaynak: Invandrere i Danmark 2012 Pg. 40

Ç. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Danimarka'da 5'i federasyon, 1'i kadın derneği, 3'ü Danimarka'daki Türk işadamları tarafından ticari ve ekonomik alanda kurulmuş dernekler (Danimarka-Türkiye İşadamları Derneği (DATİAD), Müstakil İşadamları Derneği (MÜSİAD) ve Danimarka Türk Ticaret ve Sanayi Odası (TÜMSİAD)) ile 2'si de üniversite öğrencilerinin/mezunlarının kurduğu dernekler (Türkiye Danimarka İletişim Platformu ve Danimarka Türk Gençlik Derneği) olmak üzere, vatandaşlarımız tarafından kurulan toplam 67 civarında dernek bulunmaktadır.

2014 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	5
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	42
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	18
Spor Dernekleri	1
Diğerleri	1
Toplam	67

D. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

2014 Yılı İtibariyle

Avrupa Parlamentosu	-
Federal Parlamento	3
Eyalet Parlamentoları	-
Yerel Yönetimler	38
Yabancılar Meclisleri	-
Toplam	41

3.5.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

İki Ülke Arasında İmzalanan Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret Anlaşması	15.12.1948
Türkiye-Danimarka İktisadi, Sınai, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması	26.10.1976
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	07.02.1990
Sağlık İşlerine İlişkin Protokol	25.04.1991
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	30.05.1991
Turizm İşbirliği Anlaşması	20.07.1993
Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	22.01.1976

Ülkemiz ile Danimarka arasında 22 Ocak 1976 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 1 Şubat 1978 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anılan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, 13 Aralık 1999 tarihinde revize edilmiştir ve revize Sözleşme 1 Aralık 2003 tarihinden bu yana yürürlüktedir.

3.6. AVUSTURYA

3.6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.6.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk Vatandaşı
Erkek	4.155.339	536.827	59.093
Kadın	4.352.447	529.287	55.647
Toplam	8.507.786	1.066.114	114.740

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

3.6.1.2. Avusturya Vatandaşlığına Geçmiş Türklerle Birlikte Türk Nüfus

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Türk Vatandaşı Olanlar	Avusturya Vatandaşı Olanlar	Toplam
114.740	162.489	277.229

3.6.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	0-5	6 – 14	15 – 24	25 – 49	50 – 64	65 ve yukarı
Erkek	4.161	5.823	8.569	29.877	7.263	3.400
Kadın	3.859	5.610	8.365	25.808	8.497	3.508
Toplam	8.020	11.433	16.934	55.685	15.760	6.908

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

3.6.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Eyaletler	Toplam
Burgenland	835
Kaernten	874
Aşağı Avusturya	15.474
Yukarı Avusturya	14.352
Salzburg	6.444
Steiermark	6.651
Tirol	11.823
Vorarlberg	13.471
Viyana	44.816
Genel Toplam	114.740

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu 2014 İstatistik Yılı

3.6.1.5. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Milliyet	Toplam
Almanya	164.820
Türkiye	114.740
Sırbistan	112.477
Bosna-Hersek	90.963
Hırvatistan	61.959
Romanya	59.702
Polonya	50.271
Macaristan	46.264
Rusya	28.769
Slovakya	28.612
İtalya	20.195
Makedonya	20.135
Kosova	19.872
Bulgaristan	15.942
Afganistan	14.016
Slovenya	11.289
Çek Cumhuriyeti	10.908
Çin	10.765
Diğer	184.415
Toplam	1.066.114

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu / 2014 İstatistik Yılı

3.6.1.6. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2014 yılı itibarıyla

Büyükelçilik Görev bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen	
			Türk-Türk*	Türk*-Yabancı
Avusturya	1.445	351	152	548

Kaynak: Statistisches Jahrbuch 2014

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan “Mavi Kart” hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu gruba dâhil değildir.

3.6.1.7. Türk Vatandaşlarında Nüfus Hareketliliği

Aşağıdaki tablo, Avusturya’ da 01.01.2013-31.12.2013 tarihleri arasında Türk vatandaşlarının nüfus hareketliliğini göstermektedir.

*Yılın Başındaki Türk Vatandaşı Nüfus Sayısı	113.670
*Doğum/Ölüm Dengesi	+ 1.094
*İç/Diş Göç Dengesi	1.322
*Vatandaşlığa Geçenler	1.772
*Son Bir Yıl İçindeki Sayısal Artış	1.070
*Yıl Sonu Türk Nüfus Sayısı	114.740

3.6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.6.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Avusturya’nın çalışma yaşındaki (15-64 yaş) nüfusunun toplam sayısı 5.734.248 olup, bu sayının 4.485.700’ü istihdam hayatına katılmış bulunmaktadır. Sivil işgücünün (15-64 yaş) istihdama katılım oranında, % 73,4’ lük bir ortalama değerle AB üyesi ülkeler arasında dördüncü sırada gelmektedir. İşgücüne katılım oranı Avusturya vatandaşlarında % 74,7 iken (erkeklerde: % 79,1 kadınlarda: % 70,3), bu oran göçmen kökenlilerde ortalama % 66 (erkeklerde % 73,2 kadınlarda % 59,2), Türk kökenlilerde de % 54,1 (erkek: % 68,5, kadın: % 38,3) şeklinde ortaya çıkmaktadır.

3.6.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Cüzi Çalışma Üst Sınırları 01.01.2015 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde yeniden belirlenmiştir. Buna göre kaza sigortası dışında uzun vadeli sigorta kolları primi ödenmeyen kısmi süreli ve sınırlı kazançlı bu çalışma ilişkisinde; günlük 31,17 Avro, aylık 405,98 Avro kazanç elde edilebilecektir.

Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı, Avusturya iş piyasasında işgücü ihtiyacı duyulan mesleklerle ilgili 2015 yılında esas alınacak listeyi açıklamış bulunmaktadır. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu üçüncü ülke vatandaşları, mevcut puanlama sisteminde (toplam 75 puanda en az 50 puan) gerekli koşulları yerine getirmiş olmaları şartıyla, "Kırmızı-Beyaz-Kırmızı Kart" olarak adlandırılan çalışma ve ikamet vizesi almak üzere başvuruda bulunabileceklerdir.

Nitelikli yabancı işgücünün Avusturya'ya yasal göçünde esas alınacak puanlama sisteminde "mesleki kalifikasyon", "mesleki deneyim" "yaş", "dil bilgisi" ve "ücret" gibi unsurlar tayin edici kriterler olarak belirlenmiş olup; Avusturya'da bir işyerinden bağlayıcı iş teklifi aldığını kanıtlaması ve işverenin kanuna, tüzüğe ve toplu iş sözleşmesine uygun bir asgari ücret ödemeye hazır olduğunu belgelemesi halinde "Kırmızı Beyaz Kırmızı Kart (Rot Weis Rot)" verilecektir.

2015 Yılı için ihtiyaç duyulan Mesleklerin listesi:

- 1- FräserInnen (Frezeciler)
- 2- SchwarzdeckerInnen (Kaplamacılar)
- 3- DreherInnen (Tornacılar)
- 4- LandmaschinenbauerInnen (Tarım aletleri/makineleri yapımcıları)
- 5- DachdeckerInnen (Çatı Kaplamacıları, Çatı Aktarıcıları)
- 6-TechnikerInnen mit höherer Ausbildung (Ing.) für Maschinenbau (Makine İmalatı alanında yükseköğrenimli teknikerler/mühendisler)
- 7-TechnikerInnen mit höherer Ausbildung (Ing.) für Starkstromtechnik (Yüksek akım alanında eğitim görmüş teknik eleman/mühendisler)
- 8- SchweißerInnen, SchneidbrennerInnen (Kaynakçılar, kesici oksijen aleti kullanıcıları)
- 9- Werkzeug-, Schnitt- und StanzenmacherInnen (Delme ve kesme alet yapımcıları)
- 10- Sonstige SpenglerInnen (Yalıtımcılar)
- 11- TechnikerInnen für Starkstromtechnik (Yüksek akım teknikerleri)

Federal Çalışma Bakanlığı, kilit personel (Schlüsselkraft) konumunda istihdam edilecek yabancı işgücüne ödenmesi zorunlu asgari ücret sınırlarını da yeniden belirlemiştir. Bu kapsamda; 30 yaşın altındakilere 2.325,- Avro, 30 yaşın üstündekilere ise 2.790,- Avro aylık ücret ödenmesi gerekecektir. Bu sınır, yüksek öğrenimlilere 2.092,50 Avro olarak uygulanacaktır. Şirketlerde üst düzey yönetici konumunda çalıştırılacak yabancılar için öngörülen ücret sınırı da 5.580,- Avro olarak belirlenmiş bulunmaktadır.

3.6.2.3. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

Eylül 2014 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1709452	70,3	2.006.748	79,1	3.716,200	74,7
Yabancı	251.600	59,2	295,600	73,2	547,200	66
Türk*	15.500	39	31,100	68,5	46,600	54,1

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu (Bevölkerung nach dem Erwerbsstatus Status 2014) İşsiz kişiler dahil değildir.

*5901 Sayılı Kanun kapsamında izinle Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız ile işsizlik kaydı bulunan vatandaşlarımız bu gruba dâhil değildir.

B. Toplam İşgücününün (25-64 Yaş) Eğitim Durumu

01.01.2014 tarihi itibarıyla

	Genel	Avusturya Kökenli	Türk Kökenli	AB ve AEA/İsviçre Kökenli
Toplam Sayı	5.734.248	3.594.700	148.300	379.900
Zorunlu Eğt. %	15,7	12,2	62,0	10,1
Mesleki Eğt. %	52,8	57,4	25,1	39,9
Lise ve Dengi%	15,1	14,5	9,0	23,7
Yüksek Öğr. %	16,4	15,9	3,9	26,3

Kaynak: Migration&Integration 2014

C. Çalışan Türklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Türk Vatandaşları	Türk Asıllı Olanlar
15-19	<3.000	<3.000
20-24	5.500	7.100
25-29	8.600	10.800
30-54	31.500	66.600
55-64	<3.000	3.900
65>	<3.000	<3.000
Toplam	54.600	96.000

Kaynak: İş Piyasası Servisi İstatistikleri

Ç. Çalışan Türklerin Çalışma Dairelerine/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Sayı
Burgenland	450
Kaernten	426
Aşağı Avusturya	8318
Yukarı Avusturya	6.074
Salzburg	3.384
Steiermark	2023
Tirol	7.555
Vorarlberg	7.851
Viyana	18.552
Genel Toplam	54.634

Kaynak: İş Piyasası Servisi İstatistikleri

D. Çalışan Yabancıların İş Kollarına Göre Dağılımı

Çalışma hayatında bulunan Türk veya Türk asıllı göçmenlerin % 93,9'u ücret karşılığı bağımlı çalışmaktadır. Bunların % 61,2'si işçi statüsünde, % 31'i ise sözleşmeli konumunda istihdam edilmektedir. Kamu hizmetlerinde görev yapan Türk kökenlilerin oranı % 1,4 şeklinde verilmektedir. Türk kökenlilerin % 6,1'i kendi nam ve hesabına serbest çalışmaktadır.

Federal İstatistik Kurumu, vatandaşlarımızın veya Türk kökenli çalışanların iş kollarına dağılımına ilişkin istatistik tutmamaktadır. Bununla birlikte; hizmet sektörünün belirli alanlarında (işçi kiralama, bina temizliği, oto kiralama) istihdam edilen göçmen kökenlilerin oranı % 38'i bulmaktadır. Keza, turizm sektörü çalışanlarının % 34'ü, inşaat sektörü çalışanlarının da % 26'sı yabancı asıllıdır. Buna karşılık banka ve sigortacılık alanında çalışanların sadece % 11'i, kamu yönetimi ve savunma hizmetlerinde istihdam edilenlerin de % 6'sı göçmen kökenlilerden oluşmaktadır. Federal İstatistik Kurumu tarafından çıkartılan "Göç ve Entegrasyon Yıllığı 2014" adlı kitapçık, 2013 yılı verileri ışığında, göçmen kökenli yabancıların çalıştıkları iş kollarına göre oransal dağılımını şöyle vermektedir:

E. Yabancıların Çalıştıkları İş Kollarına Göre Dağılımı

İşkolları	Yerli %	Göçmen%
İnşaat	8,4	11,2
Tarım, Orman, Balıkçılık	5,7	0,7
Maden	0,2	0,1
İmalat Sanayi	15,4	16,4
Enerji, Su	1,3	0,6
Ticaret, Oto Tamirciliği	14,6	14,5
Gastronomi	4,5	11,7
Haberleşme ve İletişim	2,9	1,9
Sağlık ve Sosyal İşler	9,8	9,5
Eğitim, Öğretim	7,1	5,0
Ev Hizmetleri	0,2	0,3
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	7,6	2,3
Bilim ve Teknik	5,9	4,8
Ulaştırma	4,8	6,6
Kültür, Sanat ve Eğlence	1,6	2,1
Emlak	0,9	0,9
Toplam	100	100

Kaynak: Göç ve Entegrasyon Yıllığı 2014

Not: İş Piyasası Servisi, çalışan vatandaşlarımızın iş kollarına göre dağılımı hakkında istatistik tutmamaktadır.

F. Bağımsız Çalışanlarla İlgili Bilgiler

Avusturya İstatistik Kurumu, bağımsız çalışanların milliyetleri ve faaliyet gösterdikleri sektörlerle göre dağılımına ilişkin istatistik tutmadığı gibi, bunların istihdam ettiği işçi sayısı hakkında da bilgi ve doküman mevcut değildir.

Federal İstatistik Kurumu tarafından çıkartılan “Göç ve Entegrasyon Yıllığı 2014” adlı kitapçık, 2013 yılı verileri ışığında çalışma hayatındaki 277.000 Türk ve Türk asıllı göçmen nüfusun 6.580’nin bağımsız çalıştığına işaret etmektedir.

Viyana Ticaret Odası yetkililerinin yaptığı açıklamalara göre, sadece Viyana bölgesindeki Türk ve Türk asıllı müteşebbislerin sayısı 3.000’i geçmektedir ve bunlardan 1.000 kadarının halen Türk vatandaşı olduğu anlaşılmaktadır. Müteşebbislerimizin faaliyet alanı, % 45 ile ticari sektörlerde yoğunlaşmaktadır. Zanaatkâr olarak serbest meslek icra edenlerin oranı ise % 29 olup, bu sektörü % 26 ile hizmetler takip etmektedir.

Vatandaşlarımızın veya Türk kökenli müteşebbislerin kurmuş oldukları şirketlerin türleri ve büyüklüklerine ilişkin ayrı bir istatistik tutulmamaktadır. Bununla birlikte, bunların ağırlıklı olarak perakende ticaret sektöründe (2.000) ve gastronomi (500) alanında faaliyet gösterdiği, keza 100 kadar şirketin ithalatçı-toptancı olarak ticari faaliyet yürüttüğü tahmin edilmektedir. Türk veya Türk kökenli işletmelerde toplam 15.000 kişinin istihdam imkânı bulunduğu ve bu sayının çok büyük oranda yine Türk kökenli göçmenlerden oluştuğu düşünülmektedir.

Avusturya Ticaret Odası yetkilileri, Türk veya Türk kökenli şirketlerin toplam 300 milyon Avro tutarında bir ciroya sahip olduğunu tahminen belirtmektedirler. Bu ciroların yaklaşık % 30’unun, Türkiye’den mal ithal eden firmalara ait olduğu hususunda ortak görüş bulunmaktadır.

Avusturya’da faaliyet gösteren Türk girişimciler, çoğunluğu küçük ve orta ölçekli Türk işletme sahiplerini bir araya getiren ATİS, TÜMSİAD, MÜSİAD ve Viyana Türk İş Adamları Derneği adı altındaki teşkilatlarla örgütlenmiş bulunmaktadır.

G. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

01.01.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Ortalama Aylık Ücretler (€)
İmalat Sanayi	2.113
İnşaat	1.889
Ticaret, Oto Bakım ve Tamiri	1.608
Ulaştırma ve Depolama	2.002
Gastronomi	1.143
Bankacılık ve Sigortacılık	2.712
Diğer Ekonomik Faaliyetler	1.353
Kamu Hizmetleri, Savunma, Sosyal Sigortalar	2.204
Eğitim, Öğretim	2.250
Sağlık ve Sosyal İşler	1.764
Tüm Faaliyet Alanları Ortalaması	1.906

Kaynak: Federal Çalışma Bakanlığı

Avusturya’da yasal asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte Federal Çalışma Bakanlığı sadece ev hizmetlerinde istihdam edilenlere uygulanmak üzere aylık asgari ücret sınırlarını belirlemektedir. Bu kapsamda ödenecek asgari ücretlerde istihdam edilen kişinin mesleki eğitimi ve çalışma süresi esas alınmaktadır. Avrupa Birliği’ne üye 27 ülkeden 20’sinde Asgari ücret/Saat belirlenmiştir. Avusturya, Almanya, Danimarka, İsveç, İtalya, Kıbrıs Rum Kesimi ve Finlandiya’da asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır. En düşük asgari ücret Bulgaristan’da 0,95 Avro/saat, en yüksek ise Lüksemburg’da 11,10 Avro/Saat olarak belirlenmiştir. 2013 yılında 20 Avrupa ülkesinden 12’sinde asgari ücrete zam uygulanmıştır. Ancak zamlar çok cüzi miktarda uygulanabilmiştir. Bununla birlikte Yunanistan’da % 23 oranında, Portekiz, İrlanda, Romanya ve Çek Cumhuriyeti’nde ise cüzi miktarlarda asgari ücretlerde kesintiye gidilmiştir.

Federal Çalışma Bakanlığı, ev hizmetlerinde çalıştırılan meslek eğitilmiş personele 1-5 hizmet yılı için 1.162,00 € tutarında asgari ücret ödenmesini kararlaştırmıştır. Aynı hizmet süresi için ev hizmetlerinde çalıştırılan eğitimli aşçılara 1.535,00 €, keza çocuk ve bebek bakıcılarına, yine aynı koşullarda 1.265,00 € asgari ücret ödenmesi zorunludur. Ev hizmetlerinde hasta veya yaşlı bakımı için istihdam edilen kişiler 1.332.00 € (1-5 hizmet yılı için) asgari ücret almaktadır. Bu personelin eğitimli olması halinde ödenecek asgari ücret sınırı 1.594.00 € olarak tespit edilmiştir.

Ğ. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB) çatısı altında faaliyet gösteren toplam 7 sendika ile işverenleri temsilen Ticaret Odaları arasında her yıl toplam 450 den fazla toplu iş sözleşmesi imzalanmaktadır. Bu sözleşmeler yıllık ücret artışları yanında tatil ödeneği ve yılsonu ikramiyesi gibi ücret dışı yapılan yardımları da içermektedir.

H. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	135.827	7,0	183.530	8,2	319.358	8,4
Yabancı	33.022	10,5	47.872	10,8	80.894	12,1
Türk*	4.443	-	7.378	-	11821	18*

Kaynak: Federal İş Piyasası Servisi – 2014 Raporu

*Meslek eğitimine devam eden vatandaşlarımız dâhildir. İşsizlik kaydı bulunan bu grubun çıkması halinde, vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranı % 13,8 şeklinde ifade edilecektir.

Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izinle Türk vatandaşlığından ayrılan “Mavi Kart” hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu gruba dâhil değildir.

I. İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine / Bölgelere / İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

2014 Yılı Ortalaması

Federal Eyaletler	Kadın	Erkek	Toplam	Son 12 Ay Artış %
Burgenland	30	55	85	21,6
Kaernten	39	59	98	12
Aşağı Avusturya	601	1.147	1.748	10
Yukarı Avusturya	484	835	1.319	15,9
Salzburg	184	329	513	20,4
Steiermark	317	514	830	25,7
Tirol	460	572	1.032	13,1
Vorarlberg	331	508	839	7,1
Viyana	1.999	3.358	5.337	20,1
Toplam	4.445	7.377	11.821	18*

Kaynak: AMS 2014 Ortalama İstatistik Dökümü

3.6.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.6.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Sosyal Güvenlik Kurumları

Avusturya sosyal güvenlik sistemi hastalık, kaza ve emeklilik sigortalarını kapsamaktadır. Her üç sigorta da çalışanlar için zorunlu tutulan sigorta kollarıdır. Bir istihdam kurumu tarafından yürütülen işsizlik sigortası da zorunlu sigorta kolu olup, ülke genelinde faaliyet gösteren Federal Çalışma Kurumu/İş Piyasası Servisi (AMS-Arbeitsmarktservice) tarafından sevk ve idare edilmektedir.

Hastalık sigortası, her Federal eyaletlerin tümünde bulunan 9 Bölge, 6 İşletme ve 4 Kurumsal olmak üzere toplam 19 hastalık kasası tarafından yürütülmektedir. 2013 yılı itibarıyla toplam 6.366.794 kişi hastalık sigortalarına aylık prim ödemektedir. Gelirlerin % 82,9'unu prim kesintilerinden sağlayan hastalık sigortası, 8,5 Milyonluk toplam nüfusun % 99,9' unu (6.366.794 Prim Ödeyen, 1.976.081 Aile Ferdi) kapsamında bulundurmaktadır. Sigorta kapsamında yapılan ve toplam bedeli 15,6 Milyar Avro olan yardım ve harcamaların tutarı, ulusal gelirin yaklaşık % 5'ine karşılık gelmektedir. Sağlık tesislerine (% 29) ve doktorlara (%24) yapılan ödemeler, gider kaleminin 53'ünü (8,3 Milyar Avro) oluşturmaktadır.

Emeklilik sigortası 6 yetkili kurum tarafından yürütülmektedir. Bu kurumlar; Emeklilik Sigortası Kurumu (ücret karşılığı bağımlı çalışanlar için), Demiryolu ve Maden İşçileri Sigorta Kurumu, Kamu Çalışanları Sigorta Kurumu, Bağımsız Çalışanlar Sigorta Kurumu, Çiftçiler Sigorta Kurumu ve Noterler Sigorta Kurumu şeklinde sıralanmaktadır.

Emeklilik sigorta kurumlarına toplam 3.715.733 kişi sosyal güvenlik primi ödemiştir. Bu sayı içinde Çalışanların Emeklilik Sigortası Kurumu (PVA) 3.166.706 kişi ile açık ara ilk sırada gelmektedir. Bağımsız çalışan toplam 549.027 kişi sosyal güvenlik prim kesintilerini, bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarına yatırmıştır.

Emeklilik sigortası kurumlarının 37,1 Milyar Avro olan toplam gelirinin 28,3 Milyar Avrosu prim kesintilerinden sağlanmaktadır. 2013 yılının toplam gideri olarak verilen 37,1 Milyar Avronun 32,7 Milyar Avrosu sigorta aylıklarına harcanmıştır.

2013 yılında Emeklilik sigorta kurumları toplam 2.299.114 hak sahibine sigorta aylığı ödemiştir. Bu sayının 1.586.640'sini yaşlılık aylığı, 204.096'unu maluliyet aylığı 508.378'ini de dul/yetim aylıkları oluşturmaktadır.

Her 1.000 çalışana düşen emekli sayısı 2013 yılı sonu itibarıyla 615 olarak tespit edilmiştir. Ortalama emeklilik yaşı erkek sigortalılarda 59,6 iken bu yaş kadınlarda 57,5 olarak belirlenmiştir.

Rapor döneminde emeklilik sigorta kurumlarına 153.735 aylık başvurusu tespit edilmiştir. Bu başvurulardan 66.177'si yaşlılık aylığı, 52.326'sı maluliyet aylığı, 28.644'ü dul aylığı ve 6.588'i ise yetim aylığı talebiyle gerçekleşmiş olup, toplam 113.422 başvuru olumlu sonuçlanmıştır. Bu kapsamda 61.437 sigortalıya yaşlılık, 19.980 kişiye de maluliyet aylığı bağlanmış, 28.644 hak sahibine dul ve 5.376 hak sahibine yetim aylığı ödenmeye başlanmıştır. 33.879 başvuru henüz sonuçlandırılmamış olup, 41.053 başvuru reddedilmiştir.

Zorunlu kaza sigortası yürüten kurum sayısı 4 olup, bunlar; Genel Kaza Sigortası Kurumu, Demiryolu ve Maden İşçileri Kaza Sigortası Kurumu, Kamu Çalışanları Kaza Sigortası Kurumu ve Çiftçiler Kaza Sigortası Kurumu şeklinde sıralanmaktadır.

Toplam 6.195.225 sigortalının prim ödediği kaza sigortası kapsamında 101.209 hak sahibine aylık ödenmektedir. Bu aylıklar içinde kaza aylığı (85.918) ilk sırada gelirken, 12.657 dul ve 2.634 yetim aylığı verilmektedir. Kaza sigortasının 1,571 Milyar Avro tutan toplam gelirinin % 96,3'ü (1,513Milyar Avro) prim kesintilerinden elde edilmektedir. Toplam harcama tutarının (1.549 Milyar Avro) yaklaşık 609 Milyon Avroluk kısmı kaza aylıklarının finansmanı için kullanılmıştır. Kaza Sigortası tarafından 2013 yılında 177.310 iş kazası kaydedilmiştir.

3.6.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

A. Bakım Sigortası (Pflegeversicherung)

Bakım parası miktarlarında bir değişiklik yapılmamış olup bakım parası 1.1.2013 tarihinden itibaren aşağıdaki tutarlarda ödenecektir.

1. basamak bakım grubu için aylık (€)	154,20
2. basamak bakım grubu için aylık (€)	284,30
3. basamak bakım grubu için aylık (€)	442,90
4. basamak bakım grubu için aylık (€)	664,30
5. basamak bakım grubu için aylık (€)	902,30
6. basamak bakım grubu için aylık (€)	1.260,00
7. basamak bakım grubu için aylık (€)	1.655,80

01.01.2016 yılından itibaren geçerli olmak üzere bütün basamaklar için bakım paralarında % 2 oranında artış olacaktır.

- Bakım paralarında birinci ve ikinci basamak için yeni düzenlemelere gidilmiş olup, 01.01.2015 tarihinden itibaren yeni başvurularda birinci basamaktan bakım parası almak için bakıma muhtaçlık süresi ayda 60 saatten 65 saate, ikinci basamak için 85 saatten 95 saate çıkartılmıştır.

Bakım parasına kural olarak ikamet yerinin Avusturya olması durumunda hak kazanılabilmektedir. Bir AB-Ülkesinde, AEA-Ülkesinde veya İsviçre'de ikamet edilmesi durumunda da gerekli koşulların bulunması halinde bakım parasına hak kazanılabilmektedir. Bakım parası sadece dilekçe ile talep edilmesi durumunda verilebilmekte ve uzman doktor raporu gerektirmektedir. Bakım parasından Avusturya veya yabancı ülkelerden yapılan benzer ödemeler veya AB-ülkelerinden, AEA-ülkelerinden veya İsviçre'den ödenen bakım paraları mahsup edilmelidir. Böyle bir ödemenin başlaması ve söz konusu değişikliklerin hemen, ayrıca bakım parası hakkına yönelik değişikliklerin (örneğin hastanede yatma ve yurtdışında bulunma) dört hafta içerisinde bildirilmesi gerekmektedir.

B. Emekli Aylıklarına Getirilen Zam

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası (Pensionsversicherung) aylıkları, 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren % 1,7 oranında artırılmıştır. Dengeleme Zammı (Ausgleichzulage) miktarı da % 1,7 oranında artırılmış olup yalnız başına yaşayan hak sahipleri için 872,31 Avro olmuştur.

18 yaşını tamamlamış olup da mesleki veya yüksek öğrenimlerini sürdüren çocuklar için yapılan aile yardımlarının (çocuk parası), 2013 yılı Eylül ayından itibaren, ebeveynleri yerine, doğrudan hak sahibi çocuğa ait banka hesap numarasına havale edilmesi uygulaması başlatılmıştır. Mevcut yasal durumda 18 yaşındaki bir hak sahibi için 136,20 Avro çocuk parası ödenmekte olup, bu miktar 19 yaşında 158,90 Avroya yükseltilmektedir.

01.01.2014 tarihinde 50 yaşını doldurmuş olan sigortalılara, sadece sürekli olarak iş veya meslek göremezlik halinde maluliyet aylığı bağlanabilecektir. Bu tarihten önce yapılan geçici maluliyet aylığı ödemesi, iyileştirme aylığı (Rehabilitationsgeld) veya meslek değişikliği eğitimi yardımı (Umschulungsgelg) adıyla ödenmeye devam edecektir.

C. Reçete Ücreti Muafiyeti

1 Ocak 2015 tarihinden itibaren geçerli reçete ücreti ve muafiyet sınırları yeniden belirlenmiştir. Buna göre; düzenlenen her reçete için sigortalılardan 5,55 Avro katkı payı alınacaktır.

Aylık net kazancı 872,31 Avroyu aşmayan yalnız yaşayanlar ile aylık net kazançları 1.307,89 Avroyu aşmayan eşler, katkı payı ödemeyecektir. Bu miktara çocuk başına 134,59 Avro eklenmektedir.

Aynı şekilde, hastalıkları ya da özürlülük hali nedeniyle ortalamanın üstünde harcamaları olan ve aylık net kazancı 1.003,16 Avroyu aşmayan yalnız yaşayanlar ile aylık net kazancı 1.504,07 Avroyu aşmayan eşlere de reçete ücretinden muafiyet hakkı tanınmıştır.

Hastalık Kasaları tarafından sigortalılara düzenlenen Elektronik-Sağlık Kartı (E-Card) için düzenleme bedeli olarak 10.30 Avro tahsil edilmekte olup, bu bedel 2016 yılı için 10,85 Avro olacaktır.

Ç. İşsizlik Sigortası (Arbeitslosenversicherung)

İşsizlik Sigortası prim kesintisinin işçi payında esas alınan aylık kazanç sınırları yeniden belirlenmiş olup, aşağıda verilmektedir:

<u>Prime</u>	<u>Esas Aylık Kazanç</u>	<u>Prim Oranı</u>
Aylık	1.280,00 Avrodan az olan kazançlarda	Prim kesintisi yapılmayacaktır.
Aylık	1.280,00-1.396, 00 Avro kazanç aralığında	% 1 oranında,
Ayık	1.396,00-1.571,00 Avro kazanç aralığında	% 2 oranında,
Aylık	1.571,00 Avrodan fazla olan kazançlarda	% 3 oranında işsizlik sigortası prim kesintisi yapılacaktır.

01.01.2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren yasal düzenleme kapsamında; malullüğe bağlı olarak uygulanan erken emeklilik (57 Yaş) sisteminde değişikliğe gidilmiştir. Buna göre; 57. yaşını doldurmuş olup, malullük aylığı bağlanmasına ilişkin tespit işlemlerinin başlatıldığı tarihten (Stichtag) önceki son 15 yıl içinde en az 10 yıl süreyle yapmış oldukları işi hastalık veya engellilik hali nedeniyle artık yapabilecek durumda olmayan sigortalılar malûl kabul edilmektedir. Yeni düzenleme ile 57 yaş sınırı, 1.1.2013 tarihinden itibaren kademeli olarak 60 yaşa yükseltilmiştir. Buna göre söz konusu malullük aylığının bağlanması için 2013 yılında talepte bulunacakların 58. yaşını doldurmuş olmaları gerekmektedir.

Aynı yasal mevzuatla „Geçiş Aylığı“ (Korridorpension) ile ilgili düzenlemede de değişikliğe gidilmiş ve 62. yaşın doldurulması ve 37,5 yıllık (450 ay) sigortalılık süresinin bulunması halinde bağlanan geçiş aylığı için öngörülen sigortalılık süresi, 1.1.2013 tarihinden itibaren kademeli olarak 480 aya (40 yıl) çıkarılmıştır. Buna göre söz konusu aylığın bağlanması için 2013 yılında talepte bulunacak sigortalıların 38 yıllık (456 ay) sigortalılık süresinin bulunması gerekmektedir.

3.6.3.3. Sayısal Veriler

A. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı	
	Genel	Türk*	Genel	Türk*
2010	3.540.529	46.300	2.219.923	-
2011	3.607.920	46.000	2.249.152	9.587
2012	3.673.673	39.400	2.273.628	9.976
2013	3.715.733	37.800	2.299.114	9.991

Kaynak: Statistisches Handbuch 2014, Arbeitsmarktstatistik

*Not: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izinle Türk vatandaşlığından ayrılan “Mavi Kart” hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sayılara dâhil değildir.

B. Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

01.01.2014 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	
	Genel	Türk*
Bağımlı Çalışan		
Yaşlılık	1.356.040	5.297
Maluliyet	172.880	2.479
Ölüm(Dul, Yetim)	422.220	2.215
İşsizlik	354.687	-
Bağımsız Çalışan / Serbest Meslek Sahibi		
Yaşlılık	247.720	-
Maluliyet	23.500	-
Ölüm(Dul, Yetim)	86.100	-

Kaynak: Statistisches Handbuch 2014, AMS

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu gruba dâhil değildir. Avusturya'da mukim vatandaşlarımıza yapılan aylık ödemelerinin tutarı verilmemektedir.

**Bağımlı çalışanlar bölümündeki işsizlik sigortası yardımları bağımsız çalışanları da kapsamaktadır.

C. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

01.01.2014 tarihi itibarıyla Bağımlı Çalışan İşçiler

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Toplam
• Yaşlılık	10,25	12,55	22,80
• Hastalık	3,95	3,70	7,65
• İşsizlik	3,00	3,00	6,00
• İş Kazası	0,00	1,30	1,30
• İşçi Odası Üyelik	0,50	0,00	0,50
• Kötü Hava Ödeneği	0,70	0,70	1,40
• Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,00
• İşletme İçi Emeklilik Primi	0,00	1,53	1,53

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği

Ç. İşsizlik Ödeneği

İş piyasasına amade olan işsizlere, ön sigortalılık koşulunun yerine getirilmesi halinde “İşsizlik Parası” (Arbeitslosengeld) ödenmektedir. İşsizlik parasında uygulanan genel kural işsizlik müracaatından geriye doğru 2 yıl içinde en az 52 hafta süresiyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olmasıdır. Hak sahibinin 25 yaşın altında olması halinde, işsizlik kaydından geriye doğru 1 yıl içinde en az 26 haftalık prim süresi talep edilmektedir.

İşsizlik Parası, asgari 20 hafta süreyle ödenmektedir. Ödeme süresi, son 5 yıl içinde en az 156 hafta (3 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş bulunan hak sahipleri için 30 haftaya, 40 yaşını doldurmuş ve son 10 yıl içinde en az 312 hafta (6 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş hak sahipleri için 39 haftaya, başvuru tarihinde 50 yaşını aşmış ve son 15 sene içinde en az 468 hafta (9 yıl) prim ödemiş hak sahipleri için 52 haftaya yükseltilmektedir.

İşsizlik parası, emeklilik sigortası kurumlarınca mesleki rehabilitasyona tabi tutulan hak sahiplerine istisnai olarak 78 hafta süreyle ödenebilmektedir.

İşsizlik parası miktarı, hak sahibinin son bir yıllık ortalama net gelirinin % 55'i oranında olup, 20-52 hafta arasında değişen süre için ödenebilmektedir. Hak sahibine, birlikte yaşadığı ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri için ayrı ayrı günlük 0,97 Avro tutarında ilave ödeme yapılmaktadır. İşsizlik parası için tavan ücret 4.230,- Avro olarak belirlenmiştir.

İşsizlik sigortası kapsamında, işsizlik parası alma süresi dolan işsizlere, hak sahibinin herhangi bir geliri olmaması şartına bağlı olarak “Muhtaçlık Ödeneği” (Notstandshilfe) yardımında bulunmaktadır. Muhtaçlık süresine bağlı olarak yapılan bu yardımın miktarı, işsizlik parasının % 92-95'i oranında değişmekte olup, meblağın hesabında hak sahibinin veya birlikte yaşadığı aile fertlerinin gelirleri dikkate alınmaktadır.

İşsizlik sigortası kapsamında; hak sahiplerine Emeklilik Avansı (Pensionsvorschuss), Meslek Geliştirme Yardımı (Weiterbildungsgeld), Meslek Değiştirme Parası (Umschulungsgeld) gibi ilave maddi destekler sağlanmaktadır.

D. İşsizlik Ödeneği Alanlar

2013 yılı itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam	Milyon (€)
İşsizlik Parası (İ.P)	57.935	82.752	140.468	1.747,02
Muhtaçlık Yardımı (M.Y)	47.641	72.634	120.276	1.218,79
Yaşlılık Aylığı Ön Ödemesi	3.792	6.468	10.261	204,09
Eğitim Yardımları	11.503	9.126	20.628	110,01
Diğer	37.406	25.430	62.836	38,70
Toplam	158.277	196.410	354.687	3.318,61

Kaynak: Federal İstihdam Ajansı 2013

E. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

Vaka	2011	2012	2013
İş Kazası	113.500	112.104	108.353
Meslek Hastalığı	1.498	1.474	1.569
Yol Kazası	12.810	13.328	13.905
Öğrenci Kazası	54.373	54.393	53.483
GENEL	182.181	181.299	177.310

Kaynak: Statistisches Handbuch 2014

F. Çocuk Parası Miktarları

01.01.2014 yılı itibarıyla

Yaş	1. Çocuk (€)	2. Çocuk (€)	3. Çocuk (€)	4. Çocuk (€)	5. Çocuk (€)	6. Çocuk (€)
0-3	109,70	123,10	159,95	211,70	263,70	315,50
3-10	117,30	130,70	167,10	219,30	271,30	323,10
10-19	136,20	149,60	186,00	238,20	290,20	342,00
19-26	158,90	172,30	208,70	260,90	312,90	364,70

Kaynak: Federal Ekonomi Bakanlığı

* 7. ve sonrası her çocuk için 50,- Avro fazla ödeme yapılır.

* Engelli çocuklar için 150,- Avro tutarında ek ödeme yapılmaktadır.

* 6-15 yaş grubuna giren çocuklar için her yılın Eylül ayında bir defaya mahsus olmak üzere „okul başlangıç desteği“ adı altında çocuk başına 100,- Avro ilave ödeme yapılmaktadır. Bu yardım için yazılı başvuru şartı aranmaz.

* Çocuk Parası, öğrenim hayatına devam edilmesi halinde 25, istisnai durumlarda da 26 yaşın tamamlanmasına kadar ödenebilmektedir.

G. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Ğ. Sigorta Kolları İtibarıyla Sosyal Sigorta Ödeneği Alanların Sayısı

2014 yılı itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri (Bağımlı Çalışan)	Yararlananların sayısı	Toplam ödenek €
Yaşlılık	10.487	55.527.621,28
Maluliyet	575	6.752.931,25
Ölüm(Dul, Yetim)	6.447	20.622.637,09
Toplam	17.509	82.903.189,62

Kaynak: Avusturya Sigorta Kurumları Birliği'nin 11.02.2015 tarihli yazısı

3.6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.6.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Halen 5 yaşındaki çocuklar için uygulanmakta olan zorunlu yuva eğitim yılı, "pilot proje" şeklinde Avusturya'nın 3 eyaletinde hayata geçirilmiştir.

15 yaşını tamamlayıp herhangi bir eğitim kurumuna devam etmeyen veya mesleki eğitim görmeyen gençlerin, 18 yaşına kadar bir mesleki tedbire katılımlarını zorunlu tutan düzenleme gerçekleştirilmiştir. Düzenleme 2015 yılından itibaren uygulanacaktır.

Federal Başbakan Werner Faymann tarafından açıklanan 10 maddelik "Mesleki Eğitim Teşvik Paketi"nde

- sosyal tarafların, çırakların ve eğitim kurumlarının desteklenmesi amacıyla kendi bünyelerinde "Mesleki Eğitim Fonu" oluşturmalarına imkân sağlanması,

- kamu ihalesi alan yüklenici firmalar için, işyerinde meslek eğitim yeri yaratma yükümlülüğü getirilmesi,
- mesleki eğitime Avusturya genelinde kalite standardı getirilmesi, bu ortak standardın düzenli olarak sosyal taraflarca denetlenmesinin sağlanması,
- işletmeler üstü mesleki eğitim kurumlarına (überbetriebliche Ausbildung) devam etmekte olan çırakları üstlenen işletmelere, bunlara asgari bir yıl eğitim garantisi verilmesi koşuluyla, maddi destek sağlanması,
- çıraklık eğitimi bitirme sınavları hazırlık kurslarına devam eden öğrencilere 250,- Avro tutarında destek sağlanması,
- mesleki eğitim alanında uluslararası tanıtım organizasyonlarına veya yarışmalara Avusturya adına katılan kurumlara veya öğrencilere, yılda azami 70.000,- Avro tutarında maddi katkı sağlanması,
- işletmelerin sunduğu çıraklık eğitiminin kalitesini yükseltecek projelere destek olunması,
- meslek okullarının modernleştirilmesi ve kurumsal alt yapılarının düzeltilmesi,
- mesleki eğitimle lise diplomasına ulaşma modelinin daha da geliştirilmesi,
- toplam 132.000 kişinin istihdam edildiği federal kurumların çıraklık eğitimine daha fazla ağırlık vermesi (halen 50 branşta toplam 1.350 çırak yetiştirilmektedir)

gibi hususlara yer verilmektedir.

3.6.4.2. Sayısal Veriler

A. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Okul Türleri	Toplam Öğrenci	Yabancı Öğrenci	Türk Öğrenci	Türk Kız Öğrenci
Zorunlu Eğitim	327.772	41.291	5.290	2.593
Temel Eğitim	94.452	11.647	1.940	931
Engelli Okulları/ Sonderschulen	14.170	2.597	567	227
Politeknik Okulu	16.367	2.890	504	207
Yeni Orta Okul	115.396	16.904	3.097	1.463

Lise	203.278	17.806	1.043	649
Meslek Okulu/ Berufsschulen	127.934	11.251	1.039	582
Meslek Lisesi	54.128	6.284	1.713	597
Yüksek Meslek Lisesi	147.316	11.485	879	484
Avusturya Genel	1.100.813	121.155	16.072	7.733

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu (Schulstatistik 09.12.2014)

B. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Avusturya’da Türkçe ve Türk Kültürü derslerine devam eden Türk öğrencilerin sayısı 14.911 olup, bu öğrenciler için 154 öğretmen görevlendirilmiştir.

C. Avusturya’daki Türk Öğrencilerin Sorunları

Almanca bilgisi yetersiz Türk öğrenciler, dersleri takip edebilmekle birlikte, eğitimleri için gerekli lisan bilgisine sahip olduklarını kanıtlamadan, daha üst sınıflara geçememektedir. Bu sorunun temelde iki nedene dayandığı gözlenmektedir. Bunlardan birincisi, vatandaşlarımızın çocuklarını okul öncesi kreş eğitimine göndermemeleri, bir diğeri ise aile birleştirmesi kapsamında Avusturya’ya sonradan gelen çocukların, oldukça ileri yaşlarda bu ülkeye getiriliyor olmalarıdır. Kreş eğitimi eksikliğinde, bütün talepleri karşılayacak ölçüde eğitim yeri bulunmamasından veya kendilerinden kaynaklanmayan bazı sorunlar yaşansa da, birçok vatandaşımızın, çocuklarının kreş kayıtlarında mümkün ölçüde erken tedbir almadığı ve ön kayıt işlemi için ilgili kurumlara zamanında başvuruda bulunmadığı tespitler arasındadır.

Ç. Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Sektörler	Mesleki eğitim görenler		İşletme Sayısı		Türk vatandaşı olanlar	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Esnaf-Sanatkar	54.392	52.019	19.533	18.666	653	676
Sanayi	16.056	16.173	1.399	1.365	96	97
Ticaret	18.804	18.028	5.343	5.010	320	324
Banka-Sigorta	1.333	1.327	278	273	3	6
Taşıma-Ulaştırma	2.801	2.750	453	434	11	13
Turizm-Eğlence	11.304	10.351	3.949	3.735	113	93
Bilgi İletişim	2.745	2.640	1.541	1.453	11	13
Ticaret Odası Dışı	8.272	8.113	2.461	2.545	50	41
İşletmeler Üstü	9.521	9.178	119	114	371	312
GENEL	125.228	120.579	35.256	33.595	1.628	1.575

Kaynak : 2013 İstatistikleri Esas Alınmıştır

*Not: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan “Mavi Kart” hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu gruba dâhil değildir.

**Dual sistemde meslek eğitimi gören yabancılar hariç tutulmuştur.

Avusturya’da yaşayan Türk çocuklarının mesleki eğitimdeki başarılarını etkileyen önemli faktörler şunlardır:

- Aileler Avusturya eğitim sistemi hakkında yeterli bilgilere sahip değildir.
- Türk veliler, “Okul-Aile-Öğretmen” ilişkilerinde yetersiz kalmaktadır.
- Aileler, mesleki eğitimin uzun vadeli yararlarını dikkate almadan, aile bütçesine katkı sağlayacakları düşüncesiyle, çocuklarını bir an önce iş piyasasına sokma gayreti içindedir,
- Meslek eğitim yeri başvurusunda izlenmesi gerekli usul ve esaslara yeterince dikkat edilmemektedir.
- Türk gençlerinin bir bölümü danışma hizmetlerinden yeterince yararlanmamakta, okul ve ilgili kurumlarca düzenlenen bilgilendirme toplantılarına gerekli ilgiyi göstermemektedir.
- Mesleki eğitim yeri için çok az sayıda yazılı başvuru gönderilmekte, başvuruları kabul edilmeyenler ümitsizliğe kapılıp yeni girişimlerde bulunmamaktadır.

- Bazı gençlerimiz, uzun vadeli düşünmeden, erken yaşlarda para kazanmanın cazibesine kapılıp, mesleki eğitime yönelmemektedir.
- Dual/ikili sistemde eğitime başlayanlar 3 veya 4 yıllık eğitim sürecini tamamlamadan eğitimlerine ara vermektedir, Bu grubun Almanca bilgisi eksikliğinden bahsetmek mümkün değildir. Ancak ciddi bir motivasyon, ilgi ve sebat eksikliği gözlenmektedir.
- Gençlerimiz, yakın aile çevresinde veya buldukları sosyal ortamlarda, kendilerine örnek seçebilecekleri başarılı kişileri bulmakta zorlanmaktadır.
- Gençlerimiz, Avusturya'da sunulan geniş yelpazeli meslek imkânlarından yeterince yararlanmamakta ve meslek seçimlerinde sadece geleneksel branşlara yönelmektedir. Burada da, rol model seçilen kişilerin etkili olduğu söylenebilir. Erkeklerin en çok ilgi gösterdiği branşlar arasında; metal işleme tekniği, elektrik teknisyenliği, motor tamirciliği ve inşaat tesisat ustalığı gelirken, kadınlarda pazarlama, büro işleri ve kuaför mesleği ön plana çıkmaktadır. 2014 yılı Haziran ayı istatistikleri, halen 2.704 meslek eğitim yerinin boş olduğunu, buna karşılık 6.389 gencin meslek eğitim yeri aradığını ortaya koymaktadır.
- Türk sermayeli işletmeler, yanlarında Türk veya göçmen kökenli gençlere meslek eğitimi verme hususunda pek hevesli görülmemektedir. Burada, işletmelerin, gerek yetkilendirme sürecinde (Feststellungsantrag), gerekse sistemin hukuki ve idari altyapısını oluşturmada karşılaştıkları sorunlar da dikkate alınmalıdır.

D. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Erkek	Kadın	Toplam
2.491	1.623	4.114

Kaynak: Federal Bilim Bakanlığı 2014

3.6.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.6.5.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Mevzuat ve Uygulama

Avusturya, bir göç ülkesi olmadığını her vesile ile iddia ediyor ve gündemde tutuyor olsa da, iş gücü piyasalarında yaşanan gelişmeler, yabancı işgücünün kontrollü bir şekilde ülkeye girişine imkân sağlandığını göstermektedir. Özellikle, yerli iş gücü ile doldurulamayan nitelikli işgücü açığı, AB ve üçüncü ülke vatandaşları ile kapatılmak istenmektedir. Bu gaye ile oluşturulan yasal zeminde, her yıl açıklanan meslek dallarındaki personel ihtiyacı için ülkemizden de başvuru yapılabilmektedir. Bu başvurular, başvuru sahibinin yaşı, yabancı dil bilgisi seviyesi, mesleki eğitimi ve meslek deneyimi kapsamında ve belli bir puanlama sistemi esas alınarak değerlendirilmektedir. Göçmen adayının, niteliğine uygun bir işyeri bulunduğunu belgelemesi ve toplam 75 puandan en az 50 puan alacak niteliğe sahip olması zorunludur. Aynı şekilde, çok üst düzey kalifikasyona sahip yabancı iş gücünün istihdamında da benzeri puanlama sistemi uygulanmakta, ancak başvuru sahibinden 100 toplam puandan en az 70 puan alması beklenmektedir. Bu kapsamda çalıştırılacak kişilere ödenecek asgari brüt ücret sınırı da ilgili Bakanlık tarafından belirlenmektedir.

Öte yandan; Avusturya'da yüksek öğrenimlerini tamamlayan üçüncü ülke vatandaşlarına, tahsillerini bitirdikleri tarihten itibaren 6 ay içinde eğitim alanlarına uygun bir iş bulmaları halinde, oturma ve çalışma izni verilmesi yasal zorunluluktur. Bu kesimden bir kişiyi istihdam edecek işverenlerin en az 2.092,50 Avro tutarında bir aylık brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

Avusturya'da yüksek öğrenim gören üçüncü ülke vatandaşları da Yabancı İşçi İstihdam Yasası hükümlerine tabi olup, bunlar da çalışma izni almak suretiyle, belli saat ve kazanç sınırında çalışma hakkına sahiptir. Ön lisans eğitimi devam eden yabancı üniversite öğrencileri haftalık 10 saat, lisansüstü eğitimde olanlar ise haftada 20 saat çalışabilmektedir. Bu tür istihdam ilişkisi için düzenlenecek çalışma izni, iş piyasası incelemesine tabi olmayıp, işverenlerin başvurusu ile gerçekleşmektedir. Haftalık çalışma saatinin daha uzun süre öngörülmesi halinde, yerel makamlar (AMS), iş piyasasındaki gelişmeleri ve ihtiyaçları esas alarak karar vermektedir.

Avusturya’da mukim bir işletme veya işveren, İş Piyasası Servisi’nin (AMS) aranılan niteliklere sahip kilit personel ihtiyacına cevap verememesi halinde, aylık 2.718,- Avro brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi şartıyla, üçüncü ülkelerden kilit personel getirtebilmektedir. Bu statüde istihdamı düşünülen personel için de puanlama sistemi uygulanmakta olup, 75 tam puandan en az 50 puana ulaşılması gerekmektedir.

B. Önemli Olaylar

29 Eylül 2013 tarihinde gerçekleştirilen Ulusal Parlamento seçimleri sonucunda, Federal İçişleri Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren uyum ve göç konularından sorumlu Devlet Sekreterliği makamı kaldırılmış, göç ve göçmen konusu Federal Dışişleri Bakanlığı görev alanına alınmıştır. Federal Hükümet’in uyumdan sorumlu Devlet Sekreteri Sebastian Kurz 16.12.2013 tarihinde Federal Dışişleri Bakanlığı görevine getirilmiş, Dışişleri Bakanlığı da, bilahare yapılan yasal düzenleme ile “Federal Avrupa İlişkileri, Entegrasyon ve Dışişleri Bakanlığı” adını almış bulunmaktadır. Uyum konusunda faaliyet gösteren kurumsal yapı niteliğindeki “Avusturya Entegrasyon Fonu”, yine aynı düzenlemeyle Dışişleri Bakanlığı’na bağlanmış bulunmaktadır.

2012 yılında gerçekleştirilen değişiklikle Yabancılar İkamet ve Yerleşme Kanunu (Madde 18) kapsamına alınıp yasal güvenceye kavuşturulan “Federal Uyum Komisyonu”, göç ve göçmen konularına yaklaşım farkını ortaya koymaktadır.

Avusturya Vatandaşlık Yasası kapsamında gerçekleştirilen değişiklikle, vatandaşlık başvurusunda aranan ve 10 yıl olarak uygulanan ikamet süresi, başvuru sahibinin en az üç yıl süreyle bir sivil toplum kuruluşunda veya bir yardım örgütünde fahri olarak çalışması kaydıyla, altı yıla indirilmesi sağlanmıştır. Zorunlu ikamet süresi, aynı düzenleme çerçevesinde B2 seviyesinde Almanca bilgisine sahip olan yabancılar için de yine aynı yasa değişikliği sonucu altı sene olarak uygulanacaktır.

Diğer Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Avusturya’da da, toplumun bir kesimi, yabancı nüfusu, yaşanan ekonomik sıkıntıların, bazı çevresel veya sosyal sorunların, asayiş ve güvenlik kaygılarının sorumlusu olarak görme eğilimindedir. Bu eğilim, zaman zaman bazı siyasi partiler, sivil toplum örgütleri veya bir kısım basın ve yayın kuruluşları tarafından da suiistimal edilerek, ülkede yabancı aleyhtarı bir ortamın doğmasına veya yayılmasına zemin hazırlamaktadır.

Diğer taraftan toplumsal yaşama katılım (Entegrasyon) sürecinin başarısı, yerleşik yabancı nüfusun katılım arzusu ve barış içinde birlikte yaşam kararlılığı kadar, yerli halkın da yabancıları kabul etmelerine ve güçlü bir ortak yaşam çabasına bağlıdır. Burada siyasetten beklenen, yabancıların güven duyabilecekleri kurumsal yapılanmaların hayata geçirilmesi ve yabancı nüfusun uyumunu engelleyen yasal mevzuatın ayıklanarak süratle değiştirilmesidir. Bu noktada; 2011 yılında Federal İçişleri Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ve son seçimlerden sonra kaldırılmış bulunan göç ve göçmen sorunlarından sorumlu Devlet Sekreterliği makamının uyuma katkı sağlayan çaba ve girişimleri fevkalade önemli ve anlamlıdır.

Avusturya, gerek yasal mevzuatı gerekse kurumsal yapılanmaları açısından ayrımcılıkla mücadelede önemli adımlar atmıştır. Bu bağlamda “Eşit Muamele Kanunu” çıkartılmış, bu kanunun uygulama alanı 2004 ve 2008 yıllarında yapılan değişikliklerle özel sektörü de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Keza, yasanın uygulamasından sorumlu idari birimler (Eşit Muamele Savunma Makamı, Eşit Muamele Komisyonları vb.) hayata geçirilmiştir.

Sanayileşmiş demokratik bir toplum düzeninin, hukuk sistemi içinde ayrımcılığı kabullenmesi zaten mümkün değildir. Avusturya’da da, din, ırk, dil, cinsiyet, etnik köken veya milliyet esaslı ayrımcılığı suç eylemi olarak değerlendiren yasal düzenlemeler vardır ve uygulanmaktadır. Ancak, mevcut yasal düzenlemelere rağmen, yabancı aleyhtarı bir takım eylem ve söylemler de bulunmaktadır.

Federal Eşit Muamele Savunma Makamı’nın Federal Parlamentaoya sunduğu 2012 yılı raporunda; - raporlar 2 yılda bir yayınlanmakta olup 2014 raporu henüz yayınlanmamıştır- çalışma hayatını kapsayan konularda toplam 797 başvuru alındığı, bu başvuruların 327’sinin (% 41) yasal durum hakkında bilgi talebiyle yapıldığı, 190 müracaatın (% 24) etnik kökene dayalı ayrımcılığı içerdiği, keza 145 kişinin (% 18) çalışma hayatında yaşa dayalı ayrımcı muameleye muhatap kaldığı, din inanca dayalı ayrımcılık iddiasıyla gerçekleştirilen şikâyet sayısının ise 80 (% 10) olduğu ifade edilmektedir.

Bazı kişi, kurum ve grupların taciz, saldırı, tartaklama ve kundaklama şeklinde tezahür eden yabancı karşıtı fiillerini, basit asayiş olayı şeklinde sunmaya çalışmak veya bunları zararsız göstermeye gayret sarf etmek de, yabancı düşmanlığının bir başka türüdür. Bu tavır, elbette ki Avusturya toplumunun çok büyük bir bölümünü olduğu gibi, bu ülkede huzur, barış ve güven içinde Avusturyalı komşularıyla yaşamak isteyen, kanunlara bağlı, insan hakları ve temel özgürlüklere saygılı, kişisel hak ve yükümlülüklerinin bilincinde olan vatandaşlarımızı ve onların

uyum ve topluma katılım (entegrasyon) konusundaki samimi çabalarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Son dönemde Fransa'daki olaylar bahane gösterilerek bazı Türk dernekleri ve kuruluşlarına yönelik gerçekleştirilen saldırılar da bulunmaktadır. Bu saldırılar Avusturya'daki bir kısım aşırı grupların faaliyetlerinin daha yakından izlenmesi gerektiğine dikkat çekecek niteliktedir.

Avusturya'da ırkçılıkla mücadele etmek ve toplumsal duyarlılığı artırmak üzere 1999 senesinde kurulan ZARA (Zivilcourage und Anti-Rassismus-Arbeit) isimli sivil toplum kuruluşu, çalışmaları hakkında düzenli olarak yıllık raporlar hazırlamaktadır. "İrkçilik Raporu" adıyla yayınlanan raporların sonuncusu 2014 yılına ait olup, bu yıl içinde tespit edilen eylemlere bu raporda yer verilmekte ve kuruluşa intikal eden veya ettirilen yabancı aleyhtarı tüm girişimler sıralanmaktadır.

ZARA'nın 2014 Yılı İrkçilik Raporunda, rapor döneminde 794 ırkçı eylemin kayıt altına alındığına ve bu eylemlerden büyük bir bölümünün internet ortamı, kamusal alan ve hizmet sektöründe belirlendiğine dikkat çekilmektedir. Eylemlerin, vuku bulduğu alanlara göre oransal dağılımı aşağıda verilmektedir:

Kategoriler	2013 %	2014 %
Hizmet Sektörü ve Hizmet Sunumu	19	19
İnternet Üzerinden Yayın	20	17
Kamusal Alan	19	20
Polis Teşkilatı	8	7
Siyasi Hayat ve Basın/Yayın Kuruluşları	8	8
Duvar Yazıları, Afiş ve Hakaret İçeren Karalamalar	8	8
Çalışma Hayatı	7	8
Diğer	13	13

Sıralanan bu eylemlerin sadece % 31'ü eyleme doğrudan muhatap kalanlar tarafından ihbar edilmiştir. İhbar sahiplerinden % 52'ü ise, bizzat şahit olduğu veya gözlemlediği eylem hakkında bildirimde bulunmuş ve bunların kayıt altına alınmasını talep etmiştir.

ZARA yetkilileri, gerek çalışma hayatında, gerekse kamusal alandaki ırkçı eylemler sıralamasında, başörtüsü taşıyan kadınlara yönelik şiddet ve taciz girişimlerinin önde geldiğini ve bu eylem kayıtlarında önceki yıllara oranla büyük artış gözlemlendiğini ifade etmektedir.

İrkçı eylem ve saldırılardan 61'inin plakette, afiş veya slogan kullanılarak gerçekleştirildiği, bunlardan 4'ü toplu taşıma araçları olmak üzere 45'inin Viyana'da tespit edildiği, afiş, karalama ve duvar yazılarında; % 51 oranında Yahudi aleyhtarlığının, % 16 oranda İslam dini karşıtlığının, % 13 oranda Afrika karşıtlığının, % 7 oranda Türk düşmanlığının ve % 13 oranda ırkçılığın işlendiği ifade edilmektedir.

3.6.5.3. Sayısal Veriler

A. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıl	Sayı
2013	1.108
2014	1772

Kaynak: Viyana Başkonsolosluğu

B. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

Uyruk	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Türk	2.077	1.664	1.242	937	1.181	1.200	1.108
Sırp	4.216	2.582	1.638	829	548	710	824
Bosna-H.	3.329	2.207	1.457	1.279	1.174	1.131	1.039
Makedon	415	377	281	150	182	163	183
Hırvat	1.349	824	440	456	363	401	224
Slovak	56	46	50	66	64	78	97
Sloven	12	28	23	13	26	13	19
Macar	75	56	72	68	66	71	83
Çek	42	41	46	28	37	26	36
Romen	455	382	246	114	223	275	224
Bulgar	93	63	66	46	46	65	84
Polonya	172	129	138	99	91	60	91
Toplam	12.291	8.399	5.699	4.085	4.001	4.193	4.012

Kaynak: Viyana Başkonsolosluğu

C. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	11
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	72*
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	52
Spor Dernekleri	2
Diğerleri	4
Toplam	141

Kaynak: Viyana Başkonsoloshuğumuz verileri esas alınmıştır, tüm Avusturya 'da 250 kadar derneğin faaliyet gösterdiği düşünülmektedir.

*Bu derneklerin 64 'ü ATİB 'e bağlıdır.

2. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

2014 Yılı İtibarıyla

Avrupa Parlamentosu	-
Federal Parlamento	3
Eyalet Parlamentoları	1
Yerel Yönetimler	4
Toplam	8

3.6.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Türkiye-Avusturya Sosyal Güvenlik İrtibat Kurumları toplantısı 2014 yılı Nisan ayında Viyana'da gerçekleştirilmiştir.

Avusturya, 1919 ve 1938 yıllarını kapsayan dönemde ve 1947 senesinden itibaren Uluslar arası Çalışma Örgütü (ILO) üyesidir. Avusturya ILO'nun 188 sözleşmesinden 54'ünü onaylamış olup bunlardan 46 tanesi yürürlüktedir, insan haklarına yönelik temel sözleşmelerin tamamına taraftır.

Onayladığı ortalama sözleşme adedi (54) Avrupa Birliği ortalaması altında kalan Avusturya, İLO sözleşmelerinin onay sürecinde, ulusal mevzuatın sözleşme hükümleriyle tam uyumunun sağlanmış olmasını esas almakta ve sürecin bundan sonra başlatılmasını tercih etmektedir.

Avusturya 2013 yılı Kasım ayında iş sağlığı ve güvenliği alanındaki 187 sayılı İLO Sözleşmesini onaylamış bulunmaktadır.

Avusturya, 1995 yılında üyesi olduğu Avrupa Birliği'nin Adalet Divanı (ABAD) kararlarını ulusal mevzuatına yansıtmada gerekli hassasiyeti göstermemektedir. Bu bağlamda; Birlik ülkelerinin aile birleştirmelerinde şart olarak ileri sürecekleri gelir garantisi sınırında üye devletlerin kendi millî mevzuatındaki sosyal yardım sınırlarını esas almaları gerektiği yolundaki ABAD yorum kararını uygulamamaktadır. Zira Avusturya aile birleştirmesi uygulamasına getirdiği gelir garantisi koşulunda ülkedeki sosyal yardım sınırını, başvuru sahibinin düzenli harcamalarını da (kira, nafaka, banka kredi taksiti vb.) dikkate almak suretiyle yükseltmektedir.

Avusturya, yerleşmek amacıyla gelen 3. ülke vatandaşı yabancılara bir "Uyum Sözleşmesi" (Integrationvereinbarung) imzalatmakta ve belli bir süre zarfında ve belli seviyede (B1) Almanca bilgisine vakıf olduğunu kanıtlayamayan yabancılara, dolayısıyla da vatandaşlarımıza güvenceli ikamet statüsü (süresiz oturma izni-Daueraufenthalt) tanımamaktadır. Bu sözleşmedeki yükümlülükleri yerine getirmeyenlere de ayrıca para cezası uygulanmaktadır. Kaldı ki, vatandaşlarımıza beş yıllık yasal ikametten sonra sağlanan çalışma izni muafiyet hakkı, aynı zamanda güvenceli ikamet hakkını da kapsamı ortaklık hukuku gereğidir.

Avusturya, fakirlikle mücadeleyi hedefine alan "2020 AB Strateji Belgesi" kapsamında düzenli hazırlanan ülke raporunda; sosyal dışlanma ve fakirlik tehdidi altında yaşayan nüfus sayısını 2020 yılına kadar 235.000'e indirmeyi, ileri yaş çalışanlar ile çocuk, genç ve göçmenlerin iş piyasasına katılım oranını artırmayı, erken yaşlarda emeklilik imkânını daraltmayı, çocuk sahibi kadın çalışanları iş piyasasında tutma veya bunların iş piyasasıyla yeniden uyumunu sağlamayı amaçlamıştır ve bu amaçlara yönelik proje, program ve destek tedbirleri uygulamaktadır.

3.6.7. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER

Avusturya'daki tartışmalı "İslam Yasası", Federal Konsey tarafından onaylanmıştır.

Avusturya Ulusal Meclisi'nde 25 Şubat 2015 tarihinde kabul edilen "İslam Yasası", Meclis'in diğer kanadı Federal Konsey'de de görüşülmüştür. Aşırı sağcı Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ) temsilcileri, yasanın yeterli olmadığını ileri sürerek Ulusal Meclis'e geri gönderilmesini istemiştir. FPÖ adına konuşan milletvekilleri, İslam'ın Avusturya'nın bir parçası olmadığını, Avrupalı değerlerle uyummadığını ve yasanın radikalleşmeyi durduramayacağını ifade etmiştir.

Koalisyon hükümetini oluşturan Avusturya Sosyal Demokrat Partisi (SPÖ) ve Avusturya Halk Partisi (ÖVP) milletvekilleri ise, yasanın Müslümanlara hak ve sorumluluklar getirdiğini belirtmiştir.

Federal Bakan Josef Ostermayer de yaptığı konuşmada, "İslam Yasası"nın bir din yasası olduğunu, anti-terör yasası olmadığını ifade ederek, yasanın ulusal ve uluslararası hukuka uygun olduğunu savunmuştur. Konuşmaların ardından yapılan oylamada yasa oy çokluğuyla onaylanmıştır. Federal Konsey'in onayladığı "İslam Yasası", Cumhurbaşkanı'nın imzasına sunulduktan sonra resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girecektir.

Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra yasaya karşı çıkan Avusturya Türk İslam Birliği (ATİB), Viyana İslam Federasyonu, Avusturya İslam Kültür Merkezleri Birliği ve Avusturya Türk Federasyonu, Anayasa Mahkemesi'ne dava açacaklarını bildirmiştir.

3.7. İSVİÇRE

3.7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.7.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	3.988.404	909.612	37.797
Kadın	4.151.196	1.027.835	33.472
Toplam	8.139.600	1.931.447	71.269

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Yıllar itibarıyla vatandaşlarımızın sayısındaki azalma vatandaşlarımızın İsviçre vatandaşlığına geçmesinden kaynaklanmaktadır. İsviçre vatandaşlığı kazanmış yabancılara, kendi vatandaşlıklarını korusalar dahi yabancılar ile ilgili istatistiklerde yer verilmemektedir.. İsviçre vatandaşlığına geçtikleri bilinen vatandaşlarımızın sayısı 50.959 dur. İsviçre vatandaşları, çifte vatandaşlar ve geçici izinlilerle birlikte İsviçre'de yaşayan Türklerin toplam sayısı 122.228'dir.

3.7.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	0 – 14	15 - 24	25 - 54	55 +
Erkek	6.513	4.603	21.624	5.057
Kadın	6.496	4.057	17.995	4.924
Toplam	13.009	8.660	39.619	9.981

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Dairesi İnteraktif Hesaplama Sistemi (2013)

3.7.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Kanton	Sayı
Zürih	14.060
Bern	5.555
Luzern	1.630
Uri	191
Schwiz	859
Obwalden	119
Niedwalden	119
Glarus	565
Zug	1.107
Fribourg	1.727
Solothurn	5.307
Basel-S	6.597
Basel-L	5.265
Schaffhausen	1.070
Appenzel A	364
Appenzel I	52
Sankt Gallen	4.810
Graubünden	542
Aargau	10.403
Thurgau	2.858
Ticino	957
Vaud	3.313
Vallis	541
Neuchatel	872
Cenevre	2.201
Jura	187
Toplam	71.271

3.7.1.4. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.01.2014 tarihi itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Bern Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi görev bölgesinde	347	26	23
Zürih Başkonsolosluğu görev bölgesinde	967	128	348
Cenevre Başkonsolosluğu görev bölgesinde	384	36	99
Toplam	1.698	190	470

Kaynak: Bern Büyükelçiliği, Zürich Başkonsolosluğu, Cenevre Başkonsolosluğu

3.7.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.7.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2014 yılı içinde ülkedeki olumlu ekonomik göstergeler çalışma hayatı ve istihdamı da olumlu etkilemiştir. Schengen serbest dolaşım sistemine dahil olduktan sonra AB'den nispeten ucuz işgücü akımına uğrayan ülkede iç istihdam kaynaklarını korumaya yönelik olarak alınan bazı önlemler ve ekonomik büyümenin artması sayesinde açık işyeri sayılarının çoğalmasa gibi unsurlar işsizlik oranının yükseliş göstermeden bir önceki yıl gibi %3, -%3.5 civarında seyretmesini sağlamıştır.

Diğer yandan özellikle muhafazakar partiler tarafından, AB ülkelerinden gelen işgücüne kota konması, üçüncü ülkelerden göçmen ve işgücü akımının ve iltica başvurularının zorlaştırılması gibi bazı ekonomik, sosyal ve siyasi önlemler alınması yönündeki faaliyetler kapsamında gündeme getirilerek 09 Şubat 2014 tarihinde halkoyuna sunulan inisiyatif kabul edilmiştir.

Bu durum istihdam sektöründe bazı olumlu yankılar bulmuş ise de, AB'nin yoğun tepkisi ile karşılaşması, alınan kararın İsviçre hükümetini AB ile imzalamış olduğu uyum anlaşmalarına aykırı düzenlemeler yapmak zorunda bırakması, siyasi ve ekonomik alanlarda gerginlik yaratmıştır.

İsviçre Federal Polis ve Adalet Bakanı Simonetta Sommaruga, ülkeye göçün sınırlandırılmasına ilişkin olarak yapılan halkoylamasında kabul oylarının daha yüksek çıkmasının ardından AB ile İsviçre arasında gerginleşen ilişkileri düzeltmeye yönelik olarak 03 Mart 2014 tarihinde Brüksel'e resmi bir ziyarette bulunarak AB Adalet ve İçişleri Komisyonunda bir konuşma yapmıştır. Sommaruga göçmen işgücü alımı konusundaki yeni anayasal durumu anlatmış, İsviçre halkının göçe kota uygulama kararı aldığını, bu duruma AB ile birlikte 3 yıl içinde bir çözüm bulunması için çaba harcadıklarını ve bu süre içinde serbest dolaşımın herhangi bir kota olmaksızın devam edeceğini ifade etmiştir.

İsviçre Adalet Bakanı Simonetta Sommaruga 16 Haziran tarihli basın açıklamasında söz konusu 3 yılın ardından 2017 yılından itibaren çalışma/ikamet amaçlı olarak 4 aydan uzun süreliğine İsviçre'ye gelen yabancılara kota uygulanacağını duyurmuştur.

Sommaruga konuyla ilgili basın toplantısında, her yıl yeni kota belirleneceğini ifade etmiştir. Sommaruga, "Hazırladığımız uygulama modeli kota hacminin Federal Konsey tarafından belirlenmesini öngörüyor. Federal Konsey kotayı belirlerken ekonomi ve iş dünyasının çeşitli

göstergelerini ve kantonların ihtiyaçlarını göz önünde bulunduracak. Federal Konseyin bu konuda bir danışma kurulu olacak. Danışma kurulunda kantonların ve sivil toplum kuruluşların temsilcileri yer alacaktır" ifadesini kullanmıştır.

2014 yılında çalışma hayatında ilgi ile izlenen bir diğer husus ülkede asgari ücret sisteminin uygulanmasına yönelik olarak halkoyuna sunulan inisiyatif olmuştur. 18/04/2014 tarihinde yapılan referandumda 4.000 İfr'lık asgari ücret uygulaması teklifi reddedilmiştir.

3.7.2.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Federal Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan açıklamada 2014 yılından itibaren işsizlik sigortası ve sağlık sigortasında bazı yeni düzenlemelerin hayata geçirildiği duyurulmuştur. Buna göre:

- Maddi durumu zayıf olan kişilere uygulanan sağlık sigortası primlerinde indirim sistemi kapsamında devlet tarafından yapılan indirim meblağı doğrudan sağlık sigortasına ödenecektir.
(İsviçre'de sağlık sigortası devletçe değil özel firmalarca sağlanmaktadır)
- 2014 yılına kadar yıllık maaş tutarı 126 bin Frank'a kadar olan sigortalılar işsizlik sigortasına %2.2, yıllık maaş tutarı 315 bin Frank'a kadar olanlar %1 katkı payı ödemekte, yıllık geliri 315 bin Frank'ın üstünde olan kişiler ise bu ödeme payından muaf tutulmakta idi. Yeni düzenlemeye göre artık yıllık geliri 315 bin Frank'ın üstünde olan ücretliler de işsizlik sigortası fonuna bundan böyle % 1 oranında dayanışma katkı payı ödeyeceklerdir.

İsviçre Federal Meclisi, 12 Haziran 2014 günü 189 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmesini onaylamıştır. Böylece, elverişsiz ve kötü iş koşullarında çalışmak zorunda kalan ev işçilerini koruma anlaşması İsviçre'de de yürürlüğe girmiştir.

İsviçre Federal Hükümeti 22 Ekim 2014 tarihli oturumunda yaptığı görüşmelerin ardından ücret eşitsizliği ile mücadele konusunda yeni bazı önlemlerin alınacağını duyurmuştur. Buna göre 50 den fazla işçi çalıştıran işletmelere kendi içinde periyodik olarak ücretlendirme analizleri yapma ve bu analizleri şirket dışındaki resmen tanınmış bir denetim kurumuna sunma zorunluluğu getirilecektir.

İsviçre Federal Mahkemesi, 11 Mayıs 2014 tarihli oturumunda bir yabancının İsviçre pasaportunu almak için ne gibi koşulları yerine getirmesi gerektiği ve bunun nasıl denetleneceği konusundaki anlaşmazlıklar nedeniyle şikayetleri gözden geçirerek vatandaşlığa geçiş sürecinde yabancı adaylar

ve resmi makamlar tarafından uyulması gereken kriterleri tanımlamıştır. Mahkeme kararına vesile olan "teste hazırlıksız gitmek konulu vaka" iki çocuğu ile birlikte İsviçre vatandaşlığına geçmek isteyen evli bir çift ile ilgilidir.

Vatandaşlığa geçme talebi Zürih'e bağlı Weiningen Belediyesi tarafından ret edilmiştir. Burada ana gerekçe ise çiftin halk komisyonu ile görüşmesi sırasında basit coğrafi ve vatandaşlık ile ilgili bazı sorulara cevap verememesi olmuştur. Zürih İdare Mahkemesinin bu kararının aksine Federal Mahkeme, evli çiftin çağrıldığı kişisel görüşmenin amacının sadece tanışma görüşmesi olduğunu, bu görüşme esnasında coğrafya ve vatandaşlık bilgisi hakkında soru sorulmasının çiftin beklemediği bir durum olduğunu ve bu yüzden hazırlıksız yakalandıklarını ve kendilerine yeterince hazırlanma imkanı tanınmadan verilen ret kararının adil olmadığı kararına varmıştır.

3.7.2.3. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

28.08.2014 itibarıyla

Aktif Nüfus	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	2.034.442	1.982.704	4.017.146
Yabancı	666.696	760.533	1.427.229
Türk	20.552	29.680	50.232
Genel Toplam	2.721.690	2.772.917	5.494.607

Not: Aktif nüfus/işgücü, istihdam edilen nüfus ile işsizlerin toplamından oluşur.

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS)

B. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

T.C. Bern Ekonomi ve Ticaret Müşavirliklerinin kayıtlarına göre, oturma izni ve ticari faaliyet gösterme hakkı sahibi olan serbest çalışanların (işveren) toplamı 31/12/2014 itibarıyla 1.800'dür. Bu rakamlara çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımızın ticari işletmeleri ile Türkiye'den İsviçre'ye yabancı sermaye olarak gelip kuruluşunu gerçekleştirmiş Türkiye orijinli ticari ve finansal şirket ve kurumlar dahil değildir. Bu grubun da eklenmesi ile serbest çalışanların (işveren) sayısının 2.000'i aştığı değerlendirilmektedir.

C. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

İsviçre’de federal düzeyde sabit bir asgari ücret belirleme sistemi yoktur. Ortalama ve asgari aylıklar değişik meslek gruplarına göre farklılık göstermekte ve baz alınan meblağlar meslek odaları tavsiyeleri, toplu sözleşmeler ve genel sosyo-ekonomik konjonktürün gelişimini takip yolu ile belirlenmektedir.

Söz konusu ücretlerin belirlenmesinde haftada 40 saatlik çalışma süresi baz alınmaktadır. Net aylık ücretler; sosyal güvenlik kesintileri (sağlık sigortası hariç) ve vergiler dikkate alınarak brüt ücretlerin %25 azaltılmasıyla hesap edilmektedir.

Ç. Yüksek Vasıflı Personel

Yüksek Vasıflı Personel			Mesleki Eğitimli Personel			Vasıfsız Personel			Genel Ortalama		
Genel	Kadın	Erkek	Genel	Kadın	Erkek	Genel	Kadın	Erkek	Genel	Kadın	Erkek
7.384	6.341	7.859	5.463	5.014	5.678	4.400	4.047	4.798	5.749	5.134	6111

Kaynak: SECO Federal Ekonomi Müsteşarlığı/ BFS

D. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	60.672	41,2	86.697	58,8	147.369	100
Yabancı	25.483	36	45.343	64	70.826	48
Türk	939	34,6	1.770	65,33	2.709	1,84

Kaynak: İsviçre Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

E. İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine/ Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Aralık 2014 tarihi itibarıyla

Kanton	İşsiz Sayısı
Zürich	569
Bern	233
Luzern	54
Uri	5
Schwyz	29
Obwald	2
Glarus	13
Zug	35
Freiburg	92
Solothurn	183
Basel-Sd.	239
Basel-Ln.	193
Schaffh.	48
Appen A.	8
Appen I.	
St. Gallen	137
Graubün	8
Aargau	408
Thurgau	70
Tessin	45
Waadt	155
Wallis	22
Neuenb.	70
Genf	79
Jura	10
Toplam	2.709

3.7.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.7.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İsviçre’de tek tip hastalık sigortası modeline geçiş için yapılan halk oylaması ret edilmiştir. 28 Eylül 2014 tarihinde yapılan halk oylamasının resmi sonuçlarına göre seçmenlerin % 61,8'i şimdiki sağlık sigortası sisteminin aynı kalması yönünde oy kullanmışlardır. Sağlık bakanı Alain Berset çıkan sonuçlar neticesinde 2015 yılında sağlık sigorta primlerinde yaklaşık %4 oranında artış olacağını

açıklamıştır. Bakan halkoylaması sonuçlarını değerlendirerek, halkın sağlık alanında köklü değişiklik yerine bazı düzeltme ve reformlar yapılması isteğinde bulunduğunu ifade etmiştir.

İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu Malullük Sigortası yetkililerince 29.04.2014 tarihinde yapılan basın açıklamasında, alınan önlemler kapsamında 2013 yılında yeni maluliyet aylığı tahsislerinde bir düşüş gözlemlendiği, özellikle malullerin tekrar çalışma hayatına kazandırılmasına yönelik projeler sayesinde 2013 yılında 173 milyon Franklık tasarruf gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Açıklamada ayrıca, maluliyet sigortasının kötüye kullanılmasının önüne geçmek suretiyle malullerin sağlık durumlarının takibi ve tekrar değerlendirmeye tabi tutulması ve sahtekarlıkla mücadele gibi faaliyetler sayesinde de 137 milyon franklık tasarruf elde edildiği vurgulanmıştır.

Federal Sosyal Güvenlik Dairesi tarafından hazırlanarak hükümete sunulan bir öneriyi değerlendiren İsviçre Hükümeti bir kararname ile sosyal güvenlik konularında 01 Ocak 2015 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bazı düzenlemelere gitmiştir. Buna göre asgari yaşlılık aylığı 1.170,- Franktan 1.175,- Frank'a yükseltilmiş, 2.340,- Frank olan en yüksek yaşlılık aylığı ise 2.350,- Frank olarak belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu kararname ile gençlerin evlerinden yürüttükleri, cep harçlığı olarak nitelendirilebilecek küçük çaptaki çalışma gelirlerinin yaşlılık aylığı primine tabi tutulma zorunluluğu da kaldırılmıştır.

İsviçre Federal Hükümeti 2014 Kasım ayında yayınladığı bir genelge ile yurtdışında yaşayan İsviçrelilere gerektiğinde sosyal yardım sağlanması konusunda yetkiyi Federal Adalet ve Polis Bakanlığında alarak Federal Dışişleri Bakanlığına tevdi etmiştir. Genelge 01.01.2015 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. İsviçre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Sistemi federal yasalarla genel çerçevelerine oturtulmuş, ayrıca konfederatif sistemin gereği Kanton yönetimlerinin de katkı ve inisiyatifleri ile yürütülmektedir.

İsviçre sosyal güvenlik sisteminin kurumsal yapısı, aşağıdaki ana unsurlardan meydana gelmektedir:

- Yaşlılık, geride kalanlar ve maluliyet sigortası (AHV) , (IV).
- Hastalık veya kaza sigortaları (UVG) (İsviçre'de sağlık sigortası tamamen özelleştirilmiştir. Ancak, her kişi özel hastalık sigortası yaptırmak zorundadır. Çerçevesi devlet tarafından belirlenmiş temel sağlık sigortası tüm özel sağlık sigortası firmalarınca uygulanmaktadır.

- İşsizlik sigortası (ALV).
- Aile(çocuk) yardımları, muhtaçlık yardımları.
- Askeri sigorta (Muvazzaf personel ve silah altındaki askerleri kapsayan sağlık, kaza, maddi hasar sigortası).
- Gelir kaybının tazmini (annelik/askerlik) sigortası.
- Mesleki güvence sigortası (BVG).

İsviçre Sosyal Güvenlik Sistemi Federal Konsey'deki İçişleri Bakanlığına bağlı bir Federal Müsteşarlık olarak ifade edebileceğimiz Federal Sosyal Güvenlik Kurumu (BSV) tarafından yürütülmektedir.

A. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

	Çalışan için yatırılan aidatlar			Serbest Çalışanlar	Çalışmayanlar	
	İşçi	İşveren	Toplam		En az İFr.	En çok İFr.
Yaşlılık ve Geride Kalanlar Sigortası (AHV)	%4,20	%4,20	%8,40	%7,80	392	19.600
Malullük Sigortası (IV)	%0,70	%0,70	%1,40	%1,40	65	3.250
Ek Yardım Sigortası (EO)	%0,25	%0,25	%0,50	%0,50	23	1.150
İşsizlik Sigortası (ALV)	%1,10	%1,10	%2,20	-	-	-
Meslek Kazaları Sigortası (UVG) (1)	-	%0,77 değişken (1)	%0,77 değişken (1)	(3)	-	-
Meslek Harici Kazalar (NBU)	%1,38	-	%1,38	(3)	-	-
Pansiyon Kasa (BV) (2)	%0,5- %9 arası	%0,5- %12,00 arası	yaklaşık %17	(3)	-	-
Mesleki güvence sigortası (BVG)	%7,75	%10,27 (en az)	%18,1 değişken (1)	(3)	-	-

(1) İş kollarındaki rizikoya ve maaş tutarına göre, ya da oranı kurumlarca saptanıp ödenen prim

(2) Pansiyon Kasa primleri koordine ücretin %0.5'i ile (18 yaş) %9'u (65 yaş) arasında değişmektedir.

(3) Serbest çalışanlar isteğe bağlı sigorta yaptırabilmektedirler. Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu AHV

- Genel Sağlık Sigortası özel sağlık sigorta şirketlerinin uhdesinde olup zorunlu sağlık sigortasının çerçeve hükümleri Bakanlık tarafından belirlenmiştir. Primler serbest piyasa koşullarında belirlenir.

Yukarıda belirtilen sigortalar bireylere aylık, ek ödeme, tazminat, aile (çocuk) yardımları şeklinde maddi ödemeler ya da hastalık ve kaza durumlarında masrafların karşılanması şeklinde imkanlar sağlamaktadır.

B. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneği alma çerçeve süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup, işsizlik sigortasından teşvik yardımı almadan kendi işini kurup serbest çalışanlar, çocuk yetiştiriciler ve Yaşlılık ve Ölüm Sigortası'ndan (AHV) yaşlılık aylığı alma yaşından 4 yıl öncesinden başvuranlar için çerçeve süre belirli şartlarda 2 yıl daha uzatılmaktadır. İşsizlik tazminatı almaya hak kazanmak için aidat ödeme çerçeve süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup, bu süre, tazminat alma hakkının elde edildiği tarihten 2 yıl önce başlamaktadır.

İsviçre'de işsizlik parası aylık olarak değil günlük yevmiye olarak hesaplanır. Haftada 5 gün için (Pazartesi-Cuma) günlük yevmiye ödenir. Bir ay içerisindeki çalışma günleri farklılık göstereceğinden aylık olarak ödenen günlük yevmiye tutarları aydan aya değişebilir. İşsizlik ödeneğinin miktarı AHV'ya matrah olan aylık ücret bedeline göre belirlenir (genel olarak son 6 aylık maaş ortalaması, eğer çalışanın lehine olacak ise son 1 yıllık maaş ortalaması)

Eğer çalışan kişinin:

- Bakımından sorumlu olduğu çocukları varsa,
- AHV primine matrah olan aylık maaş tutarı 3.796,- Frank'ı geçmiyorsa,
- En az %40 oranında malul ise ve bu orana mukabil maluliyet aylığı alıyorsa
bu kişinin İşsizlik ödeneği prime matrah olan aylık maaş bedelinin %80 i olarak hesaplanır.

Diğer tüm vakalarda çalışanlar, işsiz kalmaları durumunda prime matrah olan aylık tutarlarının %70'i oranında işsizlik ödeneği alırlar. Yaşlılara ve kısmen malulen emekli olanlara 520 günlük işsizlik parası alma hakkını kolaylaştırmak için parlamento 2 yıllık süreyi 22 aya indirmiştir.

3.7.3.2. Sayısal Veriler

A. Çocuk Parası Miktarları

Kanton	Çocuk Parası	Eğitim yapan çocuklar için	Doğum Parası	Evlatlık Edinme Yardımı
	Çocuk Başına Aylık Tutar (€)		(€)	(€)
Federal Düzey 2	200/220	250/270		
Aile Yasası (Kantonal 3)	200	250	—	—
ZH4	200/250	250	—	—
BE5	230	290	—	—
LU	200/2.106	250	1.000	1.000
UR	200	250	1.000	1.000
SZ	210	260	1.000	—
OW	200	250	—	—
NW	240	270	—	—
GL	200	250	—	—
ZG	300	300/3.507	—	—
FR8	245/265	305/325	1.500	1.500
SO	200	250	—	—
BS	200	250	—	—
BL	200	250	—	—
SH	200	250	—	—
AR	200	250	—	—
AI	200	250	—	—
SG	200	250	—	—
GR	220	270	—	—
AG	200	250	—	—
TG	200	250	—	—
TI	200	250	—	—
VD9	230/370	300/440	1500	1.500
VS10	275/375	425/525	2.000/3.000	2.000/3.000
NE11	220/250	300/330	1.200	1.200
GE12	300/400	400/500	2.000/3.000	2.000/3.000
JU	250	300	850	850

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Dairesi BSV,31/12/2014 tarihi itibarıyla yayınlanmış olup 2015 yılından itibaren geçerlidir.

1- Aile yardımı

2-Tutarlar İsviçre'nin tümü için geçerlidir. İlk tutar düzlük, ikinci tutar ise dağlık bölgelerde yaşayanlar içindir. Tarım sektöründe çalışan alilere bu tutara ek olarak ayda 100 Franklık fazladan ödeme yapılacaktır.

3-Verilen tutarlar kanuni minimum değerleri belirlemekte olup, Kantonlar münferiden daha yüksek tutarları ödemeyi üstlenebilirler.

4-İlk tutar 12 yaşa kadar/İkinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.

5-Kantonal Aile Kasası FAK bazı durumlarda tutarları yükseltebilir, evlatlık ve doğum yardımı yapmayı öngörebilir.

6- İlk tutar 12 yaşa kadar/İkinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.

7- İlk tutar 18 yaşa kadar/İkinci tutar 18 yaş sonrası için geçerlidir.

8-İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

9- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 300 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 440 Frank ödenecektir.

10-İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. yaş altı eğitim gören çocuklar 425 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 525 Frank ödenecektir.

11- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

12- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 400 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 500 Frank ödenecektir.

İsviçre Dışında Yaşayan Çocukları Olanlara Ödenen Çocuk Paraları:*

İsviçre dışında ikamet eden çocuklar için aile yardımları (çocuk parası) 01/01/2009 tarihinden itibaren AB ve İsviçre'nin de üyesi bulunduğu EFTA (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) ülkelerinin vatandaşlarının çocuklarının İsviçre dışında/AB ve EFTA ülkelerinde ikamet etmeleri durumunda yapılmaktadır.

Yukarıda anılan tarihte yürürlüğe giren Aile Yardımı Kanununun 4. maddesinin 3. paragrafında, Hükümet yurt dışında yaşayan çocukların çocuk yardımı taleplerini düzene koymakta olup, Aile Yardımı ile ilgili Yönetmelik (Madde7, paragraf 1) sadece, bu konuda hüküm içeren devletlerarası anlaşmaların yapıldığı ülkelerdeki çocuklara aile yardımı ödenmesini öngörmektedir.

Bu konu Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Anlaşması tadiline ilişkin ikili görüşmelerde ele alınmıştır. AB/EFTA üyesi olmamalarına karşın, İsviçre dışında mukim Bosna-Hersek, Kosova, Karadağ, Sırbistan ve Slovenya vatandaşlarının aile yardımları bu ülkelerin İsviçre ile yapmış oldukları Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri kapsamında 01/01/2009 tarihinden sonra da sağlanmaktadır. Ülkemiz ile İsviçre arasında halen yürürlükte bulunan ikili Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin tadili müzakerelerinde bu husus yeni Anlaşmaya dahil edilmiş ve Anlaşma metni imzaya hazır hale getirilmiştir.

B. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2014 yılı tarihi itibarıyla

Yaşlılık Aylıkları		Dul/Yetim Aylıkları		Maluliyet Aylıkları		Toplam	
Sayı	Tutar (İfr)	Sayı	Tutar	Sayı	Tutar	Sayı	Tutar
1.364	17.117.545	779	7.793.483	1.147	15.015.845	3.290	39.926.873

Bir kerelik ödeme		Bir kerelik dul/yetim tazminatı		Bir kerelik maluliyet tazminatı		Toplam	
Sayı	Tutar (İfr)	Sayı	Tutar	Sayı	Tutar	Sayı	Tutar
83	1.821.446	19	280.882	-	-	102	2.102.328

3.7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.7.4.1. Sayısal Veriler

A. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Sınıf seviyesi	Anasınıfı	İlköğretim (1-6 Sınıf)	Ortaokul (7-9. Sınıf)	Toplam
Toplam Öğrenci Sayısı	1.814	4.843	3.258	9.915
TTK dersine devam eden	182	1.763	452	2.397
Yüzdelik Oran	% 10	% 36	% 14	% 24

Kaynak: T.C.Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği / 2014

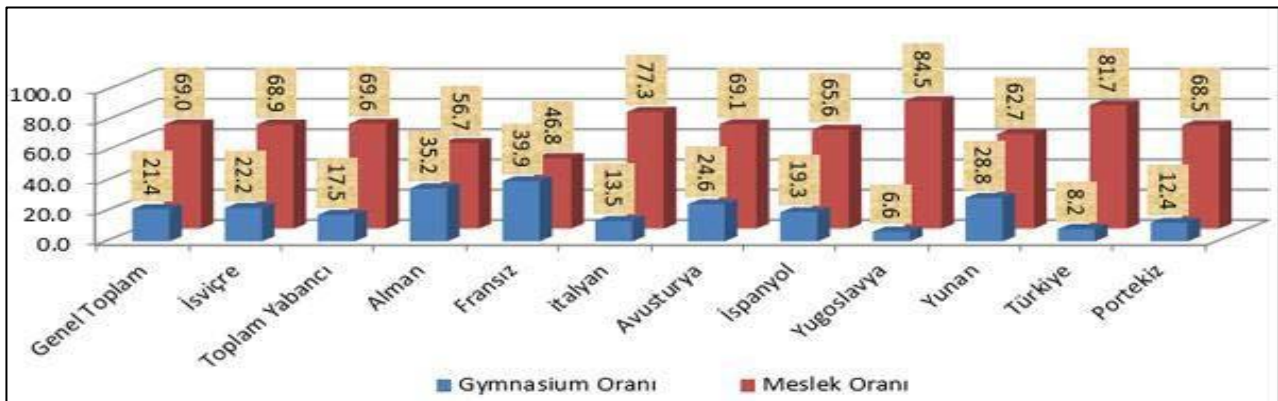
Ana Sınıfı	Zorunlu Eğitim					Lise					Yüksek Öğrenim	Toplam	
	1.Kademe (ilkokul)	2.Kademe			Özel Eğitim	Genel Lise	Mesleki Eğitim	Meslek Lisesi	Berufs ve Fach Matura	Diğer	Meslek Yüksek Okulu	Üniversite	14.668
	(6 yıl)	(Ortaokul 3 yıl)				Gymnasium							
		Alt Seviye	Üst Seviye	Diğer									
1814	4843	1693	1195	370	1079	231	2198	161	49	181	181	673	
Toplam	10.994					2.820					854		

Kaynak: T.C.Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği / 2014

B. Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

T.C. Bern Eğitim Müşavirliği kayıtlarına göre İsviçre’de 2.629 Türk öğrenci mesleki eğitim görmektedir. İsviçre’de üniversite okuyabilme imkanı tanıyan gymnasiumlara ve mesleki eğitime devam eden öğrencilere ait istatistikler incelendiğinde; maalesef lise çağında olan Türk kökenli çocukların ancak %8’lik bir kısmı kendisine ileride üniversite okuma imkanı tanıyan gymnasiumlara gidebilmeye hak kazandığı görülmektedir. Türk çocuklarının gymnasium oranları diğer ülke çocuklarının oranları ile karşılaştırıldığında da durum iç açıcı değildir.

Gymnasiuma gidebilen Türk öğrencilerin oranları diğer ülke oranları ile karşılaştırıldığında; İsviçre genel ortalamasının yaklaşık (1/3)’ü, yabancı genel ortalamasının ise yarısı kadar olduğu görülmektedir. Gymnasiuma devam edebilen Türk çocuklarının sayısının düşük olması, onların üniversiteye gidebilme oranını da otomatik olarak etkilemektedir. Bu durumda da beyaz yakalı meslekler olarak tanımlanan toplumda itibar ve etkinlik sahibi olan mesleklerde Türk kökenli kişi sayısı yeterli seviyeye ulaşamamaktadır.

Kaynak: T.C.Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği / 2014

3.7.5. GÖÇ VE UYUM

3.7.5.1. Sayısal Veriler

2013 yılı sonu itibarıyla 50.959 vatandaşımız İsviçre vatandaşlığına geçmiştir. Bu vatandaşlarımız ağırlıklı olarak Türk vatandaşlığını da korumaktadırlar.

A. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Kültürel ve sosyal faaliyette bulunanlar	32
Dini hizmet verenler	48
Federasyon sayısı	11
Spor dernekleri	6
Diğerleri	20
Toplam	117

B. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

İsviçre’de yasal olarak ikamet eden yabancılar Federal Meclis seçimlerinde (Ulusal Meclis+Kantonlar Meclisi) seçme ve seçilme hakkına sahip değildir. Yabancı nüfusa sadece mahalli düzeyle sınırlı siyasi katılım tanınmakta, kanton düzeyinde ve federal düzeydeki siyasal katılım hakları sadece İsviçre vatandaşlarına hasredilmiş bulunmaktadır. Kanton Parlamentolarına seçilmiş çifte tabiiyete sahip vatandaşlarımızın genel nüfusa oranları çok düşüktür.

3.7.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

3.7.6.1. Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Revizyonu

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, Ek Nihai Protokol ile birlikte 01/05/1969 tarihinde Ankara’da ve Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Şekilleri hakkında İdari Anlaşma 14/01/1970 tarihinde Bern’de imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, tarafların onay metinlerini teati tarihini takiben 1/1/1972 tarihinde, ancak Sözleşmede tespit edildiği üzere 1/1/1969 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Bilahare, İsviçre'den Türkiye'ye kesin olarak dönen vatandaşlarımıza prim transferi imkanını öngören Ek Sözleşme, 25 Mayıs 1979 tarihinde imzalanmış ve 1.6.1981 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İsviçre tarafı, başta maluliyet sigortası olmak üzere, kendi sosyal sigorta mevzuatında meydana gelen değişiklikleri gerekçe göstererek Sözleşmeyi tadil önerisinde bulunmuş, bunun üzerine taraflar 7-9 Ekim 2002 tarihlerinde İstanbul'da birinci tur, 3-5 Haziran 2003 tarihlerinde Bern'de ikinci tur müzakerelerini gerçekleştirmiş ve 5 Haziran 2003 tarihinde Bern'de Tadil Sözleşmesini parafe etmişlerdir.

Ancak, İsviçre tarafı 5/6/2003 tarihinde Bern'de parafe edilen yeni "Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesi"nin 38. maddesine atfen, Sözleşmede "verilerin korunması"na ilişkin kapsamlı düzenlemelere yer verilmesini teklif etmiş, uygun bulmamamız üzerine Sözleşmeye ek olarak her iki ülke tarafından imzalanacak bir "Ortak Bildiri" önerisinde bulunmuş, bu öneri de tarafımızca uygun görülmemiştir.

Taraflar arasında yazışma yoluyla çözümlenemeyen anlaşmazlıkla ilgili olarak heyetler arasında Ankara'da yapılması kararlaştırılan görüşmeler, İsviçre Tarafının tasarruf tedbirleri, Federal Maluliyet Sigortası Yasası'ndaki değişiklik çalışmaları ve İsviçre'de konuyla ilgili referandum gibi gerekçeler ile ülkemize gelmemesi üzerine 2004-2008 yılları arasında müteaddit defalar ertelenmiştir.

İsviçre'de 6/10/2006 tarihinde yapılan referandumda yeni Federal Maluliyet Yasası'nın kabulü üzerine İsviçre, Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin tadiline ilişkin çalışmaları yeniden başlatmaya ve 2008 yılı içinde ülkemize gelmeye hazır olduğunu bildirmiştir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlük süreci de dikkate alınarak İsviçre tarafına 2008 yılı Kasım ayında bir görüşme yapılması önerilmiş, ancak sözkonusu görüşme gerçekleşmemiştir.

Nihayet 3-5 Mart 2009 tarihlerinde her iki ülke heyetleri Ankara'da toplanmışlar ve yeni bir Anlaşma metni oluşturulmasına yönelik müzakereleri başlatmışlardır. 2010 yılı içinde yapılan

görüşmeler sonucunda Anlaşma metni üzerinde mutabakata varılmış, “Haksız Yardım Alınmasının Önlenmesi”ne dair 32. maddenin örneklerle uygulanmasının takibi sonucunda metinlerin imzaya hazır hale getirilmesine karar verilmiştir

3.7.7. LİECHTENSTEİN PRENSLİĞİ

3.7.7.1. Demografik Bilgiler

2014 yılı itibarıyla

	Toplam	Oran
Liechtenstein Vatandaşı	24.693	%66,4
Yabancı	12.522	%33,6
Türk	739	%5,9
Toplam	37.954	%100

3.8. İSVEÇ

3.8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.8.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla⁸

Cinsiyet	Genel	Yabancı*	Türk kökenli
Erkek	4.872.240	1.038.572	-
Kadın	4.875.115	1.053.634	-
Toplam	9.747.355	2.092.206	103.000

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu (SCB)

* Yabancı tanımı, yabancı bir ülkede doğan ya da kendisi İsveç doğumlu olmasına karşın anne ve babası yabancı bir ülkede doğan kişiyi; İsveçli tanımı ise İsveç'te doğan ve anne ve babası İsveç doğumlu ya da anne ve babasından birisi İsveç doğumlu kişileri ifade eder.

3.8.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Türkiye Doğumlular
Erkek	25.440
Kadın	20.706
Toplam	46.146

2014 yılı içerisinde

İsveç Vatandaşlığına Geçen Vatandaş Sayısı		
Erkek	Kadın	Toplam
583	452	1.035

⁸ http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Befolkningens-sammansattning/Befolkningsstatistik/#c_li_120253

3.8.1.3. Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İller	Bölge Toplam nüfusu	Yabancı kökenli sayısı	Türk Kökenli sayısı(*)
Stokholm	2.198.044	674.614	49.000
Uppsala	348.942	66.559	4.500
Södermanland	280.666	62.971	1.500
Östergötland	442.105	78.657	4.500
Jönköping	344.262	65.431	2.200
Kronoberg	189.128	38.444	700
Kalmar	235.597	30.531	550
Gotlands	57.255	3.685	150
Blekinge	154.157	22.771	300
Skåne	1.288.908	327.228	10.000
Halland	310.665	46.102	1.000
Västra Götland	1.632.012	351.863	14.000
Värmlands	274.691	36.576	1.500
Orebro	288.150	53.847	4.000
Västmanlands	261.703	63.454	3.500
Dalarnas	278.903	36.020	2.000
Gävleborg	279.991	38.189	1.700
Vasternorrland	243.061	26.334	500
Jämtland	126.765	11.575	700
Vasterbotten	262.362	27.267	400
Norrbotten	249.987	30.088	300
Toplam	9.747.355	2.092.206	103.000

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu (2014)

(*)İsveç İstatistik Kurumu verilerine dayanılarak belirlenen tahmini Türk Kökenli kişi sayısını yansıtmaktadır.

3.8.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Mukayesesi

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Menşe ülke	Doğum yerine göre	Kendisi İsveç doğumlu olup ana-baba menşe ülke doğumlu	Kendisi İsveç doğumlu olup ana- babasından birisi menşe ülke doğumlu	Toplam
Türkiye	46.146	-	-	103.000
Finlandiya	158.488			419.790
Irak	130.178			190.162
Eski Yugoslavya	-			135.638
Norveç	42.301			117.988
Polonya	81.697			123.239
Danimarka	42.374			107.973
Iran	68.436			101.194
Bosna-Hersek	57.289			84.257
Şili/Kolombiya	28.216			55.506
Somali	57.906			83.622
Çin	28.699			63.309
Afganistan	28.443			34.915

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu 2013 Yıllığı

3.8.1.5. Doğan, Evlenen, Ölen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Yapılan İşlem	İşlem Sayısı
Doğum	510
Evlenme	84
Ölüm	91

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Stokholm Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları

3.8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.8.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İşsizliğin azaltılması için 2013 ve 2014 yılları için bütçeden ilave kaynak aktarılmış olup işsizliğin azaltılmasına yönelik olarak aşağıdaki tedbirler alınmıştır:

- 1-Çalışmanın daha değerli olduğuna vurgu yapılarak istihdamın arttırılmasını sağlamak,
- 2-Yatırım için iyi bir iklim yaratarak girişimcileri desteklemek,
- 3-Verimliliğin arttırılması için rekabet ve yaratıcılığı sağlamak, bunun yanısıra, araştırma ve öğrenmeyi teşvik edici önlemler almak.

Uzun dönemli işsizliğin azaltılması için 2013 ve 2014 yıllarında 7000'er yeni yetişkin mesleki eğitim alanının açılması ve işyeri eğitiminin yaygınlaştırılması ve bölgesel gelişimin maddi olarak desteklenmesi kararlaştırılmıştır.

İşsizlik sigortasından yararlanabilmek için son 12 ayın 6 ayında 80 saatlik bir çalışma karşılığında işsizlik sigortası primi ödenmiş olması gerekmektedir. İşsizlik parası son alınan aylığı %80'i tutarında olup alınacak yardım miktarı günlük en fazla 680.-Kronu geçmeyecektir. (Örnek vermek gerekirse, yukarıdaki şartları yerine getiren aylık kazancı 18 700.-Kron olan bir kişi 14 960.-Kron yardım alacaktır.)

3.8.2.2. Sayısal Veriler

A. İşgücü Sayıları ve Oranları

	İşgücü sayısı		İstihdam Oranı	
	Erkek	Kadın	Kadın	Erkek
Genel	2.524.000	2.262.000	% 64,8	% 66,9

Kaynak: <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Arbetsmarknad/Arbetskraftsundersokningar/Arbetskraftsundersokningarna-AKU/>

B. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2009 yılı itibarıyla

İşkolu	Sayı
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	12
İmalat sanayii; madencilik	1.367
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su tesisleri; sulama işleri ve atık	39
İnşaat Sanayii	253
Ticaret; araç ve motosiklet tamir ve bakım işyerleri	1.968
Taşımacılık ve depolama şirketleri	1.285
Otel ve restoranlar	5.666
Enformasyon ve iletişim şirketleri	240
Finansal kurumlar ve sigorta şirketleri	143
Emlak alım-satım işyerleri	158
Mesleki, bilimsel ve teknik	1.918
Kamu idareleri ve milli savunma	471
Eğitim kurumları	1.695
İnsan sağlığı ve toplumsal iş kurumları	2.086
Sanat, eğlence ve rekreasyon; diğer hizmet alanları	833
Diğer	396
Toplam	18.530

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

C. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Veriler

Türkiye doğumlu girişimci sayısı	
Müteahhit	33
Tüccar	313
Taşımacı	220
Otel/Restoran sahibi	2.256
İletişim	10
Emlakçı	22
İşletme sahibi	106
Eğitimci	6
Bakım hizmeti	15
Kişisel ve kültürel hizmetler	334
İmalat sanayii	54
Ziraat/Balıkçılık	1
Bilinmeyen	259
Toplam	3.629

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Ç. Ortalama Aylık Ücretler

1. Mesleklere Göre Ortalama Aylık Ücretler (İsveç Kronu/SEK)

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Meslekler	Erkek	Kadın
CEO	88.100	69.800
Üst Yönetici	70.900	69.000
Hekim	61.200	51.400
Yönetici	54.800	45.000
Pilot	50.400	60.900
Mühendis	42.300	39.200
Kimyager/Fizikçi	42.200	39.100
Emlakçı	40.200	33.800
Sigortacı	35.600	34.600
Gümrük Memuru	30.000	27.000
İlkokul öğretmeni	27.500	28.000
Müşteri Hizmetleri Çalışanı	26.200	25.600
Tüm Eğitim Seviyelerinde	32.900	28.400

2. Sektörlere Göre Ortalama Ücretler (İsveç Kronu/SEK)

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İmalat ve Madencilik	40.870
İnşaat sanayii	37.240
Taşımacılık	31.210
Restoran	33.390
İletişim	38.710
Eğitim	29.010
Emlak ve seyahat	28.500
Kamu Sektöründe devlet memurunun ortalama aylık ücreti	34.983

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

D. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Toplam İşgücü	5.165.000
İşsiz sayısı (Kasım 2014 itibarıyla)	380.000
İşsizlik Oranı	% 7,4

3.8.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.8.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İsveç'te sosyal güvenlik işlemleri sigorta bakımından İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu (Försäkringskassan) ile aylık sistemlerinden sorumlu kurum olan İsveç Aylıklar Kurumu (Pensionsmyndigheten) tarafından yürütülmektedir. Söz konusu kurumlar işçi ve işveren katkıları ve vergiler yoluyla finanse edilmektedirler. Sosyal sigortaların denetimi İsveç Sosyal Sigortalar Denetim Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Söz konusu birim 01 Temmuz 2009 tarihinden itibaren faaliyete geçmiştir. Kurumun kuruluş amacı sosyal güvenlik sistemlerinin etkin yönetilmesinin sağlanmasıdır. Bu amaçla denetim ve incelemelerde bulunmaktadır.

Sosyal güvenlik sisteminin amacı, insanlara yaşamlarının bütün aşamalarında ekonomik güvence sağlamaktır. Bundan dolayı sigorta sistemi her şeyden önce hastalara, fonksiyon engellilere, ana-babalara (ebeveynlere) ve emeklilere destek ve yardım sunmaya yöneliktir. Çocuk yardımları, geliri

olsun olmasın herkese eşit oranda ödenmesine karşın konut yardımı, aylık sahipleri için gelire bağlı yardımlardır.

A. Sosyal Sigorta Ödemeleri

2012 yılında sosyal sigorta harcamaları idari giderler hariç çeşitli yardım ve ödenekler için toplam olarak 203 milyar SEK olarak gerçekleşmiştir. Bu miktar, 2012 yılı gayri safi milli hasılasının yaklaşık olarak % 5,6 oranındadır ki son 30 yılın en düşük yüzdesidir. Bunun yaklaşık yarısından fazlası 119 milyar SEK (% 56) hastalık ve maluliyet aylıklarına, yaklaşık 70 milyar SEK (%33) çocuklu ailelere destek için harcanmıştır. İdari maliyetler yaklaşık % 0,2 oranında gerçekleşmiştir.

B. Emeklilik

Emeklilik sisteminin bütçesi merkezi hükümet bütçesinden bağımsız olup yaklaşık 241 milyar SEK civarındadır. Kamu aylık sisteminin dışında birçok kişi de ayrıca mesleki aylık ve özel emeklilik sistemlerine tabidir. Sistem, üç ayak üzerine kurulmuştur. Bunlar:

- 1- Kamu Aylık Sistemi: Gelire dayalı (gelir ve prim emekliliği) ve ikamete dayalı (garanti aylığı) emeklilik sistemleri
- 2- Mesleki Emeklilik (Toplu sözleşme emekliliği)
- 3- Gönüllü Özel Emeklilik Sistemi

1. Kamu aylık sistemi

Emeklilik sisteminin birinci ayağını oluşturmaktadır. Emeklilik yaşı esnek olmakla birlikte 65 yaş yaşlılık aylığının bağlanmasında esas alınmaktadır. Ancak, garanti aylığı dışında, hem gelire bağlı emeklilikte hem de prim emekliliğinde 61 yaşını dolduranlar erken emekli olabilmektedirler; bu durumda erken emekli olanlar sistemin birikime dayalı olmasından dolayı düşük aylık almaktadırlar. Bunun yanında, aylık almakta iken çalışabilmek de mümkündür. Ancak kişiler isterlerse emeklilik yaşını 67 olarak sözleşmelerinde belirtebilir ve 67 yaşına kadar çalışabilirler. İstihdam yasasındaki bu değişiklik 2001 yılında yapılmış ve uygulamasına 2003 yılından itibaren başlanılmıştır. Bu durumda kişinin 67 yaşından önce emekli edilebilmesi söz konusu olamamaktadır.

Çocuk yetiştirilen süreler, askerlik hizmeti, yüksek öğrenimde geçen süreler ve işsizlik dönemleri gelir emekliliğine dayalı aylık hakkının doğmasında hesaba katılan süreler arasında olup bu sürelerde primler devlet tarafından yatırılmaktadır.

Gelire dayalı aylık sistemi mali açıdan bağımsız ve merkezi hükümet bütçesinden tamamen ayrıdır. Gelir arttıkça emeklilikte alınacak aylık da o oranda yükselmektedir. Çalışmaya dayalı emeklilik sisteminin yanı sıra tamamlayıcı mahiyette olmak üzere 65 yaşına gelindiğinde garanti aylığı da alınabilmektedir. Tüm sistem İsveç Aylıklar Kurumu (Pensionsmyndigheten) ve Sigorta Kurumu (Försäkringskassan) tarafından yönetilmektedir.

a. Çalışmaya Dayalı Emeklilik Sistemi

Bu emeklilik sisteminin temel prensibi bütün çalışma yaşamı boyunca elde edilen gelirlerin hesaplanmasına dayalı olmasıdır. Her yıl kişi, işveren veya bazı durumlarda da devlet tarafından, çalışarak elde edilen gelirden ve sosyal sigorta sisteminden alınan ödenekler karşılığında (işsizlik parası da dahil) emeklilik primi ödenmektedir.

Bu primler emeklilik puanı olarak:

a) Gelir Emekliliği (Inkomstpension)

b) Prim Emekliliği (Primiepension)

olmak üzere iki şekilde kişiye ait emeklilik hesaplarında kaydedilmektedir.

Gelir Emekliliği (Inkomstpension)

Ulusal emekli aylık sisteminin en önemli parçasıdır. Bu emeklilik sistemi büyük ölçüde bir paylaşım sistemidir. Bu, yıl içinde ödenen emeklilik primlerinin aynı yıl içinde emeklilere aylık olarak ödendiği anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle, “yeniden dağıtım” (pay as you go) olarak adlandırılır. Bu sistemde aktif olanlardan, emekli olmuş nesile gelir aktarımı sağlanmaktadır. Bu paylaşım sistemi ile ödenen emekli aylığına gelir emekliliği adı verilir. Gelir emekliliği primi çalışanın brüt yıllık gelirinin % 16’sı oranındadır. İşveren tarafından yatırılır. Emeklilik yaşı esnek olup 61 yaşından itibaren erken emekli olunma hakkı bulunmaktadır. Hem emekli olup hem de 67 yaşına kadar çalışabilmek mümkündür. Türkiye’ye ödenen gelir emeklilik aylığında İsveç tarafınca vergi kesilmemektedir. İsveç’te vergiye tabi bir geliri olmayanlar gelir aylığına hak kazanmazlar.

Emekliliğe ayrılma yerine, çalışmaya devam ederek daha fazla emeklilik puan hakkı kazanılması, alınacak gelir emekliliği miktarının artmasını sağlar.

Aylık hesabında esas alınan en fazla aylık brüt gelir tutarı 2013 yılı için 35 375 SEK'tir. Bunun üzerinde aylık geliri olan bir kişi için işverenlerce kesintiler ödenmiş olsa bile söz konusu tutar bağlanacak aylık hesabında dikkate alınmaz.

İsveç'te tüm işverenler, çalışanları için emeklilik primi, sağlık sigortası ve diğer sosyal ödenekler için zorunlu sosyal güvenlik primini ödemek durumundadır. Bu katkıların tutarı ödedikleri brüt ücretin % 31,42'si oranındadır. 26 yaşın altındakiler için işverenler azaltılmış oranda sosyal güvenlik primi ödemektedirler. Buna göre, ödemek zorunda oldukları prim % 31,42 yerine % 15,49 oranındadır.

Çalışanlar ise ücretlerinin % 7'si oranında genel aylık kesintisi vasıtasıyla aylık sistemine prim ödemektedirler. Bu prim gelir vergisini de içermekte olup işveren tarafından gelir vergisiyle birlikte en başında kesilmektedir. 2012 yılı için yıllık 440,622 SEK'i aşan gelirleri için çalışanların genel aylık kesintisine prim ödeme yükümlülükleri bulunmamaktadır.

Bu sistem, İsveç'te yaşayanların yaklaşık % 80'ini kapsar. Gelire dayalı aylık, bir kişinin tüm yaşamı boyunca elde ettiği gelirlerle ve geri dönüş miktarlarıyla bağlantılı bir aylık olmaktadır. Erken emeklilik 61 yaş doldurulduğunda mümkündür, alınacak aylık miktarı 65 yaşında emekli olduğunda bağlanacak aylık miktarının % 72 oranında olmaktadır. Eğer 68 yaşında emekli olunursa bu defa aylık miktarı 65 yaşında yapılacak emeklilik tutarının % 29 oranında fazlası olacaktır.

Prim Emekliliği (Primie pension)

Kazanılmış olan emeklilik haklarının küçük bir bölümü fonlandırılmış bir sistemde tasarruf edilir. Emekliliğin bu bölümüne prim emekliliği adı verilir. Primler Ulusal Vergi Kurulu tarafından toplanmakta ve Aylıklar Kurumu (Pensionsmyndigheten) tarafından yönetilmektedir. Yaklaşık 800 farklı fon arasında seçim yapılabilir. Prim emekliliği primi emekliliğe temel oluşturan brüt yıllık gelirin % 2,5 oranı kadardır. İşveren tarafından yatırılır. 61 yaşından itibaren erken emekli olunabilmektedir.

Gelir emekliliğinden farklı olarak prim emekliliği tasarruf edilmiş gerçek para miktarının fonlara yatırılması anlamına gelmektedir. Bu paranın gelişimi tamamıyla yatırım yapmayı tercih edilen fonlardaki artış ve bunların ne kadar büyüme sağladıklarına bağlıdır. Bu alandaki en son düzenleme 31 Mayıs 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre tasarruf sahibinin vefatı halinde eşi, kayıtlı ortağı ya da bazı durumlarda ortak yaşam içindeki kişilere geride kalan hak sahipleri olarak ödeme yapılabilmektedir. Prim aylığından yararlanabilmek için 2012 yılında yıllık en az 18.612,00 SEK gelirin olması gerekmektedir.

b. Garanti Edilmiş Aylık (Garantiopension)

İsveç'te çalışan ve yaşayan herkesi kapsayan bir aylıktır. Vergilere dayalı, sabit, fiyat endeksli temel bir gelir garantisidir. İsveç vatandaşları ile İsveç'te ikamet edip 65 yaşını tamamlayanlara bağlanır. Tam garanti aylığına hak kazanabilmek için 40 yıl yani 25 yaşından itibaren 65 yaşına kadar İsveç'te ikamet etmek gerekmektedir. Başka bir AB/AEA ülkesindeki ikamet edilmesi garanti aylığı hesabında dikkate alınmaktadır. Garanti aylığı bir AB/AEA ülkesinde ikamet edilmesi halinde ödenebilmekte olup Türkiye'de ikamet edilmesi halinde ödenmemektedir. Ayrıca ülke dışından alınan yabancı aylıklar garanti aylığında eksiltme yapılmasına neden olmaktadır. Garanti aylığı ülkede ne kadar uzun yaşandığı ile bağlantılı olmaktadır. 40 yıldan az ikamet edilen durumlarda her yıl için 1/40 oranında azaltılmış garanti aylığına hak kazanılmaktadır. Eğer 16 ila 24 yaşları arası çalışılmış ise süreye ilave edilebilmektedir.

Sorumlu olan kurum İsveç Aylıklar Kurumudur (Pensionsmyndigheten). Bunun için İsveç'te en az 3 (üç) yıl yaşamış olmak gerekmektedir. AB üyesi ülkeler, Lihtenştayn, İzlanda ve Norveç'te geçen ikamet süreleri de garanti aylığı hesabında İsveç'te geçen süreler olarak dikkate alınmaktadır. Bu vergiye dayalı bir aylıktır. Nüfusun yaklaşık %74'ü bu sistemden yararlanmaktadır. Çoğunluğu devlet destekli sağlık ve çocuk bakım hizmetleri bu hakların içerisinde.

2013 itibarıyla bu aylıktan yararlananların sayısının 800 000 olduğu tahmin edilmektedir. Yaklaşık 218 000 gelir emeklisi de garanti aylığından istifade etmiştir. Garanti aylığı sahibi kişilerin % 81'ini kadınlar oluşturmaktadır. 2013 yılı için tam garanti aylığı bekarlar için 7 899 SEK evliler için ise 7046 SEK'tir. Kişinin ayrıca bir geliri varsa garanti aylığında azaltmaya gidilir. Bu azaltma iki safhalıdır. Düşük gelirlielerde gelire dayalı aylık tutarı kadar garanti aylığı azaltılır; yüksek gelirlielerde ise sadece % 48 oranında azaltılmaktadır. Bu şu anlama gelmektedir. Yaklaşık olarak 11 394.- SEK gelir emekliliği alan tek kişiye ya da yaklaşık 10 099.- SEK gelir emekliliği alan evli kişiye garanti aylığı ödenmemektedir.

2. Mesleki Emeklilik (Toplu Sözleşme Emekliliği-Tjänstpension)

Emeklilik sisteminin ikinci ayağını oluşturmaktadır. İşveren ile çalışan arasında ücret anlaşmalarında tespit edilen, yönetimi, fonu ve ödemeleri buna bağlı olarak belirlenen sistemdir. İşçi ve işveren arasında toplu sözleşmelere ya da bireysel iş sözleşmelerine dayalı ve emeklilik olarak da adlandırılan tamamlayıcı bir aylık sistemdir. Aylık sahiplerine aylıklarının yaklaşık % 10'u kadar destek sağlayan bir gelirdir. Bu sistemde yaklaşık % 2'lik bir payın kişisel aylık hesabına aktarılması öngörülmektedir. Şahıslar kişisel hesaplarını yönetecek aylık fonlarını tercih etmektedirler. Tam aylık 30 yıllık bir prim süresiyle gerçekleştirilmektedir. Bu sistem 1953 tarihinden sonra doğmuş herkesi kapsamaktadır. Aylık işveren tarafından ödenmektedir.

Mesleki aylık istemi:

- 1-Ek emeklilik aylığı,
- 2-Hayat sigortasını,
- 3-Kaza sigortasını,
- 4-Uzun vadeli maluliyet sigortasını,
- 5-Maluliyet durumunda ödeme muafiyetini kapsamaktadır.

Kişinin kendisine ait bir iş yeri bulunması durumunda ödenen vergi miktarına göre emekli aylığının miktarı değişmektedir. Aylık miktarı ödenen vergi miktarıyla orantılı olarak artış göstermektedir. Bu kategoriden emekli olabilmek için en az 5 yıl süre ve 55 yaşını doldurmuş olmak gerekmektedir.

3. Gönüllü Özel Emeklilik

Emeklilik sisteminin üçüncü ayağını oluşturmaktadır. Gönüllü tasarrufa bağlı özel bir emeklilik sigortasıdır. Alınacak aylık miktarı tasarrufun değerlendirilmesiyle doğrudan ilişkilidir.

3.8.3.2. Sayısal Veriler

A. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

İsveç’de sigortalı kaydı bulunan yaklaşık 7.800.000 kişinin % 83’ü İsveç doğumlu sadece % 17’si İsveç dışında doğmuştur.

31Aralık 2014 yılı itibarıyla doğum yerine göre İsveç’te kayıtlı sigortalı sayısı aşağıda gösterilmiştir:

Ülke (Doğum Yeri)	Kadın	Erkek	Toplam
İsveç	3.255.463	3.233.081	6.488.544
İsveç dışındaki İskandinavya	130.006	92.824	222.830
İskandinavya hariç 28 AB ülkesi	122.183	114.402	236.585
Diğer Avrupa ülkeleri	96.747	85.908	182.655
Sahra Afrikası	50.851	50.175	101.026
Asya	94.555	59.435	153.990
Ortadoğu, K. Afrika ve Türkiye	144.312	169.552	313.864
K.Amerika	13.352	14.010	27.362
G.Amerika	31.675	29.036	60.711
Okyanusya	1.274	2.285	3.559
Toplam	3.940.418	3.850.708	7.791.126

Kaynak: İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu

B. Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı ve Yapılan Ödemeler

Ödenek Alanların (Ödeme İşlemleri) Sayısı

2012 yılı Aralık ayı itibarıyla

	Garanti aylığı (ikamete dayalı)	Gelir aylığı (çalışmaya dayalı)	Ek ödeme	Prim aylığı (çalışanlar öder)	Ev Yardımları	Toplam
Yaşlılık aylığı sahibi	806.152	1.110.937	1.890.476	984.825	264.183	2.005.140

C. Sosyal Güvenlik Primi Oranları

Zorunlu İşveren Prim Oranları - 2014	Prim Oranları (%)
Emekli Aylığı	10,21
Geride Kalan Hak Sahipleri İçin	1,17
Hastalık Sigortası	
-İşveren katkısı	4.35
(-Serbest çalışan katkısı)	(4.44)
İş Kazası	0,30
Aile Sigortası	2,60
İşsizlik Sigortası	2,91
Ücret Katkısı	9,88
Toplam	31,42

Kaynak: İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu

Ç. Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

Çocuk Parası Miktarları

31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla

	Aylık Çocuk Ödeneği (İsveç Kronu)	Geniş aile yardımı (İsveç Kronu)	Toplam (İsveç Kronu)
1 çocuk	1.050	-	1.050
2 çocuk	2.100	150	2.250
3 çocuk	3.150	604	3.754
4 çocuk	4.200	1.614	5.814
5 çocuk	5.250	2.864	8.114
İlave her çocuk için	1.050	1.250	2.300

Çocuk parasının yanında ailelere çocuklarının hastalık veya engel durumlarına göre çocuk parası ödenmektedir. 2003 yılında çocuk bakım ödeneği alma hakkında yaş sınırı 16'dan 19'a çıkarılmıştı. 2000 tarihinden itibaren çocuk bakım ödeneği alan erkek ebeveyn oranı 2014 yılı itibarıyla %10'dan %15'e yükselmiştir. Doğal olarak bu ödenekten yararlanan anaların oranı %90'dan %85'e düşmüştür.

D. İsveç'ten Türkiye'deki Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Güvenlik Ödemeleri

Yıllık Ödeme Tutarı (Kron)	Ödeme İşlemi Sayısı	Kişi Başına Ortalama Aylık Ödeme Tutarı (Kron)
25.652.849	5.214	4.920

E. İsveç'ten Aylık Alan ve İsveç Dışında Yaşayan Emeklilere Yapılan Ödemeler

2008 tarihi itibarıyla

Ülke	Ödeme Yapılanların Sayısı
Finlandiya	399.396
Almanya	151.453
Norveç	82.927
Danimarka	69.355
Yunanistan	54.178
İspanya	50.904
A.B.D.	44.901
Kanada	25.331
İtalya	27.868
Avustralya	22.280
Fransa	17.759
İngiltere	17.404
Çek Cumhuriyeti	14.457
Sırbistan Karadağ	13.669
Avusturya	11.969
Türkiye	5.214
Toplam	1.099.374

3.8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.8.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İsveç Hükümetinin 2015 yılı Bütçesi:

2014 yılında yapılan genel seçimler sonrası Sosyal Demokrat ve Yeşillerden oluşan sol koalisyon Hükümeti iktidara gelmiştir. 03 Ekim 2014 günü göreve başlayan yeni hükümet feminist bir hükümet olduğunu ilan etmiş ve kadın erkek ayırımının her alanda yok edilmesi için gayret sarf edeceğini açıklamıştır.

3.8.4.3. Sayısal Veriler

A. Okula Devam Edenlerin Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

İsveç'te toplam 290 Belediye'de okul öncesi, ilk ve ortaöğretim seviyesinde 10.559 okul ve 1.371.936 öğrenci mevcut olup, öğrencilerin okul seviyesine göre dağılımı ile her seviyede anadil eğitimi alanların sayıları aşağıda gösterilmiştir:

Okullar	Sayı
Ana sınıfı	107.662
İlköğretim	889.185
Ortaöğretim	351.641
Diğer (Uluslararası veya Sami okullarına gidenler ve engellilerin eğitimi, pedagojik eğitim vs. alanlar)	23.448

B. Türk Vatandaşları

İsveç'te 25-64 yaş arası Türk vatandaşlarının eğitim durumu aşağıda gösterilmiştir:

	Sayı	İlköğretim (%)	Ortaöğretim (%)	3 Yıldan Az Yüksek Öğrenim (%)	3 Yıldan Fazla Yüksek Öğrenim (%)	Bilgi Yok (%)
Erkek	18.953	42	33	8	10	7
Kadın	14.942	46	33	6	9	5
Toplam	33.892	44	33	7	9	6

Kaynak: Eğitim Müşavirliği 2011 yılı verileri

C. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Anadili Türkçe olan ana sınıf öğrencisi	675 (Kız: 331 / Erkek: 344)
Anadili Türkçe olan ilkokul öğrencisi	6.072 (Kız: 3047 / Erkek: 3025)
Anadili Türkçe olan engelliler okullarındaki öğrenciler	39 (Kız: 19 / Erkek:20)

Kaynak: Eğitim Müşavirliği

D. Yabancıların Eğitim Durumu

Yabancı ülkelerde doğup İsveç'te ikamet eden 25-64 yaş grubunun eğitim durumları aşağıda gösterilmiştir:

Ülkeler	Eğitilmiş nüfus sayısı	Temel eğitim (%)	Lise eğitimi (%)	3 yıldan kısa süreli yüksek okul eğitimi (%)	3 yıldan uzun süreli yüksek okul eğitimi (%)	Kayıtlara İşlenmeyen okul eğitimi (%)
Finlandiya	102.158	24	47	11	16	2
Irak	77.178	31	26	15	22	5
Yugoslavya	49.572	29	49	10	10	2
Iran	52.001	10	38	17	31	4
Polonya	52.254	8	41	14	24	14
Bosna-Hersek	41.496	15	54	13	16	2
Türkiye	33.895	44	33	7	9	6
Danimarka	26.265	14	33	12	25	16
Norveç	23.376	16	39	13	22	10
Şili	23.677	20	51	13	15	1
Almanya	23.719	8	30	12	39	10
Lübnan	20.415	36	38	10	11	5
Tayland	22.285	45	24	10	14	7
Suriye	16.678	38	32	12	12	5
İngiltere	14.817	11	25	17	36	11
Somali	20.775	44	25	6	5	20
Romanya	14.483	8	36	13	30	13
A.B.D.	10.268	4	17	19	50	10
Etiyopya	11.146	19	45	13	17	6
Hindistan	12.870	9	28	15	32	15

3.8.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.8.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

İsveç'e yaşanan göç tarihi içerisinde İsveç hükümeti ülkeye dışarıdan gelen işgücünün yerleştirilmesinde İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu LO ile işbirliği yapmıştır. Bu ortak çalışmada dışarıdan ucuz işçi getirilmesinden ziyade İsveçli ile aynı ücret seviyesinin uygulanmasına ve aynı sosyal hakların verilmesine özen gösterilmiştir. Bunu gerçekleştirirken işgücü göçünde sadece LO tarafından kabul edilen göçmenlere izin verilmiştir.

1950 ve 60'lı yıllardan 1985 yılına kadar sığınmacıların entegrasyonundan Ulusal İstihdam Kurulu sorumlu iken, 1985 yılında Göç Kurulu devreye girmiştir. Kurul, dil, mesleki eğitim ve konut imkanlarına dayalı bir entegrasyon programı uygulamıştır. Program ülkede geniş bir alana yayılmış bölgede çeşitli belediyelerce yürütülmüş ve belediyeler bu uygulamayı sürdürmek üzere kabul ettikleri sığınmacı sayılarına bağlı olarak devletten sübvansiyon almışlardır. Sübvansiyonu kaybetmek istemeyen belediyeler başka bölgelere yerleşmek isteyen sığınmacılara izin vermemiştir.

Ancak, bu program başarılı olmamış sığınmacıların devlete bağımlılığını ve işsizliklerini artırmıştır. Bu nedenle, program 1990'lı yıllarda revize edilmiş uygulama esnek hale getirilmiş, çeşitlilik anlayışı kabul edilmiştir. Bu esneklikten biri de istediği yere yerleşmek isteyen sığınmacının isteğinin yerine getirilmesi olmuştur.

1997 yılında benimsenen resmi bir entegrasyon politikası ile devlet bu alandaki rotasını belirlemeye başlamıştır. 1998 yılında İsveç Entegrasyon Kurulunu kurmuştur. Entegrasyon politikasının çıkış noktası, genel politikanın toplumun etnik ve kültürel farklılığına dayalı olmasıydı. Politika, bireyleri toplumun bir parçası olmaya, temel demokratik değerleri korumaya, hem kadın hem erkek için eşit hak ve fırsatlar sağlamaya yönelik katkıda bulunmaya, ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve ırkçılığa karşı destek olmasını teşvik etmeye odaklanmıştır. Şu anda yabancılara çalışma ve oturma izninin verilmesinden sorumlu kurum İsveç Göç Kurumu (Migrationverket) bulunmaktadır.

2002 yılının Haziran ayında İsveç hükümeti tarafından yayımlanan 21. yüzyıl entegrasyon politikasında, 2015 yılı için İsveç yabancı işgücünün çalışma yaşındakilerin % 27'sini oluşturacağı tahmini yapılmıştır. Ayrıca, bu alandaki hükümet politikalarından biri çalışma yaşamındaki etnik ve

kültürel farklılığın arttırılması olmuştur. Bu açıdan ülkede mevcut tüm yerli ve yabancı işgücü potansiyelinin ayırım gözetmeksizin değerlendirilmesi büyük önem arz etmiştir.

2004-2009 yılları arasında üçüncü ülke vatandaşlarına verilen çalışma izinleri ikiye katlanmış, çoğunluğunu tarımsal faaliyet, IT teknolojileri ve gıda sektöründe çalışanlar oluşturmuştur. Gelenlerin çoğu Tayland, Hindistan ve Çin'den olmuştur. Sığınmacı olarak başvuranlar arasından en çok çalışma izni Irak'tan gelenlere verilmiştir. Çalıştıkları alanlar daha çok temizlik işleri, mutfak ve restoran olmuştur.

Nitekim 2010 yılında İsveç İstihdam Bakanlığı'nın (Arbetsmarknadsministriet) açıklanan programında şu başlıklara yer verilmiştir.

- ❖ İsveç'te önümüzdeki on yıllık dönemde bir işgücü açığı ve kamu kaynaklarının yetersizliği sorunu yaşanması beklenmektedir. Yaşlı kesimin emeklilik ve sağlık harcamalarının karşılanması için toplam çalışma süresinin arttırılması gerekmektedir. Bu da “mevcut işgücünün daha fazla çalışması” ve “çalışan sayısının arttırılması” gibi iki yolla yapılabilecektir.
- ❖ Yaşlanan nüfusa bağlı olarak, sosyal güvenlik giderlerinin karşılanmasında son derece büyük önem taşıyan “aktif-pasif sigortalı” dengesi zorlanmaktadır. Bu sorunun aşılması için;
- ❖ 20-64 yaşlar arası çalışan sayısı yükseltilmelidir.
- ❖ Sağlığa ya da yaşa bağlı erken emeklilik azaltılmalıdır.
- ❖ 65 yaşından sonra isteğe bağlı olarak çalışmanın sürdürülmesi sağlanmalıdır.
- ❖ İktisadi gelişme canlandırılmalıdır.
- ❖ Daha fazla nitelikli gencin iş piyasasına girişinin sağlanması için daha etkin bir eğitim sistemi kurulmalıdır.
- ❖ Ancak yukarıdaki önlemler de işgücü açığının kapatılması bakımından yeterli olmayabilir; bu nedenle ilerde daha fazla yabancı işgücüne gereksinim duyulabilir.
- ❖ Avrupa Birliği'ne en son üye olan on ülke üzerinde yapılan incelemeler, iktisadi gelişmişlik ve istihdam ve ücret düzeylerinde görülen farklılıkların, bu ülkelerden gelecek göçün artmasına yol açabileceğini ortaya koymaktadır.
- ❖ İsveç iş piyasasındaki düzenleme boşlukları da bu olumsuzluğa katkıda bulunabilir.
- ❖ İsveç'e işgücü göçü arttırılmalıdır.
- ❖ Göçmenlerin daha iyi çalışma koşullarına sahip olması bakımından işgücü göçü yasal temele oturtulmalı ve bu yolda düzenlemeler yapılmalıdır.
- ❖ İsveç'e nitelikli yabancı işgücünün çekilebilmesi için sürekli tamgün çalışma, eğitim gibi imkanlar sunulmalıdır.

❖ Yasadışı göçe ve çalışmaya karşı caydırıcı önlemler alınmalı, bu kapsamda vergi daireleri, iş sağlığı ve güvenliği yönetimi ve kolluk güçleri desteklenmelidir.

Yukarıda sözüedilen önlemler Suriye krizi nedeniyle tam olarak yerine getirilememiştir. Nitekim, kriz sonrasında, 2012 yılında 6.000 olan Suriyeli göçmen sayısı 2014 yılı içerisinde 21.600'e çıkmıştır. Her yıl olduğu gibi bu yıl da İsveç dışında yaşayanlardan İsveç'e geri dönüş yaşanmıştır. Ancak, ilk kez 2014 yılında İsveç'e geri dönenler arasında bulunan İsveçli sayısı Suriyeli göçmenlerin gerisinde kalmıştır. 2014 yılında 120.000 kişi (50.000 kadın, 70.000 erkek) İsveç'e göç etmiştir. 2013 yılı ile karşılaştırıldığında % 9,6'lık bir artış sözkonusudur.

İsveç'e geri dönenler sırasıyla Norveç, Danimarka ve İngiltere'den memleketleri olan İsveç'e gelmişlerdir. 2014 yılında 1.6 milyon olan İsveç dışı doğumlular toplam nüfusun % 16'sını oluşturmuşlardır.

3.8.5.2. Sayısal Veriler

A. İsveç Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıllar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2010	2011	2012	2013
Sayı	1.187	1.375	826	1.146	2.904	1.456	1.125	1.049	1.343	1.325	1.156

3.8.5.3. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

A. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	5
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	10
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	57
Spor Dernekleri	3
Diğerleri	-
Toplam	75

3.8.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

26 Ağustos 2004 tarihinde Stokholm'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30.06.1978 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşme"nin hukuki ve anayasal süreci taraflarca tamamlanarak 1 Ağustos 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir

3.9. İNGİLTERE

3.9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.9.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2011 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	27.573.376	3.629.827	50.130
Kadın	28.502.536	3.875.183	40.985
Toplam	56.075.912	7.505.010	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları

Birleşik Krallıkta nüfus sayımı her 10 yılda bir yapılmaktadır. En son sayım 2011 yılı Mart ayında yapılmıştır.

Nüfus sayımı sonuçları Birleşik Krallığı oluşturan dört ülkeden ikisi olan İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır. İngiltere ve Galler'in nüfusu toplam 56.075.912 olarak açıklanmıştır. İskoçya'da ayrı bir nüfus sayımı yapmakta olup açıklanan ilk rakamlara göre nüfus 5.295.000 olarak gerçekleşmiştir. Kuzey İrlanda'nın nüfusu ise 1.810.863 olarak açıklanmıştır. Birleşik Krallık'ın toplam nüfusu 2011 yılı itibarıyla 63.181.775'tir.

3.9.1.2. Vatandaşlarımızın Sayısı

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre İngiltere ve Galler'de yaşayan Türkiye doğumluların sayısı 91.115'tir. Birleşik Krallıkta yaşayan Türkiye doğumluların 89.484'ü İngiltere'de, 1.631'i Galler'de yaşamaktadır. Bu sayı Birleşik Krallığı oluşturan diğer ülkelerden İskoçya'da 2.424, Kuzey İrlanda'da ise 377'dir. Görüleceği üzere bu rakamlar Birleşik Krallıkta yaşayan tüm vatandaşlarımızın sayısını değil, Türkiye doğumlu vatandaşlarımızın sayısını yansıtmaktadır.

İngiltere'de yaşayan Türk nüfusunun resmi rakamlarda belirtilenlerden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. İngiliz Parlamentosu İçişleri Komitesi'nin Temmuz 2012'de yayımladığı Türkiye'nin Avrupa Birliğine Katılmasının Adalet ve İçişleri Alanına Yansımaları başlıklı raporda İngiliz İçişleri Bakanlığının İngiltere'deki Türk varlığına ilişkin tahminine yer verilmektedir. Buna göre İngiltere'de 150.000'i Türk vatandaşı, 300.000'i KKTC vatandaşı ve geri kalan kısmı da

Bulgar ve Romen vatandaşlığına sahip Türkler olmak üzere toplam 500.000 kadar Türk kökenli kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

2013 yılı sonu itibarıyla Başkonsolosluğumuza kayıtlı 164.112 vatandaşımız bulunmaktadır. Söz konusu sayısal değer, kayıtlı tüm vatandaşlarımızın halen İngiltere’de ikamet ettiği anlamına gelmese de İngiltere’deki nüfusumuzun resmi verilerin oldukça üzerinde olduğunu göstermektedir.

3.9.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	270	331	601
5-7	232	287	519
8-9	247	278	525
10-14	1.445	1.474	2.919
15	314	375	689
16-17	725	829	1.554
18-19	805	892	1.697
20-24	3.581	3.913	7.494
25-29	5.578	6.504	12.082
30-34	6.744	8.840	15.584
35-39	6.247	7.644	13.891
40-44	4.843	5.860	10.703
45-49	3.837	4.868	8.705
50-54	2.114	2.937	5.051
55-59	1.437	2.043	3.480
60-64	983	1.267	2.250
65-69	592	891	1.483
70-74	361	420	781
75-79	215	254	469
80-84	186	126	312
85 ve üstü	229	97	326
Toplam	40.985	50.130	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları

3.9.1.4. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yerleşim Birimi	Erkek	Kadın	Toplam	(%)
North East	784	270	1054	1.1
North West	2.353	1.050	3403	3.7

Yorkshire and the Humber	2.146	1.033	3179	3.4
East Midlands	1.898	1.025	2923	3.2
West Midlands	1.448	861	2309	2.5
East	3.467	2.441	5908	6.4
London	30.313	29.283	59.596	65.4
South East	4.489	3.327	7816	8.5
South West	2.098	1.198	3296	3.6
Wales (Galler)	1.134	497	1631	1.7
İngiltere ve Galler Toplamı	50.130	40.985	91.115	-

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

Yukarıdaki oranlara göre, vatandaşlarımızın yaklaşık % 65.4'ü Londra'da bulunmakta olup bu şehri % 8.5 ile South East (Güney Doğu) ve % 6.4 ile East (Doğu) bölgeleri izlemektedir. Londra'da vatandaşlarımızın yoğunlaştığı ilk beş belediyenin sırasıyla Enfield (13.968), Haringey (10.096), Hackney (8.982), Islington (3.777) ve Waltham Forest (3.279) olduğu görülmektedir.

3.9.1.5. Diğer Yabancıların Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Doğum yeri	2001 Toplam	2011 Erkek	2011 Kadın	2011 Toplam	2011 Oran
Hindistan	456.000	352.524	341.624	694.148	% 1.2
Polonya	58.000	286.440	292.681	579.121	% 1.0
Pakistan	308.000	251.065	231.072	482.137	% 0.9
İrlanda Cumhuriyeti	473.000	183.772	223.585	407.357	% 0.7
Almanya	244.000	117.383	156.181	273.564	% 0.5
Bangladeş	153.000	111.314	100.186	211.500	% 0.4
Nijerya	87.000	98.135	93.048	191.183	% 0.3
Güney Afrika	132.000	92.908	98.115	191.023	% 0.3
ABD	144.000	82.742	94.443	177.185	% 0.3
Jamaika	146.000	71.483	88.612	160.095	% 0.3
Türkiye	52.893	50.130	40.985	91.115	% 0.2

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

2001 yılı sayımı ile kıyaslandığında İngiltere ve Galler'de nüfusun %7 oranında (3,7 milyon) arttığı, bu artışın %55'inin (2,1 milyon) ise göçten kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Etnik köken açısından bakıldığında nüfusun çoğunluğu beyazlardan (%86 – 48.2 milyon) oluşmaktadır. Beyazların çoğunluğunu ise Beyaz İngilizlerin (genel nüfusun %80'i – 45.1 milyon) teşkil ettiği görülmektedir.

2011 nüfus sayımına göre İngiltere ve Galler'de ikamet edenlerin %13'ünün (yaklaşık 7.5 milyon kişi) Birleşik Krallık dışında doğduğu anlaşılmıştır. Bu oran 2001 nüfus sayımına göre % 9 (4.6 milyon) idi. Birleşik Krallık dışında doğanların geldikleri ilk on ülke arasında Hindistan, Polonya ve Pakistan ilk üç sırada yer almaktadır. 2004 yılında AB'ye katılımından sonra Polonya'dan

Birleşik Krallığa gelenlerin sayısı 9 kat artarak bu ülkeyi ilk on ülke arasında ikinci sıraya yükseltmiştir. Londra etnik çeşitliliğin en yüksek olduğu bölge olarak öne çıkmaktadır. Londra’da Beyaz İngilizlerin oranının % 45’te kaldığı, Londra nüfusunun %55’ini yabancıların oluşturduğu ortaya çıkmıştır.

3.9.1.6. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Doğan	Ölen	2013 yılı itibarıyla
		Evlenen
1.414	110	-

Kaynak: T.C. Londra Başkonsolosluğu 2011 kayıtları

3.9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.9.2.1. Çalışma Hayatı ve İstihdamla İlgili Önemli Gelişmeler

İngiltere’de Hükümet istihdamı artırmak için aldığı tedbirlere devam ederek, özurlülerin istihdamını ve yeni iş kurmak isteyen girişimcilerin sayısını artırmak için yeni teşvikler getirmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği düzenlemelerini basitleştirmek ve bürokrasiyi azaltmak üzere önemli değişiklikler yapılmıştır.

3.9.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

A. İş Sağlığı ve Güvenliği alanında yapılan değişiklikler

2014 yılı içerisinde madenler, inşaat tasarım ve yönetimi, güvenli asitlen kullanımı, patlayıcılar, güvenli petrol depolanması, açık deniz petrol çıkarma konularında yeni mevzuatlar çıkartılmış ve bunların bir kısmı yürürlüğe girmiştir.

B. İstihdamla İlgili Gelişmeler

1. Engellilerin istihdamı

İşe Erişim programı özurlülerin çalışma hayatlarında karşılaştıkları seyahat ve özel teçhizat gibi masrafların karşılanması için mali yardım sağlayan bir programdır. Özurlü girişimcilere işlerini

başlatmaları için 2013 yılında İşe Erişim programı çerçevesinde destek sağlanacağı açıklanmış olup bu tedbirin amacı serbest meslek sahibi özürülülerin sayısını artırmaktır. İstatistiklere göre yarım milyon özürülü meslek sahibidir. Bu rakam çalışan bütün özürülüler içinde %15'e tekabül etmektedir.

Nisan 2011'de yürürlüğe konulan ve Ağustos 2011'de tüm İngiltere'de uygulamaya geçen, bir iş fikri olan işsizlere uzman rehberliği ve mali destek sağlayan Yeni Girişim Ödeneğine kayıtlı olan özürülüler 14 Ocak 2012 tarihinden itibaren anılan destekten faydalanabilmektedir. İşe Erişim programının 2012 yılında 30.000 özürülünün iş bulmasını ya da işlerini korumasını sağladığı belirtilmektedir.

2. Yeni Girişimcilere Destek

2013 yılı Eylül ayında, yeni bir iş kuracak olan girişimcilere destek amacıyla yürürlüğe konmuş olan İş Kurma Kredisi ve Yeni Girişim Ödeneği adlı programlara 69 milyon Sterlin tutarında ilave mali kaynak sağlanacağı açıklanmıştır. Açıklanan verilere göre Hükümet programları çerçevesinde sağlanan yardımlar sayesinde son 2 yılda 30.000 yeni istihdam yaratılmıştır. Yürürlüğe sokulan yeni ilave kaynak paketi aşağıdaki unsurları içermektedir:

- İşsiz olmakla beraber bir işletme kurmak isteyenler için iş rehberliği ve mali kaynak desteği sağlanması. *Yeni Girişimci Ödeneği*, 2014 yılının sonuna kadar uzatılmış olup ilave 60.000 rehberlik kontenjanı sağlamış olacaktır. Ödenek çerçevesinde Eylül 2013'e kadar 26.000 yeni işyerinin kurulmasına imkân sağlandığı ifade edilmektedir.
- İş Kurma Kredisi çerçevesinde sağlanacak 34 Milyon Sterlinin 7.600 işyerini destekleyeceği açıklanmaktadır. Programa Eylül 2013'e kadar 35.000 dolayında kişinin başvurduğu ve 8.000 civarında kişinin bu ödenekten faydalandığı bildirilmiştir.

3.9.2.3. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2011 yılı itibarıyla

Ekonomik Aktivite	İngiltere’de doğanlar		İngiltere dışında doğanlar	
	Sayı (Bin)	Oran	Sayı (Bin)	Oran
Aktif - Toplam	23.171	60.0	4.236	61,3
Çalışan	21.690	56.2	3.914	56,6
İşsiz	1.480	3.8	322	4,7
Aktif Olmayan-Toplam	12.457	32.3	1.824	26,4
Emekli	8.845	22.9	869	12,6
Diğer	3.612	9.4	955	13,8
Toplam öğrenci	2.959	7.7	850	12,3
Toplam	38.586	100	6.911	100,0

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

B. Vatandaşlarımız Arasında Ekonomik Faaliyetler

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik Bakımdan Faal Olanlar	35.379	15.399	50.778
İstihdam - Toplam	32.139	12.977	45.116
İşçi-Toplam	21.295	10.019	31.314
İşçi-Kısmi zamanlı	10.097	4.791	14.888
İşçi-Tam Zamanlı	11.198	5.228	16.426
<i>Kendi Namına Çalışan- Toplam</i>	9.916	2.219	12.135
Kendi Namına Çalışan- Kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi Namına Çalışan- Tam Zamanlı	6.892	1.060	7.952
<i>Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler</i>	928	739	1.667
İşsiz-Toplam	3.240	2.422	5.662
İşsiz (Tam zamanlı öğrenciler hariç)	2.910	2.043	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	330	379	709
Ekonomik Bakımdan Faal Olmayanlar	12.006	23.078	35.084
Emekli	1.840	1.824	3.664
Öğrenci (Tam zamanlı öğrenciler dahil)	3.337	3.962	7.299
Ev/Aile bakan	1.108	9.468	10.576
Devamlı hasta ve işgöremez	2.791	3.150	5.941
Diğerleri	2.930	4.674	7.604

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

C. İstihdam Oranları

İngiltere dışında doğan diğer ülke vatandaşları ile Türkiye doğumluların ekonomik faaliyet durumlarına ilişkin istatistikler aşağıda verilmektedir.

2011 yılı itibarıyla

	Hindistan	Polonya	Pakistan	İrlanda	Almanya	Türkiye
Ekonomik Bakımdan Faal Olanlar	409.263	433.154	231.861	186.250	172.372	50.778
İstihdam - Toplam	378.583	413.185	203.045	176.017	161.305	45.116
<i>İşçi-Toplam</i>	<i>299.728</i>	<i>337.709</i>	<i>130.409</i>	<i>140.605</i>	<i>133.673</i>	<i>31.314</i>
İşçi-Kısmi zamanlı	72.877	53.015	51.204	36.403	29.564	14.888
İşçi-Tam Zamanlı	226.851	284.694	79.205	104.202	104.109	16.426
<i>Kendi Namına Çalışan-Toplam</i>	<i>58.190</i>	<i>63.516</i>	<i>61.074</i>	<i>32.337</i>	<i>20.758</i>	<i>12.135</i>
Kendi Namına Çalışan-Kısmi zamanlı	16.455	22.125	26.664	8.381	6.912	4.183
Kendi Namına Çalışan-Tam Zamanlı	41.735	41.391	34.410	23.956	13.846	7.952
<i>Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler</i>	<i>20.665</i>	<i>11.960</i>	<i>11.562</i>	<i>3.075</i>	<i>6.874</i>	<i>1.667</i>
İşsiz-Toplam	30.680	19.969	28.816	10.233	11.067	5.662
İşsiz (Tam zamanlı öğrenciler hariç)	23.335	17.402	23.585	9.451	9.172	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	7.345	2.567	5.231	782	1.895	709
Ekonomik Bakımdan Faal Olmayanlar	247.599	79.662	222.862	212.050	75.699	35.084
Emekli	128.647	20.166	44.799	166.878	35.288	3.664
Öğrenci (Tam zamanlı öğrenciler dahil)	29.934	19.977	25.519	7.546	18.597	7.299
Ev/Aile bakan	43.364	24.017	87.196	9.927	10.211	10.576
Devamlı hasta ve işgöremez	21.383	3.731	27.803	18.272	7.269	5.941
Diğerleri	24.271	11.771	37.545	9.427	4.334	7.604

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

Ç. Ekonomik Bakımdan Faal Olan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik Bakımdan Faal Olan 16 Yaşından Büyük Vatandaşlarımız	35.379	15.399	50.778
16 - 17	113	87	200
18 - 19	298	228	526
20 - 21	636	401	1.037
22 - 24	1.720	1.033	2.753
25 - 29	5.376	2.564	7.940
30 - 34	7.796	3.216	11.012
35 - 39	6.658	2.767	9.425
40 - 44	4.960	2.161	7.121
45 - 49	3.802	1.529	5.331
50 - 54	2.032	771	2.803
55 - 59	1.184	375	1.559
60 - 64	497	162	659
65 - 69	200	49	249

70 - 74	52	14	66
75 ve üstü	55	42	97

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

D. Çalışan Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yerleşim Birimi	Sayı
North East	613
North West	2.047
Yorkshire and the Humber	1.822
East Midlands	1.550
West Midlands	1.275
East	3.614
London	26.452
South East	4.765
South West	1.975
Wales (Galler)	1.003
İngiltere ve Galler Toplamı	45.116

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

E. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

	Erkek	Kadın	Toplam
Kendi Namına Çalışan- Toplam	9.916	2.219	12.135
Kendi Namına Çalışan- Kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi Namına Çalışan- Tam Zamanlı	6.892	1.060	7.952

Çalışan vatandaşlarımızın toplamının 45.116 olduğu dikkate alındığında serbest çalışan vatandaşlarımızın oranının tüm çalışanların % 26.8'ine tekabül ettiği, bir başka ifadeyle her 4 vatandaşımızdan 1'inin kendi namına çalıştığı görülmektedir.

1970'li ve 1980'li yıllarda İngiltere'de ağırlıklı olarak tekstil endüstrisinde çalışmakta olan vatandaşlarımız, diğer Batı ülkelerinde olduğu gibi İngiltere'de de tekstil endüstrisinin çökmesiyle birlikte kendi namına çalışmaya yönelerek restoran, kebab dükkânı, kahvehane, süpermarket, taksi işletmesi gibi işyerleri işlettikleri, bunun yanı sıra Kuzey Londra'da Türkler tarafından işletilen hazır giyim, oto tamirhanesi, nalburiye ve kuyumcu gibi işyerleri de bulunduğu gözlenmektedir.

Türk Restoranları ve Süpermarketleri Ulusal Birliği NARTS'tan (National Association of Turkish Restaurants, Takeaways and Supermarkets) ekonomik kriz öncesinde alınan bilgilerde İngiltere'de Birliğe kayıtlı 17.000 işletme olduğu belirtilmekteydi. Ancak NARTS Başkanı Mahir Kılıç, kendisiyle 31.03.2014 tarihinde yapılan görüşmede, ekonomik kriz ve artan maliyetler, gıda

sektöründe kalifiye eleman eksikliği ve işgücünün maliyeti, gıda sektöründe diğer göçmen gruplarının rakip unsurlar olarak devreye girmesi ve markalaşamama gibi nedenlerle bu sayının 10-12 bin civarına gerilediği ve vatandaşlarımızın 2003-2007 yılları arasında gıda sektöründe yaşadığı altın yılların geride kaldığına dikkat çekmiş ve bu gerilemenin devam edeceği tahmininde bulunmuştur.

F. Asgari ve Ortalama Ücretler

1. Ortalama haftalık ücretler

2014 yılında, tam zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücretler 518 Sterlin olarak kaydedilmiştir. Bu rakamlar, tam zamanlı çalışan yetişkin erkekler için 557,8 Sterlin, kadınlar için 461 Sterlin olarak gerçekleşmiştir. Kısmi zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücretler 161,1 Sterlin olarak gerçekleşmiştir. Tam zamanlı ya da kısmi zamanlı çalışma dikkate alınmadığında ortalama haftalık brüt ücretler 417,9 Sterlin olarak kaydedilmiştir.

2014 yılında tam zamanlı çalışan yetişkinlerin düşük geliri olan %10'luk kısmı haftada 288 Sterlin kazanırken, en yüksek %10'luk kısmı ise haftada 1.024 Sterlin'in üzerinde kazanmıştır.. Bu iki kısım arasındaki fark 1997 yılından bu yana 3,5 kat artmıştır.

2. Asgari ücret

İngiltere'de 1 Ekim 2014'ten itibaren geçerli olan saatlik asgari ücret miktarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Yıl	21 yaş ve üzeri (£)	18-20 yaş (£)	18 yaş altı (£)	Çırak (£)
2014 (1 Ekim 2014 tarihinden itibaren)	6.50	5.13	3.79	2.73
2013	6.31	5.03	3.72	2.68
2012	6.19	4.98	3.68	2.65
2011	6.08	4.98	3.68	2.60
2010	5.93	4.92	3.64	2.50

3. İşkollarına göre haftalık ortalama ücretler

İşkollarına göre haftalık ortalama ücretler	
	Haftalık/Sterlin
Bütün işkolları ve hizmetlerde ortalama	517,5
Maden	810,4
Elektrik, gaz, buhar ve klima üretimi ve dağıtımı	715,0
Finans ve sigortacılık	670,8
Bilgi ve iletişim	669,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	623,8
Kamu idaresi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	593,8
Eğitim	563,2
İnşaat	550,0
Su dağıtımı; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	548,0
İmalat sanayi	530,5
Taşımacılık ve depolama	523,7
İnsan sağlığı ve sosyal işler	497,6
Gayrimenkul	483,4
Diğer hizmetler	446,5
İdari ve destek hizmetleri	413,0
Toptan ve perakende ticaret; Motorlu araç ve motosiklet tamiri	409,6
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	407,5
Sanat, eğlence ve rekreasyon	403,8
Konaklama ve gıda hizmetleri	315,6

Kaynak: Ulusal İstatistik Bürosu, Şubat 2014

Türkiye’de doğan göçmenlere dair bilgilerin de yer aldığı, Kamu Politikası Araştırma Enstitüsü tarafından Eylül 2007’de yayımlanan araştırmaya göre, Türkiye’de doğan nüfus tüm sosyo-ekonomik göstergeler bakımından İngiltere nüfusunun gerisindedir. Örneğin, Türkiye doğumlular arasında çalışma yaşında olanların öğrenciler hariç % 41’i istihdam edilmekteyken, İngiltere nüfusunda bu oran % 78’dir. Türkiye’de doğan çalışma yaşında ve ekonomik olarak aktif olanların yıllık ortalama geliri 14.750 Sterlin iken İngiltere nüfusunda bu miktar 21.250 Sterlin’dir.

Ekonomik Göstergeler	Türkiye Doğumlular	İngiltere Doğumlular
İstihdam Oranı	% 41	% 78
İşsizlik Oranı	% 7	% 4
Ortalama Saatlik Ücret	8.20 Sterlin	11.10 Sterlin
Ortalama Yıllık Gelir	14.750 Sterlin	21.250 Sterlin
Gelir Desteği Ödeneği Alanların Oranı	% 21	% 4
Sosyal Konutta Yaşayanların Oranı	% 49	% 17

Kaynak: Kamu Politikası Araştırma Enstitüsü, Eylül 2007

G. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Toplu iş uyuşmazlıkları ve toplu iş sözleşmeleriyle ilgili olarak 2013 yılına ait istatistikler henüz yayımlanmamıştır. Ancak Ulusal İstatistik Bürosunun Aralık 2014'te yayımladığı verilere göre Ekim 2013-Ekim 2014 arasında iş uyuşmazlıkları nedeniyle 127 defa çalışma durmuş ve bu nedenle 406.000 iş günü kaybı yaşanmıştır.

İngiltere'de, çalışanların çoğunluğunun ücret ve çalışma koşulları iş görüşmeleriyle belirlenmemektedir. Verilere göre 2012 yılında çalışanların sadece % 29.2'si toplu sözleşme kapsamındadır. Özel ve kamu sektörü arasında da büyük bir fark vardır. Özel sektörde toplu sözleşme kapsamındaki çalışanların oranı % 16.1 iken, bu oran kamu sektöründe % 63.7 olarak gerçekleşmiştir.

H. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Aşağıdaki tablolarda tam zamanlı öğrencilerin hariç tutulduğu işsiz sayıları dikkate alınmıştır.

2011 yılı itibarıyla			
	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	724.194	1.078.426	1.802.620
Yabancı	156.023	166.142	322.165
Türk	2.910	2.043	4.953

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

2011 Nüfus sayımı verileri dikkate alındığında İngiltere'de yaşayan vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranının % 9.7 oranında olduğu görülecektir. Erkekler arasında işsizlik oranı %5.7 (2.910 kişi) iken kadınlar arasında bu oran %4'tür (2.043 kişi). Oranın hesaplamasında tam zamanlı öğrencilerin hariç tutulduğu işsiz sayısı dikkate alınmıştır.

I. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla			
Yaş	Erkek	Kadın	TOPLAM
16 - 17	7	8	15
18 - 19	47	30	77
20 - 21	91	71	162
22 - 24	244	175	419
25 - 29	487	324	811

30 - 34	564	379	943
35 - 39	460	360	820
40 - 44	333	295	628
45 - 49	328	241	569
50 - 54	169	110	279
55 - 59	121	41	162
60 - 64	48	7	55
65 - 69	6	0	6
70 - 74	1	0	1
75 ve üstü	4	2	6
TOPLAM	2.910	2.043	4.953

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

İ. İşsiz Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yerleşim Birimi	Sayı
North East	89
North West	209
Yorkshire and the Humber	218
East Midlands	191
West Midlands	135
East	300
London	3.249
South East	345
South West	141
Wales (Galler)	76
İngiltere ve Galler Toplamı	4.953

Kaynak:2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

3.9.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.9.3.1. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

A. İşletme Emekli Aylığı ile ilgili değişiklikler

Çalışanların tasarruf etmelerini teşvik etmek ve mesleki emekliliğe erişimlerini sağlamak amacıyla 2012 yılı Ekim ayında yürürlüğe giren işletme aylığına zorunlu kayıt uygulaması birinci yılını doldururken 1.6 milyon kişinin sistemde kalmayı tercih ettiği belirtilmiştir. Önümüzdeki 5 yılda 11 milyon civarında kişinin sisteme dâhil edileceği tahmin edilmektedir. Uygulama büyük firmalarla, başlamış olup, orta ve küçük ölçekli işletmelerin de 2018'e kadar sisteme dâhil edilmesi planlanmaktadır.

İşverenler, 22 yaş ile emeklilik yaşı arasında olan, yılda 8.105 Sterlin'den fazla kazanan ve Birleşik Krallık'da istihdam edilen çalışanlarını otomatik olarak işletme emeklilik rejimine kaydetmek zorundadırlar. Hangi tür işletme emekli aylığı rejiminin uygulanacağına işveren karar vermektedir.

Yeni sistemde işverenler, kişinin kazancının en az %1'i (2018'e kadar %3'e yükselecek), çalışanlar %0.8'i (2018'de %4'ü) kadar prim öderken, devlet de kişinin kazancından alınan vergiden %0.2 (2018'de %1) oranında yapacağı indirim işletme emekli aylığına aktaracaktır. İsteyen çalışanlar bu sistemin dışında kalabileceklerdir. Otomatik kayıt her 3 yılda bir tekrar edilecek ve çalışanlar aynı seçeneğe sahip olacaklardır. İşletme emekli aylığı alabilmek için asgari yaş 55'tir.

Diğer yandan 7 Kasım 2013 tarihinde Hükümetin gelecek nesiller için işletme emekli aylığını yeniden biçimlendirecek değişiklik önerileri üzerinde çalıştığı açıklanmıştır. Değişikliklerin amacı sigortalıların alacakları aylık konusunda daha fazla kesinlik sağlamak, yatırım risklerini daha eşit biçimde paylaşmak ve işverenlerin en iyi işletme emekli aylığı imkânlarını sunmalarına yardımcı olmaktır.

İngiltere'de temel olarak iki tip işletme emekli aylığı vardır ve işyerinde uygulanacak olan sistemi işveren seçmektedir:

Belirlenmiş Prim Bazlı Emeklilik sistemleri (Defined contribution pension schemes), aynı zamanda Para Alım (Money Purchase) programı olarak da bilinir. Bu sistemde prim işveren tarafından seçilen bir sigorta şirketi tarafından yatırım yapmak için kullanılır. Emekli olduğunda sigortalının alacağı miktar, sisteme ne miktarda ve ne kadar süreyle prim ödendiğine ve yatırımın ne kadar başarılı olduğuna göre değişmektedir. Elde edilen gelirin kısa dönemde değişken olmakla beraber uzun dönemde birikim hesaplarından daha yüksek olduğu ifade edilmektedir. Bu sisteme bağlı bazı programlarda primler kişi emeklilik yaşına yaklaştıkça daha düşük riskli yatırımlara yönlendirilmektedir. Bu sistemde sigorta şirketi sigortalıdan düşük oranda bir işletim ücreti almaktadır.

Belirlenmiş Ödenek Bazlı Emeklilik sistemleri (Defined benefit pension schemes), aynı zamanda Nihai Maaş (final salary) veya Maaşa Bağlı (salary-related) sistem olarak da bilinir.

Bu sistemde emekli olduğunda her bir yıl için belirli ödenek garanti edilmekte, ne kadar aylık alacağınız yatırımlara bağlanmamaktadır. Emekli olduğunda alınacak miktar, çalışırken alınan maaşa ve işveren için ne kadar çalışıldığına bağlı olmaktadır.

Son yıllarda ödenek bazlı sistemlerin hızlı bir şekilde azaldığı, 2007 yılından bu yana %36'dan %14'e düştüğü, sayı olarak da sadece 841 programın açık olduğu gözlemlenmiştir. Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı, riskin firma ve işçiler arasında paylaşıldığı bu sisteme olan talebi artırmak üzere sigorta şirketleri ve işverenlerle yakın biçimde çalışmaktadır. Bu çerçevede işverenlerin bu sistemleri kapatmak yerine çalışanlarına önermeye devam etmelerini sağlayacak yeni bir yasal çerçeve oluşturmak da istenilmektedir. Bu amaçla danışma sürecine açılan öneriler şu şekildedir:

- İşverenler, işçiler, sigortacılar ve yatırım yöneticileri arasında daha fazla risk paylaşımına imkan tanıyan yeni düzenleyici bir çerçeve oluşturulması
- Ödenek bazlı emeklilik sistemini daha esnek hale getirecek düzenlemeler getirilmesi
- Prim bazlı emeklilik sisteminde sigortalıya alacağı emekli aylığıyla ilgili daha fazla kesinlik sağlayacak düzenlemeler getirilmesi
- Yeni *toplu prim bazlı emeklilik sistemlerine* imkan sağlanması.

B. Çocuk yardımında yeni düzenleme

Evrensel bir ödenek olan ve çocuğu olan herkese gelir durumuna bakılmaksızın verilen Çocuk Yardımı, geçtiğimiz bütçe döneminde duyurulan ve 7 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe giren bir değişiklikle gelire bağlı bir ödenek haline getirilmiştir.

İlk defa 1946 yılında ödenmeye başlamış olan yardım, en büyük veya tek çocuk için haftalık 20.30 Sterlin, diğer çocukların her biri için 13.40 Sterlin olarak ödenmektedir.

Yapılan değişiklikle 7 Ocak 2013 tarihinden itibaren, yılda 50.000 Sterlinden fazla kazanan yaklaşık 1.1 milyon ebeveyne ödenen yardım miktarı önemli ölçüde azalacak, yılda 60.000 Sterlinden fazla kazanan 820.000 ebeveyne ise bu yardım verilmeyecektir. Değişikliğin önümüzdeki yıl 1.5 milyar Sterlin tasarruf sağlayacağı bildirilmektedir.

Yeni düzenleme tek gelirli ya da çift gelirli aileler arasında fark gözetmemektedir. Örneğin, yılda 60.000 Sterlin kazanan bir anne ya da baba bu yardımı kaybederken, her biri ayrı ayrı yılda 50.000 Sterlin kazanan bir çift ise yardım almaya devam etmektedir.

Yılda 50.000-60.000 Sterlin arasında kazanan ebeveynler Çocuk Yardımı almaya hak kazanmakla beraber getirilen yeni bir vergi (Yüksek Gelirli için Çocuk Yardımı Harcı) ile aldıkları çocuk yardımının önemli bir kısmını devlete geri ödemek durumunda kalacaklardır.

C. Sosyal Yardımlarda Artış Yasa Tasarısı

Sosyal Yardımlarda Artış Yasa Tasarısı 20 Aralık 2012 tarihinde Parlamenteoya sunulmuş ve 8 Ocak 2013 tarihinde kabul edilmiştir. Tasarıya göre çalışma yaşında olan sigortalılara verilen yardımlar ve ödeneklerde 2016 yılına kadar sadece %1'lik bir artış yapılabilecektir. Bu yardım ve ödenekler şunlardır: İşsizlik Yardımı, İstihdam ve Destek Ödeneği, Gelir Desteği, Konut Yardımı, Analık, babalık ve evlatlık ödenekleri, Hastalık Ödeneği, Çalışana Destek Kredisi ile Çocuk Vergi Kredisinin bazı bileşenleri.

Bakım Yardımı, vergi kredilerinin işgöremezlik nedeniyle verilen kısımları, Maluliyet Yaşam Yardımı, İstihdam ve Destek Ödeneğinin destek bileşeni gibi bakıcılara verilen yardımlar veya işgöremezlik yardımlarındaki artışlar ise enflasyona göre yapılmaya devam edilecektir.

Değişikliklerin 2015-16 vergi yılına kadar 1.9 milyar Sterlin tutarında tasarruf sağlayacağı ifade edilmektedir.

Ç. Devlet Emekli Aylığında Öngörülen Değişikliklere İlişkin Beyaz Belge

Devlet emekli aylığı sistemini basitleştirmek için yapılması öngörülen değişikliklere ilişkin beyaz belge Ocak 2013'te yayımlanmıştır. Basit ve sabit oranlı bir emekli aylığı (bugünün rakamları ile 144 Sterlin, 2017 rakamlarına göre yaklaşık 155 Sterlin) uygulamaya konulacak ve tam emekli aylığı almak için 35 yıl prim ödeme şartı getirilecektir. Sabit oranlı emekli aylığı uygulamasından özellikle serbest çalışanlar ile düşük gelirli çalışanların fayda sağlayacağı belirtilmektedir. Beyaz Belgeyle ilgili olarak alınan olumlu tepkilerin ardından Hükümet Mart 2013'te yaptığı bir açıklamayla uygulamanın Nisan 2016'da yürürlüğe girmesini kararlaştırmıştır.

Anılan reformun yapılmaması durumunda devlet emekli aylığına ve emeklilere sağlanan yardımlara yapılan harcamanın 2012/13 vergi yılında GSYİH'in %6.9'undan, 2060/61'de %8.5'una yükseleceği hesaplanmaktadır. Reformlardan sonra ise bu oranın %8.1'de kalacağı ve devlet emekli aylığının gelecek nesiller içinde sürdürülebilir hale getirileceği belirtilmektedir.

Reform kapsamında emekli aylığına hak kazanmak için asgari prim ödeme süresi de düzenlenecek olup, böylelikle İngiltere'de az bir süre çalışarak emekli aylığına hak kazanılmasının önüne

geçilmek istenmektedir. Bu tedbirle 2040 yılına kadar, Avrupa Ekonomik Alanı dışında yaşayan yaklaşık 400.000 kişinin emekli aylığı almaya hak kazanamayacağı bildirilmektedir.

Reform, emeklilik yaşının düzenli olarak gözden geçirilmesini, şu anda yürürlükte olan karmaşık ölüm yardımlarının yürürlüğe sokulacak Ölüm Destek Ödeneği ile basitleştirilmesini ve özel emeklilik mevzuatının güçlendirilmesini de öngörmektedir. Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı'nın açıkladığı sayısal verilere göre;

- Ocak 2013 itibarıyla 11.5 milyon kişi devlet emekli aylığı almaktadır.
- Haftalık 80 Sterlinin altında emekli aylığı alan erkek sayısı 474.000 iken bu rakam kadınlarda 2.8 milyondur.
- Yaklaşık 3.2 milyon kişi (2.6 milyon hanehalkı) emeklilik gelirlerine ilaveten Emeklilik Kredisi almaktadır.
- Mevcut sistemde 4.2 milyon serbest meslek sahibi tam emekli aylığı alamamaktadır.
- Reformla temel ve ilave emekli aylığı ayırımı ortadan kaldırılacaktır.
- Tam emekli aylığını hak etmek için 35 yıllık prim ödeme süresi getirilecektir.
- Kısmi emekli aylığına hak kazanmak için asgari 10 yıllık prim ödenmiş olması şartı getirilecektir.
- Eski sistem altında kazanılmış emeklilik hakları korunacaktır.

Diğer yandan Mayıs 2013'te yapılan açıklamaya göre ve Devlet Emekli Aylığında yapılacak değişikliklerden sonra, birden fazla işte çalışmakla beraber sigorta primi ödemek için geçerli olan eşiğin altında kazanç sağlayanların prim ödemiş kabul edilecekleri, böylece emekli olmalarının kolaylaşacağı açıklanmıştır.

Mevcut duruma göre, Alt Kazanç Limitinin (Yıllık 5.668 Sterlin) altında kazanç sağlayanlar prim ödemek zorunda olmadıklarından Devlet Emekli Aylığı kapsamı dışındadırlar. Bu kişilerin emekli olabilmeleri için ya başka bir nedenle prim ödemiş kabul edilmeleri ya da isteğe bağlı prim ödemeleri gerekmektedir. Evrensel Kredi sisteminin tam olarak yürürlüğe girmesinden sonra bu durumun değişeceği ve bu durumda olduğu tahmin edilen 800.000 hane halkının değişikliklerden faydalanacağı tahmin edilmektedir.

Ayrıca Limitin altında kazanç sağlayan ve Konut yardımı veya Çocuk Destek Kredisi alanların yanı sıra hâlihazırda Gelir Desteği Ödeneği alanların da prim ödemiş kabul edilecekleri belirtilmektedir.

D. Sosyal Güvenlik sisteminde Nisan 2013 Tarihinde Yürürlüğe Giren Değişiklikler

Nisan 2013'te sosyal güvenlik sisteminde İngiltere'de uygulanan sosyal yardımları kısıtlayıcı bir dizi uygulama yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklikler aşağıda sıralanmıştır:

1 Nisan – Fazla oda sübvansiyonunun kaldırılması: Belediye evlerinde oturan çalışma yaşındaki kiracılar hane halkının ihtiyacı olan oda sayısı karşılığında Konut Yardımı alacaklar, böylece özel sektör kiracılarına uygulanan kurullarla uyum sağlanmış olacaktır. Evde bulunan fazla odalar için Konut Yardımı ödenmeyecektir. Kaldıkları belediye evinde ihtiyaçtan fazla odası olan ailelerin aldıkları kira yardımı miktarı kısıtlanacaktır. Buna göre, fazladan bir odası olanların aldıkları yardımın %14'ü, birden fazla odası olanların ise %25'i kesilecektir. Oda sayısı hesaplanırken ihtiyaç, her bir yetişkin ve çift için bir oda, 16 yaşından küçük aynı cinsiyette iki çocuk için bir oda olarak hesaplanmaktadır. 10 yaşın altındaki çocuklar ise cinsiyetlerine bakılmaksızın aynı odayı paylaşacaklardır. Muhalefetin “yatak odası vergisi” olarak nitelediği değişikliklerin 600 binden fazla aileyi etkilemesi beklenmektedir.

8 Nisan – Kişisel Bağımsızlık Ödeneği: Çalışma yaşında olup Maluliyet Yaşam yardımı alanlar için yeni bir yardım Kişisel Bağımsızlık Ödeneği adıyla yürürlüğe konacaktır. 1992 tarihinde yürürlüğe giren Maluliyet Yaşam Yardımının yerini alacak olan yeni yardım için yeni yüz yüze değerlendirmeler de yapılacak, böylece yardımın sadece gerçekten ihtiyacı olanlara ulaşması sağlanacaktır. Şu anda sadece pilot bölgelerde bu yardım için başvuru alınmakta olup uygulama Haziran ayında ülke geneline yayılacaktır. Maluliyet Yaşam Yardımı almakta olup durumlarında değişiklik olan veya yardımı sona ermiş olanların durumu ise Ekim ayından itibaren yeniden değerlendirileceklerdir. Kişisel Bağımsızlık Ödeneği de MYÖ'de olduğu gibi enflasyona göre artırılabilecek olup, ödenek miktarları da aynı oranda olacaktır. Yine MYÖ'de olduğu gibi yeni Ödenek de gelire dayalı olmayacak ve vergiden muaf tutulacaktır. KBÖ için yapılacak değerlendirmelerde kişinin engelinin günlük yaşamını nasıl etkilediğine, yemek yapmak ya da gezip dolaşmak gibi bir dizi gündelik faaliyetlerini yerine getirme becerilerine bakılacağı açıklanmaktadır.

Nisan ayında İngiltere'nin belli bölgelerinde uygulanmaya başlanan PIP, 10 Haziran 2013 itibarıyla tüm İngiltere'ye yaygınlaştırılmıştır. Uygulamaya göre, çalışma yaşında olup bu yardımı alan kişiler eğer şartlarında bir değişiklik olmuşsa, almakta oldukları yardım sona ermişse veya kişi 16 yaşına girmişse, 2013 yılı Ekim ayından itibaren yeniden değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Buna göre, DLA alanların büyük çoğunluğu 2015 yılına kadar yeniden değerlendirilmeyecek olup 2014 yılında

Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı da yeni yardımla ilgili ilk bağımsız değerlendirme raporunu da gözden geçirmiş olacaktır.

Önceki sistemde sistemde DLA alanların %71'i herhangi bir sistematik değerlendirmeye maruz kalmaksızın süresiz yardıma hak kazanmakta olup yardım kararlarının yarıya yakını da talep formu temel alınarak verilmekteydi. Yeni yardım ve uygulama DLA'daki bu kontrolsüzlüğe son vermeyi ve gerçekten hak edenlere yardım sağlamayı amaçlamaktadır.

8 Nisan – Ödenek miktarlarının güncellenmesi: Devlet Emekli Aylığı %2.5, çalışma yaşındakilere ödenen yardımlar ve vergi kredileri %1 ve maluliyet yardımları ise enflasyon oranına göre artırılabacaktır.

15 Nisan – Yardım Tavanı: Çalışma hayatının dışında olan hane halklarına verilen yardımların toplam miktarı İngiltere'de geçerli ortalama haftalık ücret (vergi ve prim düşüldükten sonra çiftler ve çocuklu aileler için 500 Sterlin, tek başına yaşayanlar için 350 Sterlin) düzeyiyle sınırlandırılacaktır. Uygulama 15 Nisan tarihi itibarıyla Londra'nın Haringey, Enfield, Croydon ve Bromley ilçelerinde başlamış olup, 15 Temmuz ile Eylül ayı sonuna kadar ülke çapında kapsama giren hane halkları uygulamaya dahil olacaklardır. Tavan uygulaması aşağıdaki yardımlardan elde edilen gelirlerin toplamına uygulanacaktır: İşsizlik Yardımı, Gelir Desteği ödeneği, İstihdam Destek ödeneği, Konut Yardımı, Çocuk yardımı, Çocuklu Aile Destek Kredisi ve Bakıcı ödeneği. Aile bireylerinden birisi Maluliyet Yaşam Yardımı ya da Çalışana Destek Ödeneği alan hane halkları uygulamadan muaf olmaktadır. Ayrıca, son 12 ay boyunca sürekli olarak çalışmış olanlara da 39 hafta boyunca tavan uygulanmamaktadır.

15 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yardım tavanı uygulaması tüm İngiltere'ye yayılmaya başlanmıştır. Uygulamanın 2013'te 110 milyon Sterlin, 2014'te ise 185 milyon Sterlin tasarruf sağlayacağı düşünülmektedir. Uygulamanın 12 Ağustos tarihinde başlayan son aşamasında ise yardım tavanı, son 40 yerel yönetime yaygınlaştırılmış ve 2013 yılı Eylül ayı sonunda bütün ülke kapsama girmiş durumdadır.

29 Nisan– Evrensel Kredi: Altı temel sosyal yardım ödeneğinin yerini alacak olan Evrensel Kredi Kuzey Batı İngiltere'nin belli bölgelerinde pilot olarak uygulanmaya başlanmıştır. Pilot uygulama çerçevesinde yeni işsiz duruma düşmüş, sigorta numarası olan 18-60 yaş arası kişiler Evrensel Kredi talep edebileceklerdir. Şartları karşılamayanlar durumlarına uygun diğer yardımlara yönlendirilecektir. Uygulamadan elde edilecek sonuçlara göre gözden geçirilecek olan sistem

Ekim'den itibaren tüm ülkeye yaygınlaştırılmaya başlanacaktır. 2017 yılında tüm İngiltere'de bu sisteme geçilmiş olması planlanmaktadır.

Evrensel Kredi Sistemi Nisan ayında Kuzey Batıda bulunan iki bölgede uygulanmaya başlanmış olup, 10 Temmuz 2013'te ise iki yeni bölgeye yaygınlaştırılmıştır. Sistemin Ekim ayından itibaren 6 yeni bölgede daha uygulanmaya başlayacağı bildirilmektedir.

Geribildirim ve gözden geçirmeler yoluyla güvenli bir şekilde uygulanmaya sokulacağı ifade edilen sistemin tam olarak yürürlüğe girmesi 4 yıllık bir zaman dilimine yayılarak 2017'yi bulacaktır.

Yeni sistemin önemli bir ayağı olan bilişim teknolojilerinin geliştirilmesine de devam edildiği açıklanmıştır. Yardım kültürünün değişmesini desteklemek üzere iş arama destekleri de yaygınlaştırılmakta, bu amaçla 20.000 JobCentre Plus çalışanı eğitilmektedir.

Altı temel sosyal yardım ödeneğinin yerini alacak olan Evrensel Kredi Sisteminde yeni işsiz duruma düşmüş, sigorta numarası olan 18-60 yaş arası kişiler Evrensel Kredi talep edebilmektedirler. Şartları karşılamayanlar durumlarına uygun diğer yardımlara yönlendirilecektir. Uygulamadan elde edilecek sonuçlara göre gözden geçirilecek olan sistem Ekim'den itibaren tüm ülkeye yaygınlaştırılmaya başlanacaktır. 2017 yılında tüm İngiltere'de bu sisteme geçilmiş olması planlanmaktadır. Evrensel Kredi uygulamasının yerini alacağı altı temel yardım şunlardır: Gelire Dayalı İşsizlik Yardımı, Gelire Dayalı İstihdam ve Destek Ödeneği, Gelir Desteği Ödeneği, Çalışana Destek Kredisi, Çocuklu Aile Destek Kredisi ve Konut yardımı.

E. Göçmenler için zorlaştırılmış sosyal yardım testi ve diğer kısıtlayıcı tedbirler

Gelire dayalı sosyal yardım ödeneklerini talep edecek olan göçmenlere uygulanacak olan yeni ve daha katı bir test 13 Aralık 2013 itibarıyla İngiltere'de uygulanmaya başlanmıştır. Habitual Residence Test (HRT) adıyla zaten uygulanmakta olan ancak son değişikliklerle daha da katılaştırılan test, Hükümetin göç ve sosyal güvenlik sistemini çalışarak ekonomiye katkıda bulunan ve kurallara uyan kişilere yardımcı olacak şekilde değiştirme politikasının bir ürünüdür. Yeni HRT, eskiden de olduğu üzere, yurtdışında uzun süre yaşadıkten veya çalıştıktan sonra İngiltere'ye dönen İngiliz vatandaşları da dâhil bütün göçmenlere uygulanacaktır.

HRT ilk olarak 1994 yılında sosyal yardım sistemini suistimalden korumak üzere uygulamaya konulmuştur. Uygulamanın amacı gelire dayalı yardımların, İngiltere ile yakın bağları olan ve

ülkede yerleşme niyeti olanlara ödenmesini sağlamaktır. İngiltere’de ev ve belediye vergisi gibi bazı sosyal yardım ödeneklerinde bu test uygulanarak kişinin ülkede ne kadar süredir ikamet etmekte olduğuna ve kalma niyetine bakılmaktadır. İngiltere vatandaşı olsun veya olmasın İngiltere’de 2 yıldan az süredir kalmakta olan herkesin bazı ödeneklere hak sahipliğini belirlemede bu test kullanılmaktadır. İngiltere veya AB vatandaşı olsa da HRT testini geçemeyenler yabancı işçi gibi değerlendirilerek bunlara bazı sosyal yardım ödenekleri bağlanmamaktadır.

Test, Mayıs 2004’te Avrupa Direktiflerinde yer alan şartlar baz alınarak katılaştırılmış ve ‘ikamet hakkı’ şartı getirilmiştir. Kişinin, iş arıyor olması, serbest meslek sahibi, öğrenci veya sosyal yardım sistemine yük olmayacak şekilde kendileri ve aile üyeleri için yeterli mali kaynak sahibi olması durumunda ‘ikamet hakkı’ olduğu kuralı getirilmiştir. İkamet hakkı unsuru, ekonomik olarak faal olmayan göçmenlerin sosyal yardımlara hak kazanıp kazanmayacağı konusunda belirleyici olmaktadır.

Geliştirilmiş olan HRT’yi geçebilmek ve yardıma başvurabilmek için göçmenlerin daha kişiye özel soruları cevaplamaları, daha detaylı bilgi vermeleri ve daha fazla belge sunmaları gerekecektir. Daha öncekinden farklı olarak göçmenlerin İngiltere’ye gelmeden önce iş bulmak gösterdikleri çabalar ve İngilizce düzeylerinin iş bulmalarına engel olup olmayacağı konusunda da bilgi vermeleri gerekecektir. Bu şekilde ülkedeki sosyal yardım sisteminin suistimal edilmesinin önüne geçilmesi ve ülkeye katkıda bulunanların sistemden faydalanması amaçlanmaktadır. Hükümet yeni HRT’nin de AB Hukukuna uygun olduğunu savunmaktadır.

Yeni HRT, göçmenlerin sosyal yardımlara erişimiyle ilgili alınması planlanan bir dizi önlemden sadece bir tanesi olup 2014 yılı boyunca bazı yeni düzenlemelerin yapılması planlanmaktadır:

- Avrupa Ekonomik Alanından (AEA) gelen işsizlerin ve eski işçilerin faal bir şekilde iş aradıklarını ve gerçekten çalışma beklentileri olduğunu gösterememeleri durumunda İşsizlik Ödeneği’nin 6 ay ile sınırlandırılması
- İşsizlik yardımı alabilmek için Avrupa Ekonomik Alanından (AEA) gelen işsizlerin İngiltere’de en az 3 ay yaşamaları şartı. Başbakan Cameron, İngiliz kamuoyunun göçmenlerin İngiltere’ye kamu hizmetlerini ve sosyal yardım sistemini suistimal etmek üzere gelmelerinden endişe ettiğini savunarak, AB’den gelen işsizlerin 1 Ocak 2014’ten itibaren işsizlere verilen yardımlara başvurmaları için 3 ay beklemeleri gerektiğini açıklamıştır. Başbakan atılan adımların uzun vadeli ekonomik bir planın parçası olduğunu

ve “hiçbir katkı sunmadan bir şeyler elde etme” kültürüne son vermeyi amaçladıklarını ifade etmiştir.

- Avrupa Ekonomik Alanından (AEA) yeni gelen işsizlerin Konut Yardımına erişimlerinin engellenmesi: Çalışma ve Emeklilikten sorumlu Devlet Bakanı Iain Duncan Smith'in 20 Ocak tarihinde yaptığı açıklamaya göre gelire dayalı İşsizlik Yardımı almaya başlayan yeni göçmenlere Nisan 2014 itibarıyla Konut Yardımı bağlanmayacaktır. Bu değişiklikten, İngiliz ve İrlanda vatandaşları ile işçi olarak veya bağımsız çalışan ve sonradan işten çıkarıldığı için işsizlik yardımı talep eden AEA vatandaşları etkilenmeyecektir.
- Çalışmadığı ya da kendini geçindirmek için yeterli geliri olmadığı için ülkeden gönderilenlerin 12 ay boyunca yeniden girişlerinin engellenmesi
- Çalışanlarına asgari ücret ödemediği tespit edilen işyerlerine verilen cezanın 4 katına çıkarılarak 20.000 Sterlin olarak belirlenmesi

2013 yılı Ağustos ayında yayımlanan bir araştırmaya göre, Şubat 2013 itibarıyla 5.6 milyondan fazla kişi çalışma yaşında olanlara verilen yardımları almakta olup, bunların 397.000'i (%7'si), ilk defa sigorta numarası aldıklarında İngiliz vatandaşı olmayanlardan oluşmaktadır. Bu rakamın 2008 yılına göre 100.000 fazla olduğu bildirilmektedir.

3.9.3.2. Sayısal Veriler

A. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

Aktif/pasif sigortalı oranlarına ilişkin ayrı veriler bulunmamakta olup, aktif işgücüne ve emeklileri, öğrencileri ve işgöremezleri içeren aktif olmayan nüfusa ilişkin ayrıntılı bilgiler yukarıda 3.3.1. nolu başlık altında verilmiştir.

Diğer yandan, 15 yaşından küçük ve 64 yaşından büyük nüfusun, 15-64 yaş aralığında bulunan çalışma yaşındaki nüfusa oranını ifade eden bağımlılık oranları ise 1973, 2008 ve 2011 yıllarında sırasıyla %59.97, %50.97 ve %51.87 olarak gerçekleşmiştir.

B. Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Güvenlik Ödeneklerinin Miktarları

Ödenek türü	Yardım Miktarı (Sterlin/Hafta) Asgari-Azami
İşsizlik Yardımı (Jobseekers' Allowance)	57,35-113,70
İşgöremezlik Ödenekleri (Incapacity Benefits): <ul style="list-style-type: none"> • İstihdam ve Destek Ödeneği (Employment and Support Allowance): • İşgöremezlik ödeneği (Incapacity Benefit): • İleri derecede maluliyet ödeneği (Severe Disablement Allowance):	57,35-113,70 78,50-104,10 73,75
Maluliyet Yaşam Yardımı (Disability Living Allowance)	21,55 – 81,30
İş Kazası Maluliyet Ödeneği (Industrial Injuries Disablement Benefit)	33,20 – 166,00
Bakım Yardımı (Attendance Allowance)	54,45 – 81,30
Bakıcı Yardımı (Carer's Allowance)	61,35
Gelir Destek Ödeneği (Income Support)	57,35 – 113,70
Kira Yardımı (Housing Benefit)	91,15 (ort.)
Belediye Vergisi Yardımı (Council Tax Benefit)	15.69 (ort.)
Kamu Temel Emeklilik Aylığı (State Basic Pension)	113,10
Pension Credit (Emeklilik Kredisi)	148.35
Dulluk Yardımları (Kadın eş için) (Widow's Benefits)	

Dul Ana Ödeneği (Widowed Mother's Allowance)	111,20
Dulluk Aylığı (Widow's Pension)	111,20
Ölüm Yardımları (kadın/erkek eş için) (Bereavement Benefits)	
Dulluk Ödeneği - <i>Tek seferde ödenir</i> -(Bereavement Payment)	2.000 Sterlin
Dul Ebeveyn Ödeneği (Widowed Parent's Allowance)	111,20
Dulluk Aylığı (Bereavement Allowance)	111,20
Analık Yardımı (Maternity Allowance)	138,18
Yasal Analık Ödeneği (Statutory Maternity Pay)	138,18
Yasal Babalık Ödeneği (Statutory Paternity Pay)	138,18
Yasal Evlat Edinme Ödeneği (Statutory Adoption Pay)	138,18
Yasal Hastalık Ödeneği (Statutory Sickness Pay)	87,55

Devlet Emeklilik (Yaşlılık) Aylığı: 65 yaşını tamamlayan yeterli prim ödeme koşulunu yerine getirmiş kişilere ödenen emekli aylığıdır.

İşgöremezlik Ödenekleri: Bu ödenekler, 13 Nisan 1995'te yürürlüğe giren ve çalışma gücü olmayan ve prim ödeme koşullarını yerine getiren kişilere verilen işgöremezlik ödeneği (Incapacity Benefit) ile İleri Derece İşgöremezlik Yardımını (Severe Disablement Allowance) kapsamaktadır. 27 Ekim 2008 tarihinde uygulamasına başlanan "İstihdam ve Destek Ödeneği" (Employment and Support Allowance), İşgöremezlik Ödeneğinin (Incapacity Benefit) yerini almıştır. Bu tarihten önce malul olanlar değişiklikten etkilenmeyecek, ancak bu tarihten sonra işgöremez duruma düşenlere İşgöremezlik Ödeneği yerine İstihdam ve Destek Ödeneği (Employment and Support Allowance) ödenecektir. Söz konusu ödeneğin, işgöremez durumda olmakla birlikte çalışma kapasitesinin bir kısmını koruyanlar ve tamamen kaybedenler için farklı kategorileri bulunmaktadır.

Maluliyet Yaşam Yardımı: 1 Nisan 1992 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve 65 yaşından önce malul olan ve bakım yardımına ya da hareket edebilmek için yardıma ihtiyacı olan çalışma yaşındaki kişilere verilen bir ödenektir.

İş Kazası Maluliyet Ödeneği: 5 Temmuz 1948 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olarak malul duruma düşen kişilere verilen bir ödenektir. 1 Ekim 1986'dan itibaren % 14'ün altındaki maluliyet oranı tespit edilenler ödenekten yararlanamamaktadırlar.

Dulluk Yardımları (Kadın): 6 Temmuz 1948'ten beri yürürlükte olan bu ödenekler, 11 Nisan 1988- 8 Nisan 2001 tarihleri arasında dul kalan kadınlara ödenmektedir. Aşağıda hakkında bilgi verilen *Ölüm Yardımları* bunların yerine geçmiştir.

Üç çeşit ödenek vardır:

- 1) Widow's Payment: Eşin ölümünden itibaren 3 ay içinde talep edilebilen bir defada 1000 sterlin olarak ödenen yardım idi.
- 2) Widowed Mother's Allowance: Bağımlı çocuğu olan kadınlara ödenmekteydi.
- 3) Widow's Pension: Kocanın ölüm tarihinde 45-65 yaş arası olan, bağımlı çocuğu olmayan kadınlara 65 yaşına gelen kadar ödenen haftalık ödenektir.

Ölüm Yardımları (Dul Kadın/Erkek Eş): 9 Nisan 2001 tarihi itibarıyla dulluk yardımlarının yerini alan ve 9 Nisan 2001 tarihinde veya sonrasında dul kalan eşe (erkek veya kadın) ödenen ödeneklerdir. Üç çeşit ölüm yardımı vardır:

- 1) Dulluk ödeneği (Bereavement payment): Bir defada ödenen sabit miktar
- 2) Dul ebeveyn ödeneği (Widowed Parent's Allowance): Bağımlı çocukları olan dullara ödenen miktar
- 3) Dulluk Aylığı (Bereavement Allowance): Bağımlı çocuğu olmayan dullara 52 hafta boyunca ödenir.

İşsizlik Ödeneği: 7 Ekim 1996'da yürürlüğe giren bu yardım prim veya gelire bağlı olarak devlet emeklilik yaşının altında (65) aktif olarak iş arayanlara ödenmektedir.

Emeklilik Kredisi: Ekim 2003 itibarıyla emeklilik döneminde yoksulluğu önlemek üzere getirilen ve 60 yaşın üzerinde yoksul ve düşük emekli aylığı alması beklenen veya 65 yaşın üzerinde düşük aylık sahibi kişilere verilen ödenektir.

Bakım Yardımı: 6 Aralık 1971'den itibaren 65 yaşın üzerinde fiziksel veya zihinsel olarak ciddi mağduriyeti bulunan ve ciddi bakıma veya denetime ihtiyacı bulunanlara verilen ödenektir.

Bakıcı Ödeneği: 5 Temmuz 1976 tarihinden itibaren ciddi mağduriyeti olan kişilere haftada en az 35 saat bakmakta olan kişilere ödenmektedir.

Gelir Desteği: 11 Nisan 1998'den itibaren 16-59 yaşları arasında haftada 16 saatten az çalışan ve ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli gelir elde edemeyen kişilere ödenmektedir.

Kira Yardımı: Düşük ücretli kişilere çalıştıkları veya çalışmadıkları dönemlerde kiraladıkları ev için verilen gelire dayalı ödenektir.

Belediye Vergisi Yardımı: 1 Nisan 1993 yılından itibaren, gelire bağlı olarak ödenen ve kira yardımına benzer şekilde hesaplanan, düşük gelir sahibi kişilerin belediye vergilerini ödemelerine yardımcı olmak üzere verilen ödenektir. Bu yardım 1 Nisan 2013 itibarıyla kaldırılmış yerine düşük gelirlilerin belediyelerden talep edebileceği Belediye Vergisi İndirimi getirilmiştir.

Yasal Analık Ödeneği (Statutory Maternity Pay): İstihdam edilen hamile bayanlara 26 hafta sürekli istihdam edilmiş olma koşuluyla işverenleri tarafından 39 haftaya kadar ödenen ödenektir. İşverenler bu ödeneğin % 92'sini devletten geri alırlar.

Yasal Babalık Ödeneği (Statutory Paternity Pay): Çocuk sahibi olan biyolojik babaya veya çocuk sahibi olan kadının eşine ya da hayat arkadaşına 26 hafta çalışmış olma koşuluyla çocuk yetiştirme sorumluluğunun bir unsuru olarak bir veya arka arkaya 2 haftaya kadar işveren tarafından verilen bir ödenektir.

Yasal Evlat Edinme Ödeneği (Statutory Adoption Pay): 26 hafta süreyle çalışmış ve bir kurum vasıtasıyla evlat edinmiş olma halinde, 39 haftaya kadar işveren tarafından verilen ödenektir. Yasal Analık Ödemesi ile aynı oranlarda verilir

Çalışana Destek Ödeneği (Working Tax Credit): Gelir düzeyi düşük işlerde çalışanların kazançlarını artırmaya yönelik olarak verilmektedir. 16 yaşın üzerinde bekar, birlikte yaşayan evli veya evlilik olmaksızın birlikte yaşayan ve ücretli işte çalışan kişiler yıllık hane gelirlerine bağlı olarak ihtiyaç testine tabi olan bu sosyal yardım ödeneğinden yararlanabilirler. Vergi Kurumu tarafından idare edilen bu ödenek genel vergilerden finanse edilir.

C. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

İngiltere'de sosyal sigortanın karşılığı ulusal sigortadır. İşçi ve işverenlerden alınan primler sigorta kollarına göre (sağlık, analık, vb) ayrılmayıp doğrudan Ulusal Sigorta Fonunda (National Insurance Fund) toplanmaktadır. Sigortalı kişiler tüm prime dayalı ödenekler için Fona tek (global) bir katkı

payı ödemektedirler. Anılan fon, yüksek işsizlik dönemlerinde olduğu gibi belli ödenekleri ödemekte yetersiz kalırsa genel vergilendirmeden transferler yapılmakta, fazla vermesi halinde ise Fonda birikmektedir. Sosyal yardım ödenekleri dâhil prime dayalı olmayan ve vergilerden finanse edilen ödenekler ise bazı ihtiyaç gruplarına verilmektedir. Bu ödeneklerin verilmesinde, mağduriyet veya kaynakların düzeyi kıstas olarak alınmaktadır.

Ulusal Sigorta Fonu, İngiltere Bankasındaki bir hesaptadır. Parlamento müdahalesinin dışındadır. Daha önce Vergi Kurumu (Inland Revenue) tarafından yönetilen Fon, 1999 yılı Nisan ayından beri Hazine ve Gümrük İdaresi (HM Revenue and Customs) tarafından idare edilmektedir. Fon, esas olarak sosyal sigorta primleri ve yatırım gelirleri tarafından finanse edilmekte ve dağıtım yöntemine (pay-as-you-go) göre işletilmektedir. Sosyal sigorta prim oranları, primli ödenekleri finanse ederek sistemi sürdürebilecek oranlarda yıllık olarak belirlenmektedir. Fonun ödünç para alma yetkisi bulunmadığı için denk olması çok önemlidir. Fonun herhangi bir zamanda fazla vermesi halinde bu para yatırım için Ulusal Borç Komisyonerlerine (National Debt Commissioners) aktarılır.

Primli ödeneklerin tutarı ve ilgili idari masraflar, her yıl tamamen Ulusal Sigorta Fonundan karşılanır. Belli bir seviyenin üzerinde geliri olan çalışanların prim ödeme mükellefiyetleri vardır. Bu gelir, Nisan 2014 itibarıyla haftada 153 Sterlin olarak belirlenmiştir. İşverenlerin ise, yine Nisan 2014 itibarıyla, çalıştırdıkları işçilerin 153 Sterlinin üzerinde gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyeti bulunmaktadır. Kendi namına çalışanlar ise kazançlarına göre katkıda bulunurlar. Çalışmayanların isteğe bağlı prim ödemelerine imkân veren bir sistem mevcut olup hastalar ve işsizler için prim kredileri verilir, bir başka ifadeyle emekliliğe esas primler ödenmiş kabul edilir.

Ç. Çalışanların Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2014-Nisan 2015 dönemi itibarıyla

Haftalık Kazançlar	Kazançların Yüzdesi (%)
111 Sterlinin altında	Prim kesintisi yok
111-153 Sterlin	Prim kesintisi yok ancak ödenek hakkı var
153.01-805 Sterlin	Kazancın % 12'si
805 Sterlinin üzeri (Üst Kazanç Limiti)	Tüm kazançların % 2'si

Çalışanların haftada 153 Sterlinin altında gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyetleri bulunmamakla birlikte haftada 111-153 Sterlin arasında gelir elde edenler ödeneğe hak kazanacak şekilde prim ödemiş sayılırlar.

D. İşverenlerin Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2014-Nisan 2015 dönemi itibarıyla

Haftalık Kazançlar	Kazançların Yüzdesi (%)
153 Sterlinin altında	Prim kesintisi yok
153.01-805 Sterlin	% 13.8
805 Sterlinin üzeri	% 13.8

Kendi namına çalışanlar ise, yıllık kazançlarının 5.885 Sterlinden fazla olması halinde, haftada 2.75 Sterlin tutarında sabit oranlı bir katkı payı ödemektedirler. Buna ilaveten, yıllık karları 7.956 Sterlin ile 41.865 Sterlin arasında olan kişiler % 9 oranında kazançla bağlı bir prim ile 41.865 Sterlinin üzerindeki her türlü karları için ilave bir % 2 primi ödemek zorundadırlar.

E. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik yardımı, 18 ile devlet emeklilik yaşının arasında olup aktif olarak iş arayanlara ödenebilmektedir. İngiltere’de prime veya gelire bağlı olmak üzere iki tür işsizlik ödeneği mevcuttur. Her iki tür ödeneye hak kazanabilmek genel şartlar, kişinin 18 yaşının üzerinde emeklilik yaşının (65) altında olması, aktif olarak iş arıyor olması veya ortalama olarak haftada 16 saatten az çalışıyor olması, tam zamanlı olarak eğitim almıyor olmasıdır. 16-17 yaşında olanlara belli şartlarla kısa dönemli yardım sağlanabilmektedir.

Prime Dayalı İşsizlik Ödeneği’ne hak kazanabilmek için son iki yıl içinde yeterli prim ödenmiş olması gerekmekte olup, bu yardım en fazla 182 gün ödenebilmektedir. 182 günden sonra kişi Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneğine hak kazanabilmektedir.

İkinci tür olan Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneği ise yeterli prim ödememiş, haftada 24 saatten az çalışan ve 16.000 Sterlin’den fazla birikimi olmayan düşük gelirli kişilere verilebilmektedir. 2014-15 vergi yılında geçerli ödenek miktarları aşağıda verilmektedir:

Prime dayalı işsizlik ödeneği	
Yaş	Haftalık Miktar (Üst Sınır, £)
16 - 24	57.35
25 ve üzeri	72.40

Gelire dayalı işsizlik ödeneği	
Durum	Haftalık Miktar (Üst Sınır, £)
Bekar (25 yaş altı)	57.35
Bekar (25 yaş ve üzeri)	72.40
Çiftler (18 yaş ve üzeri)	113.70
Yalnız yaşayan anne/baba (18 yaş ve üzeri)	72.40
Yalnız yaşayan anne/ baba (18 yaş altı)	57.35

F. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

Haziran 2013 itibarıyla 314.420 kişinin İş Kazası Maluliyet Ödeneği almakta olduğu açıklanmıştır.

2013 yılının ilk 6 altı ayında iş kazası ve meslek hastalığı gerekçesiyle İş Kazası Maluliyet Ödeneği talebiyle yapılan başvurulara ilişkin istatistikler aşağıda verilmektedir. Bu başvurulardan %40'ı değerlendirme sonucunda ödeneye hak kazanmıştır.

Dönem	Toplam Yeni Talep	Hastalık nedeniyle	Kaza nedeniyle	Düşük Kazanç Ödeneği* talebiyle
2013 Ocak - Haziran	13.080	6.640	6.110	330

*Düşük Kazanç Ödeneği, 1 Ekim 1990 tarihinden önce meydana gelmiş bir iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle bir hastalık veya maluliyete maruz kalmış, normal işine dönme imkânı kalmayan veya başka bir işte normal işinde kazandığı miktarda kazanamayanlara verilen bir ödenektir.

G. Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

Çocuk yardımı (Child Benefit), 2014/15 vergi yılında en büyük çocuk için haftalık 20.50 Sterlin, diğer her bir çocuk için ise 13.55 Sterlindir. Ağustos 2013 itibarıyla 7.55 milyon aileye 13.11 milyon çocuk için anılan yardımın ödendiği bildirilmiştir. Bu rakamın milliyetlere göre dağılımını gösteren veriler bulunmamaktadır.

Çocuk Yardımı – Haftalık (£)		
	Nisan 2013'ten itibaren	Nisan 2014'ten itibaren
En büyük/Tek çocuk	20.30	20.50
Diğer çocuklar	13.40	13.55

Çocuk Vergi Kredisi (Child Tax Credit) ise gelir düzeyi düşük çocuklu aileleri desteklemeye yönelik bir sosyal yardımdır. Bir veya daha fazla sayıda çocuk sahibi olanlar gelir seviyelerine veya özürlü çocukları olup olmaması gibi faktörlere bağlı olarak yıllık 545-3.100 Sterlin arasında değişen bu ödenekten yararlanabilirler.

Ğ. Sosyal Yardımlar

Bu konuyla ilgili detaylı bilgi ve veriler yukarda 4.3.2. nolu başlık altında verilmektedir.

H. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı, Uluslararası Emeklilik Merkezi’nden edinilen bilgiye göre, 2012 yılı itibarıyla İngiltere, Türkiye’de ikamet eden 2000 civarında kişiye devlet emekli aylığı ve diğer ödenekleri transfer etmiştir. Söz konusu ödenekler İngiltere sigorta sistemine kayıtlı olup Türkiye’de ikamet eden tüm sigortalılara (İngiliz/Türk vb.) ait olup vatandaşlık bazında kayıtlar bulunmamaktadır.

3.9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.9.4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

İngiltere’de 2011 nüfus sayımında, Türkiye doğumlu nüfus içinde öğrencilerin sayısı 7.299 olarak verilmektedir. Ancak Eğitim Müşavirliğimizin tahminlerine göre İngiltere’de yaşayan zorunlu öğretim çağında (5-16 yaş) öğrenci sayısı Kıbrıslı Türkler dâhil 30.000’den fazladır. Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılımı itibarıyla istatistikî bilgiler bulunmamaktadır.

Londra Eğitim Müşavirliği’nin kayıtlarına göre 2013 yılı sonu itibarıyla İngiltere’de toplam 37 Türk Dernek Okulu ile 40 İngiliz Okulu bünyesindeki Milli Eğitim Bakanlığı kadrolu 25 öğretmenimizin görev aldığı hafta sonu okullarında Türk ve yabancı öğrencilere eğitim verilmektedir.

İngiliz okullarında verilen dersler iki grupta ele alınabilir: İlkokullarda “after-school club” adı verilen normal okul saatleri dışında talep eden öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri verilmektedir. Orta dereceli okullarda ise çocukların ve okulun başarısını ölçmek üzere kullanılan

GCSE sınavlarına hazırlık mahiyetinde Modern Yabancı Diller kategorisi altında ve müfredat içerisinde Türkçe dersi verilmektedir.

Türkçe eğitim veren dernek ve özel okullar ile İngiliz okulları bünyesinde verilen hafta sonu kurslarına 2013 yılında yaklaşık 4.300 Türk öğrenci kaydolmuştur.

İngiltere'deki, yükseköğretim kurumlarında bulunan lisans ve yüksek lisans programlarına 2013 yılında Türkiye'den özel ve burslu olmak üzere toplam 2.162 öğrenci gelmiştir. Türkiye'den özel imkânlarıyla lisans düzeyinde 706, yüksek lisans ve doktora düzeyinde ise 605 öğrenci gelirken, burslu olarak toplam 851 öğrenci yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim görmüştür.

3.9.4.2. Mesleki eğitim görenlerin sayısı

İngiltere'de mesleki eğitim gören Türk gençlerinin sayısına dair istatistikî bilgiler mevcut değildir. Londra Eğitim Müşavirliği'nin kayıtlarına göre, 2008 yılı itibarıyla Meslek Yüksek Okullarında (Vocational Qualifications Colleges) 40 dolayında öğrenci eğitim görmektedir. Ancak 2013 yılı itibarıyla veri mevcut değildir. Yukarıda verilen rakam sadece Türkiye'de lise eğitimini tamamladıktan sonra gelen ve askerlik ertelemesi için Eğitim Müşavirliğine başvuruda bulunan Türk öğrencilerine ait olduğu için mesleki eğitim gören Türk gençlerinin sayısını yansıtmamaktadır. Lise dengi mesleki eğitim okullarında öğrenim gören Türk çocuklarının sayısının çok daha fazla olduğu tahmin edilmekle birlikte, bu kişilerin kayıtlarının bulunmaması nedeniyle kesin sayıları belli değildir.

3.9.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.9.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

A. Birleşik Krallıkta Yaşam Testi'nde Değişiklikler

İngiltere de süresiz oturma ya da vatandaşlığa başvuranların girdiği Birleşik Krallıkta Yaşam Testi'ne ilişkin bilgiler içeren elkitabı güncellenerek 28 Ocak 2013'te satışa sunulmuştur. Yeni el kitabının ve dolayısıyla testin İngiliz kültür ve tarihine daha fazla odaklandığı, spor, edebiyat, bilim, kültür alanlarında öne çıkan kişilere ve elde edilen başarılarla, ülkenin doğal güzellikleri ile

simgelerine, ülkenin siyasi sistemine ve İngiltere’de yaşamının getirdiği ayrıcalıkların yanı sıra sorumluluklara daha fazla yer verildiği bildirilmektedir.

Birleşik Krallıkta Yaşam Testi’nin güncellenmiş hali, elkitabının yayımlanmasından 8 hafta sonra 25 Mart 2013’te uygulanmaya başlanacaktır. Mevcut test sisteminden farklı olarak adaylar, sadece belirli bölümlerden değil, yeni elkitabında mevcut olan, tarih ve hukuk da dâhil bütün bölüm ve konulardan sınava tabii tutulacaklardır. Test 24 sorudan oluşmakta ve 45 dakika sürmektedir. Sınavı geçebilmek için en az 18 sorunun doğru cevaplanması gerekmektedir.

B. Birleşik Krallık Sınır Ajansı’nın (UKBA) lağvedilmesi

İçişleri Bakanlığı 1 Nisan 2013 tarihinden itibaren Sınır Ajansı’nın lağvedilerek İçişleri Bakanlığı içinde, “Göç ve Vize” ve “Göç Kurallarının Uygulanması” olmak üzere iki daire şeklinde yeniden yapılandırıldığını duyurmuştur.

C. Göç kurallarında 6 Nisan 2013’ten itibaren yapılan değişiklikler

1. Göç kurallarında 6 Nisan 2013’ten itibaren geçerli olan değişikliklerden bazıları şunlardır:

- Tier 1 (Mezun Girişimci) kanalında Birleşik Krallık Yüksek Eğitim Kurumlarından mezun yüksek lisans öğrencileri için ilave kota getirilecektir.
- Tier 4 öğrenci kanalında doktorasını İngiltere’de tamamlayan öğrencilere iş bulmaları veya kendi işlerini kurmalarını sağlamak üzere 1 yıl vize verilecektir.
- Anılan tarihten itibaren vize ücretleri de değiştirilmiştir.
- Tier 2 Şirket İçi Transfer kategorisinde vizeye başvuranlardan, yıllık brüt 152.100 Sterlin ve daha fazla kazananlardan İngilizce bilgisi şartı aranmayacaktır.

2. Aile ziyareti vizesi başvurularında temyiz hakkı

11 Mayıs 2012 tarihinde yayımlanan Suç ve Mahkemeler Yasa Tasarısı 25 Nisan 2013 tarihinde Kraliyet Onayını almış bulunmaktadır. Tasarıda yer alan bir hükme göre aile ziyareti amacıyla vize başvurusunda bulunan herkes için temyiz hakkı kaldırılmaktadır. Değişiklik 25 Haziran 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3. Aile Göçü Soruşturması Raporu

Aile göçü soruşturması, 9 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren yeni aile vizesi kuralların etkilerini araştırmak üzere 20 Kasım 2012’de Parlamento Göç Grubu (PGG) tarafından başlatılmıştır. Soruşturmada özellikle AEA vatandaşı olmayan eşe/partnere sponsor olacak İngiliz vatandaşları ve süresiz oturma sahipleri için getirilen 18.600 Sterlinlik asgari gelir şartı, ilaveten bir çocuğa sponsor olmak için bu miktarın 22.400 Sterlin olması ve ilave her bir çocuk için 2.400 Sterlin gelir sahibi olunması şartlarının etkisi incelenmiştir. PGG kurulu 175’i bu kurallardan etkilenen ailelerden ve diğerleri vakıflar, işletmeler, hukukçular ve milletvekillerinden olmak üzere 280’den fazla görüşü incelemiştir. Soruşturma raporu 10 Haziran 2013 tarihinde açıklanmıştır. Rapordaki önemli bulgular şöyle sıralanabilir:

- Asgari gelir şartı Temmuz 2012’den bu yana birçok İngiliz vatandaşının ve süresiz oturma sahibinin AEA vatandaşı olmayan eşine/partnerine sponsor olarak İngiltere’ye getirmelerini engellemiştir. Bu kural çok geniş bir insan grubunu olumsuz etkilemiş olup sağlık sektöründe, hizmet sektöründe ve büro işlerinde çalışanların da dâhil olduğu asgari ücretten fazla kazanan ve tam zamanlı çalışanlar olumsuz etkilenenler arasındadır.
- Asgari gelir şartı, aileleriyle yurtdışında yaşayan bazı İngilizlerin aileleriyle beraber İngiltere’ye dönmelerini engellemekte, bazı aileleri belirsiz konumda bırakmaktadır.
- Çocuklar yeni kurallardan etkilenmiştir. Bazı durumlarda AEA vatandaşı olmayan eş/partner İngiltere’de çocuklarıyla bir araya gelememekte, çocuklar belirsiz bir süreyle ebeveynlerinden mahrum kalmakta, bazı durumlarda ise İngiliz çocuklar ebeveynleriyle yurtdışında yaşamak zorunda kalmaktadırlar.
- Kurallar çerçevesinde AEA vatandaşı olmayan eşin kazançlarının veya üçüncü bir tarafın desteğinin başvurularda gelirin hesaplanmasında dikkate alınmaması bu ailelerin gerçekte sahip oldukları desteğin ve gelirin dikkate alınmamasına yol açmaktadır.
- Rapora göre aile vizesi altındaki yaşlı *bağımlı* kanalı da fiilen kapanmış durumdadır, çünkü hem gelir şartını karşılamak fiilen imkânsız hale gelmiş hem de oldukça sınırlayıcı bir “bakıma muhtaçlık” kriteri getirilmiştir.

4. Öğrenci vizelerinde mülakat uygulaması

Öğrenci (Tier 4) vizelerinde yürürlüğe konulan mülakat uygulaması 27 Haziran 2013’ten geçerli olmak üzere Türk öğrencilere de uygulanmaya başlanmıştır. Mülakatın öğrencinin ne amaçla İngiltere’ye geldiğine odaklanacağı açıklanmıştır. Mülakat raporu başvuruyu değerlendirecek olan

vize memuruna gönderilecektir. Vize memurunun ihtiyaç duyması halinde ikinci bir mülakat da söz konusu olabilecektir.

5. Aile vizelerinde asgari gelir şartıyla ilgili Yüksek Mahkeme Kararı

5 Temmuz 2013 tarihinde İngiliz Yüksek Mahkemesi İçişleri Bakanlığı aleyhine açılan bir adli inceleme davasında, AEA vatandaşı olmayan eşe/partnere ve çocuklara sponsor olacak İngiliz vatandaşları ve süresiz oturma sahipleri için getirilen asgari gelir şartı ile ilgili bir karar vermiştir. MM & Ors v. Secretary of State for the Home Department davasında Mahkeme asgari gelir şartı uygulamasını hukuka uygun bulmakla birlikte şart koşulan gelir düzeyinin orantısız biçimde yüksek olduğuna ve aile yaşamına bir müdahale oluşturduğuna hükmetmiştir.

Alınan bu kararı incelemek amacıyla İçişleri Bakanlığı bir süreliğine aile vizesi başvurularını değerlendirmeyi askıya almıştır. İçişleri Bakanlığı, asgari gelir miktarını belirleme konusunda yetkinin mahkemelerde değil, Hükümet ve Parlamentoda olduğu ve ayrıca belirlenen miktarların göç politikası çerçevesinde orantılı ve uygun olduğunu ileri sürerek kararı 26 Temmuz 2013 tarihinde temyize götürmüştür. Nihai karar çıkana kadar aile birleşimi için yapılan vize başvurularında karar verilmeyeceği yinelenmiştir. Bu raporun yazıldığı tarih itibarıyla Bakanlığın yaptığı itiraz henüz sonuçlanmamıştır.

Asgari gelir şartı uygulaması 9 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren yeni aile vizesi kuralları çerçevesinde getirilmiş olup, AEA vatandaşı olmayan eşe/partnere ve çocuklara sponsor olacak İngiliz vatandaşları ve süresiz oturma sahiplerinin yıllık 18.600 Sterlinlik asgari gelire, ilaveten bir çocuğa sponsor olmak için 22.400 Sterlin gelire ve ilave her bir çocuk için ilave 2.400 Sterlin gelire sahip olması şartını getirmektedir.

6. Dil ve Yaşam Bilgisi şartlarında değişiklikler

Hükümet 28 Ekim 2013 tarihinden itibaren sürekli oturma ve vatandaşlık için başvuran göçmenlerin ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin dil ve yaşam bilgisi şartlarını karşılaması gerekeceğini açıklamıştır. Bunun için “Birleşik Krallıkta Yaşam Testi”ni geçmek ve B1 seviyesinde İngilizce konuşma ve dinleme yeterliliğine sahip olduğunu göstermek gerekecektir. Vatandaşlık başvuruları için 2005 yılında, oturma başvuruları için 2007’de getirilen dil ve yaşam bilgisi şartları,

28 Ekim 2013'ten itibaren bu başvurularda bulunan herkes için zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut uygulamada test sınavına girmek veya bir dil sertifikası ibraz etmek yeterli olmaktadır.

3.9.5.2. Sayısal Veriler

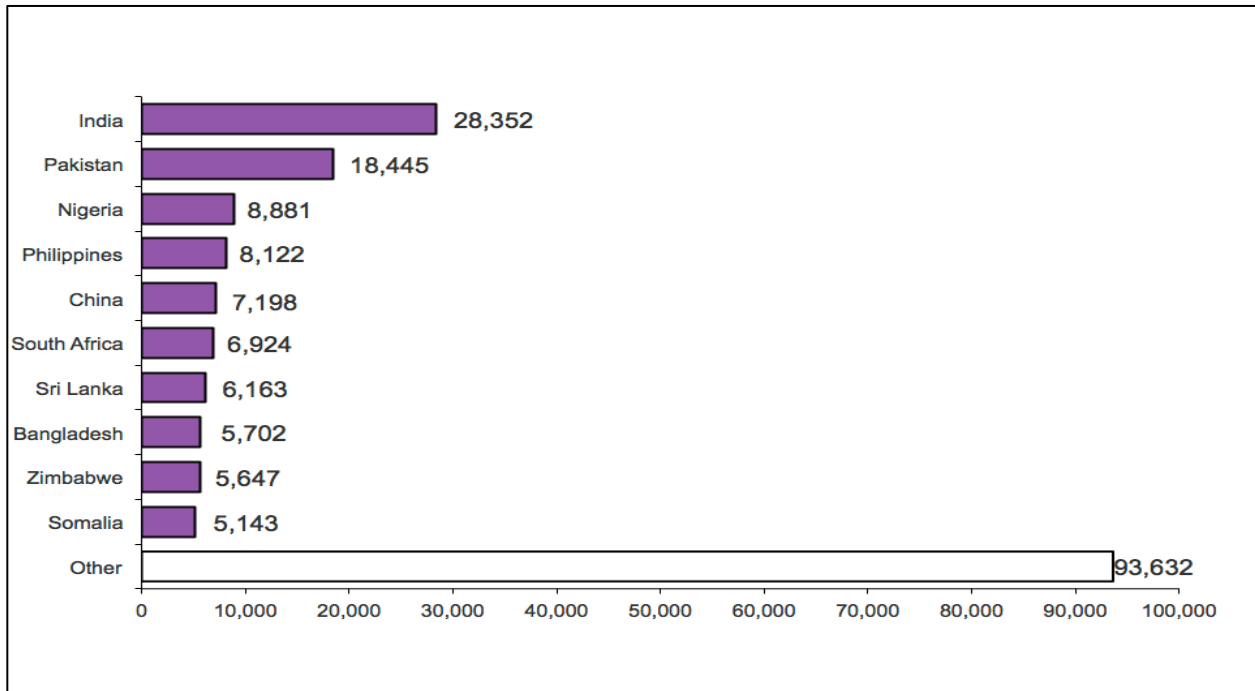
A. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sayı	4.907	4.641	7.207	4.630	3.627	4.726

*: 2013 yılı verileri henüz yayımlanmamıştır

B. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

2012 yılında İngiliz vatandaşlığına geçenlerin önceki uyruklarına göre sayısı aşağıdaki tabloda verilmektedir.

3.9.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Türkiye-İngiltere arasındaki 1961 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesini (imza tarihi: 09/09/1959, yürürlük tarihi: 01/06/1961) tadil eden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve eki Sağlık Bakımı Protokolü, 20 Aralık 1999 tarihinde Londra'da imzalanmış ve Ülkemiz tarafından 07.08.2003 tarih ve 2003/6019 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanarak 16.09.2003 tarih ve 25231 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olmakla birlikte, iki Ülke arasında Sözleşmenin yürürlüğe girmesini sağlayacak nota teatilerinin yapılmamış olması nedeniyle henüz yürürlüğe girmemiştir.

Anılan Sözleşmenin henüz yürürlük kazanmamış olması nedeniyle halen İngiltere Türkiye arasındaki sosyal sigorta işlemleri 1961 Sözleşmesine göre yapılmaktadır. 1961 Sözleşmesi sağlık protokolünü içermemektedir. Oysa Revize Sözleşmenin yürürlüğe girmesi halinde iki ülke vatandaşlarının geçici olarak birbirlerinin ülkelerinde buldukları sürelerde sağlık bakımlarının yapılarak ücretin diğer taraf sigorta sisteminden tahsil edilmesi imkânı doğacaktır.

3.10. AVUSTRALYA

3.10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.10.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	11.836.590	2.725.604	40.397
Kadın	11.931.665	2.836.854	38.432
Toplam	23.768.255	5.562.458	78.829

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS), Türk sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2014'e kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

Avustralya istatistiklerinde kökenlere göre ayırım yapılmamakta, Avustralya doğumlular ile Avustralya dışı doğumlular olarak ayırım verilmektedir. Kuzey Kıbrıs Türkleri Türk olarak sayılmamaktadır. Avustralya'ya gelmiş vatandaşlarımız kısa sürede vatandaşlık almakta ve kayıtlarda artık Avustralyalı olarak görülmektedirler, Avustralya'da doğan çocukları ise Türk olarak kaydedilmemektedir. Dolayısı ile Avustralya tarafından verilen rakamlar vatandaşlarımızın sayısını tam olarak göstermemektedir. Daha önceki verilerin üzerine Ataşeliğimizce elde edilen çeşitli kaynak bilgiler ile Avustralya İstatistik Bürosu nüfus sayımları, artış hızı, ölüm oranları, yurtdışından gelen göç oranları gibi bilimsel veriler göz önüne alınarak tahmini hesaplama yapılarak vatandaşlarımızın sayısı bulunmaktadır. Bu nedenle Avustralya ve OECD yayınlarında belirtilen resmi rakamlardaki Türk sayıları ile Raporumuzda belirtilen Türk sayıları arasındaki fark bu açıklama gözetilerek değerlendirilmelidir.

3.10.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

	0 – 14	15 – 24	25 – 64	65 ve yukarı	Toplam
Erkek	7.538	7.751	16.259	1.989	33.537
Kadın	7.230	6.941	15.820	1.920	31.911
Toplam	14.768	14.692	32.079	3.909	78.829

Kaynak: ABS, Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2014'e kadar hesaplanmış yıllık nüfus artış hızı olan %1.8 eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

3.10.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere ve Bölgelere Göre Dağılımı

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma	Başkent	Toplam
Yeni Güney Galler (NSW)	Sidney	38.883
Viktorya	Melburn	32.904
Queensland	Brisbane	2.834
Batı Avustralya	Perth	1.963
Güney Avustralya	Adelaide	1.847
Tazmania	Hobart	282
Kuzey Bölgesi	Darvin	80
Avustralya Başkent Bölgesi	Canberra	36
Toplam		78.829

Kaynak: ABS Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2014'e kadar hesaplanmış yıllık nüfus artış hızı olan %1.8 eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

3.10.1.4. Rapor Döneminde Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Aralık 2013 itibarıyla

	Doğan	Ölen	Evlenen
Melburn Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	672	57	319
Sidney Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	1.050	65	91
Toplam	1.722	122	410

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Melburn ve Sidney Başkonsoloslukları kayıtları

Not: Türk-Türk evlilikleri Konsolosluga bildirilmekte, Türk-Yabancı evlilikleri konsoloslukta yapılmadığından kaydına ulaşılamamaktadır.

3.10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.10.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Yoksulluk

Yapılan yeni bir araştırma Avustralya'da yoksulluk sınırının altında yaşayan insanların sayısının arttığını göstermiştir. 2013 yılı Global Varlık Raporuna göre Avustralya'da yoksulluk sınırı

oranının %10.2'den %11.8'e yükseldiği ortaya çıkmış ve 2,6 milyon Avustralyalı'nın yoksulluk sınırının altında yaşadığı belirtilmiştir.

B. İşsizlik Oranı

Avustralya'da yeni iş imkanları yaratılmasında yavaşlama gözlenirken tam zamanlı işlerde azalma, kısmi zamanlı işlerde ise artış kaydedilmiştir. Ayrıca gençler arasında işsizlik oranları hala yüksektir.

Aralık 2013 itibarıyla toplam istihdam edilen kişi sayısı 11.636.600, işsiz sayısı ise 716.000 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı %5,8 olmuştur.

İstihdama katılım oranı son 7 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir.

C. Kadın – Erkek Ücret Dengesizliği

Avustralya Ücret Belirleme Komisyonu tarafından yapılan araştırmaya göre, son yirmi yıl içinde kadınlar ve erkekler arasındaki ücret dengesizliği gittikçe artmış ve haftalık ödemeler bazında ücret farkı 266 Avustralya Doları'na (AUS) yükselmiştir.

Ç. Doğum İzni Planı

Avustralya'da 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren çalışan kadınların 6 aylık ücretli doğum izni almasına imkan verecek düzenleme planlanmaktadır.

Plan dahilinde yıllık 65 bin AUS'a çalışan bir kadın 26 haftalık doğum izni sırasında 32,5 bin AUS alabilecektir. 150 bin AUS üzerinde maaş alan kadınlar ise en fazla 75 bin AUS alabilecektir. Babaların da ücretli olarak iki hafta izin kullanabileceklerini öngören planın kadınlara çocuk sahibi olma konusunda destek olacağı beklenmektedir.

D. Emekli Maaşlarında Artış

2013 yılının Mart ayından itibaren yaklaşık 750 bin emeklinin maaşlarında artış olacağı bildirilmiştir. Emekliler her iki haftada bir 6.80 AUS fazla maaş alacaklar. Bu artış aylık bazda

29.50 AUS artış anlamına gelmektedir. Bunun yanısıra, hükümetin yeni uygulaması ile maaşları artacak emeklilerin taşınmaz malları ve bankadaki birikimleri de daha düşük seviyeden değerlendirmeye alınacaktır.

E. Maaşların Üçte Biri Süper Emeklilik Fonlarına Yatırılmaktadır

Ortalama bir Avustralyalı superannuation (süper emeklilik) için yılda 2.000 AUS para ödemektedir. Buna göre 20 yaşında iş hayatına 25 bin AUS maaşla başlayan bir kişi, ödeme koşullarına göre 502 bin - 663 bin AUS arası emeklilik parası biriktirmektedir. Fakat toplam paranın 118 – 174 bin AUS'unu ödemektedir. Sigorta primleri kariyere ve yaşa bağlı olarak katlanarak artmaktadır. 65 yaş üstündekiler en fazla sigorta primi yatıranlar olup, yıllık ortalama 6.130 AUS prim yatırmaktadırlar.

Yaşlara göre ödenen ortalama sigorta primleri :

35 yaş altındakiler	: 445 AUS
35-49 yaş arası	: 1.239 AUS
50-59 yaş arası	: 3.262 AUS
60-65 yaş arası	: 3.682 AUS

3.10.2.2. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/işgücü sayıları ve oranları (Aralık 2013 itibarıyla)

	Kas 2013	Ara 2013
Genel		
Aktif Nüfus	12 351.7	12 352.6
İstihdam edilenler ('000)	11 637.2	11 636.6
İşsizler ('000)	714.5	716.0
İşsizlik oranı (%)	5.8	5.8
Katılım Oranı (%)	64.7	64.7
Mevsimsel		
İstihdam edilenler ('000)	11 652.1	11 629.5
İşsizler('000)	714.0	722.0
İşsizlik oranı (%)	5.8	5.8
Katılım oranı (%)	64.8	64.6

Kaynak : ABS

B. Türk İş Gücü 15-64 Yaş Arası Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Erkek	32.860
Kadın	30.921
Toplam	63.781

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

Not: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dahildir.

C. Çalışan Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Erkek	24.974
Kadın	15.168
Toplam	40.142

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

Not: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

Ç. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	5.891	3.401	9.292
25-44	12.357	7.619	19.976
45-55	5.214	3.205	8.419
65 Yaş Üzeri	1.510	941	2.455
Toplam	24.972	15.166	40.142

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu Not: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

D. Çalışan Vatandaşlarımızın Eyaletlere ve Bölgelere Göre Dağılımı

31 Aralık 2014 itibarıyla

Eyaletler	Erkek	Kadın	Toplam
Viktorya	14.050	8.025	21.075
Yeni Güney Galler	10.275	7.050	16.008
Queensland	890	549	1.239

Batı Avustralya	491	353	844
Güney Avustralya	346	311	657
Diğer	198	121	319
Toplam	26.250	16.409	40.142

Kaynak: ABSNot: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

E. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30 Aralık 2014 itibarıyla

İşkolu	Çalışan İşçi Sayısı
Tarım, Orman, Balıkçılık, Madencilik	1.331
İmalat Sanayi	8.256
İnşaat	2.481
Toptan ve Perakende Ticaret	5.769
Ulaştırma ve Depolama Hizmetleri	3.448
Maden	2.137
Banka, Sigorta, Finans	3.563
Kamu Yönetimi, Savunma	712
Eğitim, Sağlık Hizmetleri	2.962
Diğer	4.057
Bağımsız Çalışanlar	5.426
Toplam	40.142

Kaynak: ABSNot: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

F. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Avustralya'da kendi adına çalışanların etnik kökenine göre istatistikler bulunmamaktadır, ancak yapılan işgücü araştırmalarında Avustralya'ya göç edenler arasında %10 civarında bağımsız çalışanın bulunduğu belirtilmektedir.

Avustralya'da bulunan vatandaşlarımız arasında kendi adına serbest çalışanların oranının daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Büyük bir çoğunluğu hizmetler sektöründe iştegal eden, gıda ürünleri imalat ve pazarlama, lokanta-restoran işletmeciliği, oto tamir-alım satım işleri, emlak alım-

satım işleri, sigorta-kredi yatırım danışmanlığı, muhasebecilik, inşaat yapım işleri ve malzemesi, imalat pazarlama ve tarım alanlarında aile işletmesi düzeyinde birçok işyeri bulunmaktadır. Vatandaşlarımızın sahip veya ortağı olduğu gerek imalat sanayi, gerek hizmetler sektöründe orta ve büyük boy işletmeler de mevcuttur. Çalıştırdıkları işçi sayıları hakkında ise bilgi mevcut değildir. Bağımsız çalışan Türk işyerlerine dair Altın Kaynak Rehberine göre mevcut 1777 işyerinde ortalama 3 çalışan (aile şirketi olarak) olduğu düşünülerek 5.331 bağımsız çalışan olduğu Ataşeliğimizce tahmin edilerek sayı verilmektedir.

G. İş Teftişi

1. Adil Ücret Ombudsmanlığı tarafından yürütülen İş Teftiş Konularının Yüzde Dağılımı

Teftiş Konusu	2012–13 (%)	2011–12 (%)	2010–11 (%)
Ücretler	35	38	37
İstihdam Koşulları	21	20	21
İş ilişkisinin sona ermesi	14	13	11
İşyerinden ayrılış	10	9	9
Şirket şikayetleri	7	5	5
Çeşitli şikayetler	6	8	8
yetkilendirme	5	5	5
Diğer	0.7	1.0	3
İşyeri şikayetleri	0.8	0	0
Bağımsız Kontraktörler	0.5	0.4	1
Toplam	100	100	100

Kaynak : Fair Work Ombudsman Annual Report 2012-2013

2. 2009 – 2013 Arasında Alınan Şikayetler ve Sonuçlanan Teftişler

	2012–13	2011–12	2010–11
Alınan şikayetler	24 678	26 366	21 890
Sonuçlanan teftişler	26 574	28 412	22 523

Kaynak : Fair Work Ombudsman Annual Report 2012-2013

3. Ceza Uygulanan İhlallerin Tipleri 2012-2013

İhlal Tipleri	2012–13		2011–12	
	Açılan Davalar	Kabul edilen davalar	Açılan Davalar	Kabul edilen davalar
Aykırı faaliyetler	2	2	5	0
Ayrımcılık	3	3	0	3
Adil ücret ödememe ve ödeme kayıtlarını tutmama	0	0	0	1

Genel koruma	0	0	2	0
Sahte sözleşme	1	0	4	0
Ücret ve koşullar	40	7	40	4
Uygunluk bildirimini verememe	4	0	0	0
Toplam	50	12	51	8

Kaynak : Fair Work Ombudsman Annual Report 2012-2013

H. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

1. OECD üyesi ülke vatandaşlarından Avustralya Doğumlular ile Yurtdışı Doğumlular arası işsizlik oranı

OECD ÜLKELERİ	Avustralya Doğumlar	Yurtdışı Doğumlar	Fark	OECD Ülkeleri	Avustralya Doğumlar	Yurtdışı Doğumlar	Fark
İsrail	6,0	5,0	-1,0	Türkiye	9,2	11,1	1,9
Avustralya	5,2	5,2	0,0	Slovenya	8,0	11,5	3,5
Yeni Zelanda	5,4	6,2	0,8	İtalya	8,0	11,7	3,7
Lüksemburg	3,4	6,3	2,9	Polonya	9,8	12,1	2,3
İsviçre	3,1	6,8	3,7	Danimarka	6,9	14,5	7,6
Norveç	2,7	7,7	5,0	Belçika	5,8	15,1	9,3
Çek Cumhuriyeti	6,8	8,0	1,2	Fransa	8,5	15,1	6,6
Avusturya	3,4	8,2	4,8	Finlandiya	7,6	15,2	7,6
Kanada	7,2	8,9	1,8	Slovakya	13,6	15,3	1,7
ABD	9,2	9,1	0,0	İsveç	6,0	16,0	10,0
Hollanda	3,8	9,2	5,4	Estonya	12,1	16,9	4,8
İngiltere	8,0	9,4	1,4	Portekiz	13,0	16,9	3,9
Almanya	5,4	9,5	4,1	İrlanda	14,1	17,3	3,2
Macaristan	11,1	9,5	-1,6	Yunanistan	17,4	22,2	4,8
İzlanda	6,7	11,1	4,4	İspanya	19,5	31,5	12,0

Kaynak: OECD (2012, Uluslararası Göç 2012, OECD Yayınları)

2. İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Eylül 2014 itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma	Aktif Türk İşgücü	İşsiz Türk
Yeni Güney Galler	29.400	11.400
Viktorya	28.217	10.224
Queensland	2.630	810
Batı Avustralya	1.779	635
Güney Avustralya	1.417	412
Tazmanya	253	113
Kuzey Bölgesi	60	32

Avustralya Başkent Bölgesi	25	13
Genel Toplam	63.781	23.639

Kaynak: <http://www.abs.gov.au/AUSSTATS> ve Ataşeliğimizin 2006 yılına ait ABS istatistikleri üzerinden yıllık işsizlik oranları eklenerek yapılmış olduğu tahmini hesaplamadır. Türk kökenliler için çalışma istatistikleri bulunamamıştır.

3.10.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.10.3.1. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

A. Yaşlılık Ödeneği

Yaşlılık Ödeneği almak için yaş koşulu halen kadınlarda 64.5, erkeklerde 65'dir. Anılan yaşları tamamlayan kişiler, gelir ve mal varlığı testini geçtiği takdirde, yaşlılık emekliliği ödeneği hakkına erişmektedir.

Emeklilik yaşı 1 Temmuz 2013 tarihinde yapılmış olan bir değişiklikle 1 Temmuz 2017 tarihinden itibaren kadın ve erkekler için 65 yaş olarak belirlenmiş ve periodik artışlarla 2023 yılında emeklilik yaşı kadın ve erkekler için 67 yaş olacaktır.

Yeni Yaş Emekliliği yasasında doğum tarihi tablosu aşağıda gösterilmiştir:

Doğum tarihi	Kadınlarda Yaşlılık aylığı almaya uygun yaş	Erkeklerde Yaşlılık aylığı almaya uygun yaş
1 Temmuz 1935 ve öncesi	60	65
1 Temmuz 1935 - 31 Aralık 1936	60.6	65
1 Temmuz 1937 – 30 Haziran 1938	61	65
1 Temmuz 1938 - 31 Aralık 1939	61.6	65
1 Ocak 1940 – 30 Haziran 1941	62	65
1 Temmuz 1941-31 Aralık 1942	62.6	65
1 Ocak 1943-30 Haziran 1944	63	65
1 Temmuz 1944-31 Aralık 1945	63.6	65
1 Ocak 1946- 30 Temmuz 1947	64	65
1 Temmuz 1947-31 Aralık 1948	64.6	65
1 Ocak 1949-30 Haziran 1952	65	65

1 Temmuz1952-31Aralık1953	65.6	65.6
1 Ocak1954-30Haziran 1955	66	66
1 Temmuz1955-Aralık 1956	66.6	66.6
1 Ocak1957-Sonrası	67	67

B. Sosyal Güvenlik Ödemelerinin Yurtdışında iken Ödenme Süreleri

1 Eylül 2015 tarihini itibarıyla, Avustralya dışında yaşayanlar için sosyal güvenlik ve aile yardımı alma süresi 6 haftadan 4 haftaya indirilmesi kararlaştırılmıştır.

Aşağıda belirtilen Avustralya Hükümeti ödemelerinden birini alanlar, Avustralya dışında yaşamaları durumunda ödemelerde azaltmaya gidilebilir.

- Yaşlılık Aylığı
- Uluslararası bir sosyal güvenlik anlaşması altında yapılan ödemeler,
- Maluliyet Ödenegi (belirli koşullarda),
- Kadın Ödenegi (belirli koşullarda),
- Dul Ödenegi (belirli koşullarda)

Eğer uluslararası bir sosyal güvenlik anlaşmasına göre Avustralya'dan bir ödeme alınıyorsa, anlaşma dahilindeki ülkede kalındığı sürece ödeme süresiz olarak ödenecektir. Fakat kişi, anlaşma dahilindeki ülkeden ayrıldığı takdirde, ödemesi altı haftadan sonra biter.

C. Bebek Ödemeleri

Avustralya'nın 2013 yılı bütçesinde yapılan kesinti çerçevesinde 5.000 AUS olan bebek ödemesi kaldırılmış ve yeni uygulamaya göre bebek ödemesi Aile Vergi Yardımı Programına dahil edilmiştir. Yeni düzenlemeye göre ödenecek tutar ilk bebek için 2.000 AUS ve sonraki bebekler için 1.000 AUS olarak belirlenmiştir. 2014 yılından itibaren uygulamaya geçecek yeni bebek ödemesi sistemi sayesinde devlet 1,1 milyar Dolar tasarruf edecektir.

3.10.3.2. Sayısal Veriler

A. Avustralya'da Asgari Ücret ve İşkolları İtibariyle Ortalama Ücretler

1. Asgari Ücret

Avustralya'da asgari ücret uygulaması bulunmaktadır. 1 Temmuz 2013 – 1 Temmuz 2014 için asgari ücret haftalık olarak brüt 622,20 AUS veya asgari saat ücreti brüt olarak 16,37 AUS'dır. (Aylık Brüt 2.696,20 AUS).

2. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Tam zamanlı çalışan yetişkinler için işkollarına göre, Ağustos 2013 itibarıyla ortalama brüt yıllık ve aylık ücretler aşağıda verilmiştir.

	Avustralya Doları (AUS)	Avustralya Doları
	Yıllık Brüt Ortalama Ücret	Aylık Brüt Ortalama Ücret
Madencilik	129.646,4	10.803,86
Pazarlama	67.288	5.607,3
Elektrik, Gaz, Su, Atık Servisi	86.268	7.189
İnşaat	75.358,4	6.279,86
Toptan Ticaret Sektörü	76.050	6.337,5
Perakende Ticaret Sektörü	54.080	4.506,66
Konaklama ve Yemek Sektörü	54.501,2	4.571,76
Bilişim Medya ve Telekominikasyon	86.600,8	7.216,73
Finans ve Sigortacılık Sektörü	86.595,6	7.216,3
Kiralama ve Emlak Sektörü	65.998,4	5.499,86
Profesyonel Bilimsel ve Teknik Servis	89.242,4	7.436,86
İdari ve Destek Sektörü	66.936,6	5.578,3

Kamu Yönetimi ve Güvenlik Sektörü	79601,6	6.633,46
Eğitim ve Öğretim	80714,4	6.726,6
Sağlık ve Sosyal Yardım Sektörü	71.390,8	5.949,23
Sanat ve Eğlence Sektörü	67.839,2	5.653,26
Diğer hizmetler	56.576	4.714
İşkolları Ortalaması	75.613,2	6.301,1

B. Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

Yıllar	2007-2008	2008-2009	2009-2010
(x1.000)			
Tüm ödenekler için ödenen toplam miktar	137.233,9	149.654,0	168.214,5

Kaynak : Centrelink Yıllık Rapor 2012

Not: Sigorta kollarına göre ödenek tipleri için ödenen \$ miktarları ve faydalanan kişi sayısı ile etnik kökene dair istatistikler Centrelink tarafından paylaşılmamaktadır.

20 Eylül 2013 tarihinden itibaren yurtdışında yaşayan emekli aylığı sahiplerine ödenecek en yüksek miktar iki hafta için bekâr olanlara 773,20 AUS ve evli olan çiftlerin her birine ise 584,50 AUS olarak belirlenmiştir. Bu miktarlar temel ek ödemeleri de kapsamaktadır. Ek ödemeler bekârlar için iki haftalık 61.70 AUS ve evliler için toplam birleştirilmiş iki haftalık 93 AUS olarak ödenmektedir, bu miktarlar yaşlılık aylığı alanların yurtdışında geçen ilk 6 haftalarında ödenir, 6 haftadan sonra yurtdışında kalmaya devam edenlere ödenen miktarlarda düşüş yapılır. Bekârlara iki haftalık 21.50 AUS, evliler için toplam birleştirilmiş olarak 35.80 AUS ödenir.

Kira yardımı ise Avustralya dışına geçici olarak giden yaş emeklilerine 26 hafta, diğer aylık alanlara ise 6 hafta süre ile yapılır.

Ç. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

Avustralya'da sosyal güvenlik sistemi primli değildir. Avustralya'da yaşayan herkes genel vergiye tabidir. Vergi oranları federal hükümet ve eyaletler ile yaşanılan bölgeye göre değişiklik gösterebilir. Vergilendirme yapılırken kişilerin gelirleri göz önüne alınır. Vergiler gelire göre dilimlendirilir. Gelir miktarına göre ödenecek vergi oranları her yıl Temmuz ayında belirlenir.

Mali yıl her yıl 1 Temmuz'dan diğer yılın 30 Haziran'ına kadar olan aralık için belirlenir. Avustralya'daki şirketler, bireyler, ortaklıklar, yatırım şirketleri, iş adamları, superannuation bireysel özel sigortaları için vergi uygulaması vardır. Avustralya'da ikamet edenler tüm varlıkları ve gelirleri üzerinden vergilendirilir, Avustralya dışında ikamet eden Avustralyalılar ise sadece Avustralya gelirleri üzerinden vergilendirilirler.

Vergi bakımından Avustralya'da ikamet ediyor kabul edilenler; normal olarak Avustralya'da yaşayanlar ile Avustralya'da evi olup, ülke dışında sürekli yaşadığı bir adres veremeyen ve mali yılın en az 183 gününü Avustralya'da geçirenlerdir. Eşler ayrı ayrı vergiye tabidir.

Avustralya sosyal güvenlik sistemi primsiz sistem olsa da aşağıda belirtilen sigorta kollarında prim bulunmaktadır:

D. İş Kazaları Sigortası

Sakatlanma dolayısıyla gelir kaybına uğrayan işçiye toptan tazminat ödenmesi de dahil olmak üzere, tıbbi tedavi ve rehabilitasyon masrafları ile hak aramak üzere açılan davaların masraflarını karşılamaktadır.

İş kazası sigortası federal düzeyde düzenlenmediği için eyaletten eyalete bazı değişiklikler göstermektedir. İş kazası için ödenen primler de eyaletten eyalete değişiklik göstermektedir.

Sözkonusu işkazası sigortası, tam gün, yarım gün, ara sıra ya da yapılan çeşitli istihdam düzenlemelerine göre işçi çalıştıran işverenleri, bağımsız çalışanları, sözleşmeli olarak çalıştırılanları da kapsamaktadır.

Prim hesaplamalarında;

- İşçiye ödenen toplam ücret,
- İşyerinin büyüklüğü,
- Sanayi kolu için belirlenmiş en üst prim oranı,
- İşçilerin talepleri sonucu ortaya çıkacak muhtemel masraf miktarı ve
- Yapılan işin taşıdığı riske göre İşKazası Sigortası Kurumu tarafından belirlenen sektörel oran,
- prim miktarı hesaplandıktan sonra eklenen KDV göz önünde bulundurulmaktadır.

E. Ek Emeklilik Sigortası

1992 tarihli Ek Emeklilik Güvencesi Yasası'na göre tüm işverenlerin, istihdam ettikleri tüm çalışanlar için asgari düzeyde ek emeklilik sigortası primi ödemesi gerekmektedir.

Yaşlanan nüfus neticesinde gittikçe artan miktardaki devlet yaşlılık aylığı ödemeleri, Avustralya ekonomisi üzerinde baskı oluşturacağından, hükümet, işveren ve işçi sendikaları temsilcilerinin uzlaşması ile üçlü bir anlaşma yapılarak, ek emeklilik sistemi kabul edilmiş (superannuation), 1993 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır.

1 Temmuz 2005 tarihinden itibaren Avustralyalılar ek emeklilik kasalarını seçme, iş değiştirmeleri halinde mevcut kasalarını değiştirme, kendilerine daha uygun kasaya geçme haklarına sahiptirler.

F. Özel Sağlık Sigortası

Avustralya vatandaşları ulusal sağlık sisteminin (Medicare) yanında, bu sistem tarafından karşılanmayan tedaviler için ya da daha iyi hizmet almak üzere özel sağlık sigortası da yaptırabilmektedirler.

Özel sağlık kurumlarında sağlanan bir kısım hizmetlerin masrafları Genel Sağlık Sigortası'na (Medicare) karşılanmaktadır. Avustralya'da verilen sağlık hizmetlerinin % 40'ı özel sağlık kurumları tarafından sağlanmaktadır.

Özel sağlık sigorta sistemi Federal Hükümet tarafından düzenlenmekte, prim yardımı aracılığıyla doğrudan, Genel Sağlık Sigortası tarafından hastanelerde özel hastalara sunulan hizmetler için yapılan ödemeler aracılığıyla da dolaylı olarak desteklenmektedir.

G. İşsizlik Ödeneği

Avustralya'da işsizlik ödeneğine hak kazanabilmenin çeşitli koşulları vardır. Bunlar, Avustralya'da ikamet etmek, gelir testine göre işsizlik parası almayı hak etmek, işsiz olmak veya işsiz gibi sayılmak (daha iyi iş arayanlar gibi), 22 – 64 yaş arasında olmak, kendisine uygun olan ücretli işleri kabul etmeye hazır olmak, iş arama ile ilgili faaliyetlere, eğitimlere katılmak ve katılmaya istekli olmak, kendisine bir istihdam yolu planı yapmak için aktivite testlerine katılmaktır.

İşsizlik yardımı	İki haftalık (Avustralya Doları)
Bekar çocuksuz	519,20
Bekar çocuklu	561,80
Bekar 60 yaş üstü	561,80
Eşli, eşlerin her birine	468,80

Ğ. Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

1. Vergi Bazlı Çocuk Ödemeleri (Family Tax Benefit A ve B)

Çocuk yetiştirmenin giderlerinin karşılanmasına yardımcı olur. İki parçadan oluşur: Family Tax Benefit Part A ve Family Tax Benefit Part B.

- Family Tax Benefit Part A her çocuk için ödenir. Bağlanan miktar ailenin yapısına ve gelirine bağlıdır.
- Family Tax Benefit Part B tek yaşayan anne ve babalara veya anne ya da babadan birinin tam-gün olarak çocuklara bakmak üzere evde bakıcı olarak kaldığı durumlarda, yani tek temel geliri olan veya bir miktar paralı işi olan ailelere ek yardım sağlamak üzere verilir.

2. Okul Çocuğu Ödemesi (Schoolkids Bonus)

The Schoolkids Bonus, hak sahibi ailelere ve öğrencilere ilkökul ve ortaokul masraflarını karşılamada yardımcı olur. The Schoolkids Bonus, Ocak'ta ve Temmuz'da ya da hak sahibinin toplu ödeme istemesi halinde tek seferde ödenir.

Schoolkids Bonus için talepte bulunulması gerekmez, hak sahibine ödeme otomatik yapılır. Orta öğrenimdeki her bir çocuk için yıllık 820 \$, ilkökuldaki her bir çocuk için ise 410\$'dır.

3. Çocuk Bakım Ödemesi (Child Care Benefit)

Child Care Benefit ailelere çocuk bakımı masrafı konusunda yardımcı olur. Bu ödemeye hak kazanmak için çocuğun onaylı veya kayıtlı bir kreşe gidiyor olması gerekir. Onaylı çocuk bakımı kavramı, ev ortamında veya bazı bakım merkezlerinde verilen okul saatleri dışındaki bakımı, aile yanı bakımını, tatil bakımını, tüm gün bakımı kapsar.

Kayıtlı bakım ise Centrelink'e bakıcı olarak kayıtlı büyük anne ve büyük babaların, akrabaların, arkadaşların veya bakıcıların sağladığı bakımı kapsar. Bazı durumlarda bu kavram, özel kreşlerde, anaokullarında ve okul saatleri dışı bakım merkezlerinde verilen bakımı da kapsayabilir.

4. Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

Avustralya'da çocuk parası ödemeleri ikamete bağlıdır, ülke dışına ödeme yapılmaz. Dolayısıyla Türkiye'de yaşayanlara çocuk parası ödemesi yapılmamaktadır.

Avustralya içinde çocuk parası alanların sayısı ve etnik kökenlerine ilişkin veriler temin edilememiş olmakla birlikte, Aile Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi A ve B alanların sayısının 2012 Eylül ayı itibarıyla 1.711.000 olduğu bilgisi şifaen Centrelink yetkililerinden alınmıştır.

Avustralya'da aile yardımları çeşitli ödemeler yoluyla yapılmaktadır.

Aile vergi ödeneği: Avustralya'da ikamet eden, 21 yaşın altında olup aileye bağımlı olan veya 21–24 yaş arasında olup tam gün eğitime devam eden çocuğu olan ailelere ek gelir olarak ödenir. Ödenek miktarı ailenin gelirine bağlıdır, düşük gelirli olan ailelere yapılan ödeme daha fazladır.

Doğum ödeneği: Doğum yapan anneye bir defada ödenir. Birden çok doğum halinde ödeme her bir çocuk için yapılır. Gelire değil, ikamete bağlıdır.

Çocuk bakım ödeneği: Okul saatleri dışında, gündüz bakım evlerinde bakım hizmeti alan ailelere çocuklarının masraflarına katkı olarak ödenir. Ailenin gelirine ve mal varlığına değil, ikamete bağlıdır.

Ebeveyn ödeneği: 6 yaşın altında çocuğu bulunan ve yeterli geliri olmayan ailelere (anne veya babadan sadece birine) verilir. 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren yeni ebeveyn yasası ile çalışan anne veya babadan sadece biri işyerinden ücretli ebeveyn iznine ayrılabilir. İkamete bağlıdır.

Öksüz/Yetim aylığı: Anne ve babasının ölümü veya birinin ölümü sonucu öksüz/yetim kalan, 16 yaşın (okumaktaysa 21 yaşın) altındaki çocukların bakımı için verilir. Ailenin geliri ve mal varlığına bağlı değildir, ikamete bağlıdır.

5. Çocuk Parası Miktarları

Temmuz 2013 – Temmuz 2014 dönemi itibarıyla

	Ailelere Vergi Yardımı -A Sınıfı İki Haftalık Tutar (Av\$)	Ailelere Vergi Yardımı – B Sınıfı İki Haftalık (Av\$)	Çocuk Bakım Yardımı (7 yaşın altı ve okula gitmeyen) Aylık (Av\$)	Gençlik Yardımı (16-24 yaş arası tam gün genel eğitim veya çıraklık eğitimi alan) İki Haftalık (Av\$)	Yetim Aylığı
18 yaş altı her çocuk	55.16			226.80	
18-21 yaş arası her çocuk	78.80				
5 yaş altı her çocuk		146.44			
5-15 yaş arası (veya tam gün eğitim alıyorsa 16-18 yaş arası) her çocuk		102.20			
Onaylı bakım			195.00		
Kayıtlı bakım			144.30		
18 – 24 yaş arası her çocuk				272.00	
16 yaşın altındaki (eğitimde ise 21) çocuklar					59.30

H. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Avustralya’nın yurtdışına yaptığı ödeme miktarları ile yurtdışından Avustralya’da ikamet edenlere yapılan ödemeler:

Ödemeler	Sözleşme olan Ükelere ödenen	Sözleşme olan ülkelerden gelen ödemeler
Sayı	68,163	205,500

AUS cinsiden değeri	AU\$505.0m	AU\$695.2m
---------------------	------------	------------

Kaynak : Centrelink, 1 Temmuz 2012

I. Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımıza yapılan sosyal güvenlik ödemeleri

Ülkemiz ile Avustralya arasında İkili Sosyal Güvenlik Sözleşmesi olmadığı için, belli koşullar altında Türkiye’de ikamet ederken yaşlılık aylığı almaya hak kazanılmaktadır. Bu koşullar;

- yaşlılık aylığına Avustralya’da ikamet ederken başvurmak,
- yaşlılık aylığı hak etme yaşına gelmeden önce son iki yıl Avustralya’da ikamet ediyor olmak,
- emekli aylığına hak kazandıktan sonra ancak Avustralya dışında ikamet edebilmek,
- 16-65 yaş aralığında 25 yıl Avustralya’da ikamet etmekle tam emekli aylığına, 25 yıldan (2014 yılından itibaren bu süre 35 yıla çıkarıldı.) daha az ikamet etmekle ise orantısız azalma ile hesaplanan emekli aylığına hak kazanabilmek,
- Türkiye’de ikamet ederken geçmiş çalışmalarına istinaden Avustralya emekli aylığı talebinde bulunamamak,
- Türkiye’de ikamet ederken, emekli aylığı talebinde bulunabilmek için tekrar Avustralya’ya giriş yapılarak en az iki yıl Avustralya’da ikamet etmek gerekmektedir.

Avustralya Sosyal Güvenlik Hizmetleri Kurumundan (Centrelink), alınan 2011 yılı verilerine göre, halen Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımızdan 950 kişi Yaşlılık Aylığı almaktadır. 2004 yılından önce Avustralya’dan maluliyet aylığı alırken Türkiye’ye kesin dönüş yapanlar maluliyet aylıklarını bir daha Avustralya’ya geri dönüş yapmazlarsa almaya devam ederler.

3.10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.10.4.1. Sayısal Veriler

Mayıs 2013 verilerine göre, yaşları 15-64 arası 198.400 kişi çıraklık ve mesleki eğitim almıştır. Bu kişilerin 96,200’ü (48%) eğitimlerini son 12 ay içinde tamamlamıştır. Katılımcıların çoğunluğu (81%) erkektir. En çok eğitim alınan meslek grubu inşaat sanayisindedir.

Mayıs 2013 itibarıyla 15-64 yaş arası nüfusun 15.5 milyon olduğu tahmin edilmektedir ve bu nüfusun 2.9 milyonu (%19) örgün eğitimde yer almıştır. 2.1 milyon kişi okul yeterliliği

kazanmadan eğitim almıştır, 813.600 kişi ise okul yeterliliği olarak eğitim almıştır. Örgün eğitime katılanların:

- 53%'i kadın
- 41%'i 15-19 yaş aralığında ve 24%'ü 20-24 yaş aralığında
- 66%'sı tam zamanlı eğitime katılmış
- 25%'i Avustralya dışı doğumlu
- 5.7% 'i öğrenci vizesi sahibi olanlardan müteşekkindir.

Yaklaşık 1.2 milyon kişi (40%) yüksek eğitim kurumlarına, 828,600 kişi (29%) meslek okullarına, 528,800 kişi (18%) teknik ve yüksek eğitim kurumlarına (TAFE) ve 381,800 kişi (13%) diğer eğitim kurumlarına devam etmiştir.

15-64 yaş aralığındaki nüfusun örgün eğitime katılma oranı Mayıs 2001 de %17 iken, Mayıs 2013'de %19 olmuştur. Bu yaş gurubundaki kadınların örgün eğitime katılımı ise Mayıs 2001'de %17 iken, Mayıs 2013'de %20 olmuştur, erkeklerin oranı ise aynı zaman aralığında %17'den sadece %18'e yükselmiştir.

A. Mesleki Eğitim Alanlar

2010 yılı Aralık ayı itibarıyla

	Erkek Sayısı	Kadın Sayısı	Toplam
15-19 yaş	258.172	203.334	461.506
20-24 yaş	178.446	127.986	306.432
25- 29 yaş	104.476	87.284	191.760
30-39 yaş	159.572	149.811	309.383
40- 49 yaş	122.728	148.771	271.499
50-59 yaş	78.286	92.725	171.011
60 ve üzeri yaş	30.634	32.381	63.015
Toplam	932.314	842.292	1.774.606

Kaynak: National Centre for Vocational Education Research, National Apprentice and Trainee collection

B. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Avustralya’da Türkiye’den gönderilen öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenler mahallinden görevlendirilmektedir. Avustralya Eğitim Bakanlığınca mahallinden görevlendirilen Viktorya Eyaletinde 90 civarında, Yeni Güney Galler (NSW) Eyaletinde 70 civarında Türk öğretmen yarı zamanlı olarak görev yapmaktadır. Ayrıca özel Türk eğitim kurumlarınca tam gün istihdam edilen Türk öğretmenler bu sayıya dâhil değildir.

Avustralya’da bulunan vatandaşlarımızın çocuklarından oluşan ilk-orta-lise-üniversite ve Türk Dili okullarında olmak üzere değişik düzeyde eğitim programlarına devam eden 15.000 civarında öğrencimiz bulunmaktadır. Türkiye’den gönderilen 1.800 civarında öğrenci Avustralya’daki üniversitelerde lisans ve lisans-üstü eğitim görmektedirler.

Türk öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri, müfredatında seçimlik ders olarak Türkçe dersi bulunan okullarda ve devlet veya yerel yönetimlerce desteklenen dernek okullarında verilmektedir.

3.10.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.10.5.1. Sayısal Veriler

A. Avustralya Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Sayısı

2011–12 yıllarında OECD üyesi ülke vatandaşlarından Avustralya vatandaşlığı alanlar

Vatandaşlık	Erkek	Kadın	Toplam
Türkiye	177	170	347

Kaynak: Göçmen ve Vatandaşlık Dairesi Verileri

2011 yılı genel nüfus sayımına göre Türkiye doğumlu olanların %90.5’i Avustralya vatandaşlığını elde etmişlerdir. Anne-babadan biri Avustralya vatandaşı veya daimi ikamet hakkına sahip olanların Avustralya’da doğan çocukları, doğumla Avustralya vatandaşlığını kazanmaktadırlar.

Türkiye doğumlu vatandaşlarımızın %90.5’inin aynı zamanda Avustralya vatandaşı olması ve az sayıda vatandaş olmayanların da daimi ikamet hakkına sahip olmaları dolayısıyla, vatandaşlarımızın

Avustralya’da doğan çocukları doğumla Avustralya vatandaşı olmaktadır. Ancak doğumla Avustralya vatandaşlığını kazanan Türkler hakkında sayısal veri bulunmamaktadır.

B. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Avustralya’da, çoğunluğu Melburn ve Sidney’de olmak üzere, vatandaşlarımız tarafından kurulan çok sayıda Türk Dernekleri bulunmaktadır. Yeni Güney Galler Eyaleti’nin (NSW) başkenti Sidney’de Sidney Türk Kuruluşları Konseyi ve Sidney İş Adamları Derneği başlıca Türk kuruluşlarındandır. Ayrıca, Viktorya Eyaleti’nin başkenti Melburn’da faaliyet gösteren Türk İşadamları Dernekleri, Moreland Türk Derneği, Avustralya Türk Medya Grubu, Viktorya Türk Öğretmenler Derneği, Meadow Heights Türk Kadınlar Derneği, Avustürk Karadeniz Kültür Derneği, Avustralya Denizlililer Cemiyeti, Broadmeadows Türk Yaşlılar Derneği, Meadow Heights Türk Yaşlılar Derneği, Osmanlı Köyü Yaşlılar Evi ve Diyanet İşleri Başkanlığı’nca görevlendirilen din görevlilerinin bulunduğu camiler çerçevesinde faaliyet gösteren Türk-İslam dernekleri mevcuttur.

2. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

Avustralya’da yaşayan vatandaşlarımız yoğun olarak Viktorya ve Yeni Güney Galler (NSW) Eyaletlerinde ikamet etmekte ve çalışmaktadırlar. Viktorya Eyalet Parlamentosunda 2014 Viktorya eyalet seçimlerinde üç Türk kökenli milletvekili Parlemantoya girmeye hak kazanmıştır. Bu üç milletvekilinden ikisi Bakan olarak halen görev yapmaktadır. Buna göre Somyürek, Küçük İşletmeler ve Ticaret Bakanı olarak yeni bakanlar kurulunda yer alırken, Eren ise; Spor, Turizm ve Gazi İşleri Bakanı olarak görev yapacaktır. Diğer Eyalet Parlamentolarında da henüz Türk kökenli temsilcimiz yoktur.

Avustralya’da ilk kez bir Türk kökenli senatör Mehmet Tillem Ağustos 2013’de seçilerek parlamentoya girmiş ve bu görevi 1 yıllığına sürdürmüştür.

3.10.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

3.10.6.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanlarında Ülkemiz ile Avustralya Arasındaki Akdi Durum

A. İşgücü Anlaşması

Türkiye ile Avustralya arasında Türk vatandaşlarının Avustralya’da çalışma ve ikametlerini düzenleyen İşgücü Anlaşması 5 Ekim 1967 tarihinde imzalanmış ve 10 Şubat 1968 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

B. Sosyal Güvenlik Anlaşması

Çalışmak üzere Avustralya’ya gelen Türk işçilerinin sayısının giderek artması üzerine, çalışanların sosyal güvenlik haklarını teminat altına almak gereği doğmuştur. Bunun üzerine sosyal güvenlik konusunda iki ülke arasındaki ilişkiler 1970’lerde başlamış ve ikili Sosyal Güvenlik Anlaşması 4 Kasım 1972 tarihinde imzalanmıştır.

İki ülke arasında kazanılmış sosyal güvenlik haklarının karşılıklı olarak transferini öngören bu anlaşma, Türkiye’den Avustralya’ya herhangi bir transferin gerçekleşmemesi ve Avustralya sosyal güvenlik mevzuatında yapılan değişiklikler nedeniyle fiilen uygulanamaz hale geldiğinden, 1 Temmuz 1991 tarihinden geçerli olmak üzere 30 Haziran 1991 tarihinde tek taraflı olarak Avustralya Hükümeti tarafından feshedilmiştir.

3.11. SUUDİ ARABİSTAN

3.11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.11.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	17.099.363	6.843.611	110.000
Kadın	12.894.909	2.879.603	20.000
Toplam	29.994.272	9.723.214	130.000

Kaynak: SAMA (Suudi Arabistan Merkez Bankası)

3.11.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

	Yaş Grupları					Toplam
	0 - 14	15 - 29	30 - 45	45 - 65	65 ve yukarı	
Erkek	6.200	23.500	60.000	29.000	1.200	119.900
Kadın	5.800	1.500	1.750	1.000	50	10.100
Toplam	12.000	25.000	61.750	30.000	1.250	130.000

Kaynak: Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri.

3.11.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Riyad Bölgesi	Sayı
Riyad ve çevresi	30.000
Dammam, Dahran, Khobar ve çevresi	10.000
Burayda, Uneyza ve çevresi	7.000
Skaka, Ar'ar, Hail ve çevresi	8.000
Toplam	55.000

Kaynak: Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Cidde Bölgesi	Sayı
Cidde	25.000
Mekke ve Taif	25.000
Medine ve çevresi	10.000
Tebük	5.000
Abha ve Khamis – Muşyat	5.000
Baha, Najran ve Jizan	5.000
Toplam	75.000

Kaynak: Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğimizin

3.11.1.4. Ülkede Yaşayan Yabancıların Uyruklarına Göre Dağılımı

Uyruğu	Toplam (*)
Hindistan	2.000.000
Pakistan	1.500.000
Filipin	1.400.000
Yemen	1.000.000
Mısır	1.000.000
Nepal	400.000
Bangladeş	400.000
Endonezya	250.000
Ürdün	150.000
Sri Lanka	150.000
Türkiye	130.000
Suriye	100.000
Filistin	100.000
Diğerleri	390.670
Toplam	8.970.670

3.11.1.5. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Bölge	Doğan	Ölen
Riyad	232	14
Cidde	537	33
Toplam	769	47

Kaynak: T.C. Riyad Büyükelçiliği ile Cidde Başkonsolosluğu (2014)

Yukarıda belirtilen ölen vatandaşlarımızın sayısı ülkede mukim vatandaşlarımıza aittir. Bu sayının dışında 98 vatandaşımız ise hac ve umre ibadeti sırasında hayatını kaybetmiştir.

Evlenen (Nikâh) Sayısı	Riyad	Cidde	Toplam
Türk – Türk Evliliği	8	23	31
Türk - Yabancı Evliliği	13	85	98

Kaynak: T.C. Riyad Büyükelçiliği Konsolosluk ile Cidde Başkonsolosluğu kayıtları.

3.11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.11.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2014 yılı içinde çalışma ve istihdam alanında önemli bir gelişme yaşanmamış, ancak 2011 yılında yürürlüğe giren Nitakat ve Hafız uygulamalarının geliştirilmesine yönelik tasarruflarda bulunulmuştur.

2011 yılı faaliyet raporunda açıklandığı için Nitakat ve Hafız programlarının ayrıntılarına ayrıca değinilmeyecektir.

Çalışma Bakanlığı, işyerlerinde çalıştırılan Suudi işgücüne verilecek asgari ücreti 3000 SAR olarak belirlemiş, bunun altında ücret verilmesini yasaklamamakla birlikte, 3000 SAR'nin altında ücretle Suudi istihdam eden işyerinin istihdam ettiği bu kişinin Nitakat kapsamında yarım olarak değerlendirileceği, bir kişinin tam olarak değerlendirilebilmesi için ise en az 3000 SAR ödenmesi gerektiğini ilan etmiştir.

3.11.2.2. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

	Kadın	Erkek	Toplam
	Sayı	Sayı	Sayı
Suudi	398.538	1.068.315	1.466.853
Yabancı	161.388	8.051.394	8.212.782
Genel Toplam	559.926	9.119.709	9.679.635

B. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Toplam
20 Yaşın Altı	300
20-25 Yaş Arası	2.400
25-30 Yaş Arası	5.000
30-35	16.000
35-40	20.000
40-45	25.000
45-50	35.000
50-55	5.000
55-60	1.000
60-65	250
65 Yaş Üzeri	50
Toplam	110.000

C. Çalışan Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine/ Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Riyad Bölgesi	Sayı
Riyad ve çevresi	25.000
Dammam, Dahran, Khobar ve çevresi	9.000
Burayda, Uneyza ve çevresi	6.000
Skaka, Ar'ar, Hail ve çevresi	7.000
Toplam	47.000

Kaynak: Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri.

Cidde Bölgesi	Sayı
Cidde	21.000
Mekke ve Taif	21.000
Medine ve çevresi	8.000
Tebük	4.000
Abha ve Khamis – Muşyat	4.500
Baha, Najran ve Jizan	4.500
Toplam	63.000

Kaynak: Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğimizin tahminleri.

Ç. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	20.000
Tarım, Orman, Balıkçılık	300
Maden	100
İmalat Sanayi	500
Enerji, Su	100
Ticaret, Oto Tamirciliği	25.000
Gastronomi	35.000
Ulaştırma ve İletişim	100

Emlak	---
Eğitim, Öğretim	400
Ev Hizmetleri	---
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	20
Diğer	28.480
Toplam	110.000

D. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Ülke mevzuatı yabancıların kendi nam ve hesaplarına iş kurmalarına izin vermediğinden, resmi anlamda serbest çalışan vatandaşımız bulunmamaktadır. Ancak, görünüşte bir kefil yanında belli bir ücreti öngören bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan, marangoz, aşçı, tamirci, berber, servis işletmeciliği vb. mesleklerdeki vatandaşlarımız, ya işyerlerini kefilleri ile gayri resmi bir ortaklık anlaşması ile işletmektedirler; ya da kendi adlarına işletip kefillerine aylık muayyen bir miktar ödemektedirler.

Diğer taraftan son zamanlarda sayıları az da olsa, yabancı yatırımcı imkânlarından yararlanarak işletme çalıştıran vatandaşlarımız da bulunmaktadır. Ancak gerek yukarıda belirtildiği şekilde, gerekse yabancı yatırımcı statüsünde bağımsız çalışan vatandaşlarımızın ve firmaların sayısı tam olarak bilinmemekle birlikte, toplam çalışanlar içinde %25-30 gibi bir oranda oldukları tahmin edilmektedir.

E. Özel Sektörde Mesleklere Göre Ortalama Ücretler (Riyal)

İşkolu	Suudi		Yabancı	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Yöneticiler	9.959,13	4.215,18	3.826,96	1.393,81
İnsani, Teknik ve Bilimsel Alanlarda Teknikerler	10.788,95	4.474,06	3.405,05	3.535,98
İnsani, Teknik ve Bilimsel Alanlarda Teknisyenler	4.267,80	2.150,68	1.746,04	2.029,96
Yazım	5.441,60	3.178,18	2.164,72	3.172,37

Satım	3.019,45	2.044,73	1.402,25	1.972,92
Hizmetler	4.727,66	2.318,03	737,10	587,48
Tarım, Hayvan Yetiştiriciliği, Kuş ve Avcılık	2.693,10	1.783,22	547,61	558,82
Gıda Sanayiinde, Kimyasal ve Endüstriyel İşlerde Çalışanlar	5.192,14	1.917,30	795,36	712,62
Yardımcı Temel Mühendislik İşleri	5.684,66	3.073,53	743,65	759,92
Genel Ortalama	5.752,72	2.794,99	1.707,64	1.635,99

Kaynak: Suudi Arabistan Çalışma Bakanlığı

F. Kamuda Ortalama Ücretler (Riyal)

		Derece, Düzey, Grup	Ortalama Ücret
Genel	Asgari	1	3.945
	Azami	15	24.750
Hizmetler	Asgari	31	3.750
	Azami	33	6.130
Eğitim	Asgari	1	8.440
	Azami	6	17.065
Yargı	Asgari	Hâkim Yardımcısı (A)	10.320
	Azami	Mahkeme Başkanı	42.320
Öğretim Üyesi (Üniversitelerde ya da eşit düzeyde)	Asgari	Asistan	9.555
	Azami	Profesör	23.565
İnceleme Kurulu Üyeliği ve Genel Savcılık	Asgari	Soruşturma Teğmeni	7.380
	Azami	Başkan Vekili	33.065
Sağlık	Asgari	Sağlık Görevlisi	10.350
	Azami	Profesör Doktor	38.830

Kaynak: SAMA 48. Yıllık Raporu. (Sayfa, 176)

G. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Suudi Arabistan’da sendika ve meslek örgütü gibi örgütler bulunmamaktadır. Ancak işverenlerin örgütlendiği ticaret odaları vardır. Yöneticileri seçimle işbaşına gelirler. İş uyuşmazlıkları önce Mekteb al-Amel denilen çalışma bürolarına iletilmektedir. Burada uzlaşma sağlanamazsa, sırasıyla İşçi Uyuşmazlıklarını Gidermek İçin İptidai Komisyonlar ve İşçi Uyuşmazlıklarını Gidermek İçin Yüksek Kurullara havale edilmektedir.

Ğ. İş Teftişi

2013 yılında niteliğine göre iş teftişi miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Yıl	Kapsamlı	Özel	İzleme	İhtisas	Toplam
2013	84.829	51.878	8.277	3.591	148.575

Kaynak: Suudi Arabistan Çalışma Bakanlığı 2013 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 139

H. Mekteb al-Amel’de tarafların rızası ile sonuçlanan uyuşmazlıklar

Yıl	Uyuşmazlık	İş Kazaları	Diğer
2013	34.691	1.270	1.582

Kaynak: Suudi Arabistan Çalışma Bakanlığı 2013 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 141

I. İptidai Komisyonlarda sonuçlandırılan uyuşmazlıklar

Yıl	Uyuşmazlık
2013	11.227

Kaynak: Suudi Arabistan Çalışma Bakanlığı 2013 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 142-143

İ. Yüksek Kurullarda sonuçlandırılan uyuşmazlıklar

Yıl	Uyuşmazlık
2013	2910

Kaynak: Suudi Arabistan Çalışma Bakanlığı 2013 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 144

Suudi Arabistan’da, sendika kurmak, grev, lokavt gibi eylemlerde bulunmak yasaktır ve bireysel iş sözleşmelerinin dışında toplu iş sözleşmesi yapılmamaktadır.

J. Çalışan Vatandaşlarımızın Diğer Yabancı Çalışanlarla Sayısal Mukayesesi

Uyruğu	Toplam (*)
Hindistan	1.600.000
Pakistan	1.200.000
Filipin	1.100.000
Yemen	800.000
Mısır	800.000
Nepal	300.000
Bangladeş	300.000
Endonezya	200.000
Ürdün	100.000
Sri Lanka	100.000
Türkiye	110.000
Suriye	90.000
Filistin	90.000
Diğerleri	243.375
Toplam	7.033.375

K. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Yıl	Erkek		Kadın		Toplam		Genel
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Oran
2013	261.392	41,9	261.141	58,1	622.533	100	11,7

Kaynak: Suudi Arabistan Çalışma Bakanlığı 2013 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 33

L. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Suudi Arabistan'da uygulanmakta olan Kefalet Sistemi işsiz yabancıların ülkede kalmalarına imkân tanımamaktadır. İş biten yabancıların ülkesine dönüş işlemleri işveren tarafından yaptırılmakta, dolayısıyla iş bitiminde, ya da işveren tarafından işe son verilmesi durumunda yabancı kendi ülkesine dönmek zorunda bırakılmaktadır. Ayrıca işverene/işyerlerine işin durumuna göre yabancı çalıştırma kontenjanı (kotası) verildiğinden yabancıların ülkesine dönüşü sağlanmadığı sürece yerine yeni yabancı işçi istihdam edilememektedir. Bu yüzden yukarıdaki verilere göre değerlendirildiğinde çalışan yabancı sayısı yerli sayısından fazla olduğu halde, işsiz yabancı sayısı işsiz yerli sayısından azdır.

İşsiz sayısına dâhil olan yabancıların çoğulunu, işvereni (kefili) ile sorunu olan, hukuki anlaşmazlıktan dolayı mahkeme süreci devam eden, ya da işyerinden ayrılarak gününbirlik işlerde çalışanların teşkil ettiği tahmin edilmektedir.

Bu bağlamda vatandaşlarımız arasında da işsizlik yok denecek kadar azdır.

3.11.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.11.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Suudi Arabistan ile ülkemiz ya da başka bir ülke arasında sosyal güvenlik anlaşması bulunmamaktadır. Ayrıca, bu ülkedeki diğer bütün yabancılar gibi, vatandaşlarımız da yaşlılık, maluliyet ve ölüm sigortaları bakımından Suudi Arabistan Sosyal Sigorta Yasası kapsamı dışındadır. İş kazası ve meslek hastalığı dışında bir sebeple sürekli iş göremez durumuna düşenlerin hak edebilecekleri bir yardım bulunmadığı gibi ülkedeki hizmet süresine dayanarak kısmi de olsa bir yaşlılık aylığı talep edilememektedir.

Suudi Arabistan'da 11 Mart 1987 tarihinde çıkarılan Kraliyet Kararı gereğince tüm yabancılar sosyal güvenlik sisteminin dışına çıkarıldığından, Türk vatandaşları için de uzun vadeli sigorta kolları için sigorta primi ödenmemektedir. Kısa vadeli sigorta kolları için toplam yabancıların içinde kaç vatandaşımız adına prim ödendiğinin tespiti mümkün olamamıştır.

3.11.3.2. Sayısal Veriler

A. Sigortalı Sayısı

Yıllar	Aktif Sigortalı		
	Yerli	Yabancı	Toplam
2007	753.890	2.995.685	3.749.575
2008	765.224	3.265.922	4.031.146
2009	790.322	3.600.115	4.390.437
2010	852.039	3.936.236	4.788.275
2011	1.034.192	4.392.233	5.426.425
2012	1.608.238	7.481.683	9.089.921
2013	1.688.587	7.820.797	9.509.384

B. Ülkede Sosyal Güvenlik Alanında Hizmet Veren Kurumlar

1. Sosyal Sigortalar Genel Kurumu (GOSI)

Kendine ait Yasa gereği en geniş kapsamlı hizmet veren ve Genel Merkezi Riyad'da bulunan Kurum, ülke genelinde 21 kadar taşra bürosuyla en gelişmiş teknolojiden yararlanarak iştirakçisine hizmet vermekte olup, Suudi Arabistan'ın en zengin kurumları arasında sayılmaktadır. 2013 yılı itibarıyla 9.330.068 özel sektörde, 179.316 kamuda olmak üzere işbaşındaki sigortalı sayısının 9.509.384 olduğu Kurum'un 2013 Yıllık Raporu'ndan tespit edilmiştir.

Son yıllarda ülkede devam eden özelleştirme politikası ve devletçe verilen desteklerle birlikte kuruma prim ödeyenlerin sayısında belirgin bir artışın sağlandığı görülmektedir. Suudi Sosyal Sigortalar İdaresi (GOSI) iştirakçilerinin dağılımı ile ilgili önemli bazı bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

2. Sigortalıların Ücretlerine Göre Dağılımı

Ücret	Sayı	%
500 SAR'dan az	2.553.721	26,9
500-999 SAR	2.328.733	24,5
1000-2999 SAR	2.191.124	23,1
3000 – 9999 SAR	2.015.869	21,1
10000 ve yukarısı	419.937	4,4
Toplam	9.509.384	100

Kaynak : (*)GOSI Hicri 1435(2013 M) Yılı İstatistik Raporu.

Yukarıda belirtildiği üzere, Suudi hükümeti 1987 yılında aldığı bir Kraliyet kararıyla ülkede çalışan tüm yabancıları uzun vadeli sosyal sigorta kapsamı dışına çıkartmıştır. Bu tarihe kadar ülkede sigorta kapsamında çalışan yabancılara maaşlarından kesilen %5 sigorta primleri 1988'den beri geri ödenmektedir.

Suudi Arabistan'da oturma iznine sahip yabancılar, yaşlılık, malullük ve ölüm sigortaları bakımından Suudi Sosyal Sigortalar Yasası kapsamı dışında tutulmaktadır. SA Sosyal Sigortalar Yasasının sadece iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili hükümleri ülkedeki yabancılara da uygulanabilmektedir. Bunun için de yabancı işçinin işvereni (kefili) tarafından Suudi Sigorta İdaresine kaydının yapılması gerekmektedir.

Sigortalı olmayanlardan iş kazası veya meslek hastalığı sonucu vefat edenlerin geride kalan hak sahiplerine işveren tarafından 27.000 SAR'lık nakdi meblağ ödenmesi söz konusudur. Kaza sonucu daimi iş göremezlik bahis konusu olduğunda, ilgili yasalarla belirlenmiş bir tazminat da ödenebilmektedir.

3. Sosyal Güvenlik Kurumu

1962'de kurulan Kurum, bir süre hizmet sunduktan sonra Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığına bağlanmıştır. Bakanlar Kurulu tarafından alınan 22.03.2004 tarihli bir kararla anılan Bakanlığın, Çalışma Bakanlığı ve Sosyal İşler Bakanlığı olarak iki ayrı bakanlığa ayrılmasından sonra Sosyal Güvenlik Kurumu bu defa Sosyal İşler Bakanlığı'na bağlanmıştır. Halen mezkûr bakanlığa bağlı olarak ülke genelinde 78 taşra il müdürlüğüyle hizmet veren Kurum'un amacı fakir ve muhtaç olan

aile fertlerine yardım sağlamak, bu durumda olanları fakirlik ve yoksulluğa karşı sürekli bir şekilde korumak ve toplumun birer parçası olan bu gruplara insanca yaşamayı sağlamaktır. Sağladığı destek;

a) Maaş bağlananlar:

- Yaşlılık ve diğer sebeplerden iş göremezler
- Yetimler, babası kayıp veya bilinmeyen çocuklar
- Kimsesiz kadınlar

b) Nakdi Yardım yapılanlar:

- Geçici iş göremezlik yardımı
- Tutuklu ailelerine yardım
- Ferdi afetlere maruz kalanlar
- Acil maddi yardımlar
- Terk edilmiş bakıma muhtaçlar
- Özel şartlardan dolayı yardım almaları gerekenler.

4. Sosyal İşler Bakanlığı

Sosyal İşler Bakanlığı'nın amaçları ve sunduğu hizmetler özet olarak;

- Sosyal koruma kurumları kapsamında bulunanlara sosyal korumayı sağlamak,
- Toplumun artan ihtiyaçlarını karşılamak için sosyal kalkınma amaçlı eylem ve projeleri desteklemek,
- Fakir ve muhtaç olan fert ve ailelere kendi doğal ortamlarında kalmalarını sağlayarak sosyal korumalarını temin etmek,
- Toplumda yardımlaşma faaliyetlerini güçlendirmek ve gerekli desteği sağlamak için sebat göstermek ve bu konuda faaliyet gösteren hayır ve yardımlaşma kurumlarının yardımlarını yaygınlaştırmak ve bu tür kurumları geliştirmek,
- Sosyal İşler politikaları ve amaçlarına uygun, sosyal ve ekonomik kalkınma faaliyetlerinde özel sektörün payını güçlendirmekte devamlılık sağlamak,
- Sosyal bilinçlendirme programlarına ağırlık vermek,
- Etkin ve eşit bir şekilde görevlerini ifa etmek için sosyal sektörlerin kabiliyetlerini arttırmak,
- Sosyal çalışma ve araştırmalar için uzun vadeli planlar koymak, sosyal yeniliklere göre öncelikleri belirlemek,

- Akli dengesizlik ve bedensel nedenlerle, ya da sosyal ve ekonomik sorunlar yaşıyan atıl işgücünün üretken işgücüne çevrilmesini sağlamak,
- Analık ve çocuklara gerekli yönlendirmeler yapılarak korunmalarına yönelik kültürel, sağlık, sosyal ve ekonomik projeler hazırlayarak uygulanmasını sağlamak.

Bakanlık ayrıca, özel sektör tarafından hazırlanan programları da desteklemektedir. Öte yandan Bakanlık tarafından Alternatif Koruma adı altında, kimsesiz ve bakıma muhtaç çocukları topluma kazandırma, aile edindirmeye yönelik programlar çerçevesinde, uygun bir sosyal bakım merkezine yerleştirme, ya da bu çocukların bakımını istekli olarak üstlenmeyi arzulayan ailelere teslim etme hizmeti verilmektedir.

Bu ailelere:

0 - 6 yaş arası çocuklar için aylık 2000.-SAR

6 yaş ve yukarısı için aylık 3000.- SAR

Bakımı üstlenen aileye, bakım süresi sonunda her çocuk için 20000.- SAR

nakdi yardım yapılmaktadır.

5. Suudi Emeklilik Kurumu

Suudi Arabistan'da ilk emeklilik sistemi 1943 yılında Maliye Bakanlığı'na bağlı olarak "Emeklilik Maaşı İdaresi" adı altında kurulmuştur. 14.08.1958 tarih 21/1/271 sayılı Kraliyet kararıyla İdarenin adı "Emeklilik Kurumu" olarak değiştirilmiş; Maliye Bakanlığında ayrılarak idari ve mali bakımdan bağımsız bir kuruluş olarak devlet memuru emeklileriyle asker emeklilerine hizmet vermeye devam etmektedir. Başında bir Governör bulunan Kurum'un İdare Heyetine Maliye Bakanı başkanlık etmektedir.

SA Emeklilik Kurumu, bağlı bulunan emeklilere daha iyi hizmet vermek, emeklilik işlerini daha süratli ve düzenli bir şekilde sonuçlandırmak ve emekliliği hak edecekleri tespit etmek amacıyla Sivil Hizmetler Bakanlığı ve Askeri Birimlerle koordineli hareket etmektedir.

Bakanlar Kurulu, Emeklilik Kanununu uygulamayı üstlenen kurumu, ilgili alanda çıkan kanunları uygulamak; askeri ve sivil görevliler için tasarruf fonlarını yönetmekle görevlendirir. Emeklilik Kanununun kararlaştırdığı gibi, Kurum ayrıca devlet görevlilerinden sivil, asker ve bunlardan çalışmaları sona erenlerin emeklilik için mali kaynaklarını korumayı da amaçlamaktadır. Halen anılan Kurum bir milyon kadar kişiye hizmet vermektedir.

6. Zorunlu Sağlık Sigortası

Yukarıda sıralanan sosyal güvenlik kurumları dışında Sağlık Bakanlığı'na bağlı olarak 1999 yılında Kralın onayından geçerek, altyapısı tamamlandıktan sonra aşamalı olarak yürürlüğe girmek üzere çıkan "Sağlık Sigortası İşbirliği Yasası", Suudi Arabistan'da çalışan tüm yabancılar ile bunların aile fertlerini sağlık sigortası kapsamına almayı amaçlamaktadır. Yasa Suudi vatandaşları ile ülkede yaşayan ikameli, çalışma müsaadeli yabancılar ile eş ve çocuklarına iş kazası ve meslek hastalığı tanımına girmeyen normal hastalık hallerinde tıbbi yardım yapılmasını, ya da hastalık ödeneği verilmesini hedeflemektedir.

Söz konusu Kanunun uygulanmasına yönelik "Tüzük" ile sağlık sigortasından yararlanacak kişilere verilecek "Sağlık Sigortası Karneleri", Sağlık Sigortası Konseyi tarafından şekillendirilmiştir.

Buna göre, Sağlık Sigortası Karnesine sahip kişiler aşağıda belirtilen temel hizmetlerden yararlanabilirler:

- Sağlık muayenesi,
- Aşı ile ana ve çocuk sağlığı gibi önleyici uygulamalar,
- Gerektiği hallerde laboratuvar incelemeleri ve röntgen,
- Doğum, ameliyat ve yatakta tedavi,
- Protez ve tel takma hariç, her türlü diş tedavisi..

Söz konusu yasa I. aşamada 500 ve daha yukarı, II. aşamada 100-500 arası ve III. aşamada ise 1-99 arası yabancı istihdam eden işveren ve kefillerde çalışanlar ile refakatlerinde olan aile fertlerine uygulanmasını düzenlemiş ve tüm aşamaların yürürlük süreci tamamlanmıştır.

Sağlık Sigortası uygulaması 4 grubu kapsamaktadır. (Küçükten büyüğe doğru)

C Grubu: Kişi başına ödenecek yıllık meblağ 850 SAR olup, ülkede ikamet eden yabancı işçiler ve ailelerinin büyük bölümü bu grup kapsamındadır.

B Grubu: Kişi başına ödenecek yıllık meblağ 990 SAR'dir.

A Grubu: Kişi başına ödenecek yıllık meblağ 1350-1450 SAR arasındadır.

VIP Grubu: En üst grup olup kişi başına ödenecek ortalama meblağ 2000 SAR'dır.

Yasa, ülke genelinde tüm yabancı çalışanların eş ve çocuklarını da kapsamaktadır. Söz konusu uygulamadan kaçan veya kefaletinde çalışanları zorunlu sağlık sigortası kapsamına almayanların işgücü talepleri karşılanmadığı gibi haklarında yasal işlemler yapılmaktadır. Suudi Arabistan'da çalışmakta olan vatandaşlarımızın büyük kısmının (% 80) C grubunda yer aldığı tahmin edilmektedir.

Suudi Arabistan genelinde sigorta alanında hizmet veren firmalar arasında halen 25 kadar sigorta firması Sağlık Bakanlığından aldığı yetki belgesiyle yabancılar ile bunların eş ve çocuklarına sağlık hizmeti vermektedir.

C. Ülkede uygulanan sigorta kolları

1. Maaşlar Kolu

Sadece Suudi vatandaşlara uygulanır. Prim ödeme oranları ücretin %18'i olup, bu oranların %9'u işverenden, %9'u da işçiden kesilmektedir. Bu kolun sunduğu hizmetler:

- Emeklilik maaşı
- Mesleki olmayan iş göremezlik maaşı
- Dul – Yetim maaşı
- 60 yaş öncesi maaş
- Emeklilik süresini doldurmayanlara hak kazanma yardımı
- Emekli maaşı alıp yeniden işe başlama hükmü
- Toptan ödeme tazminatı
- Evlilik yardımı

2. İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Kolu

İş Kazalarına maruz kalanlara uygulanır. Suudi ve yabancılar arasında bir ayırım yapılmamaktadır. İş kazası geçirenlere ve meslek hastalığına maruz kalanlara yapılan yardımlar:

- Sağlık yardımı

- Para (nakdi) yardımı
- Sürekli iş göremezlik yardımı
- Sürekli kısmi iş göremezlik yardımı
- Ölüm ve cenaze yardımı

3. İsteğe Bağlı Sigortalılık

Kendi nam ve hesabına hiç bir işverene bağlı olmaksızın çalışanları; hizmet alanında kendi hesaplarına ya da ortaklaşa herhangi bir tarımsal, sanayi ve ticari alanlarda faaliyet gösteren zanaatkârları; ülke dışında çalışanlar ile Suudi çalışma mevzuatına tabi olmayıp uluslararası ve yabancı kurumlarda çalışanları kapsamaktadır.

İş mevzuatı uyarınca ilişkisi kesilenleri kapsamaktadır.

İsteğe bağlı emeklilik için 1-40 kadar gelir dilimi basamakları belirlenmiş olup iştirakçi tercih edeceği gelir dilimine göre aylık prim ödemekle yükümlüdür. Başka bir ifadeyle asgari aylık gelir dilimi 1200 SAR (1.dilim); en üst aylık gelir dilimi ise (40. dilim) 45.000 SAR olarak belirlenmiştir. İsteğe bağlı emeklilik için başvuruda bulunan kişi aylık gelirini hangi dilime göre seçerse seçtiği aylık gelirin %18'ini prim olarak ödemek zorundadır. Verilen hizmetler aşağıda belirtilmiştir.

- Emeklilik maaşı
- Erken emeklilik maaşı
- Mesleki olmayan iş göremezlik maaşı
- Dul - Yetim maaşı

Ç. Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

Sosyal Sigortalar Genel Kurumu'nun yayınlamış olduğu istatistiklere göre Kurum'dan 1432 H. (2013 M.) yılında maaş ve ödenek alanlara ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur:

1. Aylık Bağlananlar

	Sayı
Yaş Haddinden Emekli	7.205
İş kazası Dışında Maluliyet	505
Vefat Edenlerin Aile Fertleri	11.137
Toplam	18.847

2. Evlilik ve Cenaze Yardımı Alanlar

Evlilik Yardımı		Cenaze Yardımı	
Sayı	Miktar (SAR)	Sayı	Miktar (SAR)
4.088	53.491.494	13.970	31.329.728

3. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Uzun Vadeli	% 9	% 9	0	% 18
Kısa Vadeli	0	% 2	0	% 2

Kaynak: Suudi Sosyal Sigortalar Kanunu, Madde: 18

4. İşsizlik Ödeneği

(Yardım miktarları, asgari sigortalılık süresi ve azami yararlanma süreleri gibi)

Suudi Arabistan'da işsizlik ödeneği alma şartları aşağıda açıklanmıştır:

- Suudi Arabistan (SA) vatandaşı olmak veya SA vatandaşı olan bir anneden doğmuş olmak
- 20 yaşından küçük, 35 yaşından büyük olmamak
- Çalışmaya muktedir olmak
- Özel sektörde ya da kamu sektöründe çalışıyor olmamak
- Eğitim ya da mesleki eğitim alanında öğrenci veya eğitim alan olmamak
- Herhangi bir ticari faaliyette bulunuyor olmamak (Yani adına faaliyet gösteren bir firmanın olmaması; sanayi, ziraat, hizmet ve zanaat alanlarında faaliyet gösteren bir ticari faaliyet için işletme ruhsatı alınmış olunmaması veya böyle bir amaçla başvuru yapılmış olunmaması;

başvuruda bulunanın (anne-babası, eşi, erkek ve kız çocukları hariç) kefaletinde çalışan bir yabancının olmaması;

- 2000 SAR veya daha fazla miktara eşdeğer geliri olmamak. Bu, işsizlik ödeneği talebinde bulunulan tarihten geriye doğru 12 aylık süre için ortalama gelir gibi hesaplanır.
- Emekli aylığı almayı hak etmiş olmamak
- İşsizlikle ilgili herhangi bir ödeme ya da tazminatı hak etmemiş olmak
- İşsizlik ödeneği talebinde bulunulan tarihten geriye doğru 12 ayın en az 10 ayında Suudi Arabistan'da ikamet etmiş olmak
- Herhangi bir sosyal koruma programından veya buna benzer bir uygulamadan yararlanıyor olmamak.
- İşsizlik ödeneği talebinde bulunmadan önce aşağıdaki süreleri geçirmiş olmak:
- Mesleki Eğitim, Genel Lise veya Dengi Okul, Lisans, Lisansüstü Eğitim diplomalarının alındığı tarihten itibaren en az altı ay,
- Mesleki Eğitim ya da Eğitim süresi içinde devlet tarafından ikramiye almayı hak etmeyenler için bu eğitimi bırakma tarihinden itibaren en az altı ay,
- Mesleki Eğitim ya da Eğitim süresi içinde devlet tarafından ikramiye almaya hak kazananlar için bu eğitimi bırakma tarihinden itibaren en az bir yıl,
- Özel sektör ya da kamu sektöründe çalışılmışsa iş ilişkisinin sona erdiği tarihten itibaren en az üç ay.

5. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

1435 H. 2013 M. Yılı İtibariyle

Uyruğu	İş Kazası	Meslek Hastalığı
Yerli	3.732	Bilinmiyor
Yabancı	65.509	Bilinmiyor
Toplam	69.241	Bilinmiyor

6. İş Kazaları

a. İş Kazalarının Uyuğa Göre Dağılımı

	Sayı	%
Yerli	3.732	5,39
Yabancı	65.509	94,61
Toplam	69.241	100,00

Kaynak : (*)GOSI Hicri 1435 (2013 M) Yılı İstatistik Raporu.

b. İş Kazalarının Mesleklere Göre Dağılımı

Meslekler	İş Kazası Sayısı	Sigortalı Sayısı
Yöneticiler	323	195.102
Teknikerler	985	402.044
Teknisyenler	4.833	674.148
Yazım	686	541.483
Satış	544	440.965
Hizmetler	25.491	3.752.478
Tarım	399	115.641
Sanayi, Gıda ve Kimya Sanayi	1.989	243.154
Mühendislik	33.726	2.930.801
Diğer	265	213.568
Toplam	69.241	9.509.384

Kaynak : (*)GOSI Hicri 1435 (2013 M) Yılı İstatistik Raporu. Tablo:28

7. Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

a. Çocuk Parası Miktarları

Suudi Arabistan'da yetimler ile tutuklu ve hükümlülerin çocuklarının dışında çocuk parası ödemesi yapılmamaktadır.

b. Sosyal Yardımlar

Suudi Arabistan'da hayır kurumlarının dışında periyodik sosyal yardım veren kuruluş bulunmamaktadır. Hayır kurumlarının yaptığı yardımlar da, kendi imkanlarına ve kuruluş amaçlarına göre değişmektedir.

3.11.3.5. Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Tüm yabancılar gibi vatandaşlarımız da 11.03.1987 tarihli Kraliyet Kararı ile sosyal güvenlik kapsamının dışına çıkarıldıklarından Türkiye'de ikamet eden vatandaşlarımıza kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin ödemeler dışında herhangi bir ödeme yapılmamaktadır.

Suudi Arabistan'da çalıştığı sırada iş kazası sonucu malul kalanların kendilerine ve vefat edenlerin hak sahiplerine önceden kalma uygulamalar çerçevesinde aylık ödemesi yapılmaktadır. Ancak bu vatandaşlarımızın sayısı ve almış oldukları aylıklar konusunda Müşavirliğimizde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Yukarıdaki tabloların incelenmesinden anlaşılacağı üzere Sosyal Sigortalar Kurumu da bu şekilde ödeme yaptığı kişileri uyruğuna göre belirtmediğinden Türk vatandaşlarının sayısı tespit edilememektedir.

Ayrıca son yıllarda iş kazası sonucu malul kalanların kendilerine ya da vefat edenlerin hak sahiplerine genellikle toptan ödeme yapıldığı müşahede edilmektedir.

3.11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.11.4.1. Sayısal Veriler

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Suudi Arabistan'da yabancılara mesleki eğitim imkânı tanınmamaktadır. Yurtdışından işçi getirtme şartlarında işçinin mesleği çok önem arz etmektedir. İş Kanununda 3 aylık deneme süresi sadece işveren için tanınmış bir süredir ve bu süre içinde işçi istenilen işin gereğini yerine getirecek mahiyette değilse veya ibraz ettiği belgelerin gerçeği yansıtmaması halinde sözleşme süresi sona ermeden ülkesine gönderilebilir.

Çalışma Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu istatistiklere göre mesleki eğitime ilişkin rakamlar aşağıda sunulmuştur:

Mesleki Eğitim	Katılanlar	Mezun Olanlar
İdari Kurslar	1.200	1.200
Lisans	3	-
Yüksek Lisans	21	-
Yardımcı ve Teknik Meslekler	2.100	2.100
İngilizce Kursları Yıl İçi	82	82
İngilizce Kursları Yıl Harici	-	-
Riyad Yüksek İdare Enstitüsü	-	-
Toplam	3.406	3.382

Kaynak : (*)GOSI Hicri 1435 (2013 M) Yılı İstatistik Raporu. Sayfa:103

3.11.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.11.5.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Suudi Arabistan, işsizlerine iş bulabilmek için yabancı istihdamını azaltmak amacıyla bir dizi tedbirler almıştır. Nitekim yaklaşık 10 yıl önce Sa'vede (işgücünün Suudileştirilmesi) ile başlayan uygulamalar, 2011 yılında Nitakat ile devam etmiştir. 2012 yılında yabancılardan alınan 100 SAR ikame ücretinin 2400 SAR'ne yükseltilmesi ise yabancı istihdamını caydırıcı bir başka unsur olarak değerlendirilmektedir.

Rapor döneminde basında çıkan haberlerde, küçük işletmelerin mercak altına alındığı, yabancı istihdamının en çok bu işletmelerde gerçekleştiği, tüm küçük işletmelere en az bir Suudi işgücü istihdamının zorunlu hale getirileceği haberleri yer almıştır. Vatandaşlarımızın çoğunluğu bu tarz küçük işletmelerde çalışmaktadır. Suudi Arabistan'da yabancılardan eşlerini ve çocuklarını ülkeye getirebilmeleri için eğitim ve gelir durumu birinci derecede göz önünde bulundurulmakta, bununla birlikte işverenin (kefilin) muvafakati istenmektedir.

3.11.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Ülkemiz ile Suudi Arabistan arasında işgücü anlaşması, sosyal güvenlik sözleşmesi, işbirliği anlaşması veya protokolü, Bakanlığımız görev alanına giren konularda yürütülen ikili veya çok taraflı ortak proje bulunmamaktadır.

3.12. KUVEYT

3.12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.12.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Genel Nüfus	Yabancı	Türk
4.179.753	2.884.497	4.300*

Kaynak: Kuveyt Vatandaşlık Bilgileri İdaresi ve Konsolosluk Şubesi kayıtları

*Türk nüfusunun sayısı yabancı nüfus sayısının içinde yer almaktadır.

3.12.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	0 – 15	16 – 25	26 – 65	Genel Toplam
Erkek	250	850	1.750	2850
Kadın	200	500	750	1.450
Toplam	450	1.350	2.500	4.300

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği kayıt ve gözlemleri

3.12.1.3. Vatandaşlarımızın Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Kişi Sayısı
Kuwait-City	750
Hawalli	1.250
Ferwaniye	1.000
Jahra	600
Ahmedi	500
Diğer Yerleşim Birimleri	200
Genel Toplam	4.300

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği kayıt ve gözlemleri

3.12.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Kişi Sayısı
Hindistan	750.000
Mısır	550.000
Bangladeş	250.000
Filipinler	225.000
Suriye	200.000
Pakistan	150.000
Sri Lanka	125.000
Etiyopya	90.000
Ürdün	65.000
Diğer	475.197
Türkiye	4.300
Genel Toplam	2.884.497

Kaynak: Basın haberleri ve Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği kayıt ve gözlemleri

3.12.1.5. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen
55	2	8

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi

3.12.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.12.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Kuveyt'teki yabancı nüfus, ülkenin toplam nüfusunun yaklaşık % 70'ine tekabül etmektedir. Bu kapsamda, toplam yabancı işgücünün % 40'ını ev hizmetlileri, % 25'ini vasıfsız işçiler, % 10'unu kamu çalışanları, %25'ini ise diğer çalışanlar oluşturmaktadır.

Kuveyt Planlama ve Kalkınma Bakanlığınca yapılan açıklamalarda, Kuveytli işgücünün kapasitesinin eğitim programlarıyla artırılmasının ve rekabetçi bir yapıya dönüştürülmesinin hükümetlerinin en büyük amacı olduğu dile getirilmektedir.

3.12.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Ülkemiz ile Kuveyt arasında 2013 yılında imzalanan ve 2014 yılında yürürlüğe giren Vize Muafiyeti Anlaşması kapsamında hususi pasaport hamili vatandaşlarımız, sınır kapısında 90 günlük vize alarak Kuveyt'e giriş yapabilmektedir. Bu sayede vatandaşlarımız, geçmiş yıllarda çok sıkı vize rejimi bulunan Kuveyt'i rahatça ziyaret edebilmektedirler.

Vatandaşlarımızı ilgilendiren bir diğer husus ise sürücü belgesi almak için gerekli olan en az 400 Kuveyt Dinarı aylığa sahip olma şartının 650 Kuveyt Dinarına yükseltilmesidir. Bununla birlikte, üniversite mezunu olma ve söz konusu ülkede 2 yıl ikamet etme şartı devam etmektedir.

Diğer taraftan ülkede, ağır trafik suçları nedeniyle idari sınır dışı etme uygulamasına geçilmiştir. Özellikle, ehliyetsiz araç kullanma, hız ve kırmızı ışık ihlallerinde anında sınır dışı uygulaması yapılmaktadır. İdari sınır dışı uygulaması kararı kanunen temyiz edilememektedir.

3.12.2.3. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Sayı
Kuveytli	422.325
Yabancı (Türk)	2.033.985 (3.000)
Genel Toplam	2.456.310

Kaynak: Kuveyt Vatandaşlık ve Nüfus İdaresi Kurumu (The Public Authority for Civil Information) ve Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi kayıtları

B. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyete Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Erkek	Kadın	Toplam
2.500	500	3.000

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği kayıt ve gözlemleri

C. Çalışan Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Sayı
Kuwait City	400
Hawalli	1.000
Ferwaniye	750
Jahra	350
Ahmedi	300
Salem Al Mubarek	200
Toplam	3.000

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği kayıtları

Ç. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	300
Ticaret, Oto Tamirciliği	250
Eğitim, Öğretim	150
Hizmet	400
Berber/Kuaför	1.500
Diğer	400
Toplam	3.000

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği kayıtları

D. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Kuveyt yasaları, Kuveyt'te çalışan yabancıların kendi namlarına iş kurmalarına olanak tanımamaktadır. Bu yönüyle, ülkede bir işyeri çalıştıracak vatandaşlarımızın bürokratik işlemleri kefilleri aracılığıyla yürütmeleri gerekmektedir. Yaygın olarak uygulanan usul ise ruhsat sahibi olan (hukuken yetki ve sorumluluk taşıyan) Kuveytli kefilin, işletmesini kira, kar payı veya hisse karşılığında bir yabancıya icar etmesidir.

Kuveyt'te sayısının 200 civarında olduğu tahmin edilen bağımsız çalışan vatandaşlarımız;berberlik, kuaförlük, restoran işletmeciliği, inşaatçılık, oto tamirciliği, kaynakçılık, terzilik, mobilyacılık, taşımacılıkgibi mesleklerde hem emeklerini hem sermayelerini katarak kendi nam ve hesaplarına işyerleri işletmektedirler.

E. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Ev hizmetlerinde çalışanlar ile güvenlik personeli haricinde Kuveyt'te özel sektörde asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır.

İşkolları	Aylık Asgari Ücret (KD)	Asgari Saat Ücretleri (KD)	Ortalama Aylık Ücretler (KD)
İnşaat	-	-	300-600
Ticaret,Oto Tamirciliği	-	-	200-350
Ulaştırma ve İletişim	-	-	150-350
Eğitim,Öğretim	-	-	300-600
Hizmet Sektörü	-	-	150-350
Aşçı	-	-	350-650
Ev Hizmetleri	60	0.133	60

Kaynak: Türk ve yabancı çalışanlar ve işverenlerle müşavirliğimizce yapılan görüşmeler

Not: Ortalama ücretler aynı sektörde çalışan yabancıların uyruklarına göre farklılık göstermektedir.

3.12.3. SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLERİ

3.12.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. Yabancıların Sosyal Güvenliğini Düzenleyen Mevzuat

Ülkede sadece Kuveyt vatandaşları ile Körfez İşbirliği Konseyine üye ülke vatandaşları sosyal sigorta sistemi kapsamındadır.

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerinde 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren Ortak Sosyal Güvenlik Yasasının yürürlüğe girmesiyle tüm üye ülkelerde ordu mensupları dahil olmak üzere kamu ve özel kesim çalışanları sosyal sigorta sistemi içerisinde yer almışlardır. Buna göre, yaşlılık, malullük ve ölüm sigorta kollarına ilişkin primlerin çalışılan ülkenin sigorta kurumuna; iş kazası ve meslek hastalıkları primlerinin ise vatandaşı olunan ülkenin sigorta kurumuna ödenmesi gerekmektedir.

Kuveyt sosyal sigorta mevzuatı uyarınca, yabancı çalışanlar (Körfez İşbirliği Konseyi vatandaşları hariç) uzun vadeli sigorta kolları kapsamı dışında tutulmuşlardır. Dolayısıyla, ücretlerinden herhangi bir kesinti yapılmamaktadır. Kuveyt'te, yabancılar sadece genel sağlık sigortası kapsamı içerisinde yer almaktadır.

B. Sosyal Güvenlik Mevzuatı

1976 tarihli ve 61 sayılı Sosyal Güvenlik Yasası'nın ikinci maddesi ile 1980 tarihli Askeri Emeklilik Yasası'nın birinci maddesi uyarınca, ülkede sadece Kuveyt vatandaşları sosyal sigorta sistemi kapsamında olup sigorta sistemi çalışan, işveren ve devletin katkılarıyla finanse edilmektedir. Kendi nam ve hesabına çalışan Kuveyt vatandaşları ise belli sınırlar içerisinde kendileri tarafından belirlenen sigorta prim miktarlarını yatırmakla yükümlüdürler. Söz konusu katkıların toplanmasından ve sigorta ödemelerinin yapılmasından sorumlu kuruluş anılan Yasayla kurulan Kuveyt Sosyal Güvenlik Kurumudur. Sosyal Güvenlik Kurumu bağımsız bütçesi olan, tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşu olup Maliye Bakanlığı'nın denetimine tabidir.

1988 tarihli ve 11 sayılı Karar ise, Kuveyt vatandaşlarının yurt dışı hizmet borçlanması hakkına ilişkin koşulları ve usulleri düzenlemektedir.

Öte yandan, bir refah devleti olan Kuveyt'te tüm Kuveyt vatandaşları; analık yardımı, çocuk parası, işsizlik sigortası, kira yardımı, konut kredisi ve evlilik yardımı vb. haklardan yararlanmaktadır. Bu yardımların finansmanı, Beveridge sisteminin ilkeleriyle uyumlu olarak devlet bütçesinden karşılanmaktadır.

1. Sigortalılık kapsamı

- Kamu ve özel sektörde çalışanlar için yaşlılık, malullük, hastalık ve ölüm sigortası,
- İş kazası sigortası,
- Serbest çalışan vb. için yaşlılık, hastalık ve ölüm sigortası.

a. Temel sistem

Sigortalı:

- Aylık kazancın % 5'i.
- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 230 KD.
- Prim hesaplamasında esas alınan azami aylık kazanç 1.500 KD.

Serbest çalışan:- Beyan edilen aylık gelirin % 5-15'i.

- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 200 KD.

- Prim hesaplamasında esas alınan azami aylık kazanç 1.250 KD.

İşveren: - Ücretlerin toplamının % 10'u.

- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 230 KD.

- Prim hesaplamasında esas alınan azami aylık kazanç 1.250 KD.

b. Destek sistemi

Sigortalı: - Aylık kazancın % 5'i.

- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 1.501 KD.

2. Emeklilik yaşı

a. Temel sistem

- 50 yaş (2020 yılına kadar 55'e çıkarılacaktır) ve en az 15 yıl prim,
- 48 yaş (erkekler ve evlenmemiş çocuğu olmayan kadınlar, 2020 yılına kadar 55'e çıkarılacaktır) ve en az 20 yıl prim,
- 43 yaş (Evlü kadınlar ve çocuğu olan kadınlar, 2020 yılına kadar 50'ye çıkarılacaktır) ve en az 15 yıl prim,
- Serbest çalışanlar için 65 yaş ve en az 15 yıl prim yada 55 yaş ve 20 yıl prim,
- Askeri personel için 50 yaş ve en az 15 yıl prim yada 45 yaş ve 20 yıl prim,
- Ağır işlerde çalışanlar için yaş sınırı olmaksızın en az 20 yıl prim (Engelli bir eşe yada çocuğa bakan kadınlar için en az 15 yıl prim).

b. Destek sistemi

Temel sistemdeki yaşlılık aylığı koşulları geçerlidir.

3.12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.12.4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

2013-2014 öğretim yılında, ilkokulda 104, ortaokulda 59 ve lisede 7 olmak üzere Kuveyt Türk Okulu'nun öğrenci sayısı 170'e ulaşmıştır. Başta Hindistan ve Pakistan okulları olmak üzere diğer okullarda eğitim gören Türk öğrencilerinin sayısının ise bu sayının altında olduğu müşahade edilmektedir.

Kuveyt Türk Okulunda, 2012-2013 Eğitim Öğretim Döneminden itibaren zorunlu eğitim kapsamında 3. Kademe Okulu (Lise) da açılmış bulunmaktadır.

Yurt dışında çalışan ailelerin çocuklarının katılabildiği üniversite sınavının (YÇS), 2012 yılı sonu itibarıyla kaldırılmasıyla birlikte, Kuveyt'teki öğrencilerimize Yabancı Öğrenciler Sınavına (YÖS) girme olanağı tanınmıştır.

3.12.4.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Yükseköğretime devam eden Türk öğrenci bulunmamaktadır. Bu durum Kuveyt Devlet Üniversitelerine yabancı öğrencilerin kabulünün oldukça zor olması yanında özel üniversite ücretlerinin yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

3.12.4.3. Mesleki Eğitim

Kuveyt'te Uygulamalı Mesleki Eğitim Kurumuna (Public Authority for Applied Training & Education) bağlı merkezlerden yalnızca Kuveyt vatandaşlarının yararlanabiliyor olmasından dolayı bu merkezlerde mesleki eğitim gören vatandaşımız bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, gerek Kuveyt'te gerekse Ortadoğu'da büyük yatırım etkinliklerinde bulunan "Behbehani Group" ve "Al Mulla Co." gibi firmaların çalışanlarının meslek içi eğitim olanaklarına önem verdikleri bilinmektedir.

3.12.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.12.5.1. İşgücü potansiyelinin etkin kullanımına ilişkin girişimler

İşgücünün Kuveytlileştirilmesi politikası ve özellikle bazı nitelikli işlerdeki işgücü açığı nedeniyle hükümet, yabancı işgücüne yönelmesinden önce, yerleşik işgücü potansiyelinden yararlanılması için önlemler almaya başlamıştır.

3.12.5.2. Yabancıların çalışma yaşamını düzenleyen mevzuat

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerindeki ortak düzenlemeler

Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye ülkelerde çalışma yaşamını düzenleyen değişik yasalar yürürlükte olmakla birlikte, bu ülkelerin tamamında yabancıların istihdamına ilişkin ortak uygulamalardan söz etmek mümkündür.

Bu kapsamda, gerek Kuveyt'te gerekse diğer üye ülkelerdeki vize ve ikamet rejimi, kefalet (sponsorluk) sistemi temeline dayanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, bu ülkelerde çalışma ve oturma izni alınması işveren (kefil) tarafından sağlanmaktadır. Gerçek kişiler yanında ticaret siciline kayıtlı tüzel kişiler de kefil olabilmektedirler.

Körfez ülkelerinin hemen hemen hepsinde, işçi-işveren arasındaki anlaşmazlıklarda Çalışma Bürolarına (S. Arabistan'daki adıyla Mekteb Al Amel, Kuveyt'teki adıyla Şu'un İçtimaiye) başvurulabilmekte, burada ihtilafın çözülememesi durumunda dava İş Mahkemesine intikal ettirilmektedir.

3.12.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Ülkemiz ile Kuveyt arasında 30 Mart 2008 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İşgücü Değişimi Hakkında Anlaşma" 8 Nisan 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3.13. LİBYA

3.13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.13.1.1. Genel ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Genel	Türk
5.172.230	3.570

Kaynak: Trablus Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

3.13.1.2. Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmalara Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

İdari Yapılanma	Vatandaş Sayısı
Trablus Bölgesi	3.130
Bingazi Bölgesi	440
Toplam	3.570

Kaynak: Trablus Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

3.13.1.3. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Konsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Trablus Bölgesi	29	7	20
Bingazi Bölgesi	2	1	5
Toplam	31	8	25

Kaynak: Trablus Büyükelçiliği ve Bingazi Başkonsolosluğu verileri

Önemli Not: Libya'da çıkan iç karışıklıkların artması sebebiyle anılan ülkedeki vatandaşlarımızın büyük bir kısmı 2014 yılı ortalarına doğru ülkemize dönmüştür.

3.13.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.13.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Libya'daki resmi makamlarca, Libya'da 340 bin işsiz olduğu, işsizlerin %56'sının 18 ila 32 yaşları arasında oldukları, eğitim desteği ve yapılacak yatırımlarla bu konudaki sıkıntıların atlatılmasına çalışılacağı ifade edilmiştir. Libya Ekonomi Bakanlığı, Libya'daki genç işsizlik sorununun çözüme kavuşturulması çerçevesinde “Özel Sektörün Gelişimi için İslami Ortaklık” (ICD) kuruluşu ile küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin desteklenmesi için bir anlaşma imzalamıştır. Öte yandan, Libya Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanlığı'nın, Libyalı öğrencilerin yurt dışında eğitim görmesi amacıyla bir enstitünün kurulması için çalıştığı ve 22,4 milyon Avro yatırım yapacağı belirtilmiştir.

A. Türk Müteahhitlik Hizmetleri

1. Yurtdışı müteahhitlik sektörümüzün doğuşunda Libya'nın önemi

Müteahhitlik hizmetleri sektörünün önde gelen yayınlarından “Engineering News Record” (ENR) dergisinin, bir yıl içerisinde üstlenilen projelerin toplam bedeli üzerinden her yıl belirlediği dünyanın en büyük 225 müteahhitlik firmasını gösteren listede Türkiye 2003 yılında sadece 8 müteahhitlik firması ile yer alırken, 2012 yılında bu sayı 33 müteahhitlik firmasına yükselmiştir. Söz konusu liste, 2013 yılından itibaren 250 firma olarak güncellenmiştir. 2013 yılında ilk 250 firma arasında 38, 2014 yılında ise 42 Türk firması bulunmaktadır. Anılan listede Türk firmaları Çin firmalarından sonra ikinci durumdadır.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörü, ekonomiye döviz girdisi sağlamanın yanında, yurt dışında istihdam imkânları yaratmaya da yardımcı olmaktadır.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörünün miladı sayılan 1972 yılından, 2002 yılına kadar üstlenilen projelerin toplam tutarı 60 milyar Dolar tutarındayken, 2003 yılından itibaren iş hacmini giderek arttıran yurt dışı müteahhitlik sektörümüzün 2014 yılı sonu itibarıyla üstlendikleri projelerin toplam tutarı 303 milyar Dolara ulaşmıştır.

Her yıl, ülkemizin yıllık mal ihracatının ortalama %20'si büyüklüğünde projeler üstlenen yurtdışı müteahhitlik sektörünün ilk hayat bulması Libya'da Trablus limanı projesini bir Türk firmasının üstlenmesiyle başlamıştır.

1970'li yılların başında, dünyada en çok petrol üreten ve ihraç eden ülkelerden biri durumuna gelen ve yaşanan Petrol Krizi ile birlikte gelirlerinde çok büyük artışlar meydana gelen Libya, bu gelirlerinin büyük bir kısmını konut açığının kapatılmasına, alt yapı yatırımlarına, resmi binaların yapılması ve yenilenmesine ayırmıştır. İç piyasadan karşılanamadığı için yabancı firmalara ihale edilen bu hizmetlerin büyük bir kısmını Türk firmaları üstlenmeye başlamıştır.

Ara ara yavaşlamalar ve kesintiler olsa da Türk müteahhitlik firmaları 40 yılı aşan bir süre Libya'da faaliyet göstermişlerdir.

İlk projenin üstlenildiği 1972 yılından, iç karışıklığın artması sebebiyle ülkedeki faaliyetlerini askıya aldıkları 2014 yılı ortalarına kadar Türk firmalarının Libya'da üstlendikleri projelerin toplam tutarı 29 milyar Doların üzerindedir.

Libya, Rusya ve Türkmenistan ile birlikte Türk müteahhitlik firmalarınca en çok proje üstlenilen ülkelerdendir.

2. Libya'ya Türk işgücü göçünün kısa tarihçesi

1960 yılların başında İş ve İşçi Bulma Kurumu kanalıyla resmi ve düzenli olarak Batı Avrupa ülkelerine gönderilen Türk işgücünün sayısı 1960'lı yılların sonunda azalmaya başlamış olup 1973 yılında dünyada yaşanan Petrol Krizi ile birlikte baş gösteren ekonomik durgunluk sonucu, Batı Avrupa ülkelerinin yabancı işgücü kontenjanlarını büyük ölçüde azaltmasıyla durma noktasına gelmiştir.

Türk işgücü göçü 1970'li yılların başlarından itibaren petrol gelirleriyle hızlı bir ekonomik büyüme sağlayan ve büyük bir işgücü açığı yaşayan Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine yönelmiştir.

Libya'da Türk firmalarının projeler üstlenmeye başlamasıyla bu firmalar istihdam edecekleri işçileri ülkemizden götürmeye başlamışlardır. Libya'ya gönderilecek işgücümüzün resmi ve düzenli olarak gönderilmesini teminen ülkemiz ile Libya arasında 5 Ocak 1975 tarihinde İşgücü Anlaşması imzalanmıştır.

1970'lerden 2014 yılı ortalarına kadar yaklaşık 278.000 Türk çalışını İŞKUR kanalıyla Libya'ya gönderilmiştir.

B. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Libya'da yabancıların kendi nam ve hesabına işyeri açmaları Libya Mevzuatına göre yasak olduğundan vatandaşlarımız Libyalı işyeri sahipleri ile aralarında bir sözleşme yaparak hizmet sektöründe faaliyet gösteren; en başta lokanta, otomobil tamirhanesi, mobilya atölyesi, gibi işletmeleri çalıştırabilmektedirler. İşyerlerinin sayısı kesin olarak bilinmemekle birlikte 50 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

3.13.2.2. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanı Muhammed Suveylim, tarafından yapılan en son açıklamada; çifte çalışmışlığın önüne geçilmesiyle, Genel olarak Libya'da işsizlik oranının % 12 olduğunu açıklamıştır. Anılan Bakanlıkça işsiz sayısı 400 bin olarak açıklanmıştır.

Libya'da genel anlamda yabancılar arasında işsizlik söz konusu değildir. Zira Libya'ya gelen bir kişinin, mutlaka çalışma ve oturma vizelerine bağlı olarak çalışması gerekmektedir. Sözleşmesi yenilenen işçinin gerekli olan çalışma ve ikamet izinleri yenilenmektedir. Aksi halde kişi kaçak işçi statüsünde değerlendirilmekte ve yakalandığı zaman da sınırdaşı edilmektedir.

B. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

- 1- Libya'da uygulanmakta olan yasal asgari aylık ücret 450.-LD'dir.
- 2- İşsizlik parası uygulaması bulunmamaktadır.
- 3- Sosyal yardımlar ise;
  - Aile içinde sakat çocuk bulunması halinde aile yarımı olarak 150.-LD,
  - Aile geçindiren ve dul kalan eşe 180.-LD,
  - Aile geçindiren yaşlılara 180.-LD,

- Aile geçindirmeyen yaşlılara 130.- LD'dır.

4- Çocuk Parası, her çocuk için 100 (yüz) LD'ı şeklinde ödenmektedir.

Libya'da çalışan vatandaşlarımızın ortalama aylık ücreti 1000.- LD civarında olup kalifiye bir Türk işçisinin aylık ortalama ücreti, firmanın ücret politikası ve yapılan işin çeşidi/mahiyetine göre 1.200 – 1.800.- LD arasındadır.

3.13.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.13.3.1. Yaşlılık, Maluliyet ve Dul/Yetim Aylıkları

Libya'da uzun vadeli sigorta kollarını düzenleyen ilk kanun 1957 yılında çıkarılmıştır. Bu alanda yürürlükte olan kanunlar: Emeklilik (1957), Sosyal Sigorta (1958), Sosyal Güvenlik (1980, yürürlük 1981), Maluliyet (1987) kanunlarıdır. Bu kanunlar, askeri personel hariç Libya'da ikamet eden bütün kişileri kapsamaktadır. Askeri personel için ayrı bir sistem mevcuttur.

3.13.3.2. Primler

Sigortalı: Kazancın % 3,75'i oranında alınmaktadır. Sigortalının primleri aynı zamanda hastalık, hamilelik, doğum ve iş kazası yardımlarını da finanse etmektedir.

Bağımsız çalışan: Beyan edilen gelirin % 15,675'i oranında alınmaktadır. Primler aynı zamanda hastalık, hamilelik, doğum ve iş kazası yardımlarını da finanse etmektedir.

İşveren: Ücretler toplamının % 10,5'i oranında alınmaktadır. Yabancı firmalarda ise % 11,25 oranında alınmaktadır. Primler aynı zamanda hastalık, hamilelik, doğum ve iş kazası yardımlarını da finanse etmektedir.

Devlet: Kazançların % 0,75'i oranında alınmaktadır.

3.13.3.3. Emeklilik yaşı

Libya'da emeklilik yaşı erkekler için 65 yaş, kadınlar için 60 yaş, kamu görevlileri için 62 yaş, tehlikeli ve sağlıksız işlerde çalışanlar için ise 60 yaşdır.

3.13.3.4. Hastalık ve Analık

Libya'da hastalık ve analık kollarını düzenleyen ilk kanun 1958 yılında çıkarılmıştır. Hâlihazırda geçerli olan kanun ise 1981 yılında yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kanunu'dur.

3.13.3.5. İş Kazası

Libya'da iş kazası kolunu düzenleyen ilk kanun 1958 yılında çıkarılmıştır. Hâlihazırda 1981 yılında yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kanunu uygulanmaktadır.

3.13.3.6. İşsizlik

İşsizlik Ödeneği, yardımı ve miktarları, asgari sigortalılık süresi ve azami yararlanma süreleri konusunda yapılan araştırma neticesinde, işsiz olan bir kişi, işsizliğini ispat etmesi kaydıyla Kalkınma Fonu Sisteminden, iş bulana dek ayda 500.- LD tutarında işsizlik ödeneği almaktadır. Ödenek alan kişilerin iş bulması durumunda ise sistemden çıkartıldığı bildirilmiştir.

Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanlığı'nın ülkedeki işsizlik oranının %12-%15 arasında olduğunu ve işsizlerin sayısının 160 bini geçmediğini duyurduğu; 2009'da %20,7 ve 2011'de %19,5 olan işsizlik oranının düşmeye devam ettiği; bununla birlikte, gerçek işsizlik oranının %30 civarında olduğunun tahmin edildiği ve gençler arasında işsizliğin yaygın olduğu belirtilmiştir.

3.13.3.7. Sosyal Güvenlik Alanında Yaşanan Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Libya'da çalışırken geçirdiği bir iş kazası sonucu malul olan ya da ölen vatandaşlarımızın geride kalan hak sahiplerine Libya Sosyal Güvenlik İdaresince bağlanan aylıkların ödenmesi, Libya'da meydana gelen rejim değişikliği sürecinde durmuştur.

3.13.4. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.13.4.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Kuzey Afrika ülkelerinde meydana gelen siyasi gerilimler ve ardından yaşanan rejim değişikliklerinin doğal bir sonucu olarak başta Tunus ve Libya olmak üzere birçok kişi Avrupa'ya göç etme girişiminde bulunmaktadır.

Libya ile Avrupa Birliği arasında bu çerçevede yasadışı göçü önleme konusunda bir işbirliği anlaşması imzalanmıştır. Avrupa Birliğinin, Libya'nın sınır güvenlik görevlilerini eğitmek ve güney sınırlarının daha iyi denetlenmesinin sağlanmasına çalışılacağı belirtilmiştir.

Bu konuyla ilgili olarak, Libya Yasadışı Göçle Mücadele İdaresince 4 Ocak 2014 tarihinde yapılan açıklamada, 2013 yılında yakalanan çoğunluğu Nijer, Sudan ve Çad vatandaşı 40 bin yasadışı göçmenden 30 binden fazlasının sınır dışı edildiğinin ve göçmenlerin barınmaları ve sınır dışı edilmeleri için İdarece 25 milyon LD harcandığı bildirilmiştir.

3.13.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

3.13.5.1. İşgücü Anlaşması

Türkiye-Libya İşgücü Anlaşması 5 Ocak 1975 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma 17.02.1975 tarih ve 7/9453 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak 13 Mayıs 1975 tarih ve 15235 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3.13.5.2. Libya'da çalışan vatandaşlarımızın tabi oldukları sosyal güvenlik mevzuatı

A. Türk firmalarında çalışan vatandaşlarımızın tabi olduğu mevzuat

1.10.1976 tarihli Türkiye-Libya Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve İdari Anlaşması gereğince Libya'da çalışan Türk işçilerinin sigorta primleri işverenlerince Libya Sigorta Kurumuna ödenmiş olmasına rağmen, iki ülke arasında hizmet birleştirmesi ve müşterek aylık bağlanması konularında uygulamada Libya tarafında aksamalar olması nedeniyle, çözüm olarak yeni bir Sosyal Güvenlik Sözleşmesi akdedilmesi kararlaştırılmıştır.

01.09.1985 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren yeni Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve anılan Sözleşmenin uygulamasına ilişkin İdari Anlaşma'nın ilgili maddeleri gereğince Libya'da faaliyet gösteren Türk firmalarında çalışan "daimi işçi" statüsündeki vatandaşlarımızın hastalık sigortası primi dışındaki sigorta primlerinin işverenleri tarafından ülkemizdeki Sosyal Güvenlik Kurumu'na yatırılması

gerekmektedir. Yani, daimi işçi statüsündeki vatandaşlarımız hastalık sigortası hükümleri dışında ülkemiz mevzuatına tabi kılınmışlardır.

B. Libyalı ya da üçüncü ülke firmalarında çalışan vatandaşlarımızın tabi olduğu mevzuat

01.09.1985 tarihli yeni Sosyal Güvenlik Sözleşmesi hükümlerine göre Libyalı veya Libya’da iş yapan yabancı işverenler nezdinde çalışan Türk işçiler ise “daimi olmayan işçi” statüsünde kabul edilmiş olup bunlar tamamen Libya mevzuatına tabi kılınmışlardır.

3.14. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

3.14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.14.1.1. Nüfus Yapısına İlişkin Veriler

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Toplam
Genel	289.252
KKTC. Toplam	191.975
KKTC. Diğer	16.089
Türkiye	81.188

Kaynak:Devlet Planlama Örgütü (DPÖ) verileri.

3.14.1.2. Doğan, Ölen ve Evlenenlere İlişkin Veriler

2014 yılı itibarıyla

Doğanların sayısı	2.700
Vefat edenlerin sayısı	305
Akdedilen nikah sayısı	109

Kaynak:Lefkoşa Büyükelçiliği, Konsolosluk Şubesi.

3.14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.14.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Yabancıların kaçak olarak istihdamı ile ilgili olarak; "kaçak işçi çalıştıran işverenlere beş asgari ücret kadar idari para cezası" uygulaması halen devam etmektedir. Diğer taraftan, ikamet izni almaksızın KKTC’de bulunan yabancılara günlük bir asgari ücret kadar (80 TL) ceza uygulanmaktadır.

3.14.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

AB normları ve İLO sözleşmeleri direktiflerine uyum çalışmaları halen devam etmektedir. Bu kapsamda hazırlanan “Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Programı 2014-2016” çerçevesinde

Sosyal Politikalar ve İstihdam başlıklı Fasıl 19 altında 25 direktifle uyumlu İş Yasası, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası ile Ayrımcılığın Önlenmesi ve Mücadele alanında yasal düzenlemeler çalışmaları sürdürülmektedir.

İş (Değişiklik) Yasa Tasarısı'nın getirdiği yenilikler:

- Çalışma saatleri ve fazla mesai ile yıllık ücretli izinlerde AB direktiflerine uyum,
- Kısmi Zamanlı çalışma düzenlemesi ile AB direktiflerine uyum.
- Toplu işten çıkarma kuralları AB direktifi ile uyumlu hale getirilmektedir.
- İşyerinin devri halinde çalışanların haklarını düzenleyen kurallar AB direktifi ile uyumlu hale getirilmektedir.
- Belirli süreli iş sözleşmesi ile çalışanların istismarını önleyici kurallar AB direktifi ile uyumlu hale getirilmektedir.
- Hamilelik izni ile ilgili süreler ve kullanım şekilleri AB direktifi ile uyumlu hale getirilmektedir.

İş uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin olarak “İş Uyuşmazlıklarını Çözümleme Yasa Tasarısı” hazırlıkları halen devam etmektedir. Tasarı, çalışan ile işveren arasındaki istihdam ilişkisinden doğan iş uyuşmazlıklarının uzlaşmacı bir şekilde çözümü için, yargı öncesi bir çözüm mekanizması olarak ve yargısal yollara başvuru hakkını ortadan kaldırmaksızın, izlenecek usul ve esaslar belirlemektedir.

3.14.2.3. Sayısal Veriler

A. Kurumsal Olmayan Nüfus, İşgücü Sayıları ve Oranları

Devlet Planlama Örgütü tarafından 2014 yılında açıklanan verilere göre, ülkenin kurumsal olmayan nüfusu 231.425'e ulaşmıştır. Ülke işgücünün istihdama katılma oranı %48,6 olarak gerçekleşmiş, 2014 yılında işsizlik oranı ise %8,3 düzeyindedir. KKTC'de üniversite ve yükseköğretim düzeyinde eğitim gören 34.858 vatandaşlarımızın olduğunu ve ülkede 81.188 vatandaşımızın ikamet ettiğini göz önünde bulundurduğumuzda, yaklaşık olarak 46.000 vatandaşımız (aileleri ile birlikte) çalışma amacıyla KKTC'de bulunduğu anlaşılmaktadır.

B. Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Eğitim durumu	15 ve yukarı yaştaki kurumsal olmayan sivil nüfus	İşgücü	İşgücüne dahil olmayan nüfus	İşgücüne katılma oranı (%)	İstihdam edilen	İşsiz	İşsizlik oranı (%)
Okuma yazma bilmeyen	8.279	1.492	6.788	18,0	1.050	441	29,6
Okuma- yazma bilip bir okul bitirmeyen	10.783	3.022	7.761	28,0	2.788	233	7,7
İlkokul	53.715	23.402	30.313	43,6	21.618	1.784	7,6
İlköğretim	6.733	2.094	4.639	31,1	1.962	132	6,3
Ortaokul veya mesleki ortaokul	28.251	12.214	16.037	43,2	10.764	1.449	11,9
Genel lise	63.511	25.258	38.253	39,8	23.766	1.492	5,9
Mesleki veya teknik lise	15.826	10.581	5.245	66,9	9.708	873	8,3
Fakülte veya yüksekokul	40.383	31.059	9.323	76,9	28.216	2.844	9,2
Master, doktora	3.944	3.348	596	84,9	3.277	71	2,1
Toplam	231.425	112.470	118.955	48,6	103.149	9.319	8,3

Kaynak: DPÖ

C. Türlerine Göre Verilen Çalışma İzinleri

30.09.2014 tarihi itibarıyla

Aylar	İlk Kez Çalışma İzni	Yatay Geçiş	Çalışma İzni Uzatma	İş Kurma İzni İlk	İş Kurma İzni Uzatma	Öğrenci Çalışma İzni	Toplam
Ocak	1.186	591	1.681	11	18	30	3.517
Şubat	1.213	574	1.498	9	36	12	3.342
Mart	1.083	563	1.519	9	40	33	3.247
Nisan	1.217	590	1.576	16	23	40	3.462
Mayıs	1.122	606	1.565	12	25	27	3.357
Haziran	1.281	679	1.821	6	35	48	3.870
Temmuz	1.358	659	1.932	15	26	61	4.051
Ağustos	1.133	454	1.667	4	24	7	3.289
Eylül	1.454	538	2.027	13	35	8	4.075
Toplam	11.047	5.254	15.286	95	262	266	32.210

Kaynak: ÇSGB, Çalışma İzni Dairesi

KKTC Çalışma İzin Dairesi'nin verileri incelendiğinde, en çok verilen iznin uzatma amaçlı çalışma izinleri olduğu görülmektedir. 2014 yılının kış ve ilkbahar aylarında ise öğrencilere verilen çalışma izinlerinin, yaz aylarında öğrencilerin ülkelerine dönmeleri sebebiyle azaldığı anlaşılmaktadır. Yaz aylarında ise turizm sektörünün yarattığı istihdam etkisinin Temmuz ayı 4.051 sayısı ile yılın en çok çalışma izni verilen ayı olduğu görülmektedir.

Ç. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

KKTC Ekonomi ve Turizm Bakanlığı Şirketler Mukayyitliği verilerine göre; Türkiye Cumhuriyeti Kaynaklı Kolektif + Komandit nitelikli 51, Ticari 681, Ltd. 632 olmak üzere toplamda 1.425 kadar ticari şirket bulunmaktadır. Ayrıca, 2.638 vatandaşımız şahıs olarak buradaki şirketlerin ortağı, Türkiye'de tescilli 217 şirketin de KKTC'de faaliyet gösteren şirketlerin ortağı durumundadır. Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti tescilli bir sendika (MET-SEN), dört vakıf hissedarı, bir de Türkiye Cumhuriyeti tescilli bir dernek faaliyet göstermektedir. Şirketler Mukayyitliği verilerine göre, Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC ortaklı şirketler, genel olarak, inşaat, bankacılık, otelcilik, sigortacılık, hizmet ve gıda sektörlerinde faaliyet göstermektedirler.

D. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2014 itibarıyla

	1 Ocak 2014'ten itibaren	1 Kasım 2014'ten itibaren
Asgari ücret (TL)	1.560	1.675

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

E. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

DPÖ tarafından 2014 verilerine göre, toplam işsiz sayısı 9.319'dur. Buna göre işsizlik oranı KKTC genelinde %8,3'tür. KKTC genelinde işsizlik oranı erkeklerde %5,8, kadınlarda ise % 12,8 olarak kaydedilmiştir.

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Nüfus	149.904	139.348	289.252
15 yaş ve üstü	119.677	111.747	231.424
İşgücü	72.964	39.505	112.469
İşgücüne katılım oranı (%)	61	35,4	48,6
İstihdam edilen	68.708	34.441	103.149
İşsiz	4.257	5.063	9.320
İşsizlik oranı (%)	5.8	12.8	8.3
İşgücüne dâhil olmayan nüfus	46.712	72.242	118.954

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

F. Yıllar İtibarıyla İşe Yerleştirmeler

KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Dairesi verileri incelendiğinde, 2010 yıl itibarıyla işe yerleştirmelerde yükselen bir trendin olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, 2006 ve 2007 yıllarında kadınlara yönelik pozitif bir ayrımcılığın yapıldığı ve işe yerleştirilenlerin sırasıyla %67 ve %74 oranında kadın olduğu görülmektedir.

Dikkat çeken başka bir husus ise en fazla işe yerleştirmenin, bütün dünyayı etkileyen finansal krizin olduğu 2008 yılında olmasıdır.

30.09.2014 tarihi itibarıyla

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Erkek	79 (%33)	166 (%26)	304 (%42)	321 (%51)	211 (%53)	279 (%53)	305 (%50)	237 (%50)	274 (%52)
Kadın	159 (%67)	469 (%74)	422 (%58)	311 (%49)	184 (%47)	250 (%47)	306 (%50)	240 (%50)	256 (%48)
Toplam	238	635	726	632	395	529	611	477	530

Kaynak: Çalışma Dairesi, İş Bulma Merkezi

*Eylül ayı sonu itibarıyla

3.14.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.14.3.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, gerçekleştirmekte olduğu uygulamalarında, çalışma hayatının ve sosyal yaşamın her alanında çağdaş, gelişmeye yönelik, sosyal barışı sağlayıcı, kalıcı

ve sürdürülebilir politikalar üretme ve bu politikaları uygulama yönündeki temel prensipleri üzerinde hizmet vermeye çalışmaktadır.

Ana hizmet birimleri şunlardır:

- 1- Çalışma Dairesi,
- 2- Sosyal Sigortalar Dairesi
- 3- İhtiyat Sandığı Dairesi (Bağlı Kuruluş)
- 4- Sosyal Hizmetler Dairesi
- 5- Sendikalar Mukayyitliği ve bu birimlere bağlı ve her kazada teşkilatlanmış şube amirlikleri olarak hizmet vermektedir.

Yukarıda belirtilen ana hizmet birimlerinden sadece İhtiyat sandığının işleyişi ülkemiz kurumlarından farklılık taşımaktadır.

İhtiyat Sandığı 34/93 sayılı yasa altında faaliyet göstermekte olup, bu fonun amacı;1963 olayları ile Kıbrıs Cumhuriyetinden dışlanan Türk Toplumunu çalışanlarının hiçbir ekonomik ve sosyal menfaat ve güvencesi olmadan çalışmak durumunda bırakılmaları sonucunda, "Geçici Türk Yönetimi" "1972 İhtiyat Sandığı Yasasını" hayata geçirmiştir. 1.12.1973 tarihinden beri yürürlükte olup, 1993 yılında günün şartlarına uygun olarak yapılan son değişikliklerle 34/93 İhtiyat Sandığı Yasası olarak isimlendirilmiştir.

Kanun koyucu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde istihdam edilen müstahdemlere, işverenlere ve kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlara, sosyal güvencelerinin sağlanması ve emeklilik veya yaşlılık aylığı alma hakkı kazandıkları zaman yatırımlarına karşılık emeklilik ikramiyesi verilmesini amaçlamıştır. Fon, işçi işveren ve devlet temsilcilerinden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından yönetilmekte olup, 2008 sonrası çalışma izni ile gelen yabancılar bu fon'un sağladığı haklardan yararlanamamaktadır.

3.14.3.2. Emeklilik Sistemleri

KKTC'de emeklilik sistemleri açısından 2008 yılına kadar devam eden çok parçalı ve dağınık yapı, 1 Ocak 2008'de yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Yasasıyla birlikte yerini tüm çalışanlar için norm ve standart birliği sağlayan tek çatılı bir yapıya terk etmiştir. Ancak, Sosyal Güvenlik Yasası, 1

Ocak 2008'den sonra ilk defa bir sosyal güvenlik sistemine dahil olan kişilere uygulandığı için, 1 Ocak 2008 öncesindeki çok parçalı yapı da devam etmektedir.

Farklı emeklilik sistemlerine dâhil olan kişilerin 9.000 gün (25 yıl) fiili prim yatırımı yapılması halinde geçerli olan emeklilik yaşları; Sosyal Sigortalar Yasası'nda 50 (1 Şubat 2012'de yürürlüğe giren yasa ile emeklilik yaşı 35 yaşından küçük olanlarda doğrudan; 35-45 yaş arasında olanlarda ise kademeli olarak 60'a çıkarıldı), Sosyal Güvenlik Yasası'nda 60, Devlet memurları için Emeklilik Yasası'nda 1987 sonrası göreve başlayan kamu görevlileri için 55'tir. 1987 öncesi göreve başlayan kamu görevlileri için ise yaş koşulu olmadan 10 veya 15 yıl hizmet koşulu emeklilik için yeterlidir.

Aşağıdaki tabloda farklı yaş grupları itibarıyla emeklilik yaşları yer almaktadır.

Yaş	50 yaş, 25 yıl prim şartı	55 yıl 15 yıl prim şartı	60 yaş 15 yıl prim şartı
44	51	56	60
43	52	57	60
42	53	58	60
41	54	59	60
40	55	60	60
39	56	60	60
38	57	60	60
37	58	60	60
36	59	60	60
35	60	60	60

Kaynak: ÇSGB

3.14.3.1. Sayısal Veriler

A. Sosyal Sigortalar ile Sosyal Güvenlik Yasasına Tabi Aktif Sigortalıların Toplamı

01.03.2014 tarihi itibarıyla

Bölgeler	KKTC Uyruklu	T.C. Uyruklu	Diğer	Toplam
Lefkoşa	27.391	12.795	2.504	42.690
Girne	6.628	9.262	2.460	18.350
Gazimağusa	8.311	3.845	283	12.439
İskele	1.651	760	182	2.593
Güzelyurt	1.928	757	178	2.863
Lefke	549	231	56	836
Toplam	46.458	27.650	5.663	79.771

Kaynak: ÇSGB

B. Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı
Bağımlı / Bağımsız Genel	
- Yaşlılık	22.782
- Maluliyet	1.176
- Ölüm (Dul, Yetim)	6.464
- İşsizlik	1.615

Kaynak: ÇSGB/ SSD

C. Sosyal Güvenlik Prim Oranları

İşçi Sigorta prim kesintileri (73/2007 / Madde 5, Fıkra 1,2,3 ve 4)

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Sigortası	-	Min: 0,5 Maks: 6	-	Min: 0,5 Maks: 6
Hastalık Sigortası	2	2	2	6
Analık Sigortası	-	0,5	0,5	1
Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası	6	7	3	16
İşsizlik Sigortası	1	1	1	3
Toplam	9	Min: 11 Maks: 16,5	6,5	Min: 26,5 Maks: 32

Kendi nam ve hesabına çalışanlar ile İşveren durumundaki gerçek kişilerden kesilen sigorta prim oranları (73/2007- Madde 5, Fıkra 5,6 uyarınca)

Sigorta Kolları	İşveren	Devlet	Toplam
İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Sigortası	Min: 0,5 Maks: 6	-	Min: 0,5 Maks: 6
Hastalık Sigortası	4	2	6
Analık Sigortası	0,5	0,5	1
Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası	12	4	16
İşsizlik Sigortası	-	-	-
Toplam	Min: 17 Maks: 22,5	6	Min: 23,5 Maks: 29

Kaynak: KKTC / SS Dairesi.

Ç. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneğinin sigortalıya ödenecek günlük miktarı resmi aylık/asgari ücretin 1/75'i olarak uygulanmaktadır. 2014 yılı asgari ücret 1.560 TL (Kasım-Aralık için bu miktar 1.675 TL'dir) olup

günlük miktar 20,8 sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu (3 kişiye kadar) her bir kişi için günlük miktarın %25'i kadar eklenmektedir.

İşsizlik Ödenekleri:

720 – 1.799 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı için 120 gün işsizlik ödeneği,

1.800 – 5.399 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı için 156 gün işsizlik ödeneği,

5.400 gün ve üzeri işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı için 180 gün işsizlik ödeneği ödenmektedir.

İşsizlik ödeneği süresi, sigortalının işsiz olarak ilk kaydını yaptırdığı tarihi takip eden 4. Gününden itibaren 1 yıl içinde sürekli veya kesintili olarak verilmektedir.

3.14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.14.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

KKTC'de eğitim sistemi; anaokulu, beş yıllık ilkokul, yedi yıllık orta öğretim ve ardından yükseköğretim ile yaygın eğitimden oluşmaktadır. Zorunlu eğitim 6-15 yaş ile sınırlıdır. Öğrenciler, ilkokul beşinci sınıftan sonra yapılan yönlendirme sınavlarıyla Türk Maarif Kolejlerine ve Bülent Ecevit Anadolu Lisesine gidebilmektedirler. Yönlendirme sınavlarında öğrencilerin yaklaşık % 10'u üst, orta ve yükseköğretime hazırlayan bu okullara seçilmekte ve İngilizce eğitim alabilmektedirler. Bunun neticesinde, kolejlere devam eden öğrencilere uygulanan program, ağırlıklı olarak İngiltere'deki üniversitelere öğrenci hazırlanmaktadır. Bunun dışında, öğrencilerin yaklaşık %10'u da özel okullarda eğitimlerini sürdürmektedir.

3.14.4.2. Sayısal Veriler

İlköğretimde; 93 ilkokul ve 153 okulöncesi olmak üzere toplam 246 eğitim kurumu bulunmaktadır. Okulöncesi eğitim kurumları 4 yaşından itibaren öğrenci kabul etmektedir. Bu kurumlar, 25.085 anaokulu ilkokul ve özel eğitim öğrencisine eğitim vermektedir. Özellikle ilkokullarda, öğrenci sayıları ülkemizden gelen mevsimlik işçiler ve diğer alanlarda çalışmaya gelen aileler nedeniyle değişkenlik göstermektedir.

Genel Ortaöğretimde; 35 ortaokul ve 26 lise bulunmaktadır. Bu okullarda toplam 2.164 öğretmen 18.249 öğrenciye eğitim vermektedir.

Mesleki Teknik Öğretimde; 13 ortaokul/lise bulunmaktadır. Bu kurumlarda 593 öğretmen 3.202 öğrenciye eğitim vermektedir. Yaklaşık olarak her 6 öğrenciye bir öğretmen düşmektedir.

Üniversitelere Devam Eden Öğrenci Sayıları

2013 – 2014

Üniversiteler	KKTC Uyruklu	T.C. Uyruklu	Diğer	Toplam
Doğu Akdeniz	2.880	7.664	5.510	16.054
Lefke Avrupa	382	2.981	481	3.844
Uluslararası Kıbrıs	907	4.481	2.548	7.936
Girne Amerikan	1.424	6.908	2.419	10.751
Yakın Doğu	6.763	10.786	3.918	21.467
Akdeniz Karpaz	141	95	138	374
ODTÜ KKTC	158	1.836	194	2.188
İTÜ KKTC	3	107	2	112
Genel Toplam	12.658	34.858	15.210	62.726

Kaynak: DPÖ

3.14.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

Bilindiği üzere, KKTC'nin uluslararası tanınma sorunu, bu ülkeye mal ve sermaye hareketini büyük ölçüde kısıtlamaktadır. Ancak, gerek KKTC'ye ve gerekse de bu ülkeden diğer ülkelere yönelik işgücü daha rahat hareket edebilmektedir. KKTC ile ülkemiz arasında 12 Ekim 2004'de imzalanan ve bu ülkede bulunan vatandaşlarımızın ikamet, çalışma ve sosyal güvenlik haklarının düzenlenmesine ilişkin "Protokol" gereği düzenlenen yasalar sonucunda bu ülkede kayıt dışı istihdamda önemli düşüş sağlanmıştır. KKTC ülkemizden öncelikle 1974 sonrasında "tarım işgücü" alanında göç almıştır. 2006 yılına gelindiğinde ise bu ülkedeki vatandaşlarımızın nüfusa oranı %27,5, diğer ülke vatandaşlarımızın oranı ise %3,2 düzeyine ulaşmıştır

KKTC–Güney Kıbrıs sınırlarının karşılıklı olarak 2003 yılında açılmasıyla birlikte, KKTC vatandaşlarının Güney Kıbrıs'ta çalışmaları kolaylaşmış, ücretlerin düzeyi de Güney Kıbrıs'ta çalışmayı cazip hale getirmişti. Güney Kıbrıs'ta çalışan KKTC vatandaşlarının sayısı; 2006'da 3.500, 2007'de 3.800'e ulaşmış ancak, 2010 yılında 2.200 kişiye kadar gerilemiştir. Günü birlik barkot ile Güney'de çalışanların sayısı ise 800-2000 arasında değişmektedir. Güney Kıbrıs'ta çalışan KKTC vatandaşlarının %55'i inşaat, %32'si hizmet, %11'i de imalat sektöründe %2'si ise diğer alanlarda istihdam edildiği tahmin edilmektedir.

3.14.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

A. Çalışma İzinlerinin Dört Yıl İle Sınırlandırılması Çalışmaları (Tasarı)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, 2009 yılından bu yana “Yabancıları Çalışma İzinleri Değişiklik Yasası” üzerinde çalışılmaktadır. Bu değişikliklerle, yabancılara 4 çalışma izni verilebilecek ve KKTC yurttaşlığının elde edilmesine ilişkin şartlar ağırlaştırılacaktır. KKTC yurttaşlığının alınabilmesi, diğer şartlarla birlikte öncelikli olarak 5 çalışma izni ve 6.'nın alınmış olması gerekmektedir.

B. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

KKTC yurttaşlığını kazanan yabancıların başında ülkemiz vatandaşları gelmektedir. Bulgaristan ve Pakistan vatandaşlarının da yurttaşlık talepleri kısmen karşılanmış olsa da diğer ülke vatandaşlarının kayda değer bir başvurusu bulunmamaktadır.

C. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

KKTC'ye göçmen veya işçi olarak gelip burada yerleşik hale geçmiş vatandaşlarımızdan pek çoğu siyasi niteliği de olan hemşerilik dernekleri kurarak örgütlenmişlerdir. Bunların dışında gaziler, göçmenler, emekli subaylar gibi vatandaşlarımız tarafından kurulan pek çok dernek faaliyet göstermektedir.

Ç. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

KKTC'deyerleşik duruma geçmiş, çift uyruklu vatandaşlarımızın çocuklarından genel seçimlere katılarak milletvekili/bakan olmuş iki vatandaşımız ayrıca, belediye başkanı seçilen veya belediye meclislerinde görev yapan vatandaşlarımız da bulunmaktadır. Yabancıların seçme ve seçilme hakkına sahip olmaması nedeniyle KKTC'de "çalışma izni" ile çalışan vatandaşlarımızın siyasi faaliyetlerin içinde yer almaları yasa gereği mümkün değildir.

3.14.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 9 Mart 1987, Sosyal Güvenlik Ek Anlaşması 8 Ocak 1998, İşgücü Anlaşması 9 Mart 1987 ve İşbirliği Protokolü 30 Haziran 1999 tarihinde imzalanmıştır. Ayrıca mevcut Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İşgücü Anlaşması'nın tadil çalışmaları sürdürülmektedir.

Bununla birlikte, 27-28 Haziran 2011 tarihlerinde Lefkoşa'da gerçekleştirilen Türkiye-KKTC Konsolosluk İstişareleri'nde, KKTC'deki idari kapasitenin artırılması ve iki ülke arasındaki çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki sorunların daha etkin bir şekilde ele alınabilmesi için "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması" taslağı üzerinde mutabakat sağlanmış olup, imzaya hazır hale getirilmiştir.

3.15. AZERBAYCAN

3.15. 1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.15.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Türk
Erkek	4.775.800	12.363
Kadın	4.817.200	2.824
Toplam	9.593.000	15.187

Kaynak: Azerbaycan Devlet Göç Hizmeti

3.15.1.2. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen
449	28	330

Kaynak: Bakü Büyükelçiliği Konsolosluk kayıtları

3.15.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.15.2.1. Meslek standartları projesi

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın Dünya Bankası ile ortak gerçekleştirdiği "Sosyal Güvenliğin Kalkınması Projesi" kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda 200 meslek standardı hazırlanmıştır. Bu standartların hazırlanmasında temel amaç ülkenin ekonomik kalkınmasında uluslararası taleplere uygun rekabet edebilen personelin yetiştirilmesidir. Hâlihazırda İSCO88/08'e uygun olarak geliştirilmiş meslek standartları ve ilgili eğitim standartları gelişmiş ülkelerin tamamında ve gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda uygulanmaktadır. Anılan proje kapsamında Meslek Standartları Merkezi'nin oluşturulması için yasal-kurumsal altyapının hazırlanması öngörülmektedir. Ayrıca yakın bir gelecekte Azerbaycan'da işgücü piyasası kalitesinin yükseltilmesini teminen kurumsal altyapının iyileştirilmesi için İşgücü Kaynaklarının Gelişimi Ajansı oluşturulması için çalışmalar sürdürülmektedir.

3.15.2.2. İş sözleşmelerinin elektronik bilgi sistemine aktarılması

01.07.2014 tarihinden itibaren, işveren ile işçi arasında yapılmış ve yapılacak tüm iş sözleşmeleri, sözleşmede yapılan değişiklikler, fesih bilgileri Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Elektronik Bilgi Sisteminde kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

3.15.2.3. Sayısal Veriler

A. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli (Çalışabilir nüfus)	2.475.700	2.365.000	4.840.700
Ülke Geneli (Çalışan nüfus)	2.376.100	2.226.800	4.602.900

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

B. Çalışan Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine / Bölgelere / İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Azerbaycan'da bulunan vatandaşlarımızın %80'den fazlası Bakü ve çevresinde çalışmaktadır.

C. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

Azerbaycan'da çalışan vatandaşlarımız genel olarak inşaat, mobilya, ticaret, araba tamirciliği, turizm otelcilik ve hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Ç. Azerbaycan'da işkollarına göre asgari ve ortalama aylık işçi ücretleri

Azerbaycan'da aylık asgari ücret 105 AZN olarak belirlenmiştir.

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İşkolları	Ortalama Ücret (AZN)
Sektör Ortalaması	544,53
Madencilik sanayi	1.719,1
Maliye ve sigorta faaliyeti	1.195,5
Enformasyon ve iletişim	734,9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet	667,2
İnşaat	626,9
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi	566,6
Nakliyat ve ambar işletmesi	538,8
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat	489,3
Devlet yönetimi ve savunma, sosyal güvenlik	472,6
Turizm	461,3
İmalat Sanayi	489,7
Diğer alanlardaki hizmetler	400,2
Nakliyat araçlarının tamiri	374
Su teçhizatı; kirli su ve atık arıtma	331,8
Gayrimenkul ile ilgili işlemler	323,4
Eğitim	297
Dinlenme, eğlence ve güzel sanatlar alanında faaliyet	218,8
Tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık	241,3
Sağlık ve sosyal hizmetler	197,7

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

D. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Azerbaycan'da 2014 yılı sonu itibarıyla çalışabilir nüfus 4.840.700 kişi olup, nüfusun %50,2'sini oluşturmaktadır. Bunların 4.602.900'ü çalışan, 237.800'ü işsiz olan nüfustur. 2014 yılı sonu itibarıyla resmi işsiz statüsü alanların sayısı (istihdam kurumuna kayıtlı) 28.700'dür. Buna göre, kayıtlı işsizlik oranı %0,6'dır. Genel işsizlik oranı ise %4,97'dir.

3.15.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.15.3.1. Sayısal Veriler

A. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı	Aktif/Pasif Oranı
	Genel	Türk ⁹	Genel	Genel
2009	1.852.467	4.639	1.308.000	1,42
2010	1.800.452	5.908	1.292.000	1,39
2011	1.966.854	7.120	1.277.596	1,54
2012	2.266.074	8.021	1.272.136	1,78
2013	2.691.357	9.848	1.275.200	2,11
2014	2.976.318	12.033	1.290.100	2,3

Kaynak: Devlet Sosyal Müdafaa Fonu, Devlet İstatistik Komitesi

B. Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı
Yaşlılık	785.068
Maluliyet	365.750
Geride kalanlar	140.064

Kaynak: Devlet Sosyal Müdafaa Fonu

C. Prim Oranları

Zorunlu sosyal sigorta primleri sadece uzun vadeli sigorta kollarını kapsamakta olup, çalışanın aylık gelirinin %22'si işveren tarafından, %3'ü ise işçi tarafından ödenmektedir.

⁹Sosyal sigorta sistemine kayıtlı olanları sayısı olup, sigortalılıkların devam edip etmediğine dair bilgi bulunmamaktadır.

Ç. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneği en az 55 AZN ile en çok ortalama aylık ücret miktarı olan 444 AZN arasında belirlenmiş olup 12 aylık dönem içerisinde en fazla 26 takvim haftası boyunca ödenebilmektedir.

3.15.3.2. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

A. 2014-2020 Azerbaycan Emeklilik Reformu Konsepti (Kavramı)

Bu reform Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın 04.11.2014 tarihli kararıyla onaylanmıştır. Reform, mevzuatın güncellenmesi, bilgi işlem sisteminin geliştirilmesi, bireysel emeklilik sistemi altyapısının oluşturulması gibi pek çok yeniliği barındırmaktadır.

B. Devlet Sosyal Müdafaa Fonuna kayıtlı yabancıların sayısı

2014 yılı sonu itibarıyla anılan Fona kayıtlı yabancıların toplam sayısı 22.524 olmuştur. Azerbaycan'da en çok vatandaşı olan ilk 5 ülke aşağıda sıralanmıştır:

Türkiye	: 12.033
Gürcistan	: 2.527
Rusya Fed.	: 1.294
İran	: 870
Çin	: 753

C. Emekli sayısı

Devlet Sosyal Müdafaa Fonu verilerine göre 2014 yılı sonu itibarıyla ülkede 2.976.318 sigortalı ve 1.290.100 emekli bulunmaktadır. 2014 yılında emeklilik aylıklarının ortalaması 173 AZN civarında gerçekleşmiş olup bu miktar ortalama aylık ücretlerin %39'una tekabül etmektedir.

3.15.3.3. Sosyal Yardımlar

Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığınca ödenen sosyal yardımlar aşağıda belirtilmiştir:

A. Aylık yardımlar

- Yaşa göre yardım : 60 AZN
- Malullük yardımı:
  - I. derece malullere : 67 AZN
  - II. derece malullere : 50 AZN
  - III. derece malullere : 43 AZN
- Savaş malullerine yardım:
  - I. derece malullere : 83 AZN
  - II. derece malullere : 66 AZN
  - III. derece malullere : 60 AZN
- Askeri görev malullerine yardım:
  - I. derece malullere : 77 AZN
  - II. derece malullere : 66 AZN
  - III. derece malullere : 50 AZN
- Sağlık yönünden kısıtlı 18 yaşından küçük çocuklara : 67 AZN
- Aile reisini kaybedenlere : 55 AZN
- Velilerini kaybetmiş ve veli himayesinden mahrum kalmış çocukların kayyumlarına : 50 AZN
- Bir yaşından küçük çocuğu olan düşük gelirli ailelere : 45 AZN
- Şehit çocuklarına : 17 AZN
- Savaş gazileri ve malulleri ile Çernobil kazası malullerinin çocuklarına : 12 AZN

B. Bir defalık yardımlar

- Doğum yardımı : 90 AZN
- Defin yardımı : 120 AZN
- Radyasyon kazazedelerine yıllık tedavi yardımı : 195 AZN

Bakanlığın 2014 yılı verilerine göre 534.314 kişiye (121.435 aile) toplam 198.041.400 AZN sosyal yardım yapılmıştır.

C. Çocuk Parasına İlişkin Veriler

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Çocuk parası alan anne sayısı	Çocuk parası alan çocuk sayısı	Bir çocuk için ödenen bir defalık yardım miktarı AZN
Yeni doğmuş çocuğa ödenen yardım	97.855	104.574	90

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

3.15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Azerbaycan'da eğitim sistemi milli, manevi ve beşeri değerlere dayanmakta ve Bologna sürecinde yakından iştirak etmekle uluslararası eğitim sistemine entegrasyon yolu ile gelişmektedir. Yapılan reformlarla eğitim düzeyi her yıl daha da yükselmektedir.

2014-2015 eğitim yılı başında 4455 devlet ve 20 özel okulda 1,33 milyon öğrenci eğitim görmüştür. 2014 yılında 84.400 öğrenci liseden mezun olmuş, diğer taraftan, 60.500 öğrenci 61 ihtisas lisesinde eğitime başlamıştır.

39 devlet ve 14 özel yüksek eğitim kurumunda 158.200 öğrenci eğitim görmüştür. 2014 yılında bu kurumlara 35.800 öğrenci kabul edilmiş olup bu kurumlardan 32.800 kişi mezun olmuştur. Yerel öğrencilerin yanı sıra ülkede 3.698 yabancı öğrenci eğitim görmektedir.

2014-2015 eğitim öğretim yılında 2.911 öğrenci devlet burslusu olarak yurtdışında eğitim görmüştür.

3.15.4.1. Sayısal Veriler

A. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği Sorumluluğu Altında Faaliyet Gösteren

Resmi Eğitim Kurumları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Türk Öğr.	Azeri Öğr.	Toplam
Bakü Türk İlkokulu	617	-	617
Bakü Türk Ortaokulu	408	3	411
Bakü Türk Anadolu Lisesi	239	231	470
Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim Merkezi (TÖMER)	-	180	180
Toplam	1.264	414	1.678

Kaynak: Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

B. Vakıflara Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Eğitim Kurumları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Türk Öğr.	Azeri Öğr.	Toplam
Türkiye Diyanet V. Bakü Türk Lisesi	-	843	843
Türk Dünyası Araştır. V. Bakü Atatürk Lisesi	16	505	566
Toplam	16	1.393	1.678

Kaynak: Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

C. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Tıp Uz.	Toplam
1842	32	18	5	1.897

Kaynak: Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

Ç. Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

2010	2011	2012	2013
25.562	27.330	28.993	30.664

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın sosyal Koruması Bakanlığı

Azerbaycan Çalışma ve Halkın sosyal Koruması Bakanlığı'na bağlı olan Devlet Meşgullük (İstihdam) Hizmeti tarafından 2014 yılı içinde 3756 kişi kısa süreli meslek edindirme kurslarına alınmıştır.

3.15.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.15.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

A. Çalışma ve oturma izni harçlarında değişiklik

“Devlet Harçları Hakkında” A.C. Kanununda yapılan değişiklik Azerbaycan Cumhurbaşkanınca onaylanarak 26 Mayıs 2014 tarihinde yayınlanmıştır. Önceki uygulama ve kanun değişikliğine göre belirlenen harç miktarları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Önceki harç miktarları AZN		Değişen harç miktarları AZN		
Geçici oturma izni harçları:		Geçici oturma izni harçları:		
			18 yaş +	18 yaş -
3 aya kadar	30	3 aya kadar	30	15
6 aya kadar	60	6 aya kadar	60	30
1 yıla kadar	120	1 yıla kadar	120	60
Öğrencilerin oturma izni harçları:		Öğrencilerin oturma izni harçları:		
1 yıllık	40	1 yıllık		40
		2 yıllık		80
Daimi (5 yıllık) oturma izni harçları:		18 yaş altı daimi oturma izni harçları:		
D. oturma (5 yıl)	300	D. oturma (5 yıl)		150
Çalışma izni ver. ve uzat. harçları:		Çalışma izni ver. ve uzat. harçları:		
	1.000	3 aya kadar		350
		6 aya kadar		600
		1 yıla kadar		1.000

B. Kayıt Altına Alınma İşlemine İlişkin Değişiklik

“Azerbaycan Göç Kanunu” ve “Azerbaycan İkamet Yeri ve Bulunulan Adreste Kayıt Altına Alınma Kanununun Uygulamasına İlişkin Yönetmenlik”te 04.11.2014 tarihinde yapılan değişiklik çerçevesinde, yabancıların ve vatandaşlığı olmayan kişilerin bulunulan adreste kayıt altına alınma süresi 3 günden 10 güne çıkarılmıştır.

10 günden fazla kalmak üzere Azerbaycan’a gelen yabancılar, ülkeye giriş yaptıktan sonraki ilk 10 gün içerisinde (hafta sonları dâhil) Azerbaycan Devlet Göç Hizmetine veya anılan kuruma bağlı bölge idarelerine elektronik posta (qeydiyyat@migration.gov.az) veya şahsen talep edilen belgeleri ibraz etmek suretiyle kayıt altına alınmaktadırlar.

10 günden fazla kalmak üzere Azerbaycan’a gelen yabancıların adreste kayıt altına alınmamları durumunda, Devlet Göç Hizmeti tarafından aşağıda belirtilen cezai yaptırımlar uygulanmaktadır.

- 10 Gün içinde kaydolmayanlar 301 AZN, vize kalış müddetini geçirenler 401 AZN Manat arası para cezası.
- Para cezasını ödemeyenlere ülkeye 5 yıllığına giriş yasağı konulması cezası.

C. Kayıt Altına Alınma İşlemine İlişkin vatandaşlara bilgi verilmesi

22.11.2014 tarihinde yayınlanan kanun değişikliğine göre, Azerbaycan Göç Kanununun 21.1. maddesinin sonuna “(buna ilişkin ülkeye giriş yapan yabancılar ve vatandaşlığı olmayan kişilere devlet sınır giriş noktalarında Azerbaycan dilinde, Rusça ve İngilizce olan gerekli bildirim verilir)” ifadesi ilave edilmiştir.

Ç. Geçici Görevlendirme

Azerbaycan Bakanlar Kurulunun 04 Aralık 2014 tarihli kararıyla, yıl içinde 90 günden çok olmayan süre için Azerbaycan’da çalışma amaçlı geçici görevlendirilen yabancılar için çalışma izni alınmasının talep edilmediği faaliyet alanlarının listesi onaylanmıştır:

1. Maden sanayisi
2. İmalat sanayisi

3. Elektrik enerjisi, gaz, buhar ve kondisyonlaştırılmış hava ile donanım
4. Enformasyon ve iletişim
5. Maliye ve sigorta
6. Eğitim
7. Ulaştırma
8. Su donanımı, kirli sular ve atık arıtma

3.15.5.2. Sayısal Veriler

İkamet ve Çalışma İzinlerine ilişkin Azerbaycan Devlet Göç Hizmeti 2014 Yılı Verileri

	Erkek	Kadın	Toplam
İkamet yeri kaydı yaptırılan	85.349	12.628	97.977
Geçici oturma izni verilen	12.223	2.804	15.027
Daimi (5 yıllık) oturma izni verilen	140	20	160
Geçici oturma izni süresi uzatılan	94	15	109
Çalışma izni verilen	3.939	120	4.059
Çalışma izni süresi uzatılan	1.891	73	1.964

3.15.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

3.15.6.1. İşbirliği Protokolü ve İşbirliği Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında 15 Aralık 1995 tarihinde İşbirliği Protokolü, 5 Mayıs 1997 tarihinde ise Bakanlıklar Arası İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma'nın günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi amacıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması" 13 Kasım 2013 tarihinde Ankara'da imzalanmış ve 11 Haziran 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir (RG 6.8.2014 / 29080). Anılan Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle 5 Mayıs 1997 tarihinde imzalanan Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması yürürlükten kaldırılmıştır.

3.15.6.2. Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve İdari Anlaşma

17 Temmuz 1998 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye-Azerbaycan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 9 Ağustos 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İki ülke arasında mevcut Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’nin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma 6 Mayıs 2004 tarihinde Bakü’de imzalanmıştır.

3.15.6.3. Ek Sözleşme ve Ek İdari Anlaşma

Ülkemiz açısından, 1 Haziran 2000 tarihinde 4447 sayılı Kanunla yürürlüğe konulan işsizlik sigortasının mütekabiliyet esasları çerçevesinde, iki ülke arasında 1998 yılında akdedilmiş Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’ne ve bu Sözleşme’nin uygulanmasına ilişkin İdari Anlaşma’ya dahil edilmesini sağlayan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Temmuz 1998 tarihinde Ankara’da imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’nin Revizyonu ile İlgili Ek Sözleşme” ve Ek İdari Anlaşma 18 Eylül 2006 tarihinde Bakü’de imzalanmıştır. Söz konusu Ek Sözleşme, 14 Aralık 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir (RG - 12.6.2014/29028)

3.15.6.4. İşgücü Anlaşması

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Karşılıklı İstihdamına Dair Anlaşma” 13 Kasım 2013 tarihinde Ankara’da imzalanmış olup, 18 Haziran 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (RG – 17.10.2014 / 29148)

3.15.6.5. Türkiye-Azerbaycan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ortak Daimi Komisyonu

Bakanlığımız ile Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında 5 Mayıs 1997 tarihinde Ankara’da Bakanlıklar arası İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

Azerbaycan heyetinin 2002 yılında ülkemize yaptığı gayri resmi ziyaret sırasında Bakanlıklar arasında mevcut İşbirliği Anlaşması’na işlerlik kazandırılması amacıyla Bakanlığımız ile Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında “Türkiye-Azerbaycan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ortak Daimi Komisyonu” kurulması ve bir an önce faaliyetlerine başlaması

kararlaştırılmış olup 2004 yılından bu yana yapılan Ortak Daimi Komisyon Toplantılarının yedincisi 12 Temmuz 2012 tarihinde Bakü’de gerçekleştirilmiştir.

3.15.6.6. Kamu Personel Yönetimi alanında İşbirliği

Kamu personel yönetiminin geliştirilmesi ve desteklenmesi alanlarında işbirliğinin sağlanması amacıyla 2008 Yılı içerisinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Kamu Personel Yönetiminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Protokol” çerçevesinde, Devlet Personel Başkanlığı koordinasyonunda, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ve Sosyal Güvenlik Kurumu’nun da dâhil olduğu 5 farklı kamu kurumundan yönetici ve uzman düzeyinde toplam 10 personel görüş alışverişinde bulunmak amacıyla 25-29 Ağustos 2014 tarihleri arasında Azerbaycan Cumhurbaşkanlığına bağlı Devlet Kulluğu Meselelerinden Sorumlu Komisyon, Azerbaycan alışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı, Azerbaycan Devlet Sosyal Müdafaa Fonu ve diğer ilgili kurumlarda çalışma ziyaretinde bulunmuşlardır.

3.15.6.7. Avrupa Konseyi üye devletlerinde Sosyal Birlik Stratejisi ve Faaliyet Planının yürütülmesine ilişkin konferans

Azerbaycan alışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı ev sahipliğinde 10-11 Eylül 2014 tarihlerinde Avrupa Konseyi üye devletlerinde Sosyal Birlik Stratejisi ve Faaliyet Planının yürütülmesine ilişkin konferans düzenlenmiş olup, Konferans sırasında ölkemizi çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı temsil etmiştir.

3.16. TÜRKMENİSTAN

3.16.1.DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.16.1.1. Genel ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Türk
Erkek	-	10.818
Kadın	-	2.107
Toplam	6,312 milyon	12.925

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

3.16.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	0 – 15	16 – 25	26 – 65	65 yaş üstü	Toplam
Erkek	721	250	9.832	15	10.818
Kadın	536	113	1.458	-	2.107
Toplam	1.257	363	11.290	15	12.925

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği (Yaklaşık tahminler)

3.16.1.3. Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İdari Yapılanma	Erkek	Kadın	Toplam
Aşkabat	7.270	1.869	9.139
Ahal Vilayeti	518	-	518
Balkan Vilayeti	1.217	23	1.240
Daşoğuz Vilayeti	180	-	180
Lebap Vilayeti	215	-	215
Mari Vilayeti	1.418	215	1.633
Genel Toplam	10.818	2.107	12.925

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

3.16.1.4. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Doğum/Ölüm		Evlenen	
Doğan	Ölen	Türk – Türk	Türk – Yabancı
45	12	1	120

Kaynak: Büyükelçilik konsolosluk şubesi

3.16.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.16.2.1. Gelişmeler

2011-2030 Ulusal Sosyo-Ekonomik Kalkınma Programı çerçevesinde ülkenin yeni “sanayi sonrası” ekonomi stratejisi doğalgaz, petrol ve pamuk ürünlerine olan bağılılığı azaltarak ekonomik çeşitlendirmeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede, vasıflı emek gücünün geliştirilmesinin öneminin altı çizilmiştir.

Bu kapsamda, tüm şehirlerde konut, okul, alış veriş merkezi, hastane, kamu idari binaları, şehir su ve kanalizasyon sisteminin yenilenmesi, şehirlerarası yolların uluslararası standartlarda inşası, otoyol köprülerinin yapımı, havaalanlarının yenilenmesi, turistik tesislerin kurulması, yeni üretim tesislerinin kurulması gibi pek çok yatırım hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Türkmenistan'ın sosyal değişimlere karşı politikası, halka yüksek yaşam standardının sağlanmasıdır. "Devlet halk için vardır" sloganıyla hareket eden ülkede reformlar da bu doğrultuda yapılmaktadır. Hâlihazırda, yüzlerce modern hastane, klinik, yüksekokul kurumu, okul, anaokulu ve spor tesisi son teknoloji ile yapım aşamasındadır. Türkmenistan vatandaşların modern sağlık hizmetlerinden ve eğitimden ücretsiz faydalanmaktadır.

Devlet, halka ücretsiz elektrik, doğal gaz, su ve tuz sunmaktadır. 2008 yılından bu yana Türkmenistan vatandaşları, motorlu taşıtlarının türüne göre sınırlı bedava motor yakıtı kullanmaktadır. Motorlu aracı olan her kişinin aylık 120 litre benzin hakkı vardır. Ekmeğin yanı sıra ülke içerisindeki kara ve hava yoluyla toplu ulaşım da cüzi ücretlerle sunulmaktadır.

Türkmenistan'ın yıllık bütçesinin %70'inden fazlası sosyal ihtiyaçlara ayrılmaktadır. Ülkedeki ücretler, aylıklar, sosyal refah ödemeleri ve öğrenci bursları her yıl %10 oranında artırılmaktadır.

Ülkede yaşayan herkes ücretsiz gaz, su, tuz ve elektrikten faydalanmakta olup, bu yardım 2030 yılına kadar geçerlidir.

1 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe giren "Sosyal Güvenlik Kodu" ile devlet birçok kamu yararına ödeme ve engelli kişilere sosyal yardım sağlamıştır. Maluliyet aylıkları artmıştır. Çocuğun doğumundan 1,5 yaşına kadar ayrıca devlet yardımı mevcuttur. Aile reisinin ölmesi durumunda da ayrıca sosyal güvenlik ödenekleri mevcuttur.

Kişilerin gelir düzeyine bakıldığında Türkmenistan, Merkezi Asya'da en düşük rakamlara sahiptir. 2007 yılında uygulamaya koyulan sosyal refah kodu ile hükümet, aylıkları ve kamu sektöründeki ücretleri gözden geçirmiş ve ortalama kazanca bağlamıştır. Elektrik, su ve tuz ücretsiz olmaya devam ederken, eğitim ve sağlık sektörüne kaynak ayrılması azalmıştır. Resmi çalışma istatistikleri olmamasına rağmen işsizliğin arttığı tahmin edilmektedir. Zira pek çok okul mezunu iş bulamamaktadır, imkânlar sınırlıdır ve bu kişiler gerekli nitelikleri haiz değildir. Eğitim, sağlık hizmeti, enformasyon teknolojileri ve sosyal refah alanındaki reformlar uygulamaya konmuştur.

3.16.2.2. Çalışma

Çalışma konuları, son olarak Temmuz 2009'da gözden geçirilen Türkmenistan Çalışma Kodu, Sosyal Refah Kodu ve Başkanlık kararıyla onaylanmış uygulamalar aracılığıyla yönetilmektedir.

Türkmenistan, 1993 yılında ILO'ya üye olmuştur. İşsizlik ve eksik istihdam, özellikle de genç nüfus ve kırsal toplumdaki temel sorundur. Resmi rakamlar %11 civarında olsa da işsizliğin daha yüksek düzeylerde olduğu tahmin edilmektedir. Çocuk İşçiliği Kanunu (2004), 16 yaşın altındaki çocukların çalıştırılmamasını ve 18 yaşın altındakilerin de tehlikeli ve zararlı işlerde çalıştırılmasının yasal olmadığını ifade etmektedir. Hükümet hâlihazırda ülkedeki en büyük işveren olmaya devam etmektedir, zira %70-80 arasında kamu sektöründe istihdam söz konusudur.

Türkmenistan'da resmi günlük çalışma 8 saat olup, haftada 5 gün ve toplam 40 saattir. Uygulamada devlet ve birçok özel sektör işvereni günlük 10 saat çalışma ya da ek ödeme olmadan 6 gün çalışma talep etmektedir. 2009 yılına ait Çalışma Kodu'nda haftalık 40 saat çalışma yeniden onaylanmış olup, kamu sektöründe kısa süreli sözleşmelerin sınırlandırılmasıyla birlikte iş güvenliği sağlanmıştır, zira bu sözleşmeler geçmişte iş güvenliğinin sağlanması için yan ödemeleri artırmıştır. Ayrıca yıllık izin 24 günden 30 güne çıkarılmıştır. 2009 yılında yeni yürürlüğe giren Çalışma Kodu, tam ve yarı zamanlı çalışanların haklarını genişletmiştir.

3.16.2.3. Sayısal Veriler

A. Çalışan Vatandaşlarımızın Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıllar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Toplam	5.000	6.000	7.000	7.000	8.500	10.770	9.348	10.985

Kaynak: Büyükelçilik, Diğer Müşavirlikler, DEİK ve firmaların yaklaşık ve tahmini değerleridir.

B. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15 – 24	198	65	263
25 – 55	9.947	695	10.642
56 – 65	75	-	75
65 Yaş Üzeri	5	-	5
Toplam	10.225	760	10.985

C. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	9.380
Tarım, Orman, Balıkçılık	23
Maden	15
İmalat Sanayi	36
Enerji, Su	945
Ticaret, Oto Tamirciliği	100
Ulaştırma ve İletişim	58
Eğitim, Öğretim	110
Diğer	318
Toplam	10.985

Ç. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Türkmenistan'da gerçekleştirilen Türk sermayeli yatırımların tutarı 1 milyar doların üzerindedir. Türk firmaları özellikle inşaat ve tekstil alanında büyük projelere imza atmışlar, kurdukları modern tekstil tesisleri ile tekstil sanayinin temelini oluşturmuşlardır. Son dönemde Türkmenistan'da Türk firmaları tarafından enerji, inşaat malzemeleri imalatı, tarım teknolojileri, bankacılık, sağlık sektörü, kâğıt sanayisi ve gıda sektöründe de yatırımlar gerçekleştirilmektedir.

Türkmen resmi rakamlarınca, Türkmenistan'da kayıtlı 600'ün üzerinde Türk sermayeli firma olmasına rağmen, tam anlamıyla faal olan firmaların sayısının 150 civarında olduğu ifade edilmektedir. Ülkemizin makine ve teçhizat, inşaat malzemeleri, gıda maddeleri, motorlu taşıtlar, tarım ve tohumculuk, kimyasal ürünler, bilişim ve telekomünikasyon alanlarında Türkmenistan için önemli bir tedarikçi konumunda olduğu görülmektedir. Türkmenistan'a yapılan ihracattaki artış ve Türkmenistan ile kültürel ve siyasi ilişkilerin yoğunluğu dikkate alındığında, ihracatçılarımız pazara giriş imkânları bakımından diğer ülkelere nazaran avantajlı bir konumdadır.

D. Türkmenistan'da Türk Müteahhitlik Hizmetleri

1972-2014 yılları arasında Türk müteahhitleri 104 ülkede 7684 proje üstlenmiş, bu projelerin toplam tutarı yaklaşık 300 milyar Dolara ulaşmıştır.

Bu dönemde Türk müteahhitlik firmalarınca Türkmenistan'da 44,7 milyar Dolar değerinde 902 proje üstlenilmiştir (Türkmen rakamlarıyla 53 milyar Dolar).

2014 yılında Türkmenistan'da müteahhitlik firmalarımızca üstlenilen projelerin toplam değeri 6 milyar Dolar'dır. Ülkedeki Olimpiyat Köyü, Aşkabat Uluslararası Havalimanı, Türkmenbaşı Limanı gibi en prestijli projeler Türk firmalarınca inşa edilmektedir.

E. Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ortalama aylık maaşlar (Manat)	507,1	604,4	677,6	742,8	848,4	943,4	10.47	1.151,7

F. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2014 yılı sonu itibarıyla işsizlik oranı %11 olarak gerçekleşmiştir.

Çeşitli nedenlerle işsiz kalan vatandaşlarımız, kısa süre içerisinde yurda dönüş yapmayı tercih etmekte olup, vatandaşlarımız arasında işsizlik çok düşük düzeyde seyretmektedir.

3.16.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

3.16.3.1. Türkmenistan Sosyal Güvenlik Bilgileri

Türkmenistan Emeklilik Kanunu, vatandaşların emeklilik şartlarını, hesaplanma ve ödeme şeklini belirler.

Söz konusu Kanun'un 1 inci maddesi, "Türkmenistan vatandaşlarının emeklilik teminatı, gönüllü emeklilik sigortasına istinaden gerçekleştirilmektedir." şeklinde ifade edilmiştir.

Emeklilik Fonu finansman kaynakları, söz konusu Kanunun 6 ncı maddesinde "Emekliliğin finansman kaynakları, vatandaşların emeklilik hesabında bulunan emeklilik sigorta ödemeleri ve onun yatırım geliri, devlet sosyal sigorta ödemeleri ile mevzuat gereğince yasaklanmayan diğer kaynaklardan oluşmaktadır." şeklinde yer almıştır.

Emeklilik yaşını belirleyen Kanunun 9 uncu maddesi "62 yaşına gelen erkekler, buna dahil olarak, 58 yaşına gelen ordu mensupları, içişleri makamlarının yöneticileri ve alt bireyleri, 57 yaşına gelen kadınlar, buna dahil olarak, 55 yaşına gelen ordu mensupları, içişleri makamlarının yöneticileri ve alt bireyleri emeklilik hakkına sahiptir." şeklinde düzenlenmiştir.

Aşağıdaki kişilerin yaşlılık aylığı alma hakları bulunmaktadır:

- 1) Zorunlu emekli sigortasına olan katkısı beş seneden az olmamak üzere 62 yaşını dolduran erkekler ve 57 yaşını dolduran kadınlar,
- 2) Üç çocuğu olan ve onlara 8 yaşına kadar bakan, zorunlu emeklilik katkısı en az 20 yıl olan ve 56 yaşını dolduran kadınlar,
- 3) 4 çocuğu olan ve onları 8 yaşına kadar bakan, zorunlu emeklilik katkısı en az 18 yıl olan ve 55 yaşını dolduran kadınlar,
- 4) 5 ve daha fazla çocuğu olan veya engelli çocuğu olan ve onları 8 yaşına kadar bakan. Zorunlu emeklilik katkısı en az 15 yıl olan ve 54 yaşını dolduran kadınlar,
- 5) Gipotzar ve cücelik hastalığı olan, zorunlu emeklilik katkısı en az 5 yıl olan 45 yaşını dolduran erkekler ve 40 yaşını dolduran bayanlar.

3.16.3.2. Sosyal Güvenlik Sisteminin Sağladığı Yardım Türleri ve Miktarları

17 Temmuz 1998 tarihinde onaylanan, Türkmenistan'ın Devlet Yardım Parası Hakkındaki Kanunu, Yardım Paralarının Türü başlıklı birinci maddesi uyarınca aşağıda belirtilen yardım paraları ödenmektedir:

- a. Hamilelik ve doğum,
- b. Çocuk bakımı,
- c. Geçici iş kaybı,
- d. Sakatlık (kısmen veya tamamen çalışma kabiliyetinin yitirilmesi),
- e. Ailenin bakımında sorumlu olan kişinin vefat etmesi,
- f. Sosyal yardım parası.

Türkmenistan Bakanlar Kurulu, yukarıda gösterilen yardım para türlerini değiştirme yetkisine sahiptir. Yardım parası vergilendirmeye tabii tutulmamaktadır. Bu yardımların minimum miktarları her yıl yeniden belirlenmektedir.

Kanun, yardımların finansman kaynaklarını şu şekilde sıralamıştır: Devlet sosyal sigorta paraları, şirket, kurum ve müesseselerin ödemeleri ile Türkmenistan devlet bütçesi.

3.16.3.3. Sayısal Veriler

A. Zorunlu emekli sigortası katkıları ve ödeme süresi

Ödeyen kişiler	Katkıya esas teşkil eden miktar	Katkının miktarı	Katkının ödeneceği tarih
İşverenler	Aylık ücret	20%	Her ay
Esnaflar kendileri için	Ortalama ücret	20%	Her ay
Esnaflarda çalışan personel için	Aylık ücret	20%	Her ay
Çiftçiler	En az aylık ücret	15%	6 ayda bir defa
Asker, annelik izni	En az aylık ücret	10%	Yılda bir defa
Ev hanımları	En az aylık ücret	15%	Her ay

B. Aile Yardımları ile Sübvansiyonlar

Ülkede çocuk yardım parası 75-95 Manat olarak belirlenmiş olup 3 yaşa kadar devam etmektedir. Kadınlar günü münasebetiyle ülkede kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan kadınlara yıllık bir defaya mahsus olmak üzere 40 manat ilave ücret verilmektedir. Hamile ve doğum yapan kadınların 112 gün ücretli, 3 yıl ise ücretsiz izin hakları bulunmaktadır. Hamile veya çocuklu kadınlar işten çıkarılamamaktadır. Doğumdan sonra her gün toplam 3 saat olmak üzere yarımşar saat izin hakkı verilmektedir. Kadınlar 62 yaşını doldurduklarında yıllık izinlerine 3 gün daha eklenmektedir ve bir maaş ikramiye hakları bulunmaktadır.

3.16.4. GENEL EĞİTİM

Aşkabat Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği bünyesindeki İlkokul, Ortaokul ve Anadolu Lisesi'nde eğitim görmekte olan Türk öğrencilerin sayısı 984'dür.

Aşkabat Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği bünyesindeki okullarda 9'u idareci olmak üzere Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kararıyla atanmış toplam 71 öğretmen görev yapmaktadır.

3.16.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Bakanlığımız ile Türkmenistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında bir işbirliği anlaşması yapılması amacıyla başlatılan çalışmalar sonucunda “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması” imzaya hazır hale getirilmiştir.

3.17. KAZAKİSTAN

3.17.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.17.1.1. Genel ve Türk Nüfus

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Genel	Türk
17.630.719	14.621

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu, Astana Büyükelçiliği ve Almatı Başkonsolosluğu

3.17.1.2. Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2014 yılı itibarıyla

İdari Yapılanma	Sayı
Astana Büyükelçiliği Görev Bölgesi	6.159
Almatı Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	8.251
Aktau	211
Genel Toplam	14.621

Büyükelçilik ve Konsolosluk Kayıtlarında bulunan vatandaş sayısıdır.

Kazakistan'daki vatandaşlarımızın % 55'den fazlası Almatı Başkonsolosluğumuz görev bölgesinde, % 40'dan fazlası Astana Büyükelçiliğimiz görev bölgesinde yaşamaktadır. Diğer bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın sayısı çok azdır.

3.17.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

Kazakistan'da yabancı işgücü istihdamında kota uygulaması bulunmaktadır. Kotalar devlet tarafından her yıl yenilenmektedir. Astana İstihdam ve Sosyal Programlar Ofisi'nce 2014 yılı için kota oranının Kazakistan'ın çalışabilir faal nüfusunun binde 1,2 olarak belirlendiği açıklanmıştır. Yetkililer yabancılar yatırımcıları yerli işçilerin eğitilmesi ve istihdam edilmesi hususunda yönlendirmeye çalışmaktadır.

Yabancı işçi çalıştırılmasına ilişkin mevzuatta yapılan düzenlemeye göre daha önce 1/7 olan kota oranı 01 Ekim 2012 tarihinden itibaren 1/10 olarak uygulanmaya başlanmıştır. Yani her 1 yabancı işçi için 10 yerel işçi çalıştırma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu durum kalifiye eleman gerektiren işlerde yatırımcı ve müteahhitlik firmalarını zor durumda bırakmaktadır.

İşçi kotasının düşüklüğünün yanı sıra, Kazakistan'ın yabancılara uyguladığı "çalışma lisansı" alma şartları ve süreci hem işverenimiz hem de işçilerimiz için zaman ve maliyet açısından sıkıntı yaratmaktadır.

Diğer yandan, yerel işçi çalıştırma zorunluluğu işverenlerimiz için ek külfetler yaratmaktadır. Hâlihazırda her bir istihdam edilecek yabancı personele karşılık 10 Kazak vatandaş istihdam etme zorunluluğu bulunmaktadır.

3.17.2.1. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

12 Haziran 2013 tarihli Meclis Genel Kurulunda Emeklilik Yasası görüşülmüş olup, kadınların emeklilik yaşının 1 Ocak 2014 yerine 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren aşamalı olarak yükseltilmesi önerisi kabul edilmiştir.

Daha önce Cumhurbaşkanının onayına sunulan yasa tasarısı "Emeklilik sisteminin tüm yönleriyle incelenmeden, sosyal önemi ve zarureti ile ilgili bilgilendirme gereği gibi yapılmadan, özellikle kadınların emeklilik yaşının aşamalı olarak yükseltilmesine ilişkin normların iyice düşünülmeden hazırlandığı" gerekçesiyle iade edilmişti.

3.17.2.2. Sayısal Veriler

A. İşgücü Sayıları

Kazakistan'daki yabancı iş gücünün önemli bir kısmını Türk işgücü oluşturmaktadır. Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın verilerine göre 2014 yılında Kazakistan'da 63.000 yabancı istihdam edilmiştir. Türk işçilerinin yabancı işgücü içindeki oranı yaklaşık % 7 civarındadır.

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Çalışan Sayısı
Ülke Geneli	9.023.849
Yabancı	63.000
Türk	4.305

Kaynak: Kazakistan Çalışma Bakanlığı

B. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Kazakistan'da yaklaşık 2.000 vatandaşımız bağımsız olarak çalışmaktadır. Kazakistan'da bağımsız çalışan vatandaşlarımız ağırlıklı olarak, inşaat işleri, yapı malzemeleri imalat ve ticareti, küçük ve büyük işletmeler, perakende, ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet yürütmektedir.

C. Kazakistan'daki Türk Yatırımları

Kazakistan'da; ayakkabı, deri, tekstil ve konfeksiyon, tarım, sağlık, inşaat, petrol ve kimya ile hizmetler (sağlık, otel ve lokanta işletmeciliği) sektöründe 2.000 civarında Türk firması kurulmuş olup, bunların yaklaşık 700'ü faaldir.

Ülkedeki Türk şirketlerinin faaliyetleri ticaret, telekomünikasyon, otel ve süpermarket işletmeciliği ile petrol ürünleri ve gıda imalatında yoğunlaşmıştır. Türkiye, Kazakistan'ın maden çıkarma sektöründe faaliyet gösteren 10 büyük yatırımcı ülkeden biridir

Ç. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Asgari aylık ücret (Tenge)	20.782
Ortalama aylık ücret (Tenge)	124.656

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

D. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2014 tarihi itibarıyla

	Toplam	
Ülke Geneli (Yabancılar hariç)	443.829	% 4.9

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

Çok az olmakla beraber, çeşitli nedenlerle işsiz kalan vatandaşlarımız kısa süre içerisinde yurda dönüş yapmayı tercih etmektedir.

3.17.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

Bağımsızlıktan sonra Kazakistan'da sosyal güvenlik sisteminin yeniden yapılandırma çalışmaları kapsamında, eski dönemde sosyalist politikalara göre şekillenmiş olan sosyal güvenlik sisteminin daha çağdaş bir yapıya kavuşturulması için çeşitli reformlar gerçekleştirilmiştir.

Sosyal kalkınmaya odaklanılan 2030 Ulusal Kalkınma Programında, Kazakistan'ın sosyal güvenlik sorunlarını çözmek amacıyla acilen yeni sosyal güvenlik politikalarının uygulamaya geçirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Kazakistan Sosyal Güvenlik Kanununa göre birey; toplum ve devletin ortak sorumluluğu altındadır. Yapılan reformlar çerçevesinde vergiler düşürülerek net ücret düzeylerinin artırılması hedeflenmiştir. Geliri asgari ücretin altında olan aileler için yoksulluk sigortası uygulaması getirilmiştir.

Geniş halk kitlelerinin yaşam standardı yükseltilmeye çalışılmış ve sosyal yardımlar, işsizlik tazminatı, emeklilik sistemi, sağlık ve eğitim sistemi yeniden düzenlenmiştir. Bu bağlamda öncelikli olarak ekonomi güçlendirilmeye çalışılmıştır.

2004 yılında Kazakistan Devlet Sosyal Sigorta Fonu'nun kurulmasıyla sosyal güvenlik primleri bu fonda toplanarak hak sahiplerinin yaşlılık, maluliyet, iş kazası, analık sigorta kolları kapsamına dâhil edilmeleri sağlanmıştır.

Sosyal güvenlik sisteminin yeniden yapılandırmasında tamamlayıcı emeklilik sistemlerine de yer verilmiş olup, sistem üç aşamalı hale dönüştürülmüştür. Birinci aşamada; tüm vatandaşlara eşit olarak sağlanan haklar ile doğum, sakatlık vb. yardımlar söz konusudur. İkinci aşamada; birikimli emeklilik sistemine geçiş ile sağlanan haklar oluşturulmuştur. Üçüncü aşama sosyal güvenlik hizmetlerinde, vatandaşların isteğine bağlı olarak sigorta prim kesintilerinin artırılarak, gönüllü

tasarruflarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Böylece, Kazakistan vatandaşlarının sosyal güvenlik kurumlardan aldıkları gelirlerin gelişmiş ülkelerdekilerin gelirlerinin seviyesine çıkarılması amaçlanmıştır.

3.17.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin 31 Temmuz 2013 tarih ve 747 sayılı Kararı ile Kazakistan'da Ortak Emeklilik Birikim Fonu kurulmuştur.

Karar gereği Devlet Emeklilik Birikim Fonu'nun adı Ortak Emeklilik Birikim Fonu olarak değiştirilmiş, Kazakistan Halk Bankası Emeklilik Fonu, Garantum Emeklilik Birikim Fonu ve Olar Umit Emeklilik Birikim Fonu kamulaştırılarak Ortak Emeklilik Birikim Fonu'nun bünyesine alınmıştır. Sözü edilen Emeklilik Fonları, Ortak Emeklilik Birikim Fonu'nun havuzunda toplanmıştır.

1 Ocak 2013 tarihini itibarıyla yürürlüğe giren Karar uyarınca, çalışma gücünü kaybeden veya ailenin geçimini sağlayan kişiyi kaybeden şahısların aldıkları sosyal yardım miktarının % 16 oranında arttırılmasını kararlaştırılmıştır.

Kazakistan Çalışma Bakanlığınca, 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla emeklilerin maaşının % 9 oranında arttırılması kararlaştırılmıştır.

A. Sosyal Güvenlik Ödemeleri ve Prim Oranları

1. Yaşlılık Aylığı

Kazakistan'da emeklilik yaşı erkeklerde 63, kadınlarda 58 yaşdır. Prim gün sayısı ise her ikisi için de 12.600 gündür.

Kazakistan'da tek bir Sosyal Güvenlik Prim oranı uygulanmaktadır. Brüt ücretin %10'u oranında prim kesilmektedir.

2. Aile Yardımları

İhtiyaç testi ve gelir testini yerine getiren Kazakistan'da ikamet eden vatandaşlar, mülteciler, vatandaş olmayanlar ve vatansızlardan; engelli kişiler, tam zamanlı öğrenciler ve stajyerler, 80 yaş ve üstü kişiler, 7 yaşından küçük çocuklar aile yardımlarına hak kazanırlar.

3. Çocuk Parası Miktarları

Çocuk paraları sadece ülkede ikamet edenlere ödenmektedir.

2014 yılı itibarıyla

	Çocuk yardımı (Tenge)	Çocuk Bakım Ücreti (Tenge)
1. Çocuk için	51.930	9.521
2. Çocuk için	51.930	11.252
3. Çocuk için	51.930	12.983
4. ve sonraki her çocuk için	86.550	14.714

1 TL = 70,4442 KZT

Kaynak: Kazakistan Çalışma Bakanlığı

3.17.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.17.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Kazakistan'da mesleki eğitim veren orta öğretim kurumları bulunmaktadır. Bu kurumlar 7. sınıf sonrası 4 yıl süreli eğitim vermektedirler. Meslek Yüksek Okulları ise 2 yıl süreli eğitim vermektedir. Kazakistan'da mesleki eğitim veren okullara yönelik rağbet son derece düşüktür. Bunlardan başka 8.sınıftan sonra 3 yıl olarak özel ve devlet kolejleri mevcuttur. Bunun yanında üstün zekâlı çocuklar için 7. sınıftan sonra özel ve devlet okulları vardır.

3.17.4.2. Sayısal Veriler

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Eğitim Düzeyi	Kız	Erkek	Toplam
Lisans Öğrencisi	48	138	186
Yüksek Lisans Öğrencisi	3	17	20
Doktora Öğrencisi	1	11	12
Toplam	52	166	218

Kaynak: Astana Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

3.17.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

3.17.5.1. Türk Müteahhitlik Hizmetleri ve Yatırımlar

Şirketlerin İş Hacmi

Türk müteahhitlik firmaları Kazakistan'da 2014 yılı sonu itibarıyla, yaklaşık 20,7 milyar dolar tutarında 463 proje üstlenmişlerdir. Başkent olduktan sonra yoğun inşaat faaliyetleri yürütülen Astana kentindeki projelerin yaklaşık % 75'i Türk müteahhitlik firmalarınca gerçekleştirilmiştir. Türk firmalarının tamamlamış oldukları bazı önemli projeler şunlardır: Astana Uluslararası Havaalanı, Parlamento Binası, Cumhurbaşkanlığı Konutu, Regent Ankara Oteli, Okan Intercontinental Astana, Çocuk Rehabilitasyon Merkezi, Ulusal Müze, Devlet Konukevi, Ahmet Yesevi Üniversitesi, Astana İkiz Kuleler, GSM Telekomünikasyon Altyapısı, Tengiz-Novorossisk Boru Hattının Kazakistan kısmı ve alışveriş merkezleri. Kazakistan'daki Türk firmaları 4.300 civarında Türk işçi istihdam etmektedir. Buna ek olarak Türk Firmalarında en az 15.000 Kazak işçi çalışmaktadır.

3.17.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

3.17.6.1. Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması

Bakanlığımız ile Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında Ortak İşbirliği Anlaşması 19 Ekim 2000 tarihinde Astana'da imzalanmıştır. Anılan Anlaşmanın ilgili maddesi hükmü çerçevesinde oluşturulan Ortak Çalışma Grubu I. Toplantısı 4-5 Mart 2005 tarihlerinde Astana'da gerçekleştirilmiştir.

3.17.6.2. Kazakistan'da inaat i ileri i in Egitim Tesisi Kurubnas1

Tiirkiye Cumhuriyeti Hiikiimeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hiikiimeti arasmda "Kazakistan'da Kazak inşaat iş9ileri i9in Egitim Merkezi Kurulmasma ilişkin işbirligi Anlaşmas1" 24 Arahk 2010 tarihinde Ankara'da imzalanmlş olup, siiz konusu Anlaşma 13 Agustos 2011 tarihi itibanyla yiiriirliktedir.

IV. BÖLÜM

ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER VE ULUSLARARASI YARGI KARARLARI

---

4. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER VE ULUSLARARASI YARGI KARARLARI

4.1. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

4.1.1. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

4.1.1.1. ILO'nun Kuruluşu ve Amacı

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sosyal adaletin sağlanması yoluyla dünyada kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi amacıyla 1919 yılında Versailles Barış Antlaşması ile kurulmuştur. Kuruluşundan itibaren Milletler Cemiyeti bünyesinde faaliyette bulunan ILO, 1946 yılından itibaren Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın ilk uzmanlık kuruluşu olarak hizmet vermeye devam etmiştir.

ILO faaliyetleri son yıllarda dört stratejik hedefe yönelmiştir:

- Çalışmaya ilişkin temel ilke ve standartların teşviki ve uygulanması
- Kadın ve erkeklere saygın istihdam ve gelir elde etmede daha büyük fırsatlar yaratılması
- Herkese yönelik sosyal korumanın kapsam ve etkinliğinin geliştirilmesi
- Üçlü yapı ve sosyal diyalogun güçlendirilmesi

ILO'ya halen 185 ülke üyedir. Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatına üye olan ülkeler ILO Anasözleşmesinden doğan yükümlülükleri kabul ettiklerini bildirmeleri halinde ILO'ya üye olabilmektedir. BM'e üye olmayan bir ülke ise ancak ILO Genel Konferansı kararıyla üyeliğe alınmaktadır. Üyelikten çekilme ise ILO Genel Müdürü'ne yapılacak bir bildirimle mümkün olabilmektedir.

4.1.1.2. ILO'nun Yapısı ve Organları

Merkezi Cenevre'de bulunan ILO, her yıl Haziran ayında yapılan ve karar organı niteliği taşıyan Uluslararası Çalışma Konferansı, yürütme organı niteliğindeki Yönetim Kurulu ve Teşkilatın sekretarya hizmetlerini yürüten Uluslararası Çalışma Bürosu'ndan oluşmaktadır. Uluslararası Çalışma Bürosu'nun başında bir Genel Müdür bulunmaktadır. Bu göreve 2012 yılında Guy RYDER beş yıl süreliğine (İngiltere) seçilmiştir. (2012-2017)

Uluslararası Çalışma Konferansı, her bir üye ülkenin 2 hükümet, 1 işçi ve 1 işveren temsilcisinden oluşmaktadır. Bu temsilcilere Konferans gündemindeki konulara göre teknik danışmanlar da refakat etmektedir.

Uluslararası Çalışma Konferansı, çalışma yaşamıyla ilgili güncel sorunları tartışmakta, Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından oluşan uluslararası çalışma standartlarını tespit etmekte, bu standartların üye ülkelerde uygulanmasını denetlemekte, üye ülkelerin katkılarıyla finanse edilen iki yıllık ILO Bütçesini kabul etmekte, iki yıllık ILO faaliyet programını belirlemekte ve her üç yılda bir Yönetim Kurulu üyelerini seçmektedir. Konferans çalışmaları, oluşturulan Komiteler eliyle yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu, ILO'nun yürütme organı olup, Konferans gibi üçlü yapıya sahiptir. Yönetim Kurulu, yılda üç kez toplanmakta ve 28 Hükümet, 14 işçi ve 14 işveren olmak üzere toplam 56 üyeden oluşmaktadır.

ILO bünyesinde ayrıca, bir İdare Mahkemesi, Araştırma Merkezi ve İtalya'nın Torino şehrinde faaliyet gösteren Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

4.1.1.3. Sözleşme Raporları

Ülkemizin onaylamış olduğu Uluslararası Çalışma Sözleşmelerinin ülkemizde uygulanmasına ilişkin ulusal raporlar, Uzmanlar Komitesi'nin gözlem ve doğrudan taleplerinin tercümelerinin yapılmasını takiben Bakanlık birimleri, Bakanlık dışı ilgili kurum ve kuruluşlar ile işçi, işveren ve meslek örgütlerine gönderildikten sonra derlenen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde hazırlanarak ILO'ya gönderilmektedir.

Ayrıca, bu raporların birer örnekleri de ILO Anasözleşmesi uyarınca işçi ve işveren kuruluşlarına gönderilmektedir.

2014 Yılında Uygulama Raporları Hazırlanan Sözleşmeler:

- 45 sayılı Her Nevi Maden Ocaklarında Yeraltı İşlerinde Kadınların Çalıştırılmaması Sözleşmesi,
- 88 sayılı İş ve İşçi Bulma Servisi Kurulması Sözleşmesi
- 96 sayılı Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi,
- 100 sayılı Eşit Değerde İş İçin Erkek ve Kadın İşçiler Arasında Ücret Eşitliği Sözleşmesi,

- 111 sayılı Ayrımcılığa (İş ve Meslek) İlişkin Sözleşme,
- 115 sayılı İşçilerin İyonizan Radyasyonlara Karşı Korunması Sözleşmesi,
- 119 sayılı Makinaların Gerekli Korunma Tertibatı ile Teçhizine Dair Sözleşme,
- 127 sayılı Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün Azami Ağırlığı Sözleşmesi,
- 144 sayılı Uluslararası Çalışma Normları Uygulamasının Geliştirilmesinde Üçlü Danışma Sözleşmesi,
- 151 sayılı Çalışma İlişkileri (Kamu Hizmeti) Sözleşmesi,
- 155 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamı Sözleşmesi,
- 158 sayılı Hizmet İlişkisine İşveren Tarafından Son Verilmesi Sözleşmesi,
- 159 sayılı Sakatların Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdamı Sözleşmesi ve
- 161 sayılı İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi.

4.1.1.4. ILO'nun Standart Tesisi ve Denetim İşlevleri

ILO'nun temel amacı, asgari ve evrensel uluslararası standartları belirlemek suretiyle üye ülkelerdeki çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesidir. Bu standartlar uluslararası çalışma sözleşmeleri ve tavsiye kararları ile belirlenmektedir. ILO'nun 2013 yılına kadar toplamda 396 hukuki belgesi olmak üzere; 189 Sözleşme, 202 Tavsiye Kararı ve 5 Protokolü bulunmaktadır. 2014 yılında zorla çalıştırmaya ilişkin yeni bir protokol ve tavsiye kararı oluşturulmuş; böylece toplam hukuki belge sayısı 398'e, protokol sayısı 6'ya, tavsiye kararının sayısı ise 203'e yükselmiştir.

Üye ülkelerin onaylamış oldukları Sözleşmeleri ne ölçüde uyguladıklarını izlemek üzere kapsamlı ve etkin bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Raporlara ve şikâyetlere dayanan iki tür denetim usulü bulunmaktadır.

Üye ülkelerin onayladıkları sözleşmelerle ilgili olarak ulusal mevzuat ve uygulamaları hakkında belirli aralıklarla ILO'ya gönderdikleri raporlara dayanan denetim sistemine göre, bu raporlar öncelikle Uzmanlar Komitesi tarafından incelenmekte ve tespit edilen aykırılıklar bir rapor halinde Konferansa sunulmaktadır. Konferansta oluşturulan Aplikasyon Komitesi ise bu raporda yer alan ülkelerden bir kısmını Komitede sözlü savunma yapmaya davet etmektedir.

Ülkeler ayrıca, ILO tarafından zaman zaman henüz onaylamadıkları sözleşmelerle ilgili olarak da mevcut ulusal mevzuat ve uygulamaya ilişkin rapor vermeye davet edilmektedir.

Başvuru ve şikâyet hakkına dayanan denetim usulüne göre, şikâyet konusu, ilgili olduğu Sözleşmeye göre ya Sendikal Özgürlükler Komitesi'nde incelenmekte ya da Yönetim Kurulu'nda oluşturulan üçlü yapıda özel bir komitede ele alınmaktadır. Bu şikâyetler neticesinde, Yönetim Kurulu ilgili ülkeye Doğrudan Temas Misyonu gönderilmesine veya Soruşturma Komisyonu kurulmasına karar verebilmektedir.

4.1.1.5. Ülkemiz ile ILO İlişkileri

Türkiye'nin ILO ile ilişkileri 1927 yılına kadar dayanmaktadır. Ülkemiz, o yıllarda, Milletler Cemiyeti'nin üyesi olmadığı için ILO çalışmalarına gözlemci statüsüyle katılmış, 1932 yılında Milletler Cemiyeti'ne üye olduğunda ILO'nun da üyeliğini kazanmıştır.

Ülkemizin ILO Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmesi

Ülkemiz, ILO Yönetim Kurulu'nda 1948-51, 1954-57 ve 1996-99 dönemlerinde "Asil Üye", 1975-78, 1987-90 ve 2002-05 dönemlerinde ise "Yardımcı Üye" sıfatıyla yer almış ve kurul çalışmalarına katılmıştır. Ülkemiz bu yıl 2014-2017 dönemi için asil üye olarak ILO Yönetim Kurulu'na yeniden seçilmiştir.

ILO'nun her üç yıllık dönemler için yapılan Yönetim Kurulu Üyeliği seçimleri bu yıl 2014-2017 dönemi için 2 Haziran Pazartesi günü yapılmıştır. Afrika, Amerika, Asya ve Pasifik ile Avrupa bölgelerinden oluşan dört coğrafi bölgeye ait seçimler sonucu 18 Asil, 28 Yardımcı Üye olmak üzere toplam 46 üye ülke, ILO Yönetim Kurulu'na seçilmiştir.

Ülkemiz mensup olduğu Avrupa Grubu bünyesinden seçime katılmış ve 242 oy alarak Asil Üye olarak seçilmiştir. Böylelikle, seçilen 46 ülkeden 242 oy ile en yüksek oyu alan üç ülkeden biri Türkiye olmuştur (Türkiye, İspanya, Burkina Faso).

Türkiye, aralarında temel çalışma haklarına ilişkin sekiz sözleşmenin de bulunduğu uluslararası çalışma sözleşmelerinden 56'sını onaylayarak ulusal mevzuatına katmıştır. Bu sözleşmelerden 52'si yürürlüktedir.¹⁰

---

¹⁰2015 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin onayladığı sözleşme sayısı 59 olmuştur. Bu sözleşmelerden 53'ü yürürlükte olup, 4 sözleşme feshedilmiştir. 2 sözleşme ise (167 ve 176 sayılı sözleşmeler) 23.03.2016 tarihinde yürürlüğe girecektir.

187 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi'nin ülkemiz tarafından onaylandığına ilişkin tescil işlemleri ILO tarafından 16.01.2014 tarihinde kaydedilmiş olup, ülkemiz bakımından 16.01.2015 tarihinde yürürlüğe girecektir.

167 sayılı İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 6571 sayılı Kanun 29 Kasım 2014 tarihli ve 29190 sayılı Resmi Gazete'de; 176 sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 6580 sayılı Kanun ise 12 Aralık 2014 tarihli ve 29203 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, onaylanma süreci devam etmektedir.¹¹

Bununla birlikte, 2006 tarihli Denizde Çalışma Sözleşmesinin (MLC 2006) Ülkemiz tarafından onaylanmasına ilişkin prosedür de 2014 yılında başlatılmış olup, 1/914 Esas Numarası ile TBMM Genel Kurulu gündemindedir.

Onayladığımız her sözleşmeye ilişkin olarak ILO'ya düzenli aralıklarla ulusal uygulama raporları gönderilmektedir. Bu sözleşmelerden herhangi biriyle ilgili olarak ülkemizin Aplikasyon (Uygulama) Komitesi'ne alınması olasılığı göz önünde bulundurularak konferans öncesinde de hazırlık yapılmaktadır. Ülkemiz aleyhine ILO'ya yapılan şikâyetlere ilişkin hükümet görüşümüz de Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanmaktadır.

103. Uluslararası Çalışma Konferansı

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) her yıl hükümet, işçi ve işveren temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen konferanslarının 103.'sü 28 Mayıs-12 Haziran 2014 tarihleri arasında Cenevre'de yapılmıştır.

Ülkemiz, Konferansa Bakan Yardımcımız Sayın Halil ETYEMEZ'in başkanlığında hükümet, işçi ve işveren kesimi temsilcilerinden oluşan bir heyetle katılmıştır.

---

¹¹“167 sayılı ILO Sözleşmesi Bakanlar Kurulunca 05.01.2015 tarihinde onaylanmıştır (Bakanlar Kurulu Karar Sayısı 2015/7164. Resmi Gazetede Yayınlandığı Tarih 06.02.2015).

176 sayılı ILO Sözleşmesi Bakanlar Kurulunca 19.01.2015 tarihinde onaylanmıştır (Bakanlar Kurulu Karar Sayısı 2015/7213. Resmi Gazetede Yayınlandığı Tarih 09.02.2015).

Her iki Sözleşmenin onay belgeleri ILO tarafından 23.03.2015 tarihinde tescil edilmiştir. 23.03.2016 tarihinde yürürlüğe gireceklerdir.”

Konferans Hükümet, İşçi ve İşveren temsilcilerinin 27 Mayıs 2014 tarihinde yaptıkları hazırlık toplantısını müteakiben 28 Mayıs 2014 tarihinde Birleşmiş Milletler Binası Genel Kurul salonunda toplanarak resmen açılmış ve Konferans Başkan ve Başkan Yardımcılarının seçimi yapılmış ve Konferans'ta ele alınacak teknik konuları görüşecek olan Komiteler oluşturulmuştur.

Konferans aşağıdaki gündemle toplanmıştır:

- ILO Yönetim Kurulu Başkanı'nın ve Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'nün Raporları
- Bütçe Komitesi,
- Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının Uygulanması (Aplikasyon) Komitesi,
- Zorla Çalıştırmanın Sona Erdirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Güçlendirilmesi Komitesi,
- Kayıtdışı Ekonomiden Kayıtlı Ekonomiye Geçiş Komitesi ve
- İstihdamın Stratejik Hedefi Üzerine Tekrarlanan Görüşmeye İlişkin Komite.

Genel Kurul çalışmaları kapsamında Uluslararası Çalışma Bürosu'nun Genel Müdürü ise güncel sosyal politika alanında "ILO Gündemi Olarak: Adil Göç" başlıklı bir rapor sunmuştur.

103'üncü Uluslararası Çalışma Konferansı'nın II. Gündem Maddesi olarak belirlenen ve hükümet temsilcilerinden oluşan Bütçe Komitesi'nde özetle, ILO'nun 2014-2015 yıllarına ait olan 801.260.000 ABD Doları (761.197.00 İsviçre Frankı) tutarındaki bütçesinde ülkelerin kendi paylarına düşen miktarların ödenmesine ait durum açıklanmış olup, 2014 yılına ait paylarını ödeyen ülkeler arasında ülkemiz de yer almıştır. Türkiye 2014 yılı için 5.058,154 İsviçre Frankı ödemiştir. Ülkemizin 2015 yılında ödeyeceği miktar ise 5.055,121 İsviçre Frankı'dır. ILO bütçesine katılma oranımız ise % 1.329 oranındadır.

Uluslararası Çalışma Konferansı'nın daimi komitelerinden olan Standartların Uygulanması (Aplikasyon) Komitesi, esas gündemini teşkil eden ülke incelemelerine ilişkin kesin liste kabul çalışmaları kapsamında 25 ülkeden oluşan kesin listeyi kabul etmiştir. Kesin listede yer alan ülkeler, Konferans'ın başlamasından iki hafta önce işçi ve işveren gruplarının belirlediği 40 ülkeden oluşan geçici listeden yine işçi ve işveren grupları arasında yapılan müzakereler sonucunda seçilmiş ve Komitede onaylanmıştır. Bu bağlamda Komite, aşağıda belirtilen 25 ülkeyi taraf oldukları sözleşme ile ilgili olarak, Konferans sırasında, sözlü bilgi vermeye davet etmiştir. Ülkemiz, 40 ülkeden oluşan geçici listede 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Sözleşmesi'ne bağlı olarak yer almış ancak kesin listede yer almamıştır.

Yıllar İtibariyle Ülkemizin Standartların Uygulanması Komitesi Gündemine Alındığı Sözleşmeler

Yıl	Sözleşme No. ve Konusu
1981	94-Kamu Sözleşmelerinde Çalışma Şartları Hükümleri 95-Ücretin Korunması 119-Makinalardan Korunma
1982	95-Ücretin Korunması 119-Makinalardan Korunma
1983	95-Ücretin Korunması 98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı (<i>Özel Paragraf</i>) 111-İş ve Meslekte Ayırmacılık (<i>Özel Paragraf</i>) 119-Makinalardan Korunma
1984	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı (Doğrudan Temas Misyonu istedik) 111-İş ve Meslekte Ayırmacılık
1985	95-Ücretin Korunması 98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırmacılık
1986	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı (<i>Listede yer almış, ancak sözlü görüşme olmamıştır</i>)
1987	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırmacılık
1988	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1989	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırmacılık(<i>Özel Paragraf</i>)
1990	111-İş ve Meslekte Ayırmacılık
1991	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırmacılık
1992	-
1993	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1994	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1995	26-Asgari Ücret Tesbit Usulü 98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1996	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1997	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
1998	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1999	-
2000	98 -Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
2001	158- Hizmet İlişkinde İşveren tarafından Son Verilmesi
2002	122-İstihdam Politikası
2003	-
2004	-
2005	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2006	-
2007	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2008	-
2009	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2010	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2011	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2012	-
2013	98 -Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
2014	-

103. Uluslararası Çalışma Konferansı'nın IV. gündem maddesi, 1930'da kabul edilerek ülkelerin onayına sunulan 29 sayılı Zorla Çalıştırma Sözleşmesi'ni tamamlayıcı yeni bir belge oluşturulması olarak belirlenmiştir. Zorla Çalıştırmanın Sona Erdirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Güçlendirilmesi Komitesi, çalışmalarına, 29 Mayıs – 4 Haziran 2014 tarihleri arasında, ilk olarak Protokol maddelerinin görüşülmesi ile başlamıştır. Protokoller, ILO'nun nadiren başvurduğu bir yöntem olup, Sözleşmeler gibi ülkelerin onayına tabi ve bağlayıcı belgelerdir. 4 Haziran 2014 tarihi itibarıyla Protokol maddelerinin görüşmeleri tamamlanmış, Genel Kurulun oylamasına hangi belge/belgelerin sunulacağına dair yapılan müzakereler neticesinde, işçi, işveren ve hükümet tarafının ortak kararıyla, Protokol ve Tavsiye Kararının birlikte oylamaya sunulması hususunda uzlaşmıştır. Komite, ikinci olarak, tamamlayıcı belgelerden taslak Tavsiye Kararı'na ilişkin görüşmeleri 6 Haziran 2014 tarihinde tamamlamış ve aynı gün Komitenin kapanış töreni yapılmıştır. Taslak rapor hakkında delegeler tarafından yapılması istenen düzeltme önerileri dikkate alınarak her iki taslak belgeye son hali verilmiş ve Genel Kurul'da oylanarak kabul edilmiştir.

103. Uluslararası Çalışma Konferansı'nın V. Gündem Maddesi olarak belirlenen Kayıtdışı Ekonomiden Kayıtlı Ekonomiye Geçiş konusunda düzenlenen Komite'de yapılan çalışmalar sonucunda “kayıtdışı ekonomiden kayıtlı ekonomiye geçişlerin kolaylaştırılması” konusunun 104. Uluslararası Çalışma Konferansında tekrar ele alınarak, “Tavsiye Kararı” çıkarılması amacıyla çalışmalara devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

103'üncü Uluslararası Çalışma Konferansı'nın VI. Gündem Maddesi olarak belirlenen İstihdamın Stratejik Hedefi Üzerine Tekrarlanan Görüşmeyeİlişkin Komite çalışmaları “Hâlihazırda mevcut istihdam sorunlarının ortaklaşa anlaşılması ve değişiminin temel faktörleri”, “ILO ve üyeleri tarafından, istihdamı teşvik etmek ve istihdama ilişkin tekrarlanan görüşmeye dair 2010 Uluslararası Çalışma Konferansı sonuç kararlarının izlenmesini sağlamak amacıyla alınmış önlemlerin incelenmesi” ve “İç ve dış konjonktürün, ILO'nun istihdam konusunda yürüttüğü çalışmalara yansımaları” konulu üç ana başlık altında yürütülmüş olup, görüşmeler sonucunda toplam 14 Fıkra ve birçok alt başlık ve bentten oluşan Sonuç Kararları metni ile birlikte Komite taslak raporu, 11 Haziran 2014 tarihinde toplanan Konferans Genel Kurulu'na sunulmuştur.

4.1.2. AVRUPA KONSEYİ (AK)

4.1.2.1. AK'nin Kuruluşu ve Amacı

Avrupa Konseyi'nin (AK) oluşturulması fikri, İkinci Dünya Savaşı'ndan maddi ve manevi büyük kayıplarla çıkan Avrupa'da, bir daha aynı trajedinin yaşanmasını engellemek amacıyla ortaya atılmış, Avrupa'da gerginliğin ve çatışmanın yerini güven ve işbirliğinin alması hedeflenmiştir.

Bu konuda yapılan bir dizi konferans sonrası, 5 Mayıs 1949'da 10 ülke - Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç - merkezi Strasbourg olmak üzere Avrupa Konseyi'ni kuran antlaşmayı imzalamışlardır. AK'nin belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır.

Türkiye, AK'ya, kuruluşundan üç ay sonra Yunanistan ve İzlanda ile birlikte Ağustos 1949'da davet edilerek, bu örgütün kurucu üyeleri arasında anılmaya hak kazanmıştır. Merkezi Strazburg'da bulunan AK'ya 47 üye ülke bulunmaktadır.

AK, savunma konuları dışında toplumun karşılaştığı tüm temel sorunlar ile ilgilenmektedir. Bunlar, insan hakları, hukuk alanında işbirliği, medya, eğitim, kültür, spor, gençlik, sağlık, yerel yönetimler, bölgesel planlama, çevre, aile ve sosyal güvenlik sorunlarıdır. Örgütün statüsünde ekonomik konularda da faaliyet gösterilmesi öngörülmekle birlikte, uygulamada bu alandaki çalışmalar sınırlı kalmaktadır.

AK'nin yukarıda belirtilen alanlardaki çalışmaları, genellikle sözleşme ya da protokol hazırlanması ile gerçekleşmektedir. 2014 yılı sonu itibarıyla AK tarafından hazırlanmış olan toplam 215 Sözleşme/Protokol bulunmaktadır. AK Sözleşme ve Protokolleri, üye ülkelerin mevzuatlarının uyumlaştırılmasını, bu suretle Avrupa düzeyinde ortak normlar ve ortak bir hukuk düzeni oluşturulmasını amaçlamaktadır.

4.1.2.2. AK'nin Yapısı ve Organları

Kuruluşun temel organları, karar organı olan Bakanlar Komitesi, danışma organı olan Parlamenter Meclis ve yerel yönetimlerin geliştirilmesini amaçlayan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'dir (YBYK). Bir denetim organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de (AİHM) AK'nin dördüncü unsurunu oluşturmaktadır.

a) Bakanlar Komitesi: Bakanlar Komitesi'nde üye ülkeler Dışişleri Bakanları, Bakanlara vekaleten daha sık toplanan Delegation Komitesi'nde ise Daimi Temsilciler (Büyükelçiler) yer alır.

Komite'de, bütçe, yeni üye alımı ve Teşkilatın politika ve faaliyetlerinin ana hatları karara bağlanmaktadır. Kararlar, üye devletlere tavsiyeler ve onaylayan devletler için bağlayıcı nitelik taşıyan sözleşmeler veya anlaşmalar şeklinde olmaktadır.

b) Parlamenter Meclis: Konseyin tartışma forumunu ve itici gücünü oluşturmaktadır. AKPM, üye ülkelerin parlamentolarından ve parlamentolarındaki güç dengesini yansıtacak şekilde seçilen 315asil ve 315 yedek üyeden oluşur. Her üye devlete ayrılan parlamenter sayısı, sözkonusu ülkenin nüfusuyla orantılı olup ülkemizden de 12 asil, 12 yedek üye AKPM çalışmalarına katılmaktadır.

AKPM'de, sahip oldukları üyelerin çokluğuna göre sırasıyla "Sosyalist Grup", "Avrupa Halk Partileri Grubu", "Avrupa Demokratları Grubu", "Liberal, Demokrat ve Reformcu Grup" ve "Avrupa Birleşik Sol Grubu" olmak üzere beş siyasi grup mevcuttur.

Ayrıca AKPM'nin çeşitli konularda oluşturulmuş komisyonları da bulunmaktadır.

AKPM Genel Kurul'u yılda dört kez Ocak, Nisan, Haziran ve Eylül aylarında 5'er gün süreyle toplanmaktadır. AKPM'nin çeşitli komisyonlarında oluşturulan raporlar Genel Kurul'a sunulmaktadır. Raporların işlem bölümleri, bir başka deyişle karar, Bakanlar Komitesine yönelik tavsiye kararları ya da yönergeler tartışılarak oylanmaktadır.

c) Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi: Kongre, Avrupa Konseyi prensiplerinin yerel yönetimler düzeyinde de geliştirilmesi, yerel ve bölgesel yönetimlerin güçlendirilmesi, bu yapılanmaların hukuki ve idari açıdan incelenmesi ve aralarındaki sınırötesi işbirliğinin artırılması amacıyla oluşturulmuştur. Bölgesel Meclis ve Yerel Meclis olmak üzere iki alt organı bulunmaktadır.

d) Sekreteryası: Konsey'in 1300 memurdan oluşan bir Sekreteryası vardır. Sekreteryası'da her üye ülkenin bulunduracağı memur sayısı Konsey bütçesine yaptığı katkıya paralel olarak belirlenmektedir.

Bakanlığımızca katılım ve katkı sağlanan Avrupa Konseyi çalışmaları aşağıda özetlenmiştir.

4.1.2.3. Avrupa Sosyal Şartı ve Revize Sosyal Şart

Avrupa Sosyal Şartı (ASS) demokratik sistemlere tam işlerlik kazandırılabilmesini teminen, özellikle ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan temel bir insan hakları sözleşmesidir.

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin insan hakları alanında kabul ettiği en önemli iki temel belgeden birini oluşturmaktadır. Birincisi 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi olup, medeni ve siyasi hakları düzenlemektedir. İkincisini oluşturan Avrupa Sosyal Şartı ise çalışma, sosyal güvenlik-sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlarındaki temel insan haklarına ilişkin hükümleri içermektedir.

Avrupa Sosyal Şartı'nın öngördüğü denetim sistemi çerçevesinde Bakanlığımızca Şart'ın onayladığımız madde ve fıkralarının ülkemizde uygulanmasına ilişkin rapor hazırlanmakta ve hazırlanan ulusal raporlar Avrupa Konseyi'ne sunulmaktadır.

1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı toplam 19 madde ve 72 fıkradan oluşmaktadır. Avrupa Sosyal Şartı'nın 19 maddesinden 7'si temel (çekirdek) maddeler (1, 5, 6, 12, 13, 16 ve 19) olarak kabul edilmektedir. . Söz konusu maddeler aşağıda belirtilmiştir.

1. Madde : Çalışma hakkı

2. Madde : Adil çalışma şartları hakkı
3. Madde : Güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları hakkı
4. Madde : Adil bir ücret hakkı

5. Madde : Örgütlenme hakkı

6. Madde : Toplu pazarlık hakkı

7. Madde : Çocukların ve gençlerin korunma hakkı

8. Madde : Çalışan kadınların korunma hakkı

9. Madde : Mesleki yönlendirme hakkı
10. Madde : Mesleki eğitim hakkı
11. Madde : Sağlığın korunması hakkı

12. Madde : Sosyal güvenlik hakkı

13. Madde : Sosyal ve tıbbi yardım hakkı

14. Madde : Sosyal refah hizmetlerinden yararlanma hakkı
15. Madde : Özürli kişilerin bağımsızlık, toplumsal bütünleşme ve toplum yaşamına katılma hakkı

16. Madde : Ailenin sosyal, hukuksal ve ekonomik korunma hakkı

17. Madde : Çocukların ve gençlerin sosyal, hukuksal ve ekonomik korunma hakkı

18. Madde : Diğer Akit Taraf ülkesinde kazanç getirici bir işte çalışma hakkı

19. Madde : Göçmen işçiler ve ailelerinin korunma ve yardım hakkı

(Not: Koyu olarak yazılmış maddeler temel olan maddeleri göstermektedir.)

1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı, Ülkemiz tarafından 4 Temmuz 1989 tarihinde onaylanmış ve 24 Aralık 1989 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

5 Kasım 1990 tarihinde Roma’da düzenlenen İnsan Hakları Bakanlar Konferansı’nda alınan karar doğrultusunda; bir yandan kişisel, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak insan haklarının bütünlüğünü korumak, diğer yandan, Avrupa Sosyal Şartına yeni bir güç kazandırmak üzere, Şartın kabulünden sonra meydana gelen sosyal değişiklikler de alınarak, Şart güncelleştirilmiş, 1988 tarihli katma protokolde yer alan haklar ile bir takım yeni hakları ihtiva eden yeni bir Sosyal Şart hazırlanmıştır. 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı’nın yerine geçen Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılmış ve 1 Temmuz 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı tek bir metin halinde 1961 tarihli Şart ile garanti altına alınan haklarla birlikte, 1988 tarihli Ek Protokol’ün içerdiği 4 hakkı (istihdamda fırsat ve muamele eşitliği hakkı, bilgi ve danışma hakkı, çalışma koşulları ve çalışma ortamının tespit ve iyileştirilmesinde yer alma hakkı ve yaşlıların sosyal korunma hakkı) ve bunlara ilaveten 8 yeni hakkı (işe son verilmesinde korunma hakkı, işverenin iflas etmesi durumunda işçilerin taleplerinin korunma hakkı, onurlu çalışma hakkı, aile sorumluluğu taşıyan işçilerin fırsat eşitliğinden yararlanma ve eşit muamele görme hakkı, işletmede çalışan işçi temsilcilerinin korunma ve kendilerine tanınan kolaylıklardan faydalanma hakkı, toplu işten çıkarma yöntemlerine ilişkin bilgilendirilme ve danışılma hakkı, yoksulluk ve sosyal dışlanmaya karşı korunma hakkı ve konut hakkı) ihtiva etmektedir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı 31 madde ve toplam 98 fıkra’dan oluşmaktadır. Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartının 31 maddesinden 9’u temel (çekirdek) maddelerdir. (1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 ve 20) Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 1961 tarihli Sosyal Şart’a göre iki yeni temel madde daha içermektedir (7. ve 20. Maddeler).

Ülkemiz tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde imzalanan ve 27 Haziran 2007 tarihinde onaylanan Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, ülkemiz açısından 1 Ağustos 2007 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ancak anılan Revize Şart'ın;

- 2. maddesinin (Adil Çalışma Koşulları Hakkı), “en az dört haftalık ücretli yıllık izin sağlamayı” öngören 3. fıkrasına,
- 4 maddesinin (Adil Bir Ücret Hakkı), “Çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı” öngören 1. fıkrasına,
- işçi/memur ayırımı yapmaksızın tüm çalışanlar ile işverenlerin ulusal ve uluslararası örgütler kurma ve bu örgütlere üye olma özgürlüğünü öngören 5. maddesine (Örgütlenme Hakkı),
- tüm çalışanlar ile işverenlerin toplu pazarlık hakkını düzenleyen 6. maddesine (Toplu Pazarlık Hakkı)

Ülkemizin kalkınmışlık düzeyi, sosyo-ekonomik şartları ve iç mevzuatımızdaki düzenlemeler dikkate alınarak çekince konulmuştur.

Ülkemiz, 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nı temel ve temel olmayan maddelerinin uygulanmasına ilişkin olarak onaylamış bulunduğu 1989 yılından 2008 yılına kadar Avrupa Konseyi'ne 14 Ulusal Rapor sunmuştur.

Revize Şart'ın uygulanmasına ilişkin olarak 2008 tarihinden 2014 yılı sonuna kadar 6 Ulusal Rapor sunulmuştur. 2007 yılından beri konu grupları halinde sunulan Şart raporlarının 2014 yılında hazırlanan maddeleri şunlardır;

- Madde 1: Çalışma hakkı,
- Madde 9: Mesleki yönlendirme hakkı,
- Madde 10: Mesleki eğitim hakkı,
- Madde 15: Özürlülerin özerklik, toplumla bütünleşme ve toplumsal yaşama katılma hakkı,
- Madde 18: Diğer akit tarafların ülkesinde gelir getirici bir faaliyette bulunma hakkı,
- Madde 20: İstihdam ve meslek alanında cinsiyete dayalı ayırım yapılmaksızın fırsat eşitliğinden yararlanma ve eşit muamele görme hakkı,
- Madde 24: İşten çıkarılma durumunda korunma hakkı,
- Madde 25: İşverenin iflas etmesi halinde çalışanların alacaklarının korunması hakkı.

4.1.2.4. Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümet Komitesi

Avrupa Sosyal Şartı üye ülkelerinin temsilcilerinden oluşan Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümet Komitesi, Fransa'nın Strazburg şehrinde yılda iki kez toplanan Avrupa Konseyi Sosyal Şart Hükümet Komitesi'nin (SŞHK) 129. ve 130. dönem toplantıları 19-23 Mayıs 2014 ve 13-17 Ekim 2014 tarihlerinde yapılmıştır.

19-23 Mayıs 2014 tarihinde yapılan 129. Komite toplantısının ilk iki günü Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu görüşmelerine, son üç günü ise Avrupa Sosyal Şartı'nın denetim organı olan Avrupa Sosyal Haklar Komitesi (ASHK) tarafından Hükümet Komitesinde görüşülmesine karar verilen Şart'ın 12. maddesine aykırı bulunan ülke durumlarının incelenmesine ayrılmıştır.

Ayrıca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk Çelik ülkemizi temsilen 17-18 Ekim 2014 tarihlerinde İtalya'nın Torino şehrinde Avrupa Konseyi tarafından düzenlenen "Avrupa Sosyal Şartı Yüksek Düzeyli Konferansı"na katılmış olup, Konferans sırasında bir konuşma yapmıştır.

4.1.2.5. Avrupa Sosyal Uyum, İnsan Onuru ve Eşitlik Komitesi (CDDECS)

Avrupa Konseyi, Bakanlar Komitesi'ne bağlı olarak faaliyet gösteren CDDECS Avrupa Konseyi'nin üst komitelerinden biridir. Bu komiteye bağlı olarak çalışan, Kadın ve Erkek Eşitliği Komisyonu (DECS-GEC), Özürlü kişilerin Hakları Uzmanlar Komitesi (DECS-RPD), Çocuk Hakları Avrupa Stratejisi Uzmanlar Komitesi (DECS-ENF) olmak üzere üç alt komite bulunmaktadır.

CDDECS'in görevi, Avrupa Konseyi Sosyal Uyum Stratejisi ve Eylem Planı, Avrupa Konseyi Kadın Erkek Eşitliği Programı, Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Stratejisi ile Avrupa Konseyi Özürlü Hakları Eylem Stratejisinin uygulanmasını izlemek, desteklemek, kendi alanı ile ilgili Avrupa Konseyi normlarının hayata geçirilmesini sağlamaktır.

Komite, tüm Avrupa Konseyi üyesi devletlerin katılımıyla yılda iki kez toplanmaktadır.

3-5 Haziran ve 18-20 Kasım 2014 tarihleri arasında Strazburg'da düzenlenen "Avrupa Sosyal Uyum, İnsan Onuru ve Eşitlik Komitesi" toplantılarına Bakanlığımızdan da katılım sağlanmıştır.

18-20 Kasım 2014 tarihleri arasında gerçekleştirilen toplantı sırasında 2015 yılı faaliyetleri kapsamında çalışma dokümanlarını hazırlamakla görevli 6 çalışma grubu oluşturulmuştur.

Bu çalışma gruplarının çalışma konuları ile bu gruplarda görev alan ülkeler şu şekildedir:

- a) “Tüm kişilerin sosyal içirilmesi, özellikle dezavantajlı grupların korunması, hakların fiilen kullanılması konulu yuvarlak masa toplantısı” faaliyeti için İsveç, Finlandiya, Hollanda ve Litvanya görev almıştır.
- b) “Avrupa Konseyi Stratejisi ve Eylem Planı’nın gözden geçirilmesi” faaliyeti için Polonya, Belçika, Fransa, Rusya ve **Türkiye** görev almıştır. Bir uzmanın yardımı alınarak ve Bakü Konferansı sonuçları kullanılarak gerçekleştirilecek bu faaliyetin 2015 Ağustos ayı sonunda tamamlanması öngörülmektedir.
- c) “Ayrımcılığa ve önyargılara karşı mücadelede iyi uygulama örneklerinin değişimi” konulu faaliyet için Makedonya görev almıştır.
- d) “Sosyal içerme konusunda herkesin, özellikle dezavantajlı grupların dinlenilmesi” konulu faaliyet için Bulgaristan görev almıştır.
- e) “Eşitlik kurumlarının rolü konulu yuvarlak masa” faaliyeti için İrlanda, Hollanda, Moldova ve Arnavutluk görev almıştır.
- f) “Eşitlik/ayrımcılık ve insan hakları konusunda farkındalık yaratmaya ilişkin mevcut eğitim materyali konusunda bir incelemenin yapılabilirliği” konulu faaliyet için Fransa görev almıştır.

CDDECS’in 2016 yılı faaliyetlerinin bir sonraki toplantı ele alınacağını belirten Komite başkanı, bu kapsamda aşağıdaki önerileri sunmuştur.

- a) Eşitliğin geliştirilmesinde eşitlik kurumlarının rolüne ilişkin bir söyleşi
- b) Kişilerin kurumlarda haklarını bilmesi konulu yuvarlak masa toplantısı
- c) İstanbul Sözleşmesi denetim organı (GREVIO) ile yeni şiddet biçimleri konusunda yuvarlak masa toplantısı
- d) Sosyal çalışmacılara, güvenlik güçlerine, sağlık ve yargı mesleği mensuplarına yönelik eğitici malzemenin ve tavsiyelerin geliştirilmesi

4.1.2.6. Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi (MISSCEO)

1999 yılında kurulan MISSCEO (Mutual Information System on Social Protection of the Council of Europe), üyeleri arasında sosyal koruma alanında düzenli olarak bilgi alışverişini amaçlayan ve AK Sosyal Politikalar Dairesi ile üyelerinin yakın işbirliğiyle çalışan bir oluşum olup, kuruluşundan bu yana her yıl düzenli olarak ülke uzmanlarının katılımıyla 2 günlük çalışma toplantısı gerçekleştirmektedir. Sosyal Uyum Komitesi'nin (CDCS) bir alt komitesidir. AK Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi (MISSCEO) Komitesi, üye ülkelerin sosyal güvenlik mevzuat ve uygulamalarını karşılaştırmalı olarak incelemektedir.

Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi'nin (MISSCEO) 16. Toplantısı 26-27 Haziran 2014 tarihlerinde Strazburg'da (Fransa) düzenlenmiştir. Söz konusu toplantıya Bakanlığımızı temsilen Genel Müdürlüğümüzden de katılım sağlanmıştır. Ayrıca, MISSCEO için gerekli bilgiler Konsey'e sunulmuştur.

4.1.3. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE GELİŞME TEŞKİLATI (OECD)

4.1.3.1. OECD'nin Kuruluşu ve Amacı

II. Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da yaşanan yıkım ve Avrupa'nın yeniden yapılanması için ABD ve Kanada'nın oluşturdukları Marshall Yardımı'nın eşgüdümünü sağlamak amacıyla 1947 yılında kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü (OECE) İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD)'nin ilk nüvesini oluşturmaktadır.

OECD 14 Aralık 1960 tarihinde imzalanan Paris Sözleşmesi'ne dayanılarak, 1961 yılında kurulmuştur.

OECD, NATO'nun ekonomik açıdan tamamlayıcısı olarak kurulan OECE'den 1961 yılında görevi devralmış ve amacı, o günden bu yana, ülke hükümetlerine mali istikrarı korumada destek olmak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, istihdam artışını ve yüksek yaşam standartlarını sağlamada yardım etmek, böylece dünya ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

OECD analitik deneyimini ve birikmiş tecrübesini son yıllarda Örgüt'e üye olmayan ancak Pazar ekonomisine sahip 70'in üzerindeki kalkınan ve gelişmekte olan ülkeye taşımaktadır. Küreselleşmeyle birlikte OECD çalışmalarının her bir üye ülkede belirli bir alanı ayrı ayrı

incelemektense belirli alandaki politikaların üye ülkeleri ve OECD alanı dışındaki diğer ülkeleri topluca nasıl etkilediği üzerinde yoğunlaştırmaya başlamıştır. Öte yandan, G 20 platformuna yaptığı çalışmalarla da katkı vermektedir.

OECD'ye Üye Ülkeler

Kurucu Üyeler:

Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, İngiltere Kanada ve ABD

OECD'ye Üye Ülkeler:

Japonya (1964), Finlandiya (1969), Avustralya (1971), Yeni Zelanda (1973), Meksika (1994), Çek Cumhuriyeti (1995), Macaristan (1996), Polonya (1996), Kore Cumhuriyeti (1996), Slovakya (2000) Şili, Slovenya, İsrail ve Estonya(2010).

OECD'nin 2014 yılı itibarıyla 34 üyesi bulunmaktadır.

Üyelik Sürecinde Olan ve Ortak Çalışma Yapılan Ülkeler

Rusya Brezilya, Çin, Hindistan, Güney Afrika, Endonezya

Ayrıca bölgeler itibarıyla- Avrupa-Kafkaslar-Orta Asya-Orta Doğu- Kuzey Afrika ve Afrika Kıtasının diğer bölgeleriyle –aşağı yukarı 70'e yakın ülkeyle- ortak çalışmalar yürütülmektedir.

OECD Temel İlkeler ve Üyelik Şartları

- Demokrasi
- İnsan haklarına ve yurttaş özgürlüğüne bağlılık
- Açık Pazar ekonomisi çerçevesinde istikrarlı gelişme olarak sıralanabilir.

OECD'nin Amacı

- Çok taraflı ve korumacı olmayan bir temelde dünya ticaretinin geliştirmek

- Üye ülkelerde halkın yaşam standartlarını iyileştirmek,
- Sürekli ve dengeli ekonomik gelişimi sağlayan politikalara destek vermek
- İstihdamı geliştirmek, işsizliği ortadan kaldırmak
- Yukarıdaki hususları gerçekleştirirken ülkelerin birbirlerine destek olmasını

sağlamaktır.

OECD ekonomik gelişme ve refahın sağlanması amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürüten bir hükümetlerarası işbirliği teşkilatıdır. Ülkemizin de kurucuları arasında bulunduğu OECD, makro ekonomik politikalar başta olmak üzere; ticaret; tarım; vergi; finans; rekabet; eğitim; sağlık; çevre; sanayi; teknoloji, yeşil büyüme, sürdürülebilir kalkınma, istihdam, sosyal güvenlik ve uluslararası göç gibi hükümetlerin politika oluşturdukları çok geniş bir sahada faaliyet göstermektedir. Teşkilatın temel hedefi, bahse konu alanlarda üyelerini en güncel veri ve analizler ışığında en iyi politika seçenekleriyle donatmak, bu kapsamda küresel sorunlar için de gerekli çözümleri üretmektir.

4.1.3.2. OECD'nin Yapısı ve Organları

OECD'nin Yapısı ve İşleyişi

- Konsey
- Genel Sekreterlik
- Komiteler
- Çalışma Grupları
- Özel Çalışma Grupları
- Bakanlar Konferansı
- Diğer OECD Kuruluşları

Konsey:

Yönetim ve karar organıdır. Konsey her üye ülkeden birer temsilci ile Avrupa Komisyonu temsilcisinden oluşmaktadır. Düzenli olarak Daimi Temsilciler düzeyinde toplanır. Genel Sekreter Konseyin başkanıdır. Konsey Genel Sekreterliğin tavsiyelerini karara bağlar. Konsey yılda bir kez önemli konuları tartışmak için ve OECD çalışmalarının önceliklerini belirlemek üzere Bakanlar düzeyinden toplanmaktadır. Konsey'de kararlar oybirliği ile alınır.

Genel Sekreterlik: Yaklaşık 2500 OECD görevlisi Paris’te komitelerin faaliyetlerine destek olmak için çalışmaktadır. Bir düzüne kadar Direktörlükte görev ekonomist, hukukçu, bilim adamı ve farklı meslekten uzman araştırma ve incelemeleri gerçekleştirmektedir. Sekretaryanın başkanlığını Genel Sekreter deruhte etmektedir ve kendisine dört Genel Sekreter Yardımcısı destek vermektedir. Genel Sekreter ulusal temsilcilerle Sekretarya arasındaki temel bağı sağlayan Konsey’e de başkanlık etmektedir. Halen görevde olan Genel Sekreter Angel Gurría’dır.

Komiteler:

34 ülkenin temsilcileri, fikir alışverişinde bulunmak ve ekonomi, ticaret, bilim, istihdam, eğitim ve mali piyasalar gibi önemli politika alanlarındaki gelişmeleri incelemek için uzmanlaşmış komitelerde bir araya gelmektedirler. Halen Örgüt bünyesinde 250’den fazla komite, çalışma grubu ve uzmanlar grubu bulunmaktadır. Başlıcaları;

- Ekonomik Gelişmeleri Komitesi (EDRC),
- Çelik Komitesi,
- Turizm Komitesi,
- Tarım Komitesi,
- Kamu Yönetimi Komitesi(PUMA)
- İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler Komitesi (ELSA)

Diğer OECD Kuruluşları

Uluslararası Enerji Ajansı (UEA):

1974 yılında kurulmuştur. Ülkemiz kurucu üyesidir. Örgütün temel amacı petrol piyasasında yer alabilecek krizlere karşı hazırlıklı olmak ve üye ülkeler arasındaki dayanışmayı artırarak enerji güvenliliğini sağlamaktır. UEA, üye ülkelere petrol stoku bulundurma zorunluluğu getiren bir kuruluştur.

Nükleer Enerji Ajansı (NEA):

Üye ülkelerin nükleer enerji üretimlerinin barışçı amaçlarla geliştirilmesi için faaliyet göstermekte, nükleer alanda üye ülkelerce verilen kararların uyumlaştırılmasına çalışmaktadır.

OECD'nin Parasal Kaynakları

Üye ülkelerin ekonomik büyüklüğüne bağlı katkıları ile finanse edilmektedir. En büyük katkıyı yaklaşık olarak % 22 ile ABD ardından Japonya sağlamaktadır. Ülkemizin katkısı %1,64 civarındadır. 2014 yılı bütçesinin 357 milyon Avro olması öngörülmektedir.

Konseyin onayından geçmek suretiyle üye ülkeler özel program ve projeleri finanse etmektedirler.

4.1.1. İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesi

OECD'nin Bakanlığımız görev alanına giren konularda yürüttüğü çalışmalar yakından izlenerek düzenlenen toplantılara katılım sağlanmakta, ülkemiz mevzuatı ve uygulamaları ile diğer ilgili konularda istenilen bilgi, belge ve görüşler hazırlanarak OECD'ye iletilmektedir.

Başta İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesi (ELSA) ve KOSGEB tarafından yürütülen Yerel Ekonomi ve İstihdamın Geliştirilmesi Programı (LEED) olmak üzere, OECD'nin Bakanlığımız görev alanına giren konulardaki çalışmalarını yakından izlenmektedir.

PIAAC olarak bilinen "Uluslararası Yetişkin Becerilerinin Ölçülmesi Programı" 15-65 yaş grubu arasında yetişkinlerin eğitim durumları, eğitimlerinden edinmiş oldukları birikimi, bu birikimin iş hayatına geçişte ne şekilde kullanıldığı ve eğitim sisteminin sosyo-ekonomik hayatın gereklerine ne şekilde yanıt verdiği hususlarında istatistiki bilgi toplanmasını ve karşılaştırmalı değerlendirmelerde bulunulmasını amaçlamaktadır. Anılan Programın 2. tur çalışmalarına ülkemiz 01/01/2012 tarihinde dahil olmuştur. Bu program 5 yıl sürecektir. Programın yürütülmesinden Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı sorumlu olup, Genel Müdürlüğümüz koordinasyonu sağlamaktadır.

OECD'nin 2014 yılında gerçekleştirdiği ELSA Komitesi'nin 124. Toplantısı 3-4 Nisan 2014 tarihlerinde OECD'nin Paris'te bulunan merkez binasında yapılmıştır. Toplantıda 2015 yılında düzenlenecek olan OECD İstihdam Bakanları Toplantısı hazırlıkları görüşülmüştür. ELSA Komitesinin İstihdam Çalışma Grubu'nun 34. Toplantısı 4-5 Aralık 2014 tarihlerinde; Göç Çalışma Grubu'nun 38. Toplantısı 12-13 Haziran 2014 tarihlerinde yapılmıştır. Anılan Toplantılara Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır. Göç konusuna ilişkin olarak OECD 1-2 Aralık 2014 tarihlerinde Paris'de "Ekonomik Başarı için Göçmenlerin Becerilerinin Harekete Geçirilmesi" konulu yüksek düzeyli bir politika Forumu gerçekleştirmiş; söz konusu Forumu Bakanlığımızı

temsilen Genel Müdürlüğümüzden ve Çalışma Genel Müdürlüğünden uzman düzeyinde katılım sağlanmıştır. Aynı dönemde, OECD'nin çeşitli soru formları yanıtlanmış ve raporlar sunulmuştur.

4.1.4. G20 PLATFORMU

4.1.4.1. Kuruluşu ve Amacı

Küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alışverişi ortamı olan G20 (20'ler Grubu), 25 Eylül 1999 tarihinde gerçekleştirilen G8 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının Washington Toplantısı'nda resmen ilan edilmiştir.

Dünya ekonomisinin %85'ini, ticaretinin %75'ini ve nüfusunun 2/3'ünü temsil etmekte olan G20, farklı kıtalardan gelişmiş ve yükselen ekonomileri aynı platformda bir araya getiren, kapsayıcı yapısıyla uluslararası ekonomik düzlemde profili giderek yükselen bir oluşum olarak kendisini göstermektedir. G20'ye üye ülkeler ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'dir. Avrupa Birliği de bu forumun üyesidir.

Daimi bir sekreteryası bulunmayan G20'nin yönetiminde bir önceki, mevcut ve müteakip dönem başkanı ülkeden oluşan üçlü yapı (troyka) önemli bir role sahiptir. 2014 yılında troykada Rusya, Avustralya ve Türkiye yer almıştır. G20 çalışmaları iki temel kanal üzerinden yürütülmektedir. İlk kanal ülkelerin ilgili Bakanları, Müsteşarları ve Merkez Bankası Başkan/Başkan Yardımcılarının oluşturduğu "Finans Kanalı"dır. İkinci kanal ise, üye ülkelerin genellikle Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin oluşturduğu "Şerpa Kanalı"dır. Ayrıca tartışılan gündem maddelerine bağlı olarak gerek "finans" gerekse "şerpa" kanallarında teknik düzeyde çalışma grupları da kurulmaktadır. G20'nin dışı açılma çabalarının bir parçası olarak, üye ülkelerin özel sektör temsilcileri ile düşünce ve sivil toplum kuruluşları da G20 bünyesindeki bazı toplantılara katılım sağlamaktadırlar.

Türkiye 1 Aralık 2014 itibarıyla G20 Dönem Başkanlığını Avusturalya'dan devralmıştır.

4.1.4.2. G20 Çalışma Bakanları Toplantıları ve İstihdam Çalışma Grubu

Küresel finans krizinin istidama etkilerinin kalıcı hale gelmesi ve istihdamın ekonomiye olumlu katkıları nedeniyle 2009 yılında ABD'de düzenlenen Pittsburgh Liderler Zirvesi'nde Çalışma

Bakanları'nın da düzenli olarak bir araya gelmesi ve çalışmalarını Liderlere sunması kararı alınmıştı.

İlk defa ABD'nin ev sahipliğinde 2010 yılında Washington'da bir araya gelen G20 Çalışma Bakanları, daha sonra 2011'de Paris'te, 2012'de Guadalajara'da (Meksika), 2013'te Moskova'da, ve 2014'te Melbourne'de (Avustralya) toplanmıştır. 10-11 Eylül 2014 yılında Melbourne'de düzenlenen G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısında yapısal istihdamın önlenmesi, daha iyi işi üretimi, kadınların ve gençlerin desteklenmesi konuları ele alınmıştır.

G20 Çalışma Bakanları toplantılarında görüşülecek konuları teknik düzeyde çalışan ve tartışan İstihdam Görev Gücü'nün 2011 yılında Paris'te düzenlenen Çalışma Bakanları toplantısında kurulması tavsiye edilmiş, Liderlerin de Cannes Zirvesi'nde uygun bulmasıyla çalışmalara başlamıştır. Bu gruba ilk olarak genç istihdamı alanında çalışma yapması görevi verilmiş, ardından görev süreleri her yıl uzatılmıştır. Söz konusu grup istihdama ilişkin farklı alanlarda uluslararası kuruluşların da desteğiyle teknik çalışmalar gerçekleştirmiştir. Yapısal ve uzun süreli işsizliğin önlenmesi, işbaşı eğitim ve çıraklık sisteminin iyileştirilmesi, geçmiş taahütlerin uygulanmasının takibi, iyi uygulama örneklerinin incelenmesi, diğer çalışma grupları, uluslararası kuruluşlar ve sosyal taraflarla işbirliğinin sağlanması İstihdam Görev Gücünün 2014 yılı öncelik ve faaliyetleri olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, işgücü piyasasında karşılaşılan sorunlar ve bunlara kalıcı çözümler üretme arayışı istihdam alanındaki çalışmaların daha da kurumsallaştırılması ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu kapsamda, 2014 yılında Brisbane Liderler Bildirgesinde, İstihdam Görev Gücünün yapısal bir dönüşümle bir çalışma grubuna dönüştürülmesi kararı alınmıştır. Böylelikle, daha öncesinde bir seneliğine göreve başlayan ve faaliyetlerini sürdüren İstihdam Görev Gücü, kalıcı bir yapı kazanarak İstihdam Çalışma Grubuna dönüştürülmüştür.

4.1.4.3. G20 İstihdam Çalışma Grubu 2015 Öncelikleri

2014 Aralık ayı itibarıyla Avusturalya'dan G20 Dönem Başkanlığını devralan ülkemizin istihdam öncelikleri, G20 Dönem Başkanlığımızın belirlediği kapsayıcılık (inclusiveness), yatırımlar (investments) ve uygulama (implementation) ana başlıkları ile uyumlu bir şekilde, sosyal taraflar ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir:

İstihdam Alanı 2015 Öncelikleri

4.2. AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANİ KARARLARI

Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın 10.07.2014 tarih ve C-138/13 sayılı aile birleşimi çerçevesinde Almanya'ya gelecek eşlere dil testi uygulanamayacağına ilişkin Kararı

Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD), 10.07.2014 tarihli ve C-138/13 sayılı kararıyla aile birleştirmesi çerçevesinde Almanya'ya gelecek Türk vatandaşı eşlere lisan testini uygulanamayacağına karar vermiştir.

Naime Doğan adlı vatandaşımızın açtığı dava sonucunda ABAD, Kararını Türkiye-AB Arasında 23 Kasım 1970'de imzalanan ve 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren Katma Protokol'ün 1. maddesine dayandırmış ve lisan testi ile aile birleştirmesinin zorlaştırılmayacağına hükmetmiştir. Söz konusu Katma Protokol'ün 41. maddesinin 1. fıkrası Türk vatandaşlarının AB ülkelerindeki mevcut yerleşim haklarını korumakta ve bu hakların geriye doğru kısıtlanmasını yasaklamaktadır.

2007'den beri AB, ABD, Kanada gibi bazı ülkeler haricindeki diğer ülke vatandaşlarının Almanya'ya gelecek eşleri için şart koşulan A1 seviyesinde dil testi ile Almanya'ya göçün kontrolü amaçlanmıştır. Söz konusu uygulama vatandaşlarımızın mağduriyetine neden olmuş, buna karşı resmi kanallardan yapılan girişimlerden de bir sonuç alınamamıştır.

Karara tepki olarak Federal İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan ilk açıklamada, kararın inceleneceği belirtilerek, lisan testinin Almanya'daki yabancıların entegrasyonu açısından gerekli olduğu savunulsa da ABAD'ın kararının istenmeyerek de olsa uygulamaya geçirileceği değerlendirilmektedir.

Leyla Ecem DEMİRKAN Kararı (24.09.2013 tarihli ve C2 11/11 sayılı)

Dava Konusu:

Leyla Ecem Demirkan adlı vatandaşımız, Alman makamlarının üvey babasını ziyaret etmek için vize başvurusunu reddetmesi üzerine Berlin İdare Mahkemesi'nde Almanya Cumhuriyeti'ne karşı dava açmıştır. L. E. Demirkan başvurusunu Katma Protokol'ün 41'inci maddesinin 1 'inci fıkrasına dayandırarak, anılan hükmün üye ülkelere yeni kısıtlamalar getirilmesini yasakladığını, hizmet sunma özgürlüğüne (aktif hizmet sunma özgürlüğü) yeni kısıtlama getirilemeyeceğini, bahsi geçen özgürlük ilkesinin diğer taraftan bu hizmetlerden faydalanmak isteyenleri de (pasif hizmet sunma Özgürlüğü) kapsadığını iddia etmiştir.

L. E. Demirkan, kendisinin potansiyel hizmet alan olarak nitelenmesi gerektiğini; zira, ziyaret amaçlı seyahatlerin Almanya'da akraba ziyaretleri gibi, aynı zamanda hizmet alma olasılığını içerdiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, Katma Protokol'ün yürürlük tarihinden önce Türk vatandaşlarının Almanya'ya yapacakları ziyaretler için de vize zorunluluğu bulunmadığını, bu nedenle "daha fazla kısıtlama yapılamaz ilkesi" uyarınca 1980 yılında yürürlüğe giren vize zorunluluğunun Türk vatandaşları için geçerli olmadığını iddia etmiştir.

Berlin İdare Mahkemesi, 22 Ekim 2009 tarihli kararıyla dava başvurusunu reddetmiştir. Bunun üzerine davacı Demirkan, Berlin-Brandenburg Mahkemesi'nde temyiz davası açmıştır.

Berlin-Brandenburg Yüksek İdare Mahkemesi, 13 Nisan 2011 tarihinde Katma Protokol'ün 41'inci maddesinin 1'inci fıkrası açısından Türk vatandaşlarının pasif hizmet alma özgürlüklerinin bulunup bulunmadığının tespiti için ABAD'a ön karar alınabilmesi için başvurmuştur.

IL Berlin-Brandenburg Yüksek İdare Mahkemesi Divan'dan bilhassa iki sorunun cevaplandırılmasını talep etmiştir:

1. Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık kurulmasına yönelik Anlaşmaya ilişkin 23 Kasım 1970 tarihli Katma Protokol'ün 41. Maddesinin 1. Fıkrası rnanasında; pasif hizmet serbestisi, yani hizmet alımı da hizmetlerin serbest dolaşımı kavramına dahil midir?
2. Sorunun “evet” ile cevaplandırılması halinde, Katma Protokol'ün 41. Maddesi 1. Fıkrasına göre hizmet alım serbestisinin Ortaklık Hukukuyla korunması, müşahhas bir hizmet alımı için değil, bilakis akrabaları ziyaret amacıyla, Federal Almanya'ya üç aylık bir süreyle seyahat etmek isteyen ve bu esnada sadece Almanya'daki hizmet alımı imkanlarını ileri süren davacının durumundaki Türk vatandaşlarını da kapsar mı?

ABAD'ın Kararı:

AB Adalet Divanı bu kararıyla “hizmetlerin serbest dolaşımı” kavramına açıklık getirmiş ve Katma Protokol'un “mevcut şartlarda zorlaştırma yapılamayacağı” esnasından hareketle, “hizmetlerin serbest dolaşımı kavramı” ndan pasif hizmet serbestliğine ilişkin bir sonuca varılamayacağı, başka bir ifade ile söz konusu kavramdan herhangi bir hizmeti almak için Türk vatandaşlarının, hizmet alıcısı sıfatıyla bir üye devlete gidebilme serbestliğine sahip olmadıkları kararını vermiştir.

Divan hizmet sunumu ile ilgili kararlarıyla herhangi bir çelişkiye düşmemek için gerekçesinde zaman zaman söz konusu kararlara (Savath, Savaş, Abatüy kararları gibi.-.) atıfta bulunmakta, hizmet sunumu serbestliğiyle ilgili kararların yerindeliğine işaret etmekte, ancak hizmet alımı için söz konusu kararların referans olamayacağını vurgulamaktadır.

Mahkeme karar gerekçesinde, bilhassa Avrupa Ekonomik Topluluğunu (AET) kuran Anlaşmanın 59. Maddesi gereği (daha sonraki AB Anlaşmasının 59. Maddesi, bilahare yapılan değişiklikle 49. Maddesi ve en son 56. Madde olarak yer almaktadır) Birlik Anlaşmalarıyla AB üyesi ülke vatandaşlarına tanınan serbest hizmet dolaşımı hakkının sadece bir hizmet sunumu değil, aynı zamanda hizmet alımı hakkını da içerdiğini ve bunun 1984 yılındaki “Luisi/Carbone” kararıyla da teyit edilmiş olduğunu vurgulamaktadır. Bu itibarla Birlik vatandaşları, sadece hizmet sunmak için değil, örneğin eğitim, sağlık hizmeti ve turistik amaçlarla bir başka üye ülkeye gidebilmektedirler. Böyle bir hak, yani pasif hizmet alımı sınırlardan arındırılmış bir iç piyasanın oluşumuna yönelik bir haktır. Divan'a göre, böyle bir piyasa ancak bu tür engellerin ortadan kaldırılmasıyla mümkün olabilir.

Ancak Divan, Birlik vatandaşlarına serbest dolaşım ile ilgili, yani hizmet alımıyla ilgili hakları tanıyan Birlik Anlaşmaları ile bir taraftan Ortaklık Anlaşması ve diğer taraftan Katma Protokol hükümleri arasında eşit değerde hükümler görmemektedir. Kararın gerekçesinde Birlik Anlaşmaları ve Ortaklık Anlaşması/Katma Protokol arasındaki hedef farklılığına işaret etmektedir.

Divan gerekçesinde Birlik Anlaşmalarının hedefinde açık ve bariz bir şekilde hem hizmet alımının hem de hizmet sunumunun yer aldığı, bunun da 1984 yılında verdiği “Luisi/Carbone” kararıyla pekiştirdiği, Türkiye/AS Anlaşmalarında (Ortaklık Anlaşması, Katma Protokol OKK) hükümler açık olmadığından hizmetlerin serbest dolaşımı kavramının hizmet sunumuna uygulanabileceği, fakat Katma Protokol’de yer alan “mevcut şartlarda zorlaştırmaya gidilemeyeceği” hükmüne, başka bir ifadeyle, pasif hizmet alımına (Stilhalteklausel) uygulanamayacağı görüşüne yer vermektedir.

Serbest dolaşım ile ilgili olarak Ortaklık Anlaşmasının 14. Maddesinde yer alan AB Anlaşmasının serbest dolaşım ile ilgili maddelerine atıfta bulunulması, Türk vatandaşları için AB Anlaşmaları manasında bir serbest dolaşım hakkı içerdiği şeklinde anlaşılabilir. Bu maddelere sadece bir ilham kaynağı olarak işaret edilmiştir.

Diğer taraftan Ortaklık Konseyi şimdiye dek Katma Protokol hükümleri mucibince hizmetlerin serbest dolaşımındaki engelleri ortadan kaldırmaya yönelik yol planı ve ayrıntıları tespit edecek herhangi bir tedbir almamıştır. Serbest dolaşımı somutlaştıracak herhangi bir girişimde de bulunmamıştır. Ayrıca 1984 yılında Luisi/Carbone Kararı verilmeden 14, yani 21 yıl önce Ortaklık Anlaşmasının ve Katma Protokol’ün taraflarının imza aşamasında hizmetlerin serbest dolaşımının pasif hizmet serbestisini de içerdiğinden hareket ettiklerine dair herhangi bir ipucu mevcut değildir.

Ayrıca Ortaklık Anlaşması ve Katma Protokol yanlış anlaşmaya mahal vermeyecek şekilde amaç olarak bilhassa ekonomik hedeflere odaklanmıştır. Ortaklık Anlaşmasının 2. Maddesi bilhassa ekonomik gelişmeye vurgu yapmaktadır. Katma Protokol’un 41/2. maddesi ise bu hedefleri detaylandırmıştır.

Divan genel bir serbest dolaşımı mümkün kılmak için, Birlik Anlaşmasının 21. Maddesi gereği Birlik vatandaşları, için geçerli olan ekonomik özgürlüklerle mukayese edilebilir gibi görünen ekonomik özgürlüklerin geliştirilmesinin Ortaklık Anlaşmasının konusu olmadığını ve Ortaklık Anlaşmasının muayyen hakların kullanılmasını sadece ikamet edilen ülkenin egemenlik sahasında teminat altına aldığını belirterek, bu hususta 18 Temmuz 2007 tarihli ve C 325/05 Derin Kararına atıfta bulunmaktadır.

Gereğede Divan geçmişte mütemadiyen Katına Protokol'ün 41/1. Maddesinde yer alan 'mevcut şartlarda kötüleştirme yapılmaması' kaydının Türk vatandaşlarına sadece Birlik Hukuku esasında bir yerleşme ve buna bağı bir ikamet hakkı verilmesine uygun bir hüküm olmadığına ve bu hükme bağı olarak hizmetlerin serbest dolaşım hakkının veya üye bir ülkeye serbestçe giriş hakkının verilmediğine işaret etmektedir. Keza bu hususta da Savaş, Abatay, Tüm/Darı ve Soysal kararlarını ileri sürmektedir.

Divan gerekçesinde ayrıca aşağıdaki hususlara değinmektedir:

“Mevcut şartlarda kötüleştirme yapılamayacağı” kaydı ister yerleşme özgürlüğüyle bağılantılı olsun, isterse hizmetlerin serbest dolaşımıyla bağılantılı olsun, sadece iktisadi bir faaliyetin icrasıyla irtibatlı olarak bir Türk vatandaşının üye ülkelerin egemenlik sahasına girişini ve oradaki ikametini alakadar eder.

Birlik hukukunda yer alan pasif hizmet serbestliği hakkı ise sınırlardan ve her türlü engellemelerden arındırılmış bir iç piyasasının ortaya çıkarılması hedefine istinat etmektedir. Keza bu hedef Birlik Anlaşması ile Ortaklık Anlaşması arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Mevcut karar gerekçesinde de tespit edildiği üzere, Ortaklık Anlaşması ağırlıklı olarak iktisadi hedeflere odaklanmıştır.

Ayrıca Ortaklık Anlaşması ve Katma Protokol hükümleri manasında hizmetlerin serbest dolaşımı kavramının yorumuna ve Birlik Anlaşması manasındaki yorumuna anlaşmaların zamanlaması bağlamında bakılması gerekir.

Bu itibarla, Katma Protokol'un 41/1. Maddesinde öngörülen “kötüleştirmeme” kaydının kendiliğinden haklar yaratmadığının vurgulanması gerekir. Böylece belli bir zaman zarfından itibaren her türlü yeni bir kısıtlayıcı tedbiri yasaklayan hüküm söz konusudur.

Görüş sunan hükümetlerin, AB Konseyi'nin ve Avrupa Komisyonunun da ifade ettikleri üzere, hizmetlerin serbest dolaşımı esas itibarıyla özünde hizmet sunma serbestliği olarak tasarlanmıştır. Bu nedenledir ki, Divan 1984 yılında Louisi/Carbone Davasında AB Anlaşması manasında hizmetlerin serbest dolaşımının pasif hizmet serbestliğini, yani hizmet alımı serbestliğini de kapsadığına karar vermiştir.

Böylece Ortaklık Anlaşmasının ve Katma Protokol'ün taraflarının imza aşamasında hizmetlerin serbest dolaşımının pasif hizmet serbestisini de içerdiğinden hareket ettiklerine dair herhangi bir ipucu mevcut değildir.

Diğer taraftan, Başsavcının 11 numaralı kenar başlığında da ifade ettiği üzere, Ortaklık Anlaşmasının taraflarının uygulaması tam aksi için ipuçları sunmaktadır. Çok sayıda üye devletler Katma Protokol yürürlüğe girdikten sonra Türk vatandaşlarının turistik ikametleri için vize mükellefiyeti getirmiş ve bu konuda Katma Protokol'ün 41/1 maddesi hükmünü bir engel olarak görmemiştir. Keza Türkiye de Ekim 1980'de 1973 yılından beri vize mükellefiyetinden muaf tutulan ve işçi olmayan Belçika ve Hollanda vatandaşları için bu muafiyeti kaldırmak suretiyle Belçika ve Hollanda Krallığına karşı ayın tarzda işlem yapmıştır.

MERKEZ VE YURTDIŞI BİRİMLERİ ADRES REHBERİ

GENEL MÜDÜRLÜK

DIŞ İLİŞKİLER VE YURTDIŞI İŞÇİ HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Genel Müdürlük Adresi: İnönü Bulvarı No: 42 06100 Emek / ANKARA

Telefon : (312) 296 60 00 (Santral)

Faks : (312) 215 23 12

e-mail : diyih@csgb.gov.tr

YURTDIŞI BİRİMLERİ

1. F. ALMANYA

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Tiergartenstr 19-21 10785 Berlin-F.ALMANYA

Tel : 0049/30/278 96 85-0-56 57

Faks : 0049/30/278 96 85-8

E-mail : berlinmus@csgb.gov.tr

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Heerstr. 21, 14052 Berlin - F. ALMANYA

Tel : 0049-30-34153 95

Fax : 0049-30-342 42 04

E-mail : berlinata@csgb.gov.tr

Frankfurt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : KENNEDYALLEE 115-117, 60596 FRANKFURT AM MAIN

Tel : 0049-69-77 88 41

Faks : 0049-69-77 80 41

E-mail : frankfurt@csgb.gov.tr

Mainz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : An der Karlsschanze 7, 55131 Mainz - F. ALMANYA

Tel : 0049/613 13 294832-9826027

Faks : 0049/6131/4803365

E-mail : mainz@csgb.gov.tr

Hannover Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : An der Christuskirche 3, 30167 Hannover - F. ALMANYA

Tel : 0049/511/363 25 09-768 65 45-48

Faks : 0049/511/300 81 04-17700

E-mail : hannover@csgb.gov.tr

Hamburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Mittelweg 13, Stock 3, 20148 Hamburg - F. ALMANYA

Tel : 0049/40/44809366

Faks : 0049/40/44809355

E-mail : hamburg@csgb.gov.tr

Düsseldorf Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Graf-Adolf-Str. 80, 40210 Düsseldorf - F. ALMANYA

Tel : 0049/211 35 94 69

Faks : 0049/211 179 57 75

E-mail: dusseldorf@csgb.gov.tr

Karlsruhe Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Rintheimerstr. 82, 76131, Karlsruhe - F. ALMANYA

Tel : 0049/721/85 77 87

Faks : 0049/721/84719

E-mail: karlsruhe@csgb.gov.tr

Essen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Am Zehnthof 55, 45307 Essen- Deutschland

Tel : 0049-201-79 33 40

Faks : 0049-201-78 47 79

E-mail: essen@csgb.gov.tr

Nürnberg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Regensburgerstr 69, 90478 Nürnberg - F. ALMANYA

Tel : 0049/911/ 26 01 66

Faks : 0049/911/ 409 92 93

E-mail: nurnberg@csgb.gov.tr

Münster Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Lotharinger Str. 25-27, 48147 Münster - F. ALMANYA

Tel : 0049/251/287 99 200 Santral: 414 70 52

Faks : 0049/251/28799201

E-mail: munster@csgb.gov.tr

Stuttgart Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Kernerstr. 19/B, 70182 Stuttgart - F. ALMANYA

Tel : 0049/711/16667530-88786301

Faks : 0049/711/2845875-2622102

E-mail: stuttgart@csgb.gov.tr

Münih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Goethe Str. 5, Stock 3, 80336 München - F. ALMANYA

Tel : 0049/89/55028848

Faks : 0049/89/55028849

E-mail: munih@csgb.gov.tr

Köln Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Luxemburger Str. 285, 50354 Hürth/Köln - F. ALMANYA

Tel : 0049/2233/979690-9741849

Faks : 0049/2233/76732-75572

E-mail: koln@csgb.gov.tr

2. HOLLANDA

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Jan Evertstraat 15, 2514 BS Den-Haag - HOLLANDA

Tel : 0031/70/362 02 82

Faks : 0031/70/362 01 17

E-mail: lahev@csgb.gov.tr

Rotterdam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Westblaak 2, 3012 KK Rotterdam - HOLLANDA

Tel : 0031/10/4144052 Santral: 0031/10/4132270

Faks : 0031/10/4144052 - 4114417

E-mail: rotterdam@csgb.gov.tr

Deventer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Keizerstraat 8, 7411 HG Deventer - HOLLANDA

Tel : 0031/570/611394

Faks : 0031/570/619554

E-mail: deventer@csgb.gov.tr

3. FRANSA

OECD Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 44. Rue Sevres, 92100 Boulogne-Fransa

Tel : 00331/42889845

Faks : 00331/45272824

E-mail: ocedmus@csgb.gov.tr

Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 44, rue de Sèvres, 92100 Boulogne - Billancourt - FRANSA

Tel : 0033-1-47-1236 27-47123037-46990267

Faks : 0033-1-41/314076

E-mail: paris@csgb.gov.tr

Strazburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : 10, rue Auguste Lamey, 67000 Strasbourg - FRANSA

Tel : 0033-3- 88 /371427 -88529709

Faks : 0033-3-88 371427

E-mail: strazburg@csgb.gov.tr

Lyon Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : 87, rue de Sèze, 69006 Lyon - FRANSA

Tel : 0033/4/72839857-72839840 (BK)

Faks : 0033/478/263003-78248675(BK)

E-mail: lyon@csgb.gov.tr

4. AVUSTURYA

Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Hietzinger Hauptstr. 29, A 1130 Viyana-AVUSTURYA

Tel : 0043/1/8760751-8777181/118

Faks : 0043/1/8761830

E-mail: viyana@csgb.gov.tr

Bregenz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Senderstr 10 A 6960 Wolfurt-AVUSTURYA

Tel : 0043/5574/42083/125

Faks : 0043/5574/42441

E-mail: bregenz@csgb.gov.tr

Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Strubergasse 9, A-5020 Salzburg - AVUSTURYA

Tel : 0043/662/424116

Faks : 0043/662/424116

E-mail: salzburg@csgb.gov.tr

5. BELÇİKA

Brüksel Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 4, rue Montoyer, 1000 Bruxelles - BELÇİKA

Tel : 0032/2/513 31 28; 506 11 73

Faks : 0032/2/513 31 28

E-mail: bruksel@csgb.gov.tr

AB Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Avenue des Arts, 36-38 1000 Bruxelles-BELÇİKA

Tel : 0032/2/25024836

Faks : 0032/2/25024836

E-mail: abcalisma@skynet.be

6. İSVİÇRE

Bern Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Lombachweg 33, CH-3006 Bern - İSVİÇRE

Tel : 0041 (0)31/351 06 29

Faks : 0041 (0)31/352 88 19

E-mail: bern@csgb.gov.tr

Zürih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Weinbergstr. 65, CH- 8006 Zürich - İSVİÇRE

Tel : 0041 (0)44 363 93 13

Faks : 0041 (0)44 3630247

E-mail: zurih@csgb.gov.tr

BM Cenevre Ofisi Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 28 B. Chemin du Petit Saconnex,1209 Genève - İSVİÇRE

Tel : 0041/22/918 50 82 - 50 80

Faks : 0041/22/733 27 97 - 734 08 59

E-mail: ilo@csgb.gov.tr

7. AVUSTRALYA

Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Level 8, 24 Albert Road (P.O.Box 323), South Melbourne, Vic.3205-AVUSTRALYA

Tel : 0061/3/96822182

Faks : 0061/3/96822182

E-mail: melburn@csgb.gov.tr

8. İSVEÇ

Stokholm Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Dag Hammerskjölds Väg 20, 115527 Stokholm - İSVEÇ

Tel : 0046/8/664 42 88-230840-2277621

Faks : 0046/8/663 55 14

E-mail: stocsgm@telia.com

9. İNGİLTERE

Londra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Rutland Lodge, Knightsbridge SW7 1BW Londra-İNGİLTERE

Tel : 0044/20/758 909 49/206

Faks : 0044/20/759 169 11

E-mail: londra@csgb.gov.tr

10. DANİMARKA

Kopenhag Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Vestagervej 16, DK 2100 København - DANİMARKA

Tel : 0045/39/101 461-205500/200

Faks : 0045/39/201017

E-mail: kopenhag@csgb.gov.tr

11. RUSYA FEDERASYONU

Moskova Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 7 Rostovskiy Peureulok 12 115127 Moscow/Russian Fidiration

Tel :Büyükelçilik (0078 495) 994 4808/1147

Faks :00 78 495) 956 55 97 (Büyükelçilik)

E-mail : moskova@csgb.gov.tr

12. S.ARABİSTAN

Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres :P.O.Box : 94 390, Riyadh 11693 - S.ARABİSTAN

Tel :00966/11/4887954

Faks :00966/11/4887954

E-mail:riyad@csgb.gov.tr

Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : P.O.Box 70, Jeddah 21411- S.ARABİSTAN

Tel : 00966/ 12/ 665 48 73 -2840945

Faks : 00966/12/ 6654873

E-mail: cidde@csgb.gov.tr

13. LİBYA

Trablus Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Turkish Embassy P.O.Box: 947, Tripoli - LİBYA

Tel : 00218/21/ 340 11 40-48-43-44/123-111

Faks : 00218/21/ 340 11 46

E-mail: trablus@csgb.gov.tr

14. KUVEYT

Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : P.O.Box: 20627, Safat 13067 - KUVEYT

Tel : (00 965)22277413

Faks : (00 965)2252 30 49

E-mail: kuveyt@csgb.gov.tr

15. KATAR

Doha Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Al-Katifiya Zone 66 Al Rabwa Street 310 Diplomatic Arca Dafna Doha-

Qatar P.O.Box: 1977

Tel : +974 44951300

Faks : +974 44951320

E-mail: doha@csgb.gov.tr

16. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

Lefkoşa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Bedrettin Demirel Cad. Lefkoşa - K.K.TÜRK CUMHURİYETİ

Tel : 0392 600-3156-2285118-2282209

Faks : 0392/22/85118

E-mail: lefkosa@csgb.gov.tr

17. AZERBAYCAN

Bakü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Samed Vurğun Küçesi No: 94 Bakü - AZERBAYCAN

Tel : 0099412/449 95 03

Faks : 0099412/449 95 04

E-mail: baku@csgb.gov.tr –tccalmus@yahoo.com

18. TÜRKMENİSTAN

Aşgabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Shevchenko No: 9 Ashgabat - TÜRKMENİSTAN

Tel : 0099312-379169-942326-379131

Faks : 0099312/ 942326-941915

E-mail: askabat@csgb.gov.tr

19. KAZAKİSTAN

Astana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Tashenova Cad. 3, Astana-KAZAKİSTAN

Tel : 0077172/704666-925886

Faks : 0077172/925874

E-mail: astana@csgb.gov.tr

20. CEZAYİR

Cezayir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Ambassade de Turquie a Alger, 21, Villa Dar El-Quard, Clup, de la Rochelle, Blvd.

Col. Bougara Alger 16000/ALGERİE

Tel: +213 21 230004

Faks: +213 21 230112

21. ABD

Vaşington Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 2525 Massachusetts AVF Nw Washington, DC 20008

Tel: (202) 612-6800

Faks: (202) 319- 7446

22. NORVEÇ

OSLO Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Halvdan Svartes Gate 5,

0244 oslo-NORWAY

Tel: +47 930 03 674